

М Е Т О Д И ЗА САМОВЪЗПИТАНИЕ

ЛЕКЦИИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ
НА
МЛАДЕЖКИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ

ГОДИНА X (1930—1931)

ТОМЪ II

СОФИЯ

1941

Лито-печать — Гурко 22, София

Методи за самовъзпитание

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Ученитѣ хора, специално геометрицитѣ, се занимаватъ съ геометрически фигури и тѣла. Обаче, и обикновенитѣ и прости хора сжщо се занимаватъ съ фигури и тѣла, безъ да могатъ да опредѣлятъ, какво представя дадена фигура или дадено тѣло. Кой човѣкъ, ученъ или простъ, не познава кръга? Хармантъ на селянина не представя ли кръгъ? Не е въпросъ да знае човѣкъ, какво представя кръгътъ, но да може да го използва. Мнозина знаятъ, какво нѣщо сж вжглицата и какъ сж произлѣзли, но ако не могатъ да ги използватъ за гориво, знанието имъ нищо не струва. Мнозина познаватъ свойствата на водата, но добре е, ако могатъ да превърнатъ енергията ѝ въ електричество и свѣтина. Колкото повече превръщания претърпява една енергия, толкова по-добре е за човѣка. Запримѣръ, ние се ползуваме отъ свѣтлината на слънцето, благодарение на трансформиране на слънчевата енергия въ свѣтина. Ще кажете, че свѣтлината иде направо отъ слънцето, като горящо тѣло, безъ да пре-

търпява нѣкакво трансформиране. Идете на слънцето, да видите, какво въ сжщностъ представя то, и тогава говорете за него. Свѣтлината, която ние възприемаме чрезъ очитѣ си, не иде отъ физическото слънце, което виждаме. Вѣрно е, че отъ слънцето се отдѣля нѣкаква енергия, която, докато се възприеме като свѣтлина, претърпява нѣколко превръщания. Разумността произвежда свѣтлината. Задъ физическото слънце се крие друго слънце, източникъ на вѣчна, неизмѣнна свѣтлина. Тази свѣтлина, именно, е истинска и реална, понеже никога не се измѣня.

Следователно, реални нѣща сж тия, които никога не се измѣнятъ. Каква реалностъ има въ настроенията, въ вѣрванията и въ решенията на човѣка? Запримѣръ, днесъ си радостенъ, на другия день — скърбенъ. Кое въ сжщностъ е реалното: радостта или скръбта? Днесъ вѣрвашъ въ сжществуването на Бога, на другия день не вѣрвашъ. Кое отъ дветѣ вѣрвания е реално? Днесъ решавашъ да държишъ изпитъ, на другия день се отказвашъ. Кое отъ дветѣ решения ще приложишъ? Реалността е навсѣкжде и никжде. Тя нито се поддържа, нито се отрича. Който има здрави очи и вижда, той признава сжществуването на слънцето. Който не вижда, не признава сжществуването му. Много естествено. Слѣпиятъ не признава сжществуването на слънцето, защото не го вижда, нѣма отношение къмъ него. Реалността се познава по нейнитѣ прояви. Ако не

се проявява, тя остава непозната. Каква представа може да има човѣкъ за слънцето, ако то не се проявява? Ние виждаме слънцето като физическо тѣло, благодарение на което го възприемаме като свѣтлина и топлина. Ние казваме, че слънцето е реално за насъ.

И тъй, реално е всѣко нѣщо, за което можемъ да говоримъ, да мислимъ и да чувствуваме. Странно се вижда на човѣка само да мисли за нѣщо и да го счита за реално. Странно е, защото човѣкъ не знае, че и мисълта създава форми, както и чувствата, и постѣпките. Формитѣ биватъ, освенъ физически, още и умствени, и чувствени — за всѣки свѣтъ съответствуващи форми, които се различаватъ едни отъ други по гжстотата на своята материя. Най-гжста е материята на физическитѣ форми, после на чувствениятѣ и най-рѣдка — на умствениятѣ. За ясновидеца и умствениятѣ, и чувствениятѣ форми сж толкова реални, колкото и физическитѣ. За онзи, който вижда ясно, животътъ, съ неговитѣ форми, е непреривенъ. За онзи, който не вижда ясно, животътъ е преривенъ, вследствие на което той говори за различнитѣ си възрасти като за различни фази на живота, които нѣматъ нищо общо помежду си. Той казва: На младини бѣше едно нѣщо, на зрѣла възраст — друго, а на старини — съвсемъ друго. Въ сжщностъ, животътъ е единенъ и недѣлимъ. Докато е дете, човѣкъ се увива около врата на майка си; когато порасне, той слиза отъ рждетѣ ѝ и

най-после, когато стане възрастень, той живѣе съвършено самостоятелно. Обаче, това сж фази на единъ и сжщъ животъ. Докато е зелена, и ябълката се държи за клона на дървото; като узрѣе, тя пада на земята, а оттамъ — въ устата на нѣкое живо сжщество — човѣкъ, птица или нѣкое четвероного. Ако попадне въ ржцетъ на нѣкоя мома, съ меки и нѣжни ржце, ябълката ще се зарадва. Обаче, попадне ли на нейнитъ твърди и яки зжби, тя се чуди на промѣната въ обходата ѝ, какъ е възможно, едно и сжщо сжщество да има едновременно толкова меки ржце и толкова яки зжби.

Като ученици, вие трѣбва да имате ясна представа за нѣщата, да прилагате званията и способноститъ си като методи за самовъзпитанието си. Като знаете това, не се чудете, защо момата има меки ржце и яки зжби, но прилагайте всѣко нѣщо на мѣстото му. Когато братътъ на нѣкоя мома е въ затворъ, осжденъ на смъртно наказание отъ нѣкой паша, момата трѣбва да отиде при него, да моли за освобождаването на брата си. Кой методъ трѣбва да приложи къмъ пашата: методътъ на меки-тъ ржце, или методътъ на якитъ зжби? — Методътъ на мекитъ ржце. — Щомъ проси милость, момата трѣбва да бжде разумна, да приложи най-мека, благородна обхода къмъ пашата. Ако е чувствителень къмъ мекитъ и благородни отношения, пашата ще помилва брата на разумната мома. Обаче, ако си послужи съ якитъ зжби, вмѣсто милость, мома-

та ще ускори смъртта на брата си. Следователно, на коравото сърдце ще действувате съ меки и нѣжни отношения.

И тъй, коравото сърдце и мекитѣ отношения представятъ две равни сили, които действуватъ въ противоположни посоки. — Какво става съ тѣлото, което е изложено на действието на тѣзи сили? — Тѣлото остава въ покой. Следователно, братътъ на младата мома остава на мѣстото си живъ и здравъ, т. е. присждата не се прилага къмъ него. Всѣка мома, която може да освободи брата си отъ затвора, е красива и разумна, т. е. тя разполага съ знание и сила, чрезъ които прилага методитѣ си. Красотата представя истината въ човѣка. Като вижда знанието, силата и истината на младата мома, пашата не може да устои и отстъпва предъ нея. Тя смекчава сърдцето му, и той освобождава брата ѝ отъ затвора. Нѣма човѣкъ, който може да устои предъ истината. Дето е истината, тамъ е и любовта. Дето царува любовта, тамъ отношенията сж правилни. Дето е любовта, обмѣната между сжществата е правилна: двамата даватъ, и двамата взиматъ. Когато единиятъ дава, другиятъ плаща. Единиятъ е бакалинъ, дава първокачествена стока; другиятъ купува, но плаща редовно и щедро. После отношенията се смѣнятъ: първиятъ купува, вториятъ продава.

И тъй, за да изправятъ отношенията си, хората трѣбва да ликвидиратъ съ старитѣ си смѣтки, да изправятъ старитѣ си

погрѣшки. Старото е трънъ въ крака на човѣка. Малъкъ е този трънъ, но все трѣбва да дойде иглата, да го извади. Човѣкъ трѣбва да се престраши, да остави иглата свободно да работи. И безъ игла може, но трѣбва да минатъ десетина деня, да омекне тръна и самъ по себе си да излѣзе навънъ. По какъвто и да е начинъ, съ игла или безъ игла, трънътъ трѣбва да излѣзе навънъ. Съвременнитѣ хора се страхуватъ да си даватъ вътрешенъ отчетъ. Запримѣръ, нѣкой има лошо мнение за своя съседъ, но се страхува да си отговори, защо има такова мнение. Страшно е човѣкъ да държи въ ума си лоши мисли за нѣкого. При това, той трѣбва да знае, дали мнението, което има за нѣкого, почива на действителността. Невѣрнитѣ мисли се наслояватъ върху съзнанието на човѣка като утайки и му причиняватъ голѣми мъчнотии и страдания. Отрицателнитѣ мисли правятъ човѣка нервенъ и неразположенъ. За да се освободи отъ лошитѣ и отрицателни мисли, човѣкъ трѣбва да работи върху самовъзпитанието си, да прави опити.

Какво разбирате подъ думата „самовъзпитание“? Самовъзпитание означава самостоятелно хранене. Въ пѣтя на самовъзпитанието си човѣкъ прави много опити, докато дойде най-после до известенъ методъ. Така той изработва прави чувства и мисли, които представятъ негова лична опитностъ. Ценни сж мислитѣ на човѣка, който е дошълъ до тѣхъ

чрезъ свои лични преживявания. Запримѣръ, за да стане ученъ, човѣкъ дохожда до заключение, че трѣбва да употреби постоянство и работа. За да стане пѣвецъ, човѣкъ трѣбва да има добре развитъ ларинксъ, да има любовъ къмъ пѣнието и добъръ учителъ. За да бжде красивъ, човѣкъ трѣбва да се свързва съ красиви образи и лица, отъ които да се въодушевява. За да стане уменъ, човѣкъ трѣбва да се свързва съ мисълта на разумнитѣ и възвишени сжщества. Ако иска да придобие великата любовъ, човѣкъ трѣбва да се свърже съ Бога. Той ще приеме Божията Любовъ презъ горната частъ на главата си, презъ темето. Физическата любовъ пъкъ минава презъ задната частъ на главата. Изобщо, всѣки мозъченъ центъръ е свързанъ съ известни сили на природата. Като знае това, човѣкъ трѣбва да бжде внимателенъ, да не пипа центроветѣ си безразборно. Ако пипне нѣкой центъръ не на време, той може да си причини голѣма пакостъ. Ако пипне нѣкой центъръ на време и знае, какъ да го пипне, той може да подобри състоянието си. Това знание може да се използва при самовъзпитанието на човѣка.

Като ученици, вие трѣбва да гледате на тѣлото си като на нѣщо свещено. Ето защо, когато пипа тѣлото си, човѣкъ трѣбва да знае, че то представя частъ отъ великия козмосъ. Следователно, чрезъ тѣлото си той има отношение къмъ козмоса. Всѣка дисхармония, причинена нѣкъде въ тѣлото му, внася дисхармо-

ния и въ козмоса. Има центрове въ човѣшкия организъмъ, които не трѣбва да се докосватъ. Докосне ли се до тѣхъ, безъ да иска, човѣкъ произвежда експлозия въ себе си. Само посветениятъ знае, кога и какъ да се докосва до центроветъ на своя организъмъ. За да не произвеждате несъзнателни експлозии въ себе си, трѣбва да контролирате движенията си. Избѣгвайте несъзнателнитѣ, безразборни движения и вървете къмъ съзнателнитѣ и разумни. Въ този смисълъ, самовъзпитанието се заключава въ съзнателно живѣне. Да се самовъзпитава човѣкъ, това значи, да прави съзнателни движения, да дава пътъ на разумността въ себе си. Виждате, че една мома стои подъ ябълката и прави нѣкакви движения. Ако се навежда и изправя, безъ да върши работа, казваме, че движенията ѝ сж несъзнателни. Обаче, ако при всѣко навеждане и изправяне тя кжса ябълки и ги туря въ кошница, движенията ѝ сж съзнателни. Ябълкитѣ сж доволни отъ нейнитѣ движения. И като ги яде, ябълкитѣ пакъ не съжаляватъ. Тѣ щѣха да съжаляватъ, само ако момата изаяжда и семкитѣ имъ. Въ семкитѣ е тѣхниятъ животъ. Ябълката очаква да бжде посѣта, за да може отново да израсте. Когаго има правилни отношения къмъ растенията и къмъ животнитѣ, човѣкъ има правилни отношения и къмъ ближния си, и къмъ Бога. Само по този начинъ той има условия да проявява доброто, което е вложено въ него, и да го развива. Както войникътъ се упражнява, за да се

засили, така всѣки човѣкъ трѣбва да се упражнява въ правене на добро. За развиване на всѣки центъръ, на всѣка способностъ сж нуждни работа и упражнения. Физиологически човѣкъ може да е построенъ по единъ или по другъ начинъ, но чрезъ съзнателна работа, чрезъ самовъзпитание той може да изправи лошитѣ влияния на планетитѣ върху себе си и да усили добритѣ. Киселицата-ябълка може да се присади съ доброкачествена присадка и да дава добри плодове. Значи, разумниятъ човѣкъ може да присади доброто въ себе си.

Мнозина казватъ, че условията на живота сж лоши, че човѣкъ не може да прояви доброто и т. н. Това сж умствени построения, които се отнасятъ само до невежия. Обаче, който има знания, той работи, упражнява се, прилага и постепенно се усъвършенствува. Не е лесно човѣкъ да се усъвършенствува, но не е невъзможно. Чрезъ усиленa и съзнателна работа върху себе си, той може да възпита своитѣ слабости и да усили доброто, което е вложено въ него. И слонътъ се укротява мжно, но все пакъ може да се укроти. Той е страшенъ, когато го разсърдятъ. Когато се разяри, слонукротителътъ го поваля на земята, да падне на гърба си и го потъркаля нѣколко пжти. Щомъ се изправи на краката си, слонътъ става кротъкъ като агне. Разумната природа възпитава човѣка по сжщия начинъ. Докато е изправенъ на краката си, той е смѣлъ, решителенъ. Повалятъ ли го на земята и тър

нѣколко пѣти, той се укротява. Животътъ иде въ услуга на природата. Като срещне нѣкой буенъ, упоритъ човѣкъ, той го сваля на земята и го потъркаля нѣколко пѣти. Щомъ стѣпи на краката си, човѣкъ придобива вече ново знание и, преди да се разгнѣви, започва да мисли.

И тъй, за упорития, своенравенъ и буенъ човѣкъ природата прилага сжщитѣ методи, каквито и за животнитѣ. И най-заядливото куче, като го хванешъ за опашката и го завъртишъ нѣколко пѣти, ще се укроти. Обаче, за човѣка природата разполага и съ други методи. Тя му посочва своитѣ по-високи методи и го оставя самъ да се възпитава. Ако следва нейнитѣ методи, той ще има добри резултати. Всѣко живо сжщество — риба, птица, млѣкопитаеще, има свои специфични методи за възпитание; и всѣки човѣкъ, ученъ или простъ, сжщо така има специфични методи за възпитание и самовъзпитание. Изобщо, когато човѣкъ иска да възпитава и да се самовъзпитава правилно, трѣбва да следи методитѣ на мждрецитѣ и на светиитѣ, защото тѣ черпятъ знания отъ разумната природа. Проследете тѣхния животъ, да видите, какъ лѣгатъ и ставатъ, какъ се миятъ и обличатъ, какъ се молятъ и работятъ. Чрезъ самовъзпитание човѣкъ може да измѣни стария животъ, да влѣзе въ областъта на новия, дето нѣщата ставатъ правилно. Нѣкой се гнѣви и мисли, че по този начинъ ще изправи себе си и окръжаващитѣ. Съ гнѣвъ нищо не се постига. Има

единъ гнѣвъ, който помага на човѣка, но когато произтича отъ силата на Божественото Начало. Ако Божественото не взима участие въ постѣпкитѣ ви, лесно ще капитулирате.

Единъ човѣкъ вървѣлъ изъ гората и срещу него излѣзла една голѣма мечка. Отдалечъ още той взелъ една голѣма тояга и сърдито си казалъ: Нека смѣе само да приближи до мене! Обаче, мечката бавно и спокойно приближавала къмъ него. Като видѣлъ това, той захвърлилъ тоягата и бързо се покатерилъ на едно дърво. Какво направилъ съ гнѣва си? Разгнѣвилъ се на мечката, взелъ тояга срещу нея, но скоро отстѣпилъ. Има смисълъ човѣкъ да се сърди и гнѣви на мечката, но ако реши да я бие, трѣбва да изпълни решението си.

Следователно, ако имате нѣкаква мисълъ, която можете да употребите като сила срещу злото не я хвърляйте настрана. Послужете си съ нея. Захвърлите ли я, вие сте слабъ човѣкъ. Дръжте въ ума си мисълта, че всичко, което е вложено въ васъ, е разумно; че животътъ има смисълъ и трѣбва да се ползвате отъ методитѣ на природата при самовъзпитанието си. Че нѣмате още истински знания, това не трѣбва да ви смущава, но, ако не работите за придобиване на тѣзи знания, това не ви извинява. Всички хора страдатъ, понеже иматъ условия да работятъ, а не ги използватъ. — Ама грѣшни хора сме. — И това не ви извинява. Щомъ имашъ погрѣшки, ще ги изправишъ. Казано е въ Писанието, че за всѣка

праздна дума ще давашъ отчетъ. Всѣка праздна дума е дългъ, който трѣбва да платишъ съ лихвитѣ заедно. Ако сутринята си направилъ единъ дългъ, прегледай смѣтките си още презъ деня, та като дойде нощта, да те заварятъ съ ликвидирани смѣтки, да не текатъ лихвитѣ. Неизплатенитѣ дългове не сж нищо друго, освенъ кармата, отъ която всѣки се страхува. Който не плаща дълговетѣ си, пада подъ тежестта на кармата, т. е. на лошитѣ условия, които го заробватъ. При тѣзи условия той се оплаква отъ живота си, обезсърдчава се и не може да се развива правилно.

Като ученици на Великия животъ, вие трѣбва да се откажете отъ думата „обезсърдчаване“. Знайте, че и при най-мжчнитѣ условия човѣкъ може да се развива правилно. По естество на материята отъ която е направенъ, човѣкъ е промѣнчивъ, но по духъ той е устойчивъ и постояненъ. Дайте предимство на духа въ себе си, за да не грѣшите. Като престане да грѣши, грѣшниятъ продължава живота си. Ако праведниятъ започне да грѣши, съкращава живота си. Не мислете, че сте царски синове, дошли на земята за удоволствия. Всички трѣбва да работите за себе си и за своитѣ ближни. Работата е единъ отъ важнитѣ методи при самовъзпитанието. Ако не работите доброволно, насила ще ви заставятъ, но ще имате други резултати. Истинската работа подразбира работа съ любовъ и безъ насилие. Ако работи по този начинъ, човѣкъ се радва на

резултатитѣ си. Работи ли безъ любовь, резултатитѣ му ще бждатъ плачевни. Който учи съ любовь, радва се на успѣхитѣ си. Само такъвъ човѣкъ може да стане ученъ. Приложете любовта като методъ при самовъзпитанието, за да развиете и най-малкитѣ дарби, вложени въ васъ. Любовта изключва всѣкакво обезсърдаване. Колкото пѣти и да паднете, пакъ ще станете. Дали ще изгубите имането си, или здравето си, пакъ ще ги придобие. Човѣкътъ на любовта не губи нищо. Временно може да изгуби нѣщо, или да се лиши отъ него, но пакъ ще го придобие. Въ любовта има само печалби и придобивки

Като ученици, вие трѣбва да гледате оптимистически на живота. Каквото и да ви се случи, приемайте го съ радостъ. Отнасяйте се съзнателно къмъ мжнотиитѣ си, за да откриете ценното, което се намира въ тѣхъ. Всѣка мжнотия, всѣко страдание носятъ известни блага. Използвайте благата, които радоститѣ и страданията ви носятъ въ живота. Въ всичко виждайте проявитѣ на великата Божия Любовь, Мждрость и Истина. Този е правиятъ методъ, който можете да приложите при самовъзпитанието.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

22. Лекция отъ Учителя държана на
6. февруарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Нѣколко необходими нѣща

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Съвременнитѣ хора разискватъ върху въпроситѣ „сила и материя, мисълъ и чувство“, безъ да могатъ да проникнатъ въ тѣхното абсолютно опредѣляне. Това сж идеи, съ които човѣшкиятъ умъ трѣбва да се занимава. Ще кажете, че има нови теории по тия въпроси. Дали теориитѣ сж нови, или стари, ученитѣ трѣбва да изхождатъ отъ гледището на разумната природа. Колкото по дълбоко прониква човѣкъ въ природата, толкова по-близо е до истината. Ще кажете, че природата е необятна. За човѣка е важна онази областъ отъ природата, съ която той влиза въ съприкосновение. Много вода има на земята, но за човѣка е важна онази, съ която той влиза въ съприкосновение. Само тази вода е полезна за него. Останалата вода е тилъ за човѣка. Сжщото можемъ да кажемъ и за въздуха, за свѣтлината, за храната. Каквито теории и да има човѣкъ за въздуха, за него е важенъ този въздухъ, който влиза въ дробовѣтъ му. Свѣтлината е важна за човѣка дотолкова, доколкото раз-

крива хоризонта предъ него и очъртава пътя му. Много мисли и чувства могат да минатъ презъ ума и сърдцето ви, но за васъ сж важни само ония, които се задържатъ въ ума и въ сърдцето и можете да се ползвате отъ тѣхъ.

Тема за следния пътъ: „Отношение между мислитѣ и чувствата“.

Като говоримъ за мислитѣ и чувствата, ние имаме предъ видъ посоката, по която тѣ се движатъ. Желанията и чувствата на човѣка сж течения, които вървятъ отъ периферията къмъ центъра, т. е. отвънъ-навътре. Теченията на мисълта пъкъ сж обратни, отвътре навънъ. Следователно, чувствата и желанията представятъ вдишване въ живота, а мислитѣ — издишване. Съ други думи казано: чрезъ сърдцето си човѣкъ вдишва, а чрезъ ума — издишва. Да мислишъ, това значи, постоянно да издишвашъ; да желаетъ, това значи, постоянно да вдишвашъ. Ако сърдцето и умътъ въ човѣка действуватъ правилно, процесътъ на дишането сжщо е правиленъ. Ето защо, ние препоръчваме дишането като методъ за урегулиране на мислитѣ и чувствата въ човѣка. Който не диша дълбоко, чувствата и желанията му сж слаби. Ако не издишва правилно, мисълта му е слаба. Нѣма живо сжщество въ природата, което да е лишено отъ желания. Въпрѣки това, казано е: „Не пожелай“!

Какво разбираме подъ заповѣдта „Не пожелай“? Въ християнството, подъ думитѣ „Не пожелай“ се разбира да не желаетъ чуждото,

т. е. това, което другъ е пожелалъ преди тебе и на когото това нѣщо принадлежи. Въ идеална смисълъ подъ „Не пожелай“ разбираме да не приемашъ онзи въздухъ, който другъ нѣкой е дишалъ. Този въздухъ е нечистъ вече. Приемешъ ли го въ дробоветъ си, той ще те умъртви. Всѣко чуждо желание, което другитъ сж възприели, е отровно. Ако искашъ да не страдашъ, откажи се отъ това желание. Хората страдатъ, именно, отъ това, че се занимаватъ съ чужди желания и се стремятъ да ги постигнатъ. Не се ровете въ тинята на живота. Трѣбва ли да чакате нѣкой да повърне желанието си и тогава да го вземете? Не се занимавайте съ нечисти нѣща.

Сега ще обясня мисълта си. Желанията, като течения, които излизатъ отъ Божествения центъръ на природата, сж чисти. Обаче, приематъ ли се отъ нѣкое сжщество, тѣ извършватъ известна работа въ него и се оцапватъ. Много естествено. Когато работи, човѣкъ се цапа, но все е придобилъ нѣщо. Това е за дадения човѣкъ. Но ти, който дебнешъ този човѣкъ, да откраднешъ това, което той е пожелалъ, ще пострадашъ. За да не се натъквашъ на страдания, стой далечъ отъ желанията на хората. Иди при Божествения източникъ и приеми направо отъ Него онова желание, което има отношение къмъ твоята душа. Когато казваме, че човѣкъ трѣбва да води чистъ и светъ животъ, това значи, да не се лени, но да бжде готовъ да отиде при Божествения изворъ и

оттамъ да приеме едно ново желание, отъ никого още не възприето. — Кжде е Божествениятъ изворъ? — Въ съзнанието на човѣка. Качвайте се въ съзнанието си, за да черпите нови и възвишени желания. Съзнателниятъ човѣкъ е любещъ и добродетеленъ. Той прилага любовта и добродетелта като ориентиращи точки на своя животъ. Любовта е изтокъ, мѣсто на изгрѣващото слънце, а доброто — западъ, дето слънцето залѣзва. Изгрѣвътъ е мѣсто на работата, а залѣзътъ — на почивка. Следователно, когато дойде любовта, човѣкъ влиза въ живота и започва да работи. Когато дойде доброто, той излиза отъ ярема на живота и си почива.

Съвременнитѣ учени—философи, естественици, математици, изучаватъ живота, явленията въ природата и създаватъ научни хипотези и теории. Макаръ че понѣкога тѣ изучаватъ явленията разпокъсано, тѣхнитѣ теории сж ценни, понеже сж резултатъ на мисль, която иде отъ възвишения свѣтъ. Ще дойде день, когато явленията отъ всички области на живота и на природата ще се свържатъ въ едно цѣло. Тѣгава хората ще намѣрятъ истината. Както хората представятъ системи отъ скачени сждове, така и природнитѣ явления сж сжщо такива системи. Днесъ анатомистътъ се занимава съ коститѣ на човѣка, съ направата на човѣшкия организъмъ; физиологътъ — съ функциитѣ на отдѣлнитѣ органи; биологътъ — съ живота на клетката; психологътъ — съ душевнитѣ прояви. Съберете всичко това въ едно

единствено, непрерывно цѣло, за да образувате истинския човѣкъ, да познаете, какво въ сжщностъ е човѣкътъ. Значи, хората се дѣлятъ на анатомисти, физиолози, биолози, психолози, идеолози. Хората се дѣлятъ още на млади и на стари. Ние наричаме млади онѣзи, които се занимаватъ съ любовта, а стари, които се занимаватъ съ добродетельта. Младиятъ говори повече за сърдцето, а стариятъ — за ума; младиятъ гледа повече къмъ изтокъ, все иска да получи нѣщо. Стариятъ гледа къмъ западъ и казва: Както слънцето залѣзва, така и азъ трѣбва да напусна тази земя. Младиятъ и стариятъ се различаватъ и по стремежитѣ си: младитѣ вървятъ отвѣнъ-навътре, а старитѣ — отвътре-навѣнъ.

Когато говоримъ за добрия животъ, ние имаме предъ видъ уравнивяване силитѣ на любовта съ силитѣ на добродетельта. Доброто действува въ всички човѣшки прояви. Ти не можешъ да бждешъ добъръ, ако не мислишъ, ако съзнанието ти не е пробудено. Както любовта не подразбира само чувства, така и доброто не подразбира само правене на добро. Чувството, желанието е само едно течение отвѣнъ-навътре, но не е любовъ. Желанието не подразбира завършенъ процесъ. Запримѣръ, детето поглежда къмъ едно дърво и пожелава да си откъсне една ябълка. То започва да мисли, какъ да задоволи желанието си. На помощъ му иде мисълта. То намира камѣкъ, удря една ябълка, навежда се къмъ

земята, взима ябълката и започва да яде. Волята взима участие въ яденето. Ябълката влиза въ стомаха и после, преработена въ кръвъ, тя обикаля цѣлото тѣло, образува кръгъ. Като знаете пжтя, по който желанието се реализира, пазете се отъ неестественитѣ желанія, които отравятъ човѣка. Както желанието на детето, да изяде една ябълка, се превръща най-после въ кръвъ, така сжщо се превръщатъ въ кръвъ и неестественитѣ желанія, които се разнасятъ по цѣлото тѣло и го тровятъ.

Следователно. помнете, че здравословното състояние на човѣка зависи отъ вътрешнитѣ течения на неговия физически и психически организъмъ. Влѣзе ли нѣкое неестествено желание въ васъ, не се борете съ себе си, но търсете начинъ, какъ да се освободите отъ него. Като търсите начинъ за освобождаване отъ чуждитѣ желанія, проникнали въ васъ, вие изучавате сърдцето. ума и волята си. Следъ това дохождате до изучаване на своята психика. Каквото и да става съ васъ, дръжете се за дветѣ ориентировачни точки—Божествениятъ изтокъ и Божествениятъ западъ. Когато душата излиза отъ Божествения свѣтъ, за да влѣзе въ човѣшкия, тя се намира на залѣза, т. е. на запада на живота. Когато излиза отъ човѣшкия свѣтъ, за да влѣзе въ Божествения, тя се намира на изгрѣва, т. е. на изтока на живота. И въ човѣшката глава има нѣколко изгрѣва и залѣза. Горната частъ на челото е изгрѣвъ, долната — залѣзъ; горната частъ на

главата е изгрѣвъ, задната — залѣзъ. Физическата любовъ е залѣзъ, а висшата, Божествена любовъ — изгрѣвъ. Като се движи между изгрѣва и залѣза на своя животъ, човѣкъ придобива опитности и знания, съ които се връща тамъ, отдето е дошълъ.

Като ученици, вие трѣбва да намѣрите начинъ, чрезъ който да реализирате желанията си. За да постигне едно свое желание, човѣкъ се нуждае отъ три нѣща: първо, отъ обектъ, къмъ който да се стреми; второ, отъ срѣдства за постигане на този обектъ и трето, отъ мѣсто, дето да постави постигнатия обектъ. Сжщото се отнася и до мислитѣ и чувствата. Всѣко желание, всѣко чувство и всѣка мисль, които не се реализиратъ, измжчватъ човѣка, вследствие на което той става недоволенъ отъ живота. Значи, всѣка Божествена идея иде отгоре, презъ главата, минава презъ сърдцето и се реализира чрезъ волята. Умътъ е изгрѣвътъ, сърдцето — залѣзътъ, а волята — зенитътъ, т. е. най-високата точка, до която слънцето може да се издигне. Волевъ човѣкъ е онзи, който е буденъ въ три посоки: въ посоката на своя умъ, въ посоката на своето сърдце и въ посоката на своята воля. Когато слънцето минава презъ тритѣ точки — изтокъ, зенитъ и западъ, то извървява единъ кръгъ, следъ което отново се явява. И човѣкъ трѣбва да бжде въ постоянно движение, всѣки день да изминава кръга на своя животъ, да се движи между силитѣ на ума, на сърдцето и на

волята си. Дето има движение, тамъ волята реализира стремежитѣ на ума и на сърдцето.

Какво правятъ майката и бащата съ малкото си дете? Тѣ си играятъ съ него, подхвърлятъ го нагоре, до най-високата точка. Това показва, че детето представя волята. Докато е малко, детето изразява волята си чрезъ плача. На неговата воля се отзоваватъ всички въ дома. Порасне ли малко, детето изгубва силата на волята си, т. е. магическата пръчица. Когато Христосъ казва, че трѣбва да станемъ малки, разумни деца, това значи, да усилимъ волята си, и непостижимитѣ за насъ нѣща да станатъ постижими. На плача на разумното дете се отзоваватъ всички ангели, всички свети и добри хора. На плача на стария и глупавъ човѣкъ никой не се отзовава. Подъ думитѣ „разумно дете“ разбираме онова състояние на човѣшката душа, при което Божествениятъ, ангелскиятъ и човѣшкиятъ изгрѣвъ и залѣзъ ставатъ на време и правилно.

И тъй, Христовитѣ думи „станете като децата“, подразбиратъ усиление на волята. Едва сега хората започватъ да работятъ съ своята разумна воля. За да прояви разумната си воля, човѣкъ трѣбва да организира своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Тѣй щото, не е достатъчно човѣкъ да има желанія, но желанията му да бждатъ организирани, т. е. да знае, защо желае нѣщо, какъ може да го реализира и какъвъ ще бжде резултатътъ на даденото желание.

Като ученици, вие трѣбва да разглеждате вдишването и издишването като процеси, които иматъ отношение къмъ вашитѣ мисли и желания. Всѣко вдишване има предъ видъ урегулиране и пречистване на желанията, а всѣко издишване е свързано съ пречистване на човѣшкитѣ мисли. Като знаете това, отнасяйте се съзнателно къмъ вдишването и издишването. Само по този начинъ можете да пречистите мислитѣ и желанията си. Чистата кръвъ подразбира здраво тѣло. Здравото тѣло пъкъ подразбира правилно разпредѣляне на енергиитѣ въ човѣшкия организъмъ. Дробоветѣ представятъ сито, чрезъ което се пречистватъ умствениятъ и сърдеченъ животъ на човѣка. Презъ това сито минаватъ само ония мисли и желания, които не сж минали презъ ситото на другъ човѣкъ. Затова е казано, че човѣкъ трѣбва всѣки моментъ да се обновява. Това значи: човѣкъ трѣбва всѣки моментъ да приема нови мисли и чувства, нови желания, да поддържа дейността на ситото. Ако въ ситото ви влѣзатъ чужди, т. е. нечисти мисли и желания, не трѣбва да се плашите. Опасно е, ако ситото престане да се върти, защото въ него ще се натрупа калъ, която прѣчи на правилното кръвообръщение. Докато ситото се движи, никаква опасностъ нѣма. Природата е предвидила това. Тя внася въ човѣка такива мисли и желания, които държатъ съзнанието му будно.

Природата бди зорко за своитѣ закони.

Тя не позволява да се нарушаватъ тѣзи закони и за това казва: Никой нѣма право да нарушава своята инсталация. Яви ли се нѣкжде най-малкото нарушаване, човѣкъ трѣбва да го изправи, да възстанови нормалното действие на инсталацията си.—Какъ се поправятъ нарушенията въ инсталацията? — Чрезъ молитва. Следователно, молитвата не е нищо друго, освенъ апелъ на човѣшката душа къмъ разумния свѣтъ, да изпрати оттамъ майстори-инженери да поправятъ инсталацията му. Не се ли поправи инсталацията на време, човѣкъ се вкисва, нарушава се правилниятъ ходъ на сърдцето му, вследствие на което се явяватъ различни болести.

И тъй, не питайте, защо сте болни, нещастни, защо страдате, но вижте, какво е състоянието на вашитѣ мисли и чувства. Ако теченията имъ сж правилни, ако тѣ не сж въ противоречие помежду си, вие всѣкога ще бъдете здрави и весели. Ако теченията на мислитѣ и на желанията вървятъ въ една и сжща посока — навътре или навънъ, вие непременно ще нарушите нормалното действие на своята инсталация. Точно опредѣлено е, какво количество вода може да мине презъ дадена инсталация. Ето защо, теченията на желанията ще вървятъ въ посока отвънъ-навътре, мислитѣ — въ посока отвътре-навънъ и взаимно ще се уравновесяватъ. При това положение мислитѣ ще помагатъ за реализиране на желанията, желанията пъкъ ще се регули-

ратъ отъ мислитѣ, и човѣкъ ще се развива правилно. Само по този начинъ хората могатъ да се почувствуватъ като части на едно цѣло.

Казано е въ Писанието: „Да възлюбишъ ближния като себе си.“ — Защо трѣбва да обичаме ближния си? — Защото сме части отъ великия Божественъ организъмъ. Обичате ли ближния си, неговото добро ще бѣде ваше добро. Ако нѣколко градинари сж направили градинитѣ си край рѣка, тѣ иматъ предъ видъ водата, която искатъ да използватъ. За да напояватъ градинитѣ си, тѣ прекарватъ нѣколко инсталации, които сж свързани така. че ако една отъ тѣхъ се развали, и другитѣ преставатъ да работятъ. Ето защо, първиятъ градинарь трѣбва да държи въ изправностъ своята инсталация, за да работятъ добре и останалитѣ. Каквата последователностъ сжществува между числата отъ естествения редъ, такава връзка сжществува и между хората.

Ще кажете, че само математиката се занимава съ числа. Наистина, математиката се занимава съ числа, но тя се занимава още и съ живитѣ силови течения, като величини, които иматъ известно количествено значение. Запримѣръ, математиката изучава силовитѣ течения на ума, които вървятъ отвжтре-навънъ; геометрията пъкъ се занимава съ силовитѣ течения на сърдцето, които вървятъ въ посока отвънъ-навжтре. Какво ще разберете отъ формулата: $(\sqrt{Vx^2 + Bd}) \cdot x$? Това е формула, коя-

то е неразбрана за васъ, защото не е въ движение. Ако я турите въ движение, тя ще оживѣе. Обаче, всички знаете формулата: $a^2 = b^2 + c^2$. Който е училъ геометрия, знае, че тази формула означава следното положение: квадратътъ, построенъ върху хипотенузата на правоъгълния триъгълникъ, е равенъ на сбора отъ квадратитѣ, построени на двата му катета.

Природата работи съ сложни формули, които сж въ постоянно движение. Запримѣръ, една отъ формулитѣ на природата е вложена въ думата „истина“, която на български езикъ се пише съ шестъ букви. Въ истината, на която първата буква е „И“, сж вложени две течения: първото течение върви отгоре-надолу, а второто — отдолу-нагоре. Значи, ако търсишъ истината, първо ще слѣзешъ, а после ще се качишъ. Втората буква е „С“ — законъ на месечината, т. е. законъ на вѣчнитѣ промѣни. Дойдешъ ли до истината, трѣбва да бждешъ готовъ на всѣкакви промѣни. Буквата „Т“ е законъ на противоречия. Който търси истината, ще се натѣква на голѣми противоречия, но трѣбва да върви безъ спъване и колебания. Ако се спъва, да не се обезсърдчава. Буквата „Н“ е законъ за примиряване на противоречията. Буквата „А“ означава бременностъ. Който търси истината, трѣбва да бжде бремененъ съ нѣкаква идея.

И тъй, истината е пѣтъ, който води къмъ освобождаване. Следъ като работи известно време да намѣри истината, човѣкъ трѣбва да

задържи нѣщо за себе си. Като свърши училище, той трѣбва да задържи частъ отъ придобититѣ знания и за себе си. Това означава буквата „А“, съ която свършва думата „истина“. Да бждешъ бремененъ съ нѣщо, това значи, да се ползувашъ отъ богатството, което бременността крие въ себе си. Истината освобождава човѣка и го прави разуменъ.

Спазвайте следния законъ: изразходвайте толкова енергия, колкото е нужно за дадения моментъ. Следователно, на малкото желание трѣбва да поставите малка мисль; на голѣмото желание — голѣма мисль. Това е законъ за правилно регулиране на силитѣ въ организъма. Ако на малкото желание поставите голѣма мисль, или на голѣмото желание — малка мисль, вие нарушавате правилния ходъ на теченията въ организъма си. Запримѣръ, нѣкой има голѣми желания, а не мисли много, не влага волята си. Щомъ не мисли и не действа, голѣмитѣ желания опъватъ силно конца и пречупватъ волята. Чувате нѣкой да казва: Счупи се волята ми, нѣмамъ желание да работя. Това показва, че теченията на желанията сж обтегнали силно конца на волята, и частъ отъ силитѣ на желанието сж излѣзли навънъ, безъ да се вложатъ въ работа. Съ изтичането си навънъ тѣ сж парализирали отчасти и волята.

Допуснете, че предъ васъ, на маса е сложено богато, вкусно ядене, но вие не можете да ядете. Ползвате ли се отъ яденето? Срѣщате

единъ ученъ, спирате го, безъ да се разговаряте. Ползувате ли се отъ неговото знание? Щомъ не ядете, яденето не ви ползува. Щомъ не се разговаряте съ учения, нищо не придобивате отъ знанието му. Ето защо, и вие, като ученици, яжте отъ учението, което ви се преподава; мислете върху него и го прилагайте. Човѣкъ се ползува само отъ това, което яде, върху което мисли и което прилага. Това значи: човѣкъ се ползува само отъ онова, което прониква едновременно въ ума, въ сърдцето и въ волята му и става за него плътъ и кръвъ. Това е истинското знание, чрезъ което човѣкъ изпълнява волята Божия. Чрезъ това знание той проявява любовта си къмъ Бога, къмъ ближния си и къмъ себе си. Ако не люби Бога, човѣкъ не може да люби и ближния си; ако не люби ближния си, не може да люби и себе си.

Любовта къмъ Бога, къмъ ближния и къмъ себе си е една отъ живитѣ формули, която човѣкъ трѣбва да приложи. Не я ли приложи, тя остава за вѣчни времена неразбрана.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мждростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

23. Лекция отъ Учителя, държана на 13. февруарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Животъ и радостъ

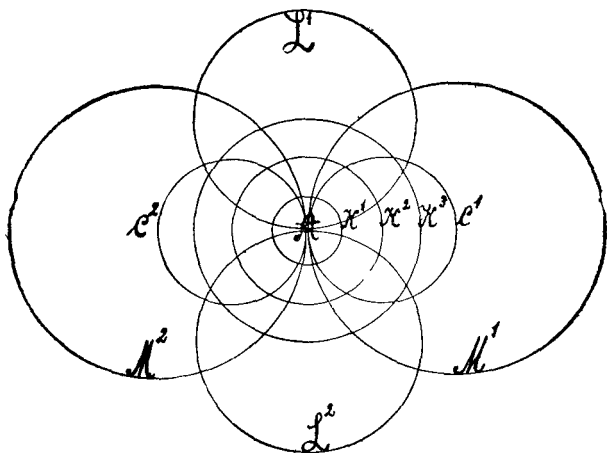
— Само свѣтлиятъ пътъ на
мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ жи-
вотътъ.

На фигура 1. сж начертани три концен-
трични кржга: K^1 , K^2 , K^3 , които представятъ
три свѣта. Кржгътъ K^1 представя материалния
свѣтъ, кржгътъ K^2 — духовния, а кржгътъ K^3
— умствения. Тѣзи три свѣта представятъ,
още човѣшкия, ангелския и Божествения. Дру-
гитѣ кржгове сж поляризирания. Тѣ иматъ
общъ центъръ А. Какво казва съвременната на-
ука за тѣзи кржгове? Следователно, когато го-
воримъ за центъръ на кржга, или на правата
линия, ние разбираме дадена точка. Като цен-
търъ на кржга, точката се движи въ много
направления, а като центъръ на права, тя се
движи въ две направления: положително и от-
рицателно.

Въ геометрията, подъ права линия се раз-
бира най-късото разстояние между две точки.
Концентрични кржгове пъкъ се наричатъ тѣзи,
които иматъ общъ центъръ, а различни ра-
диуси. Споредъ окултната наука, концентрич-
нитѣ кржгове представятъ различни свѣтове,

които иматъ общъ центъръ и различни радиуси. Тѣзи свѣтове се различаватъ единъ отъ другъ по гъстотата на материята си. Колкото по-голѣмъ е радиусътъ на единъ свѣтъ, толкова по-разредена е материята му. Така е

фиг. 1.

било и съ слънцето. Първоначално, когато материята на слънцето била много разредена, радиусътъ му билъ много голѣмъ. Съ постепенното сгъстяване на материята, и радиусътъ постепенно намалявалъ. Обаче, това не значи, че слънцето изгубило своята притегателна

сила. Въ слънчевата система, слънцето е центъръ, около който се движатъ различни планети съ различни бързини, въ зависимостъ отъ разстоянието имъ до слънцето.

Като говоримъ за бързината, съ която се движатъ планетитѣ, дохождаме до човѣка и намираме, че хората се различаватъ едни отъ други по интензивността на своитѣ мисли, чувства и желания. Казваме, че нѣкой човѣкъ има интензивна мисълъ, или интензивно желание. При това, нѣкои желания се намиратъ подъ влияние на сърдцето, а други—подъ влияние на мисълта. Сжщо така има и мисли, които се намиратъ подъ влиянието на сърдцето или подъ влиянието на волята. Човѣкъ трѣбва да изучава мислитѣ и желанията си, да знае, кога се намиратъ подъ влиянието на сърдцето и кога — подъ влиянието на волята. Кое положение е по-добро за човѣка: мислитѣ му да се намиратъ подъ влиянието на неговото сърдце и на волята му, или желанията му да се намиратъ подъ влиянието на ума и на волята му? Може ли сърдцето да управлява ума? Кое е по-правилно: сърдцето да управлява ума, или умътъ — сърдцето?

Това сж философски мисли, върху които трѣбва да разсждавате. Вие мислите върху много въпроси; но като дойдете до приложението, отстъпвате, — Защо? — Не знаете, какъ да постъпвате. Казвате, че сте силни, непобедими, но като дойде нѣкой по-силенъ отъ васъ, вързва ржцетѣ и краката ви и казва: Щомъ

си силенъ, освободи се. Ако не можете сами да се развържете, ще признаете, че онзи, който ви е вързалъ, е по-силенъ и по-уменъ отъ васъ. Ето защо, като се натъквате на нѣкое желание, запитайте се, желанието ли е по-силно отъ васъ, или вие отъ него; чуждо ли е това желание, или ваше? Ако едно желание произтича отъ васъ, то не може да ви вързва. Обаче, чуждитѣ желанія могатъ да вързватъ човѣка. Никой не може да ви вързва съ ваше вѣже, но съ чуждо вѣже всѣки може да ви вързва и ограничава. За да не изпадате въ противоречия, вие трѣбва да различавате вашитѣ мисли, чувства и желанія отъ чуждитѣ. Вие познавате желаніята си по това, че свободно разполагате съ тѣхъ. Кой ще ви съди, ако отидете въ градината си и си откъснете нѣколко плода? Никой нѣма да ви съди. — Защо? — Защото сте работили, употребили сте трудъ, енергия за обработването на градината и отглеждането на плоднитѣ дървета. Следователно, вие можете да бждете свободни при реализиране на едно свое желание само тогава, когато умътъ ви е взелъ участие при създаването на това желание; ако умътъ ви не е работилъ при реализиране на желаніята ви, не можете да бждете свободни. Свободата е свързана съ знанието. Който знае нѣщата, само той може да бжде свободенъ.

Като ученици, вие трѣбва да придобивате знания, но, преди всичко, трѣбва да спрете вниманието си върху живота, като първа и неиз-

мѣнна реалностъ. Споредъ едни хора животътъ е лошъ, а споредъ други — добъръ. Животътъ не е нито добъръ, нито лошъ, но представя условие за проява на доброто и на злото. Доброто и злото растатъ въ живота, но доброто дава семе, расте и се размножава, а злото не оставя семе следъ себе си. То представя бомба, която, експлодира ли веднѣжъ, престава по-нататѣкъ да съществува. Значи, лошитѣ мисли, чувства и желания сѣ бомби, които се пукатъ и изчезватъ. И добритѣ мисли и желания се пукатъ, но отъ това пукане семето пониква, цвѣтътъ се разцвѣтвява, и плодътъ узрѣва. Колкото по-малко бомби на злото се пукатъ въ човѣка, толкова по-добре е за него. Нѣма по-страшно нѣщо за човѣка, когато една лоша мисълъ се пукне въ ума му, едно лошо чувство — въ сърдцето му и една лоша постѣпка — въ тѣлото му. Този човѣкъ губи красотата си, съзнанието му се помрачава, лицето му се покрива съ тъменъ воалъ. Въ такива моменти човѣкъ е готовъ да извърши нѣкакво престѣпление. Така, именно, Каинъ уби Авела. Отъ завистъ той изпадна въ помрачение и извърши убийството. Насаждайте въ тѣлото си, въ ума и въ сърдцето си семена на доброто, отъ плодовѣтъ на което се раждатъ великитѣ добродетели.

Мнозина казватъ, че съ добро не може да се живѣе. — Защо? — Защото, колкото добрини да правятъ на хората, не ги помнятъ. — Какво помнятъ хората, не е важно; важно

е, какво вие помните. Човѣкъ помни само онава, което той самъ е направилъ или създалъ, било то добро или зло. Невъзможно е самъ човѣкъ да направи една погрѣшка, или нѣкакво зло и да го забрави. Невъзможно е сжщо самъ човѣкъ да направи едно добро и да го забрави. Единъ отъ методитѣ за усилване на паметта се заключава въ ученето. Като учи съзнателно и съ любовь, човѣкъ не може да забравя.

Днесъ отъ всички хора се изисква да промѣнятъ старитѣ си възгледи, да внесатъ въ ума си новата мисль. Докато мисли право, по новъ начинъ, човѣкъ е способенъ да чувствува право. Докато мисли и чувствува право, той е способенъ да работи. Престане ли да мисли, да чувствува и да действа, човѣкъ престава да се развива. Значи, рѣстенето се опредѣля отъ мисълта на човѣка. Всѣки човѣкъ може да каже за себе си, че мисли. За какво мисли човѣкъ? Сегашнитѣ хора мислятъ повече за себе си, за децата си, какъ по добре да наредятъ живота си и да се осигурятъ. Това не е мисль. Истинска мисль е онази, която има за обектъ служенето на Бога и изпълняване на Неговата воля. Само тази мисль може да спаси човѣка.

Упражнение. Въ продължение на една седмица, като ставате отъ сънь, записвайте първата мисль, която е минала презъ ума ви. Следъ това можете да пристѣпите къмъ дневната си работа. За да използвате упражне-

нието си добре, преди да заспите, вложете въ ума си мисълта, да не забравите да запишете първата мисъл, като основна мисъл презъ деня. При това, стремете се да бъдете искрени къмъ себе си, да записвате онази мисъл, която първа е дошла въ главата ви. Не се стѣснявайте отъ мисълта, която е преминала презъ ума ви. Може нѣкой отъ васъ да помисли за хлѣбъ, другъ — за вода, трети — за майка си или за баща си, които отдавна не е виждалъ. Ще кажете, че нѣмате време да правите наблюдения надъ мисълта си. Само онѣзи ще правятъ упражнението, които мислятъ, че могатъ да го изпълнятъ. Който мисли, че е заетъ съ изпити, съ военна служба, съ учителство и не може да изпълни задачата, по-добре да не я започва.

Какво значи да бжде човѣкъ свободенъ? Абсолютно свободенъ е онзи, който е господаръ на мислитѣ, на чувствата и на действията си. Следователно, ако този човѣкъ е временно ограниченъ на физическия свѣтъ, поне въ мисълта си е свободенъ. Невъзможно е човѣкъ да бжде едновременно ограниченъ и на физическия, и въ духовния, и въ умствения свѣтъ. Изпадне ли въ това положение, той губи съзнанието си, или престава да живѣе. Сжщото става и при физическитѣ страдания на човѣка. Когато страда отъ нѣкаква болестъ, въ първо време човѣкъ понася болкитѣ. Колкото повече болестъта се усилва, страданията се увеличаватъ. Най-после болкитѣ ставатъ толкова го-

лѣми, че човѣкъ не може вече да ги понася и губи съзнание. Въ този смисълъ, страданията представятъ известни напрежения, чрезъ които се изпитва силата на човѣшкия характеръ, както и силата на неговата морална устойчивостъ. Който не може да издържа на страдания, той нѣма здравъ мораленъ грѣбнакъ. Ако човѣкъ не може да понася ударитѣ и напреженията на страданията, още по-малко би могълъ да издържа напреженията на доброто, което е по-силно отъ напреженията на страданията. За да се кали за напреженията на доброто, човѣкъ минава презъ страдания. Единъ день, когато се кали въ издържане на страданията, последнитѣ го напущатъ.

Като изучаватъ живота, хората казватъ: Нѣма какво да се прави, трѣбва да се живѣе. Не, така не се говори. Това е разбиране на болния човѣкъ. Здравиятъ живѣе, работи и се радва на мислитѣ, на чувствата и на постѣпки си — на всичко, което става въ съзнателния и разуменъ животъ. Който не се радва на живота, на работитѣ си, на успѣхитѣ си, той е боленъ човѣкъ. Щомъ е боленъ, трѣбва да се лѣкува, а не да философствува и да разисква върху смисъла на живота. Може да разисква, но заключенията му ще бждатъ като на боленъ човѣкъ, а не като на здравъ.—Какъ може да се лѣкува човѣкъ? — Като се освободи отъ всички отрицателни мисли въ ума си и отъ всички отрицателни чувства въ сърдцето си. Следователно, който иска да бжде

здравъ, трѣбва да държи въ ума си положителни и свѣтли мисли, въ сърдцето си положителни и възвишени чувства и въ волята си прави и благородни постѣпки. Абсолютно здравиятъ човѣкъ е свободенъ отъ закона на отрицателното внушение, отъ всички кармически връзки. Той се е развързалъ благодарение на закона на любовта и на закона на истината. Казано е, че истината освобождава, а любовта — възкресява.

Като ученици, вие трѣбва да живѣете и да работите съ радостъ. Каквото и да правите, не можете да се освободите отъ закона на внушението. Великъ и мощенъ е този законъ. И ангелитѣ, и боговетѣ се намиратъ подъ положителното му влияние. Не можете ли и вие да се ползвате отъ неговата положителна сила? Можете. Каквата работа и да започнете, каквото и да мислите, кажете си: Азъ мога да свърша тази работа; мога да мисля право; мога да бжда добъръ; мога да стана ученъ, силенъ, разуменъ; мога да изправа погрѣшкитѣ си. Като погледнете лицето, главата, тѣлото си, не казвайте, че сте грозенъ, че главата ви не е добре оформена, че тѣлото ви е слабо, но кажете си: Тѣй както днесъ съмъ създаденъ, азъ съмъ доволенъ. Има нѣща, които трѣбва да развия и да обработя. Ще уча, ще работя, ще правя усилия да придобия нѣщо, което да приложа къмъ сегашното си богатство. Не казвайте, че условията ви сж лоши, но кажете: За сегашното ми развитие по-добри условия

отъ тия, които имамъ, не мога да очаквамъ. Като работя съ любовъ и съ радостъ, ще ми се дадатъ по-добри условия.

И тъй, радвайте се на малкитѣ добродетели, на малкитѣ блага. Единъ день тѣ ще се разрастатъ, ще се превърнатъ въ нѣщо велико и мощно. Отъ малкия желждъ излиза голѣмъ, величественъ джбъ.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

24. Лекция отъ Учителя, държана на 20. февруарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Живитѣ сили въ природата

Размишление.

Теми за следния пжтъ: 1. „Мнението на ученитѣ и проститѣ за вѣтъра“. 2. „Произходъ на богатитѣ и на беднитѣ“. 3. „Титлитѣ на здравитѣ и на болнитѣ“.

Като ученици, добре е да се наблюдават, да си дават отчетъ за вашитѣ разположения и неразположения, въ връзка съ времето. Добре е да знаете причинитѣ на разположенията и на неразположенията си. Запримѣръ, нѣкой пжтъ се събужда рано, но не ви се става, искате още да лежите. Ако вѣнъ е студено, ще кажете, че времето е причина за нежеланието ви да станете. Какво ще кажете, обаче, ако времето е топло и пакъ не ви се става? Като правите наблюдения върху себе си, вие откривате редъ външни и вътрешни причини, чрезъ които увеличавате знанията си.

Изучавайте линиитѣ въ природата, да видите, каква разумность се крие въ тѣхъ. При това, дали линиитѣ сж прави, криви, вълнообразни, счупени, това не е случайно. Посокитѣ на линиитѣ, както и тѣхното извиване, се дължи на силитѣ въ природата, които действуватъ върху тѣхъ. Тамъ, дето налѣгането е било по-голѣмо, и напрежението — по-силно,

линиитѣ сж претърпѣли голѣми огъвания. Съ това се обясняватъ огъванията, пречупванията, набраздяванията, които сж ставали съ земнитѣ пластове въ течение на вѣкове и хилядилѣтия. Който може да чете по линиитѣ, той може да опредѣли, какви сили сж действували въ природата. Сжщо така и по движенията, които човѣкъ прави, сждите за мислитѣ и желанията, които го ржководятъ. Запримѣръ, виждате, че едно дете се качва на дърво и прави нѣкакви движения: вдига и слага ржцетѣ си. Отдалечъ тия движения изглеждатъ неразумни, но като се приближите къмъ дървото, разбирате, че въ движенията на детето има нѣщо разумно. То вдига ржцетѣ си нагоре, за да кжса ябълки. После сваля ржцетѣ си, за да скрие ябълкитѣ въ джобоветѣ си. Като откжсне нѣколко ябълки, то слиза отъ дървото и продължава пжтя си.

Следъ това наблюдавате, какъ едно колело се движи. Вие виждате, че колелото се върти около една ось, но защо се върти, и то не знае. За него е безразлично, дали се върти, или стои на едно мѣсто. Обаче, за онзи, който се е качилъ на колелото, не е безразлично, движи ли се то, или не. Той, именно, осмисля движението на колелото и го прави разумно. Оттукъ вадимъ заключението: въ природата има живи и разумни сили, които действуватъ самостоятелно; има и неразумни сили, които действуватъ подъ влиянието на друга, съзнателна сила, вѣнъ отъ тѣхъ. Пър-

витѣ сили се различаватъ отъ вторитѣ по това, че тѣ, сами по себе си, сж разумни. Значи, въ първитѣ сили разумността е вътре, а въ вторитѣ — разумността действува отвънъ.

Какво трѣбва да направите съ кривата линия, за да уравновесите силитѣ, които действуватъ върху нея? Трѣбва да я превърнете въ права линия. Всѣка права, която има единъ центъръ, подразбира действие на две сили, които се движатъ въ противоположни посоки. Тѣзи сили се уравновесяватъ. Тогава казваме, че правата линия подразбира състояние на покой. И наистина, вечеръ, когато си лѣга, човѣкъ се изпѣва въ права линия, за да си почине отъ дневната работа. Дали се облича, съблича, яде, седи на столъ, или работи, човѣкъ се намира подъ действието на кривитѣ линии, които уморяватъ. Като опъне тѣлото си и заеме хоризонтално положение, той си почива. Въ този смисълъ, правата линия подразбира упокоително, или здравословно състояние. Ако искате да знаете, дали даденъ човѣкъ е здравъ, вижте, какъ спи. Ако постоянно се обръща на една и на друга страна и ту свива, ту разпуска краката си, той не спи добре — мъчи го нѣщо. Колкото по-сложни движения прави човѣкъ, толкова по-неспокоенъ е сънътъ му.

Кои движения сж прости и кои—сложни? Прости движения сж тия, които срѣщатъ малки съпротивления. Сложнитѣ движения сж резултатъ на голѣми съпротивления. Движенията, които човѣкъ прави въ време на сънъ, се

опредѣлятъ още и отъ времето. Когато вѣнъ или въ стаята е студено, човѣкъ спи повече свитъ. Ако е топло, той се разпуска. Каквото и да прави, човѣкъ се подава на атмосфернитѣ влияния. Въ това отношение той е живъ барометъръ. По неговитѣ движения можете да познавате времето, дали ще бжде сухо или влажно, студено или топло. ще има ли буря и т. н. Като знаете това, правете наблюдения на естественитѣ движения и ги изучавайте. Въ тѣхъ се крие велика наука. Подъ думитѣ „естествени движения“ разбираме тѣзи, които сж въ съгласие съ движенията на разумната природа. Всѣко движение, което се отклонява отъ нормалнитѣ, носи въ себе си нѣщо криво и изопачено. Запримѣръ, като погледнете носа на нѣкой човѣкъ, вие намирате, че има нѣщо дисхармонично въ неговата крива линия. Тази дисхармония говори за нѣкакво отклоняване отъ правия пътъ на живота. Значи, безъ да разбира физиогномията, човѣкъ вътрешно чувствува дисхармоничнитѣ линии, резултатъ на нѣкакво далечно отклоняване отъ естественитѣ линии на природата. Линиитѣ на носа иматъ отношение къмъ човѣшката мисль. Колкото по-хармонични и правилни сж тия линии, толкова по-права е човѣшката мисль. Изучавайте линиитѣ на своето лице, за да изправите кривото и да усилите доброто въ себе си.

За да развива мисълта си, човѣкъ непремѣнно трѣбва да срѣща мжнотии и препят-

ствия въ живота си. Тѣ представятъ преграда, плоскостъ, презъ която човѣкъ неизбежно трѣбва да мине. Следователно, като се натъкнешъ на известна мжнотия, приложи мисълта си, да намѣришъ пътъ за преминаването ѝ. Колкото по-голѣма е мжнотията, толкова по-голѣмо ще бжде сѣчението ѝ. Прекарвайте сѣчения на плоскоститѣ, които срѣщате на пътя си, за да излѣзете незасегнати отъ тѣхъ. Сѣченията пъкъ не сж нищо друго, освенъ проекции на мисълта. Тѣй щото, като мисли, човѣкъ ще се справи лесно съ мжнотиитѣ си. Нѣма мжнотия въ свѣта, при която да не намѣрите изходенъ пътъ.

Мислитѣ и чувствата на човѣка не сж нищо друго, освенъ ония свѣтлини и сѣнки, които той поставя върху платното на своя животъ и така чъртае пътя си. Ако поставите живота си върху платно, като на филмъ, ще разберете, колко е интересенъ и цененъ. Отъ него вие можете да се поучавате. Докато не може да обхване живота си изцѣло, човѣкъ гледа на него като на нѣщо отдѣлно, чуждо. Като не разбирате живота си, вие не знаете, защо идатъ мжнотиитѣ и страданията. Вие гледате на тѣхъ като на случайни явления въ живота ви и се питате, не може ли да минете безъ страдания. Мжнотиитѣ и страданията представятъ планински върхове, които неизбежно трѣбва да се минатъ. Колкото и да е мжно изкачването, човѣкъ трѣбва да стигне

върха. Следователно, колкото и да сж тежки страданията, трѣбва да се преминатъ. Каква мѣстностъ е тази, която е лишена отъ планини и долини? Какъвъ животъ е този, въ който нѣма радости и скърби? Колкото по-лесно се справя човѣкъ съ мъжнотиитѣ и страданията си, толкова по-обработени сж пѣтищата на неговата държава. Тази държава минава за културна. Тѣй щото, всѣка областъ, презъ която човѣкъ минава — умствена или сърдечна, представя свѣтъ, повече или по-малко културенъ. Отъ съзнателната работа на човѣка зависи културата на неговитѣ свѣтове. Светиятъ и праведенъ човѣкъ лесно разрешава въпроситѣ си. — Защо? — Защото той живѣе въ свѣтъ, населенъ съ разумни сжщества, които му помагатъ. Когато човѣкъ се обърка въ живота си, това показва, че е влѣзълъ въ свѣтъ, населенъ съ неразумни, неинтелигентни сжщества, които, вмѣсто да му помагатъ, повече го оплитатъ. Много естествено. Когато човѣкъ влѣзе въ срѣда между свои приятели, всички му помагатъ. Когато влѣзе между неприятели, никой не му помага. Изобщо, само разумнитѣ и интелигентнитѣ сжщества се интересуватъ отъ човѣка и сж готови да му помагатъ. Не се ли интересуватъ отъ него, тѣ не сж интелигентни.

Да се върнемъ къмъ въпроса за живитѣ линии въ природата. Ако наблюдавате линията на човѣшката уста, ще видите, че тя е крива линия, съ каквато геометрията си служи. Гор-

ната устна е извита, съ две възвишения, а долната представя права линия. Горната устна, съ своитѣ извивки, показва активностъ на чувствата и на мислитѣ. Колкото повече линията се изправя, човѣкъ слиза въ материалния свѣтъ. Тогава устата образува права линия. Този човѣкъ бързо решава въпроситѣ и бързо действа. Обаче, когато горната устна образува крива линия, човѣкъ мисли повече и после действа. Той е готовъ да чака известно време, докато дойде момента да се прояви. Въ правата линия се крие инициативата на разумнитѣ същества, а въ кривата — инициативата на природата. Когато природата действа, тя дава възможностъ да се проявятъ много същества. Въ правата линия взима участие само единъ, човѣкъ, а въ кривата — много същества. Срещнете ли две разумни същества, които се разбиратъ, тѣ образуватъ две успоредни линии. Значи, успореднитѣ линии подразбиратъ разумностъ. Счупенитѣ линии означаватъ известно отклоняване, а кривитѣ линии иматъ отношение къмъ законитѣ на природата. Кривитѣ линии сж красиви, особено възходящитѣ. Тѣ представятъ решаване на задачитѣ съ най-малки съпротивления.

Въ връзка съ линиитѣ, съ тѣхното значение и смисълъ се явява графологията, наука за четене на човѣшкия почеркъ. Начинътъ, по който човѣкъ пише буквитѣ, опредѣля неговия характеръ. Ако буквитѣ сж остри или крѣгли, дребни или едри, казваме, че човѣкъ е нер-

венъ или спокоенъ, економистъ или крайно щедъръ и т. н. Изобщо, линиитѣ, които взиматъ участие въ строежа на човѣшкия организъмъ, сж живи и изложени на постоянни промѣни. Затова, именно, ги наричаме „живи сили на природата“.

Като ученици, дето и да ходите, въ градове, по планини, изучавайте линиитѣ, съ които природата си служи, да различавате механическитѣ и мъртви линии отъ живитѣ, наречени „творчески линии“.

Сега, ние говоримъ за живитѣ линии на природата, но за мнозина тѣ оставатъ мъртви. — Защо? — Не ги разбиратъ. Това е все едно, да дойде нѣкой архитектъ при васъ, да начъртае плана на кжщата ви върху хартия и да започне да го обяснява. Той ви говори за размѣра и за разположението на стаитѣ, за изложението на кжщата, но вие нищо не разбирате. Най-после кжщата започва да се строи. Вие я гледате, обикаляте около нея, и мъртвиятъ планъ постепенно оживява. Вие разбирате вече, какво ще излѣзе. Единъ день, когато кжщата се завърши окончателно, архитектътъ ви предава ключа. Вие влизате въ кжщата си, нареждате я и започвате да живѣете въ нея. Следъ всичко това казвате: Разбирамъ вече, какво представля начъртаниятъ планъ.

Следователно, ще дойде день, когато живитѣ сили на природата ще се одухотворятъ, и вие ще разберете, какво се крие въ тѣхъ.

— Само свѣтлиятъ пжть на мж-
дростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ живо-
тътъ.

*

25. Лекция отъ Учителя, държана на
27. февруарий, 1931 г. София.—Изгрѣвъ.

Ханизе

Размишление.

Напишете следнитѣ думи:

Ха - ни - зе
Слънце я огрѣ.
Бе - ри - ме - за - и
Свѣтлината я разкри.
Зе - ме - ра - за - хе - си.

Вие четете тѣзи думи, интересувате се отъ съдържанието имъ, но не ги разбирате. И геологътъ се намира въ сжщото положение: разглежда земнитѣ пластове, изучава ги, но докато ги разбере, намира се, като васъ, предъ нѣщо неразбрано — ханизе. Тази дума е неразбрана. За да се разбере, трѣбва да прибавите къмъ нея думитѣ „слънце я огрѣ.“ Ханизе е положителна дума, а изречението „слънце я огрѣ“ — отрицателно. Къмъ думата „беримезаи“ прибавяме изречението „свѣтлината я разкри“. Значи, при всѣко неразбрано нѣщо трѣбва да турите нѣщо разбрано. Наистина, когато учениятъ започва да изучава нѣкой въпросъ, въ първо време се намира въ тъмнина. Следъ голѣми усилия и работа, той придобива свѣтлина върху въпроса, и неразбранитѣ нѣща ставатъ вече разбрани.

Сега ще направимъ опитъ, да преведемъ горнитѣ изречения въ музикална форма. Самата дума „ханизе“ е музикална и крие въ себе си положителна енергия. Тази дума започва съ буквата „х“, която въ математиката означава неизвестна величина. Като се реши, ще видите, че въ нея се крие известно количество материя и енергия.

Въ пѣтя на развитието си, човѣкъ върви отъ неизвестното къмъ известното. Той излиза отъ вѣчността — неизвестното, и отива къмъ известното. Въ този смисълъ, вѣчността е ханизе. Макаръ и неразбрана тази дума, вие можете да правите различни тълкувания върху нея. Запримѣръ, казвате „дарж-дере“. Това е турска дума, която означава тѣсна долинка. На български езикъ думата „даръ“ означава даване, подарявамъ нѣщо, а „дере“ — отнемамъ кожата на нѣкое живо сѣщество. Между даръ и дере има известна зависимостъ. Като дерешъ кожата на нѣщо, ти получаващъ нѣкакъвъ даръ. Запримѣръ, като дерешъ кожата на агнето, ти получаващъ даръ отъ него — кожата и месото му. Засега думата „дрене“ е свързана съ думата болка. Не можешъ да дерешъ нѣкого и да не му причинишъ болка. Има случаи, когато тази болка е приятна. — Кога? — Когато човѣкъ се освобождава отъ заблужденията си.

Заблуждението е старата кожа на човѣка, здраво срасла съ тѣлото му. За да съблѣче тази дреха, той трѣбва да я одере. Като

я дере, непременно ще си причини известна болка, но въ края на краищата той ще бжде доволенъ, че се освободилъ отъ нѣщо старо и изопачено, което постоянно го е спѣвало. На кого не е приятно да съблѣче старата си дреха и да облѣче нова? Затова, именно, всѣки съблича старата си дреха и облича нова. Старата дума „дране“ се е превърнала въ „събличане“. Като кажемъ дране, разбираме такова действие, при което срѣщаме голѣма съпротива. При събличането, обаче, съпротивата е малка. Ето защо, когато деремъ кожата на животнитѣ, ние имъ причиняваме болки и страдания. Лесно се съблича дреха, мжно се дере кожа.

И тъй, всѣки човѣкъ има известни навици, отъ които мжно се освобождава. Докато се освободи отъ тѣхъ, той се намира на тѣсно, въ дарж-дере. Щомъ се освободи, той е получилъ даръ. Значи, само тѣсното положение приготвя пжть къмъ придобиване на нѣкакъвъ даръ. Сжщото се отнася и до реализиране на нѣкаква идея. Преди да я реализирашъ, ти трѣбва да я осмислишъ, т. е. да я ограничишъ, да я поставишъ на тѣсно. Сжщото се отнася и до музиката. Въ първо време музиката е била повече индивидуална, съ по-малкъ обемъ; днесъ тя е повече идейна, колективна, съ по-голѣмъ обемъ и дълбочина. Сегашната музика се стреми къмъ изразяване на Божественото. За това ѝ помагатъ многобройнитѣ инструменти. И въ миналото е съществувалъ сжщиятъ стремежъ, но тогава-

шната музика не е разполагала съ много инструменти. Въ миналото, музикалнитѣ тонове сж били инволюционни, слизали отгоре-надолу; сегашнитѣ тонове сж еволюционни, понеже възлизатъ нагоре. Натъкне ли се човѣкъ на фалшиви, неопредѣлени тонове, това показва, че той не разбира още законитѣ на музиката и на живота.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате живота и музиката едновременно. Музиката помага за организиране на живота. Като не съзнаватъ това, мнозина разглеждатъ живота отдѣлно отъ музиката и се запитватъ: Какъвъ е смисълътъ на живота? — Великъ. — Какво е нашето предназначение? — Велико. — Вѣрно ли е това? — За онзи, който разбира нѣщата, е вѣрно; за онзи, който не разбира, не е вѣрно. Докато струнитѣ сж навити и стоятъ въ магазина, тѣ нѣматъ никаква цена. Обаче, когато влѣзатъ въ ржката на музиканта, който ги поставя на инструмента си и започва да свири, струнитѣ придобиватъ голѣма цена. Тогава казваме, че струнитѣ иматъ велико предназначение. Безъ тѣхъ и най-видниятъ цигуларь не може да се прояви. И струната се запитва, кжде е била и кжде е сега, но фактъ е, че днесъ гласътъ ѝ се разнася по цѣлия свѣтъ.

И тъй, докато човѣкъ не попадне на тѣсно, въ дарж-дере, и не употреби всичкото си знание и изкуство, да излѣзе вънъ, на свобода, той не може да си служи съ цигулката, да издава

чисти и хармонични тонове. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да влѣзе въ обществото, да се прояви. За да влѣзете въ обществото, трѣбва да дойде нѣкой професоръ, да ви въведе тамъ. — Какво представя обществото? — Въ широкъ смисълъ на думата, обществото представя многострунна арфа, въ която всѣки човѣкъ е една обтегната струна. Когато дойде видниятъ арфистъ, той започва да тегли струнитѣ една следъ друга, да излива своитѣ хармонични и мелодични тонове. Прочее, съзнавайте предназначението си, като струни на великия инструментъ, като удове на великия Божественъ организъмъ и го изпълнявайте добре.

Като знаете това, мислете върху задачата, която ви е дадена, и не считайте, че животътъ нѣма смисълъ. Какъвто тонъ да сте, трѣбва да звучите чисто и ясно. Тежко е положението на човѣка, докато още се намира въ магазина, като струна, завита въ пликче. Обаче, щомъ излѣзе отъ пликчето и падне въ ржката на нѣкой великъ цигуларъ или арфистъ, тя изпълнява вече нѣкаква задача. Ако човѣкъ е, запримѣръ, струна „mi“, търговецътъ ще се интересува отъ него дотолкова, доколкото може да го продаде и да получи нѣкаква сума. Обаче, въ това „mi“ музикантътъ вижда реализирането на своето бъдеще. Безъ „mi“ той не може да свири и да се прояви. Като извади струната отъ пликчето, той я поглежда и си казва: Скъпо платихъ за стру-

ната „mi“, но добре ще свиря съ нея. Следъ това я туря на цигулката си, обтѣга я добре, насочва ухото си къмъ нея и казва: Добра е струната. Щомъ започне да свири, той се разговаря вече съ „mi“. съ „sol“ — съ всичкитѣ струни. Хората слушатъ този разговоръ и се въодушевяватъ.

Следователно, ако и вие, като великия музикантъ, не можете да вземете една ваша идея присърдце и да я поставите на цигулката или на арфата си и да започнете да се разговаряте съ нея, вие ще останете единъ обикновенъ човѣкъ, безъ възможности за развитие и постигане на своитѣ идеали. Човѣкъ не може да реализира идеитѣ си, докато не знае да управлява инструмента си. Това се постига чрезъ познаване на Онзи, Който управлява цѣлия свѣтъ. Ще кажете, че за да постигне идеалитѣ си, човѣкъ трѣбва да бжде вѣрващъ. Какво значи, да вѣрва човѣкъ? Вѣрващиятъ има възможность да се разговаря съ Бога, като съ свой приятель. Когато приятель дойде въ дома ви, вие сѣдате срещу него и се разговаряте. Така можете да се разговаряте и съ Бога. — Възможно ли е това? — За онзи, който е свързанъ съ Бога, такъвъ разговоръ е не само възможенъ, но и много приятенъ. За онзи, който не е свързанъ съ Бога, такъвъ разговоръ е невъзможенъ. Той никога не може да вземе слушалката си и да се разговаря съ Бога. Значи, вѣрата е първото условие за реализиране на нѣщата. Безъ вѣра

въ Бога, въ душитѣ, не е възможно никакво приятелство. Изчезне ли вѣрата, връзката се скъсва, и приятелството престава да съществува.

И тъй, ако вѣрата представя приятелски разговоръ съ Бога, съ ближния и съ самия себе си, можете да си представите, какво нѣщо е любовта. Вие говорите за любовъ, за приятелство, безъ да ги разбирате. Приятелството не е завършенъ процесъ. — Защо? — Защото между двама приятели често се явяватъ малки или голѣми препятствия и мъжнотии. Колкото по-голѣма е вѣрата имъ, толкова по-лесно се премахватъ мъжнотииѣ. Единъ день, когато мъжнотииѣ изчезнатъ, ще кажемъ, че вѣрата на тия хора е съвършена. Да имашъ абсолютна вѣра въ нѣкого, това значи, той да бѣде готовъ на всѣкакви услуги и жертви за тебе. Преди да си казалъ нуждитѣ си, той вече ги задоволява. Това означава думата „ханизе“. Пояснението — „слънцето я огрѣ“ — на думата „ханизе“ показва, при какви условия хората могатъ да живѣятъ въ пълна хармония. Думата „хани“ означава нѣщо реално, установено, което било скрито, непроявено. Когато слънцето изгрѣва, ханизе се открива, проявява се и става известно. Слънцето не може да дойде, докато ханизе не съществува. Можете ли да очаквате слънцето да се подаде задъ планината, ако тя не съществува? Същото можемъ да кажемъ за идването на любовта. Може ли любовта да посети човѣка, ако н

намѣри въ него нѣщо, за което да се залови? Невъзможно е любовта да отиде на праздно мѣсто. За да влѣзе нѣкѣде, тя трѣбва да намѣри нѣщо, за което да се хване. Това нѣщо е ханизе, т. е. реалното въ свѣта. Тази дума е неразбрана, но за онзи, който я разбира, тя крие въ себе си велико съдържание и смисълъ.

Значи, думата „ханизе“ предизвиква слънцето да се прояви. Думата „беримезаи“ пѣкъ показва, че свѣтлината иде да разкрие нѣщата. Думата „земеразакеси“ опредѣля пѣтя на живота. Тѣй шото, първо трѣбва да се яви слънцето, да огрѣе пѣтя на човѣка. Щомъ слънцето изгрѣе, той поема пѣтя си. Щомъ трѣгне на пѣтъ, около него е свѣтло, всички нѣща се разкриватъ вътре и вънъ отъ него. Безъ пѣтъ нѣма движение. Затова, именно, се казва, че човѣкъ поема пѣтя на живота, билъ той духовенъ или свѣтски, общественъ или индивидуаленъ. Ако разложите думата „ханизе“ на срички, ще получите три думи, съ които българитѣ си служатъ: ха — като междуметие, ни — насъ или ни — мѣстоиме и зе — минало време отъ глагола вземамъ, трето лице, единствено число — той взе. Това е свободенъ преводъ на думата.

Като ученици, вие трѣбва да работите върху вѣрата си въ Бога, въ Великото въ свѣта. Само то може да ви повдигне, да ви даде потикъ за работа. Безъ вѣра въ живота човѣкъ лесно отпада, губи духъ и разположе-

ние. Достатъчно е да повдигне погледа си нагоре, къмъ Бога, за да почувствува Неговото присъствие. Ще кажете, че Богъ е далечъ. Той е толкова далечъ, колкото и близо. Той ходи по свѣта и посещава всички страдащи, обременени и отчаяни. Докато мислишъ, че всичко е свършено, че ще умрешъ, Богъ те чукне леко по рамото, раздвижи те, и ти казвашъ: Дойде ми една свѣтла идея. Ще работя, ще се трудя, да постигна своитѣ идеали. Вървишъ до едно мѣсто и пакъ отпаднашъ. Богъ пакъ те разтърси, и ти отново продължавашъ пѣтя си.

Ще кажете, че животътъ е пѣленъ съ противоречия, които ви спѣватъ. Има противоречия, които спѣватъ, но има противоречия, които водятъ къмъ реалността на живота. Тѣ ви довеждатъ въ съприкосновение съ Бога, съ „Ханизе“. Който разбира смисъла на тази дума, той е разтворилъ прозорцитѣ си за слънцето на своята душа. Той се радва на това слънце, което показва пѣтя на неговото движение. Когато слънцето огрѣе върховетѣ на планината, следъ време ще огрѣе и долината; когато дъждътъ пада отъ планината, ще слѣзе и въ долината, дето идеитѣ се реализиратъ. За да се реализира една идея, първо трѣбва да се освѣти, после да се посади и полѣе. Който е реализиралъ идеята си, той е готовъ да работи за благото на обществото, на народа си и на цѣлото човѣчество. Той не пита, какъвъ е смисълътъ на живота, но работи и прилага това,

което е придобилъ. Той не пита, какво е неговото предназначение, защото знае, че това е въпросъ на вѣчността, който не се разкрива нито въ единъ день, нито въ единъ животъ.

Като млади, вие трѣбва да работите за излизане отъ тъмнината. Вашето слънце не е изгрѣло още, а трѣбва да изгрѣе. Това значи, да излѣзете отъ състоянието „ханизе“, въ което се блъскате още ту на една, ту на друга страна. Не е лошо, че сте въ тъмнина, защото тъмнината води къмъ реалността. Когато слънцето ви огрѣе, вие ще минете отъ тъмнина въ свѣтлина, отъ сиромашия въ богатство, отъ невежество въ знание, отъ безсилие въ сила. Обаче, като минава отъ едно състояние въ друго, човѣкъ трѣбва да вземе само толкова, колкото може да носи. Постѣлва ли така, ще му се даде повече, отколкото е предполагалъ; вземе ли повече, отколкото може да носи, той е проявилъ лакомията си, заради което ще му се отнеме и това, което има. Такъвъ е законътъ въ природата. Изобщо, човѣкъ трѣбва да носи толкова, че да изпитва приятностъ. Претовари ли се, той самъ си създава мъчности и страдания. Всѣки трѣбва да носи такава раница, която да не го спъва при изкачването му по планинитѣ. Ако е въпросъ за много пари, това е лесна работа. Достатъчно е да отидете при Бога, или при нѣкой царь или князь, за да получите високо обществено положение. Щомъ заемете високъ постъ, паритѣ лесно ще дойдатъ.

Следъ освобождаването на България, единъ младъ българинъ отишълъ да се учи въ Америка. Като свършилъ наукитѣ си, той се върналъ въ родния си градъ, отдето отишълъ въ София и се явилъ при тогавашния князь, Александъръ Батембергъ, да иска нѣкаква работа. Като образованъ човѣкъ, свършилъ въ Америка, князътъ намислилъ да го направи министъръ, но преди да каже думата си, той го запиталъ, каква работа иска. — Искамъ да ме назначите за директоръ въ една отъ софийскитѣ гимназии. — Щомъ искате да бъдете директоръ на гимназия, идете при министра на просвѣтата, той се занимава съ такива назначавания.

Така постъпватъ повечето отъ съвременнитѣ хора. Тѣ отиватъ при Бога, на най-високото мѣсто. Богъ иска да имъ даде високъ постъ, да ги направи министри, а тѣ искатъ директорско мѣсто. Щомъ искатъ да ставатъ директори, нѣма защо да ходятъ при Бога. Достатъчно е да отидатъ при нѣкой министъръ, за да имъ даде нѣкаква служба — директоръ, началникъ на отдѣление и т. н. Това е неразбиране на живота. Като не познаватъ законитѣ, мнозина искатъ или по-малко отъ това, което имъ се пада, или повече. И въ единия, и въ другия случай тѣ изпадатъ въ заблуждения.

Чувате нѣкой да казва за себе си, че не е като другитѣ хора, че не живѣе като хората отъ свѣта. Чудно нѣщо! Той самъ не е излѣзълъ още отъ свѣта, а мисли, че се различава

отъ свѣтскитѣ хора. Той още живѣе съ старитѣ си разбирания, а мисли, че е влѣзълъ въ новия животъ. Ще дойде день, когато човѣкъ ще влѣзе въ новия животъ, но за тази цель той трѣбва да се откаже отъ старото. Новото ще осмисли живота му, ще подобри здравето му и ще го направи способенъ за работа. Новитѣ идеи внасятъ потокъ въ човѣшката душа, и човѣкъ се стреми да ги реализира. Не може човѣкъ да приеме една нова идея и да не се стреми да я реализира. Каже ли, че не вѣрва въ реализирането ѝ, това показва, че идеята, която е възприелъ, не е нова. Само по себе си, новото е свързано съ вѣрата, която го подкрепва.—Ама азъ не вѣрвамъ въ Бога.—Въ кого вѣрвашъ?—Въ себе си.—Да вѣрвашъ въ себе си, това значи, да бждешъ силенъ, добъръ, уменъ и благороденъ. Вѣрата въ себе си подразбира вѣра въ Божественото. Като вѣрва въ Божественото Начало, човѣкъ е наистина и добъръ, и силенъ, и разуменъ, и благороденъ.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ неуспѣхитѣ си. — Защо не успѣватъ? — Защото потѣпкватъ своитѣ желания, потѣпкватъ Божественото въ себе си и даватъ ходъ на чуждитѣ желания, които приематъ за свои. Каквото и да правятъ, тѣ трѣбва да знаятъ, че чуждото всѣкога си остава чуждо. Българитѣ казватъ: „Чуждото и на Великъ-день се взима.“ Чуждото може да е развалено яйце, запъртъкъ. Какво ще направишъ съ такава яйце? Ако го изядешъ, стомахътъ ти ще се

разстрои. Ако го туришъ подъ квачка, нищо нѣма да излѣзе отъ него. Щомъ е така, остави чуждото желание настрана и мисли само за своето. Богъ помага на човѣка, но когато той иска да реализира своитѣ желанія. Запримѣръ, нѣкой иска да учи, да свѣрши училище. Ако желанието му да учи е свързано съ реализиране на нѣкаква Божествена идея, Богъ ще му помогне. Обаче, ако той желае да учи, за да стане виденъ човѣкъ, всички да му се кланятъ, Богъ не взима участие въ реализиране на желанието му. — Защо? — Това желание е чуждо, примѣсь къмъ желаніята на човѣшката душа. Знанието има смисълъ, когато служи за проводникъ на Божественитѣ идеи. Не стане ли проводникъ на Божественото, само по себе си, знанието се обезсмисля. Желанието на Бога е всички хора да учатъ, да работятъ, за да станатъ проводници на Божественото. По този начинъ тѣ ще реализиратъ своитѣ идеали и ще осмислятъ живота си.

Направете опитъ, да изпѣете думата „ханизе“. Ще кажете, че е мжно да намѣрите мелодия за тази дума. И на скулптора не е лесно да прави статуи отъ камѣнитѣ, но като вдига и слага чука, все ще изкара нѣщо. И на химика не е лесно да прави анализи, но като се упражнява, ще стане добѣръ химикъ. Ако пъкъ искате да проявите доброто въ себе си, всѣки день правете поне по едно микроскопическо добро, първо на себе си, а после и

на ближния си. Запримѣръ, ставате сутринъ отъ сънъ, но се чувствувате неразположенъ и казвате: Не мърдамъ отъ мѣстото си, не ми се работи. Искате ли да си направите едно добро, станете, облѣчете се бързо и донесете вода отъ чешмата. Ако вчера, когато сте били разположени, донесохте едно буре вода, днесъ, при неразположение, донесете две бурета. Като носите вода, вие се лѣкувате, смѣнявате състоянието си. Като смѣняте разположението си, правете добро на човѣкъ, когото не обичате. За предпочитане е човѣкъ да прави добро, отколкото да обижда и тъпче хората. Така и той се радва, и ближниятъ му се радва. Дето има радостъ и веселие, тамъ Богъ присъствува.

Сега, задачата на всѣки човѣкъ, като ученикъ на живота, е да се стреми къмъ реализиране на своя идеалъ. Това значи, да има поне една основна идея, за която да е готовъ на всѣкакви жертви. Предъ каквото изпитание и да се намира, да не се страхува, но да гледа на него като на велика привилегия. Нѣма по-голяма привилегия за човѣка отъ това, да бжде подложенъ на изпитания и мъчности, но когато разбира смисъла имъ. Ако не ги разбира, той търси начинъ, по-скоро да се освободи отъ тѣхъ. Въ изпитанията, въ мъчнотиитѣ, въ сиромашията и въ глада, природата крие голѣми блага. Може ли да се справя съ мъчнотиитѣ си разумно, човѣкъ се ползува и отъ благата имъ. Обаче, ако не се справя съ мъчно-

тиитѣ си, той не може да използва благата, които се криятъ въ тѣхъ. Ще кажете, че искате да живѣете. Ще живѣете, но разумно; ще понасяте съ любовъ всичко, което се изпрѣчи на пътя ви. И животнитѣ даже страдатъ и се мжчатъ. А колко по-високо стои човѣкъ отъ животното! Следователно, дойдатъ ли страдания въ живота ви, използвайте ги разумно, защото въ тѣхъ се криятъ скжпоценни камъни. Христосъ казва: „Блажени нажаленитѣ и наскърбенитѣ“. Той разбира смисъла на страданията и не казва, че сж блажени щастливитѣ, но нажаленитѣ. Безъ страдания нѣма развитие, нѣма и радости.

Да анализираме пакъ думата „ханизе“. Сричката „ха“ означава нѣщо приятно; „ни“ — законъ за приемане и справяне съ противоречието; „зе“ — законъ за произвеждане на нѣщо, което промѣня сиромашията въ богатство. Сричката „ха“ представя още законъ на ума, „ни“ — законъ на сърдцето, а „зе“ — законъ на волята. Като пишете буквитѣ, добре е да не ги затваряте напълно, да има по единъ малък отворъ, отдето да излизатъ мжчнотиитѣ. Запримѣръ, буквата „а“ означава бременостъ. За да се освободи отъ това състояние, човѣкъ трѣбва да остави малък отворъ на буквата. Какво ще стане съ една кжща, на която вратитѣ оставатъ завинаги затворени? Тази кжща е осждена на разпадане. — Защо? — Обмѣната между външния и вътрешния въздухъ не става правилно. Добриятъ писателъ свързва

буквитѣ една съ друга, преливане става между тѣхъ, но въпрѣки това пакъ има по единъ малъкъ отворъ. Този законъ има отношение и къмъ мислитѣ. Когато мислитѣ се свързватъ една съ друга така, че енергиитѣ имъ се преливатъ, казваме, че човѣкъ мисли право. Който мисли право, продължава живота си.

Мнозина казватъ, че животътъ е кратко-времененъ, и като умре човѣкъ, всичко се свършва. Така не се говори. Работитѣ никога не се свършватъ, а още по-малко животътъ, за който казваме, че е безъ начало и безъ край. Обаче, колкото и да живѣе, човѣкъ не може да бжде съвършенъ. Ако за единъ свѣтъ е съвършенъ, за другъ нѣма да бжде съвършенъ. Предъ Бога и най-възвишенитѣ и напреднали същества сж като деца. Въ този смисълъ, човѣкъ никога не може да стигне върха. Въ това се крие величието и красотата на живота.

И тъй, помнете изреченията, съ които преведохме ватанскитѣ думи: „ханизе, беримезаи, земеразакеси“. Преводътъ е свободенъ и означава: „Слънцето ни огрѣ, и тайната си предъ насъ разкри“.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

26. Лекция отъ Учителя, държана на 6. мартъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Справедливостъ

Т. м.

Чете се темата: „Произходъ на богатитѣ и на беднитѣ“.

Представете си, че вие сте научили вече произхода на беднитѣ и на богатитѣ. Кжде ще приложите това знание? Представете си, че знаете сжщо произхода на доброто и на злото. Кжде ще приложите това знание? Ще кажете, че знанията обогатяватъ човѣка. Вѣрно е това, но при известни случаи знанията причиняватъ радости, а при други случаи — скърби и страдания. Запримѣръ, нѣкой беденъ човѣкъ си купува лотариенъ билетъ, № 315, и се надѣва, че ще спечели най-голѣмата сума — 500,000 лева. Той си мечтае за щастието, което го очаква. Мисли си той: като спечеля, ще се простя съ сиромашията веднѣжъ завинаги. При това, ще мога да помогна на нѣкои бедни като мене. До деня на теглене на лотарията той е щастливъ въ мечтитѣ и очакванията си, защото не знае, ще спечели, или не. Обаче, деньтъ на тегленето на лотарията пристига. Билетътъ му излиза празенъ, не печели. Той знае вече истината, но това знание го прави нещастенъ, руши мечтитѣ му. Ако билетътъ му печелѣше, той щѣше да се радва. Въ този случай, знанието му причинява

радостъ и го прави щастливъ. Какъ познавате, кога даденъ човѣкъ е спечелилъ на лотария? Първо, духътъ му се повдига. Ако е билъ неразположенъ, обезсърденъ, като спечели, той става радостенъ, разположенъ и готовъ да сподѣли радостта си съ всички хора. Ако е билъ боленъ отъ треска, болестта веднага го напуска. Мисълта, че е спечелилъ 500,000 лева, произвежда въ него сътресение, на което треската не издържа. Тя казва: Голѣмъ товаръ ме налегна, не мога повече да издържамъ.

Каква промѣна става съ човѣка, ако знае произхода на доброто и на злото? Който знае произхода на доброто, става богатъ, защото се свързва съ единъ добъръ господарь. Доброто е най-добриятъ и справедливъ господарь. Обаче, ако знае произхода на злото, човѣкъ става работникъ при единъ отъ най-лошитѣ господари — злото. Като те срещне, злото казва: Нали ме познавашъ, ела при менъ на работа. Въ такъвъ случай, по-добре е човѣкъ да не познава злото, да не знае неговия произходъ. Единъ день, когато възмжее, когато укрепне, човѣкъ ще научи произхода и на доброто, и на злото, но и въ двата случая ще бжде радостенъ и щастливъ.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате явленията въ природата и да се ползвате отъ знанията си. Запримѣръ, какъвъ е производътъ на вѣтъра? Какъ се образува той? Знаете, че вѣтърътъ се образува отъ движението на въздуха. Когато се срѣщатъ въздушни течения, съ

различна температура и гжстота, тѣ се стремятъ да уравновесятъ гжстотитѣ си, вследствие на което почватъ да се движатъ съ различна скоростъ. Бързото движение на въздушнитѣ пластове се казва вѣтръ. — Какво представя въздухътъ? — Въздухътъ е смѣсь главно отъ азотъ и кислородъ. Като второстепенни примѣси, въ въздуха срѣщаме въ малки количества аргонъ, хелий, неонъ, криптонъ, ксенонъ, вжгледуокисъ и водни пари. Както виждате, въ въздуха срѣщаме цѣло общество отъ сжщества, които се намиратъ въ известни отношения. Голѣми пакости вършатъ вѣтроветѣ, но сжщевременно тѣ принасятъ и голѣма полза. Чрезъ тѣхъ хората се стоплятъ и изстудяватъ, защото има топли и студени въздушни течения. Вѣтрътъ носи дъждъ, който полива изсжхналитѣ растения, възраства живота. Безъ дъждъ, т. е. безъ влага нѣма животъ. Както опрѣсняява водитѣ, така сжщо вѣтрътъ опрѣсняява и дихателната система на човѣка.

Защо кислородътъ и азотътъ сж смѣсени въ въздуха, а не сж съединени? — Азотътъ е единъ отъ недеятелнитѣ елементи, вследствие на което при дадената температура не се съединява съ кислорода, който, отъ своя страна, е крайно активенъ. Въ случая, азотътъ е господаръ въ въздуха — той заповѣдва, той регулира. Ако види, че нѣкъде става буйно горение, той веднага заповѣдва да се намали огъня. Като господаръ на положението, той има думата навсѣкжде. Безъ него всичко въ

природата би се превърнало на пепелъ. Кислородътъ и азотътъ, като противоположни по свойства, взаимно се допълнятъ: кислородътъ поддържа горенето, но самъ не гори; азотътъ пъкъ не гори, нито поддържа горенето.

Съвременнитѣ учени се занимаватъ съ различни въпроси. Тѣ изучаватъ произхода на човѣшкитѣ мисли и чувства, разпредѣлятъ ги на категории. На какво се равнява една човѣшка мисль? — Каквото представятъ нулитѣ безъ единицата въ цѣлитѣ числа, такова нѣщо сж човѣшкитѣ мисли безъ ума. Единицата дава цена на нулитѣ. Изчезне ли единицата, нулитѣ оставатъ пасивци, безплодни. Безъ единицата нулата представя зародишъ, който е въ пасивно състояние — непроявенъ. Той чака времето, да дойде единицата предъ него, за да се прояви. И мисльта безъ ума не може да се прояви. Тя чака времето на своето проявяване. — Кога ще дойде това време? — Когато умътъ застане предъ нея като проводникъ. Щомъ има проводникъ, мисльта се проявява. Нѣма ли проводникъ, тя чака времето, условията за проявяването си.

И тъй, като ученици, вие трѣбва да знаете условията, при които можете да действувате. Не мислете, че сте фактори и можете да правите, каквото искате. Считате ли, че сте факторъ, който има право да мисли, чувствува и действува по свое желание, вие ще опитате резултата на вашата крива мисль. Запримѣръ,

ако сте слуга нѣкѣде и си позволите да на-
грубите господаря си, скоро ще се намѣрите
вънъ отъ неговия домъ; ако сте студентъ и
си позволите да спорите съ професора си по
въпроси, които не познавате, да го наричате
глупецъ, ще се намѣрите вънъ отъ универ-
ситета; ако сте лѣкаръ и безразборно давате
лѣкарства, ще платите скъпо за вашето леко-
мислие. Изобщо, когато се проявява свободно,
безъ да мисли, човѣкъ вижда, че не е фак-
торъ въ живота. Други фактори има надъ не-
го, разумни и справедливи, на които той трѣб-
ва да се подчинява. Има случаи, когато чо-
вѣкъ е факторъ, но има случаи, когато той
трѣбва да бѣде послушенъ като дете. Не е ли
послушенъ, той се натѣква на лошитѣ условия
въ живота.

Днесъ повечето хора се оплакватъ отъ
условията на живота, но малцина си задаватъ
въпроса, кое е сѣществено за тѣхъ при да-
денитѣ условия. Нѣкои ще кажатъ, че сѣще-
ствено е за хората да иматъ любовъ, да бѣ-
датъ умни и добри. И това е необходимо за
човѣка, но въ даденъ моментъ, кое е сѣще-
ствено за него? Представете си, че срѣщате
човѣкъ босъ, окжсанъ, безъ хлѣбъ въ торбата
си, безъ наука и го запитвате, отъ какво има
нужда въ дадения моментъ. Макаръ, че той е
босъ, окжсанъ, неученъ, но веднага ще ви от-
говори, че се нуждае отъ хлѣбъ. Значи, този
човѣкъ, който е лишенъ отъ много нѣща, на-
мира за най-важно и сѣществено хлѣба. Щомъ

има хлѣбъ, който подържа живота му, той може всичко да постигне. Както гладниятъ се нуждае отъ хлѣбъ, така сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ справедливостъ. Човѣкъ трѣбва да бжде справедливъ! Щомъ се натъкне на известно страдание или на нѣкаква мжчнотия, той не трѣбва да търси вината въ Провидението, въ окръжаващитѣ или въ условията, но трѣбва да се вгледа въ себе си, да признае, че вината за всички неуспѣхи се крие въ самия него. Това изисква законътъ на справедливостта. Несправедливиятъ човѣкъ прилича на нѣкой беденъ, но озлобенъ човѣкъ. Каквото и да му дадатъ, той го хвърля настрана; мисли, че хората сж виновни за положението му. Обаче, като погладува нѣколко деня, гладътъ го възпитава, и той приема съ благодарностъ всичко, каквото му даватъ. Той благодари и за сухия хлѣбъ; взима парчето хлѣбъ, накусва го въ вода и казва: Добре, че се намѣри и това парче хлѣбъ. Безъ него бѣхъ осжденъ на голѣми страдания.

Като ученици, вие трѣбва да дадете възможностъ на справедливостта да се прояви въ васъ. За да бждете справедливи, спазвайте следнитѣ правила: никога не обвинявайте хората за това, което вие сами сте си причинили. Никога не изисквайте отъ хората това, което сами не можете да направите. — Защо не ме уважаватъ хората? — Защото и ти не ги уважавашъ. — Защо не ме обичатъ? — Защото и ти не ги обичашъ. — Защо не мислятъ добре

за мене и не ми помагатъ? — Защото и ти не мислишъ добре за тѣхъ и не имъ помагашъ. — Защо хората не ме оставятъ спокоенъ, а се занимаватъ съ мене? — Защото и ти постъпвашъ така съ тѣхъ. Преди всичко, човѣкъ е несправедливъ къмъ себе си, къмъ своитѣ удове. Цѣлъ день той ходи безъ работа изъ града, умори се и, като се върне у дома си, оплаква се, че краката го болятъ. На другия день пъкъ отива на нивата, съ часове вдига и слага мотиката, докато ржцетѣ му се покриватъ съ пришки.

Бждете справедливи къмъ ржцетѣ и краката си, не ги уморявайте. Ще кажете, че сте заставени да работите много, поради тежкитѣ условия на живота. Никой не ви е заставилъ, освенъ вие самитѣ. Като отидешъ при нѣкой господаръ, ще му кажешъ, че ще работишъ четири часа физически трудъ, следъ което ще се заемешъ съ духовна работа. Не пресилвайте удоветѣ си. Четири часа съзнателна работа е достатъчно. Вие се пресилвате, нарушавате чистотата на своитѣ очи и уши, като ги заставяте да гледатъ и да чуватъ непотрѣбни нѣща, а следъ това се чудите, какво е станало, че сте се уморили, че зрението и слухътъ ви отслабнали. Бждете справедливи къмъ себе си, къмъ своитѣ удове, за да бждете справедливи и къмъ окръжаващитѣ. — Ама не мога да обичамъ всички хора. — Това е другъ въпросъ. Любовта изисква съвършени хора. Важно е, че човѣкъ може да бжде спра-

ведливъ. Дали нѣкой човѣкъ е добъръ, или лошъ, това е негова работа. Обаче, ти трѣбва да бждешъ справедливъ къмъ него.

Следователно, който иска да приложи любовта, трѣбва да бжде справедливъ. Любовета не търпи несправедливи работи. Не можешъ да обичашъ, преди да си билъ справедливъ. Не казвай, че за нищо не те бива, че отъ тебе нищо не може да излѣзе, че не си уменъ. Казвашъ ли така за себе си, ти си несправедливъ. Природата е вложила въ тебе дарби и способности, да се развивашъ, човѣкъ да станешъ, а ти не работишъ, мързеливъ си. Щомъ не работишъ, не можешъ да постигнешъ желанията си, но ще знаешъ, че причината е въ тебе. Ще кажешъ, че си сиромакъ, или боленъ човѣкъ. — Ти не говоришъ истината, не си справедливъ. Какъ може човѣкъ да бжде беденъ, когато разполага съ едно тѣло, което струва милиарди? Какъ може да бжде боленъ, когато изяжда на день по единъ килограмъ хлѣбъ? Той се простудилъ малко и мисли, че е боленъ. — Ама не съмъ даровитъ. — Това не е истина. Ти имашъ дарби, но не си работилъ за развиването имъ. Като ги развиешъ, ще видишъ, че си даровитъ. Най-после казвашъ, че нѣмашъ време за работа. И това не е вѣрно. Имашъ време, но го разпилявашъ. Стегни се, започни сериозно да работишъ и ще видишъ, че имашъ време не само за себе си, но и за другитѣ. Като работи съзнателно, човѣкъ може даже да продава частъ отъ своето вре-

ме. — Може ли времето да се продава? — Може, разбира се. Когато художникът нарисува една хубава картина, за която е употребилъ известно време, единъ день той ще я продаде. При това, цената на картината се опредѣля въ зависимостъ и отъ времето, което той е употребилъ, за да я нарисува.

И тъй, за да имате успѣхъ въ живота си, трѣбва да работите съ закона на справедливостта. Намѣришъ ли се предъ нѣкаква мъчнотия, бжди справедливъ, не казвай, че животътъ ти е дотегналъ, че си сиромашъ, че си неспособенъ и т. н. Ако човѣкътъ се оплаква отъ сиромашия и гладъ, какво трѣбва да правятъ дървеницата и паякътъ, които по нѣколко дни и седмици гладуватъ? Човѣкъ не знае още, какво нѣщо е гладътъ. Като гладува два-три деня, той надава викъ за помощъ, мисли, че ще умре. Той трѣбва да бжде справедливъ, да не мисли само за себе си и да изхожда само отъ своето положение, но да се вглежда въ положението на ония, които стоятъ подъ него.

Мнозина се запитватъ, какво е отношението на справедливостта къмъ тѣхния животъ. Справедливостта подобрява живота на човѣка. Тя усилюва дарбитѣ и способноститѣ му. Справедливиятъ има вътрешенъ миръ и спокойствие. При това положение, именно, той може да работи съзнателно върху себе си и да има успѣхъ. Нѣкой се оплаква, че паметта му започнала да отслабва. Ако иска да усили паметта си, нека приложи справедливостта въ отношения-

та си къмъ всички сжщества, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ. Справедливостъта има отношение къмъ всички свѣтове — видими и невидими. Тя има отношение и къмъ вѣчността.

Видимъ и невидимъ свѣтъ, вѣчностъ, това сж понятия, които ставатъ толкова поразбрани, колкото повече съзнанието се пробужда. За човѣкъ съ пробудено съзнание и видимиятъ, и невидимиятъ свѣтъ сж на едно и сжщо мѣсто. Той живѣе едновременно и въ двата свѣта. Вѣчността е величина, която има отношение къмъ времето. Въ математиката, подъ понятието време разбираме интервалъ между две събития. Сжществува ли времето извънъ съзнанието? — Не сжществува. Тѣй щото, когато говоримъ за интервалъ между събитията, ние имаме предъ видъ интервалъ и между тоноветѣ. Между два тона сжществува по-голѣмъ или по-малтъкъ интервалъ. Обаче, всички понятия, съ които човѣкъ си служи, сжществува въ неговото съзнание, но не и въ природата. Запримѣръ, той казва, че една постжпка е справедлива, а друга — несправедлива. Това е човѣшка преценка. Въ природата не се говори за справедливостъ и несправедливостъ. Проявитѣ на природата сж, сами по себе си, справедливи и разумни. Следователно, отъ нейно гледище, мисълъта, чувствата и постжпкитѣ на човѣка трѣбва да бждатъ прави. Щомъ сж прави, тѣ непремѣнно ще бждатъ и справедливи. Ще кажете, че можете да мислите, както искате. Не, право ще мислите. Не мислите ли право, ще

опитате закона на справедливостта върху гърба си.

Мислете върху закона на справедливостта и го прилагайте. Срещнете ли беден човек, не го пренебрегвайте. Знайте, че бедният и богатият човек взаимно се допълват. Бедният е обширно, необработено поле, което очаква на капитала на богатия. Когато богатият донесе своите машини, рала, както и житото си, бедният ще ги приложи на полето си, и въ скоро време необработеното поле ще се превърне въ богата и плодородна нива, отъ която и двамата ще се ползватъ. Когато съчетава нещата, човекъ вижда непрерывната връзка, която съществува между тяхъ. При това разбиране той не може да не бжде справедливъ. Който не разбира тия неща, той се опитва да критикува и Бога, и природата. Вмѣсто да критикува, човекъ трѣбва да се учи отъ всичко, което става около него. Критикътъ е човекъ, който се вглежда въ живота и въ отношенията на хората, а затваря очите си за своя животъ и отношения. Поради тази причина, именно, той изпада въ небрежностъ къмъ себе си. Обаче, ще дойде день, когато природата ще го хване подъ ржка и ще го разведе между хората, да имъ покаже и неговите слабости. Преживѣ ли веднѣжъ тази опитностъ, той ще вземе урокъ отъ нея и ще се изправи. Само по този начинъ той ще разбере, какво значи, да критикувашъ природата. Човекъ трѣбва да бжде справедливъ въ

своитѣ мисли и чувства. По този начинъ той ще регулира и желанията си.

Като говорите за справедливостъ и несправедливостъ, вие трѣбва да разбирате дълбоката причина на нѣщата. Запримѣрь, нѣкой студентъ се явява на изпитъ и получава тройка на предмета, по който държи изпитъ. Понеже очаква по-горна бележка, той казва, че професорътъ е несправедливъ и възстава противъ него. Защо, преди да се произнесе за професора си, студентътъ не потърси причината въ себе си? Ако се прецени справедливо, той ще види, че професорътъ е правъ. Отъ друга страна, той ще види, че и природата е справедлива. Ако бѣше отворила сърдцето на професора, да тури по-висока бележка на студента, последниятъ щѣше да се отпусне и да не работи. Като знае характера на хората, природата избира специфични методи за възпитанието на всѣки човѣкъ. Тройката е подбудителна сила, която заставя човѣка да работи. Числото три е законъ на волята, която уравновесява силитѣ на ума и на сърдцето. За да не се смущава, студентътъ трѣбва да събере бележката, която професорътъ му писалъ, както и тази, която той очаквалъ, и да ги раздѣли на две. Професорътъ му писалъ тройка, той очаквалъ петорка. Значи, $3 + 5 = 8$; $8 : 2 = 4$. Студентътъ ще си пише четворка, и съ това въпросътъ ще се разреши. Когато има споръ, нѣщата трѣбва да се събератъ и

раздѣлятъ по равно. Щомъ приложите тѣзи действия, спорътъ изчезва.

Каква поука можете да извадите отъ примѣра за професора и студента? Когато има две противоположни мисли въ себе си, човѣкъ е едновременно и професоръ, и студентъ. За да разреши спора между противоположнитѣ мисли въ себе си, той трѣбва да събере положителния и отрицателния резултатъ и да ги раздѣли на две. Щомъ извърши тѣзи процеси, той се намира вече предъ истината, която ще го освободи отъ мъчнотията.

Следователно, щомъ се намѣрите въ противоречие, приложете горния законъ. Запримѣръ, срѣщате единъ беденъ човѣкъ и нѣщо ви нашепва да му дадете 20 лв. Обаче, вие намирате, че 20 лева сж много, искате да му дадете 5 лева. Приложете закона. Съберете $20+5=25$. Полученото раздѣлете на две. Значи. $25:2=12.5$. Дайте на бедния човѣкъ 12.5 лв., за да бждете и двамата доволни. Това правило наричаме „златната срѣда“. Когато и дветѣ противоречиви мисли отстѣпятъ по нѣщо отъ себе си, въпросътъ се разрешава лесно. Защо студентътъ не отиде при професора си да се разговори съ него? Ако студентътъ е правъ, професорътъ ще съзнае погрѣшката си и ще я изправи. Ще кажете, че човѣкъ не трѣбва да се унижава. Въ разумнитѣ и справедливи отношения нѣма унижение. Унижава ли се човѣкъ, когато отива на фурната да купи хлѣбъ, но фурнаджията го връща назадъ, като му казва,

че хлѣбътъ е свършенъ. За да купишъ хлѣбъ, ще отидешъ и втори, и трети пѣтъ. Докато намѣришъ хлѣбъ, ти ще обиколишъ нѣколко фурни. Нуждата отъ хлѣбъ е силна, и човѣкъ трѣбва да задоволи желанието си да яде. Ето защо, когато въ васъ говори нѣкое силно и разумно желание, не го спирайте. Дайте му възможность да се прояви. Резултатитѣ отъ реализирането на добритѣ желания сж всѣкога добри, но затова се изисква спазване на времето и прилагане на добре изработенъ планъ.

Уп ра ж н е н и е . Приложете закона на справедливостта за десетъ деня, като се наблюдавате, колко пѣти сте го приложили и колко пѣти не сте могли да го приложите. Когато се наблюдава, човѣкъ вижда, доколко е справедливъ. Направете упражнението съзнателно, не само по отношение на постѣпките си, но и по отношение на своитѣ мисли и чувства. Колкото по-искренъ е човѣкъ къмъ себе си, толкова по-добре ще направи упражнението. Справедливостта изисква еднакво отношение и къмъ хората, и къмъ животнитѣ. Въ това се заключава благодството на човѣка.

Единъ коларъ кара вжглища, но пѣтътъ е малко стрѣменъ, а коньтъ — слабъ, не може да поеме височината. Трима ученика отъ последния класъ на гимназията настигатъ колата и, като виждатъ напразнитѣ усилия на коня, веднага му се притичатъ на помощъ: оставятъ книгитѣ си на колата и даватъ гърба си, да бутатъ отзадъ. Коньтъ направи още едно

усилие и пое нагоре. Доволни, че могли да помогнатъ на коня, ученицитѣ продължиха пътя си весели и засмѣни. Това значи благородна и справедлива постѣпка.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

27. Лекция отъ Учителя, държана на
13. мартъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Действия на силитѣ

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Тема за следния пжтъ: „Произходъ на положителнитѣ и отрицателни сили въ природата“.

Какво знаете за действията между положителнитѣ и отрицателнитѣ сили въ природата? — Еднороднитѣ сили се отблъскватъ, а разнороднитѣ се привличатъ. — Защо положителнитѣ и отрицателнитѣ сили се отблъскватъ? — Защото нѣматъ общъ центъръ. Човѣкъ постоянно влиза въ съприкосновение съ тия сили на природата, отъ които едни го привличатъ, а други — отблъскватъ. Запримѣръ, доброто, като положителна сила, го привлича, а злото го отблъсква. Доброто е сила, която действува въ рѣдка срѣда, а злото — въ гжста. Вследствие на това, доброто е по-леко отъ злото. И, наистина, ако турите на везни човѣка, ще видите, че добриятъ човѣкъ е по-лекъ, а лошиятъ — по-тежъкъ. Здравиятъ е по-тежъкъ отъ болния. Значи, здравиятъ е по-лошъ отъ болния. Това до известна степенъ е вѣрно. — Защо? — До-

като е здравъ, човѣкъ има отношения съ много хора: съ този се скара, съ онзи, докато най-после легне боленъ. Като заболѣе, човѣкъ се смекчава, става по-добъръ. Той не се сърди на никого, съ никого не се кара. Вижте какво става съ онзи, който е боледувалъ 40 дня. Той омеква, става като светия. Той се намира подъ влиянието на отрицателнитѣ сили, които го възпитаватъ. Когато положителнитѣ сили въ организма му взематъ надмощие, той оздравява. Ето защо, за да бѣде здравъ, човѣкъ трѣбва да организира силитѣ въ своето тѣло, да не се отблъскватъ. Всѣко отблъскване на силитѣ произвежда сътресение въ организма. Такъвъ примѣръ имаме съ точилото и ножа, които сж положителни сили. Точилото остри ножа, но и дветѣ тѣла се изхабяватъ, губятъ нѣщо отъ себе си.

Какво разбираме подъ организиране на силитѣ? — Съсрѣдоточаването имъ къмъ общъ центъръ. Наистина, когато човѣкъ работи съзнателно върху себе си, най-после дохожда до организиране на своитѣ сили, които се отправятъ къмъ общия центъръ, отдето черпятъ нови сили. Когато даде предимство на Божественото Начало въ себе си, човѣкъ се е организиралъ вече. Всѣка сила въ него се управлява отъ Божественото. Това значи: мислитѣ, нувствата и постѣпкитѣ на човѣка се ръководятъ отъ гласа на Божественото.

Законътъ за взаимодействието между положителнитѣ и отрицателни сили въ приро-

дата се прилага и въ механическия свѣтъ. Всички техники си служатъ съ този законъ, като забелязватъ, че положителнитѣ сили винаги взиматъ частъ отъ отрицателнитѣ, поради което първитѣ увеличаватъ енергията си, а вторитѣ я намаляватъ. Когато се срещнатъ положителнитѣ сили на доброто и на злото, тѣ се отблъскватъ взаимно, при което силитѣ на доброто слизатъ отгоре-надолу и разрушаватъ твърдата материя, въ която действа злото. Силитѣ на злото пъкъ действуватъ отдолу нагоре и раздвижватъ въздуха, безъ да причиняватъ голѣми повреди.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате действието на положителнитѣ и отрицателни сили върху своя физически и психически животъ, за да се справяте разумно съ тѣхъ. Единъ погледъ е въ състояние да произведе известно повдигане или понижаване на духа. Чрезъ погледа човѣкъ се свързва съ добритѣ или съ лошитѣ сили въ природата. Сжщиятъ законъ действа въ мислитѣ и въ чувствата. Тази е причината, поради която двама учени или двама юнаци не могатъ да живѣятъ на едно мѣсто. — Защо? — Енергиитѣ имъ сж еднакви. Българинътъ изказва този законъ съ пословицата: „Два пѣтли на едно бунище не пѣятъ“. Два литра вода не могатъ да се събератъ въ едно шише, съ вмѣстимостъ единъ литъръ. Единиятъ литъръ вода ще влѣзе въ шишето, а другиятъ литъръ ще остане отвънъ и ще обсажда шишето. Това обсаждане се дължи

на закона на отблъскването. Следователно, когато се натъкне на положителните сили въ себе си, човѣкъ трѣбва да изучава отрицателните сили вънъ отъ себе си. И обратно: натъкне ли се на отрицателното въ себе си, той трѣбва да изучава положителните сили и тѣхното действие. Апашътъ често минава отъ положителните въ отрицателните сили, но още не е научилъ урока си. Той мисли, че като вади пари отъ чуждите кесии, въ които се кроятъ положителни сили, и ги туря въ празния си джобъ, дето сж отрицателните сили, ще придобие нѣщо. Въ сжщностъ, той нищо не придобива.

Като изучавате силите въ природата, ще видите, че сжществува положително и отрицателно добро, както положително и отрицателно зло. Отъ една страна положителното и отрицателното добро се привличатъ, а отъ друга — положителното добро и отрицателното зло сжщо се привличатъ. Когато отрицателното добро и положителното зло се привличатъ, доброто печели. Когато положителното добро и отрицателното зло се привличатъ, злото печели. Това сж закони, които човѣкъ изучава въ живота си. Остане ли на теория да ги изучава, мжчно може да ги разбере. Отношенията между хората не сж нищо друго, освенъ прилагане на тия закони.

Когато говоримъ за силите на природата, ние имаме предъ видъ разумната природа, която уравновесява действието на своите сили. Не ги ли уравновесява, тѣ произвеждатъ

нежелани резултати: експлозии, взривове, революции и т. н. Какво става между работниците на една фабрика, чийто господаръ търси начини да ги експлоатира? Външно той е мекъ, внимателенъ, добъръ къмъ тѣхъ, но когато имъ плаща, отбива отъ всѣки работникъ по единъ-два лева отъ надницата имъ. Ако трѣбва да плати по 50 лева, той имъ плаща по 48 или 49 лева. Той намира различни предлози за оправдаване на своята постѣпка, безъ да подозира, че този левъ произвежда сътресение, както въ него, така и въ работника. Ако господарьтъ има сто работника, на които задържа по единъ или два лева, той ще получи дневно сто — двеста лева. Резултатътъ за него е положителенъ, но понеже се дължи на положителното зло, въ края на краищата то ще произведе взривъ въ него. Ето защо, пазете се отъ положителнитѣ сили, които произвеждатъ въ човѣка взривъ, и отъ отрицателнитѣ, които смразяватъ и свиватъ. За да не се пука, човѣкъ трѣбва да се разшири; за да не се смрази и смали, трѣбва да се издигне надъ обикновенитѣ условия на живота. Тази е причината, дето на човѣка препоръчватъ разширяване и възвисяване.

Доброто и злото, положителнитѣ и отрицателнитѣ сили въ природата сж бойни полета, срѣдъ които хората воюватъ. Следъ голѣми и продължителни падания и ставания, доброто излиза победителъ, а злото — победенъ. Доброто взима оржието и храната на

победения, на злото, което предава всичко, като запазва само живота си. Тъй щото, ако искате да възпитате злото въ себе си, работете съ силитѣ на доброто. Ако пъкъ злото иска да запази живота си, трѣбва да се подчини на доброто, да сложи оръжието си предъ него и да му стане слуга.

Сега, за да се справите съ силитѣ на природата, вие трѣбва да прилагате закона за трансформиране на силитѣ. Запримѣрь, когато се срещнатъ две положителни сили въ васъ, тѣ трѣбва да се сприятелятъ. Това става, когато едната отъ тѣхъ се превърне въ отрицателна, т. е. въ състояние, противоположно на първата. Запримѣрь, ледътъ е положителна сила, водата — също. Като еднородни сили, тѣ се отблъскватъ и причиняватъ пакости. За да се привлѣкатъ, едната отъ тѣхъ — водата, трѣбва да се превърне въ пара, а после — въ дъждъ, който полива градинитѣ и полетата. Едно трѣбва да имате предъ видъ: природата си служи еднакво и съ добритѣ, и съ лошитѣ сили. Понѣкога тя впрѣга злото за извършване на нѣкаква добра работа; понѣкога впрѣга доброто за извършване на нѣщо привидно лошо. Като изучавате своитѣ състояния, своитѣ радости и скърби, ще видите, че нѣкои радости се превръщатъ въ скърби, а нѣкои страдания водятъ къмъ радости. Запримѣрь, ако носишъ на гърба си една раница отъ 20 кгр., ти се оплаквашъ, искашъ да я хвърлишъ. — Защо? — Защото раницата е пълна съ пѣсъкъ. Като погледнешъ

къмъ нея, казващъ: Не заслужава да нося този товаръ на гърба си. Ти отблъсквашъ раницата, защото твоитѣ и нейнитѣ сили сж отрицателни. Обаче, ако туришъ на гърба си раница, пълна съ злато, ти ще я носишъ съ удоволствие. Въ случая, златото крие въ себе си положителни сили, а ти — отрицателни. Тѣзи сили взаимно се привличатъ. Следователно, когато човѣкъ се оплаква отъ сждбата си, това показва, че отрицателната му сждба го яхнала. Когато не се оплаква отъ сждбата си, положителни сили сж го яхнали. Въ първия случай човѣкъ роптае, сърди се и не се подчинява на сждбата си. Той казва: Не искамъ да бжда баба, да ме яхатъ хората. Споредъ мене, докато не те яхне нѣкой, човѣкъ не можешъ да станешъ. Докато и вие не ездите хората, нищо, не може да се очаква отъ тѣхъ. Езденето подразбира действие на добри и лоши сили върху човѣка. Ако ви ездѣ добъръ човѣкъ, той е злато, което носи богатство въ дома ви; ако ви ездѣ лошъ човѣкъ, той е пѣсѣкъ, отъ който искате да се освободите. Разумниятъ човѣкъ се познава по това, че еднакво използва и добритѣ, и лошитѣ сили. Той взима торбата съ пѣсѣка и го употребява за дренажъ. Смѣсва го съ циментъ и дренира къщата си околността, съ което я предпазва отъ влага.

Като изучавате силитѣ на природата, виждате, че всички тѣла се намиратъ подъ тѣхното влияние. Слънцето, земята, както и останалитѣ планети се намиратъ подъ действието на

сжщитѣ сили. Съ своитѣ мисли, чувства и постѣпки, човѣкъ сжщо така се намира подѣ влиянието на тия сили. Ето защо, не е въпросъ да избѣгвате влиянието на еднитѣ сили за смѣтка на другитѣ, но трѣбва да ги уравновесявате. Човѣкъ не може и не трѣбва да бжде нито абсолютно добъръ, нито абсолютно зълъ. — Защо? — Защото абсолютното добро подразбира абсолютно разширяване. Невъзможно е човѣкъ постоянно да се разширява и расте. Абсолютното зло пъкъ подразбира абсолютно смяляване, свиване, въ което нѣщата се разпадатъ, гниятъ и рушатъ. Невъзможно е човѣкъ да се смялява постоянно. Двата процеса трѣбва взаимно да се уравновесяватъ.

Какво представятъ доброто и злото? Тѣ сж резултатъ на сили, по-горни отъ тѣхъ, които работятъ задъ тѣхъ. Тѣй щото, когато искате да изучавате доброто и злото, не се занимавайте съ тѣхнитѣ външни прояви, но спрете вниманието си върху силитѣ, които се криятъ задъ тѣхъ. Запримѣръ, сиромашията е отрицателна сила въ природата, а богатството — положителна. Задъ тия сили се крие нѣщо велико. Ако знае, какъ да постѣпва съ сиромашията, човѣкъ ще види въ лицето ѝ голѣмъ банкеръ, който разполага съ милиарди. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да отвори сърдцето му. Ако сиромашътъ излѣзе срещу сиромашията съ засмѣно лице и съ съзнание, че не е беденъ, сиромашията ще му открие богатството си и ще го благослови. Сиромашията е мечка, която

може да оплюе човѣка, но може и да го възнагради. Богатството е сжщо голѣмъ банкеръ, но съ щедро, отворено сърдце къмъ всички. Сиромашията е отвѣнъ отрицателна, а отвжтре — положителна; богатството е отвѣнъ положително, а отвжтре — отрицателно.

И тъй, истински сиромяхъ е онзи, който мисли, че е сиромяхъ. Глупавъ е онзи, който е убеденъ въ своята глупость. Грѣшникъ е онзи, който се счита грѣшенъ. Обаче, както и да мисли човѣкъ за себе си, това е повърхностно мислене. Той знае, че по естество, по начало е добъръ, богатъ, силенъ, разуменъ. Не може известна сила да остане завинаги положителна или отрицателна. Тя е изложена на постоянни промѣни. На постояннитѣ промѣни, които претърпяватъ силитѣ въ природата, се дължи културата и вѣчното развитие. На тия промѣни, именно, разчита и бждещата култура на човѣчеството.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

28. Лекция отъ Учителя, държана на
20. мартъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Знание и прилагане

Размишление.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ придобиване на знания, но като ги придобиятъ, пакъ не сж доволни. — Защо? — Не могатъ да приложатъ придобититѣ знания. Истинско знание е това, при което човѣкъ се ползува разумно съ силитѣ на природата. Повечето математици работятъ съ числата, безъ да се ползуватъ отъ силитѣ, които се криятъ въ тѣхъ. Това показва, че хората говорятъ за сили и тѣхното действие, безъ да знаятъ, кжде сж центроветѣ на тия сили. Запримѣръ, нѣкой казва, че главата му се надула отъ страдания. Ако измѣрите главата на този човѣкъ, ще видите, че тя ни най-малко не се е увеличила по обемъ. Въпрѣки това, той усѣща известна тежестъ. Истински учениятъ знае, въ кой центъръ е станало натрупване на енергия. Колкото и да се увеличи енергията, все пакъ има известенъ предѣлъ, до който тя може да стигне. Вънъ отъ този предѣлъ, тя трѣбва или да се трансформира, или да излѣзе навънъ. Това се отнася и до числата. Запримѣръ, числата 1, 2, 3, 4, 5 съдържатъ опредѣлено и неизмѣнно количество енергия, която нито се увеличава, нито се намалява. Ако тѣзи числа

се съединяват въ едно число, ще получите числото 12,345; ако го увеличите десетъ пѣти, ще получите числото 123,450. Ако го увеличите сто и хиляда пѣти, ще получите числата 1,234,500 и 12,345,000. Кажемъ ли, че тия числа съдържатъ едно и сѣщо количество енергия, това подразбира, че килограмътъ се раздѣлилъ на грамове, на дециграми, на сантиграми и милиграми. Въ този случай единицитѣ ще бждатъ по-дребни и многобройни, но ще съдържатъ еднакво количество енергия. Наистина, килограмътъ и хилядата грама иматъ еднаква тежестъ, но различно количество бройни единици. Всѣко раздробяване на материята и на енергията подразбира нѣкакъвъ вътрешенъ процесъ.

Съвременнитѣ механици изучаватъ действието на природнитѣ сили, тѣхната голѣмина и посока, за да знаятъ, съ какви външни сили да имъ се противопоставятъ, т. е. да ги уравновесяватъ. Думитѣ „съпротива, издържане, търкане“ подразбиратъ известни сили. Въ психическия животъ пѣкъ думата „търпение“ изразява сила, която противодействува на дадено напрежение, външно или вътрешно. Мъжнотиитѣ и несгодитѣ сѣ тежести, които произвеждатъ напрежение. Казватъ за нѣкого, че има мораленъ грѣбнакъ, т. е. устоява на мъжнотиитѣ. Моралниятъ грѣбнакъ е лостътъ, съ който човѣкъ повдига своитѣ тежести. Колко дебелъ и якъ трѣбва да бжде човѣшкиятъ лостъ, за да издържа на тежеститѣ

въ живота? Тази величина е неизвестна — хиксъ, и всѣки трѣбва да я реши за себе си. Лостътъ е свързанъ съ повдигане на тежести. Ето защо, когато говоримъ за мораленъ грѣбнакъ на човѣка, имаме предъ видъ тежестта, която му е дадена да носи. Всѣки човѣкъ носи, както физическа, така и морална тежестъ. Тежеститѣ на различнитѣ хора сж различни. Не е добре да бжде човѣкъ много тежъкъ, но не е добре да бжде и много лекъ. Сжщото се отнася и до моралнитѣ тежести. Който е лишень отъ морални страдания, той нѣма условия да се развива. Нѣкой се оплаква, че тежки мисли го нападали. Тежкитѣ мисли подразбиратъ гжста материя, а лекитѣ — лека, рѣдка материя. Злото, както и отрицателнитѣ сили въ природата, понижаватъ душевното състояние на човѣка, вследствие на което той влиза въ гжстата материя на живота. Доброто, както и положителнитѣ сили на природата, повдигатъ човѣка, въвеждатъ го въ областта на рѣдката материя. Затова, именно, казваме, че доброто всѣкога си остава добро, а злото — зло. Никой не може да замѣсти доброто съ зло, както не можете да замѣстите стойността на златната монета съ медна. По количество можете да ги изравните, но по качество — никога. Златото всѣкога си остава злато, а медта — медъ. Какъ може да се подобри благосъстоянието на единъ народъ? — Чрезъ усиляване на производството. На първо мѣсто стои увеличаване производството на зърненитѣ храни.

Какво представя производството на една страна? То не е нищо друго, освенъ съзнателно отношение къмъ числата, като количества на материя и на енергия. Запримѣръ, имате числата 1, 2, 3, 4, 5. Ако поставите двойката предъ единицата, ще получите числото 21, което е по-голѣмо отъ числото 12; ако поставите тройката предъ двойката, полученото число 32 ще бѣде по-голѣмо отъ 23; на сѣщото основание числото 54 е по-голѣмо отъ 45. Значи, отъ човѣка зависи, да приложи повече или по-малко благоприятни условия къмъ производството. По-голѣмитѣ числа, носители на повече материя и енергия, даватъ по-добри резултати, както въ материалния, така и въ духовния животъ на човѣка. Обаче, отъ значение е още и качеството на материята и на енергията. Запримѣръ, човѣкъ, като величина въ живота, представя единица, но всички хора се различаватъ по качеството на силитѣ и способноститѣ, вложени въ тѣхъ. Всички хора произлизатъ отъ Адама, но тѣ се различаватъ единъ отъ другъ по качеството на своитѣ сили и способности. Ако раздѣлите 1:1, 2:2, 3:3, въ тритѣ случая ще получите единица. Обаче, тритѣ единици се различаватъ по качество една отъ друга.

Сега, като говоримъ за качеството на нѣщата, ние имаме предъ видъ и тѣхната динамичность. Една идея може да е възвишена и благородна, т. е. доброкачествена, но не искате да я приложите. Щомъ не я прилагате, тази

идея умира. Ето защо, стремете се къмъ такива възвишени и благородни идеи, които можете да приложите. Остане ли една отъ тѣхъ въ васъ, тя ще ви прѣсне. — Защо? — Тя крие динамични сили въ себе си. Възвишенитѣ идеи сж динамични. Който ги възприеме, трѣбва да имъ даде ходъ. Тѣ сж подобни на бомбитѣ, съ които си служатъ съвременнитѣ държави въ войнитѣ. Ако една бомба има опредѣлено време, за да експлодира, колко повече това се отнася за възвишенитѣ идеи. Отъ човѣка се изисква само готовностъ да даде възможностъ на една Божествена идея да се реализира, а кога и какъ ще се реализира, това не е негова работа. Онзи, който туря запалката, знае времето и мѣстото за реализирането на дадената идея. Противопоставите ли се на тази идея, тя ще експлодира въ васъ и ще причини голѣми пакости. Следователно, неразположението, страданието, противоречието, които човѣкъ изпитва, се дължатъ, именно, на това, че той е подпушилъ Божественото въ себе си. Отпушете Божественото въ васъ, дайте му възможностъ да излѣзе навънъ, да се прояви. Ако не се отворите за Божественото, дълго време ще се намирате подъ напора на неговитѣ сили, докато единъ день то експлодира въ васъ като бомба, и ви прѣсне,

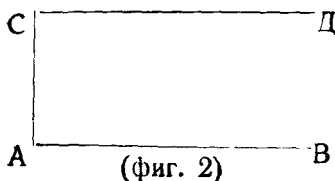
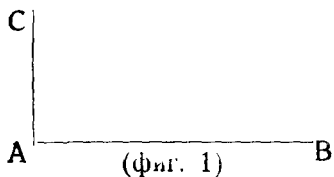
Като ученици, вие трѣбва да изучавате силитѣ, които действуватъ въ васъ, да знаете, кжде и какъ да ги прилагате. Ако силитѣ въ васъ иматъ възходяща посока, отворете имъ

пжтъ, да излѣзатъ навънъ и да се проявятъ. Ако не сж възходящи, работете върху себе си, да ги трансформирате. — Какъвъ ще бжде резултатътъ на моята дейность? — Това не е ваша работа. Ако работите съзнателно и съ любовъ, и въ единия, и въ другия случай ще имате добри резултати. Природата е точна и изпълнителна. Тя държи точна смѣтка за своитѣ сили и не позволява да се изразходватъ напраздно. Тя нищо не дава даромъ, но и нищо не взима даромъ. Тя дава кредити на хората, но ги следи, какъ разполагатъ съ нейнитѣ богатства. Единъ день когато напуснешъ земята, природата те спира предъ своитѣ митници и прави балансъ: толкова си взелъ, толкова си далъ и толкова дължишъ. Като види, че не можешъ да платишъ дълговетѣ си, тя те пуца да заминешъ за другия свѣтъ, но условно. Смѣтката ти остава отворена и, при второ слизание на земята, пакъ ще ти я поднесатъ да плащашъ.

Тѣй щото, мжчнотиитѣ и неразположенията на човѣка не сж нищо друго, освенъ бирници, които носятъ червения листъ, съ който ви напомнятъ, че дължите. — Ама ще се прѣсна отъ мжка. — Много естествено. Имашъ да дължишъ, не можешъ да посрещнешъ дълговетѣ си и се страхувашъ, че ще се изложишъ предъ хората. Много причини създаватъ неразположението на човѣка: или отъ нѣмане какво да яде, или като ялъ, не може да плати. И търговецътъ е неразположенъ, когато работитѣ му

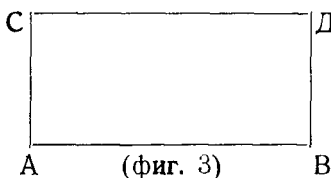
не вървят добре. — Защо не вървят работите му добре? — По две причини: или стока нѣма, или има стока, а не може да я пласира. Това е все едно, музикантътъ да нѣма на кого да свири, или учителътъ да нѣма ученици, на които да преподава.

Иска ли да не изпада въ положението на фалиралъ търговецъ, човѣкъ трѣбва да прилага знанието си. Знание безъ прилагане е мъртво. Знание безъ прилагане представя незавършена работа. Спрете ли още въ началото на работата си, и това, което сте постигнали, ще изчезне. Нѣкой туря основи на кжщата си и казва, че строи кжща. Той едва е поставилъ основитѣ на кжщата си — АВ. Следъ известно време кжщата се издига нагоре, започва се градежътъ на стенитѣ. Кжщата се намира въ положението САВ — въ положението на единъ жгълъ — (фиг. 1). Като се продължава строе-

жътъ, изграждатъ още една стена на кжщата — стената СД, но кжщата не е завършена. Кжщата се намира въ положението АСДВ, но още е разградена (фиг. 2). Най-после завършватъ и последната стена, получаватъ квадрата АСДВ, съ четири прави жгла (фиг. 3).

Ако квадратътъ, т. е. кжщата ви не е завършена,

това показва, че нѣмате пари, очаквател нѣкой да дойде да ви помогне въ завършване на работата. — Кой може да ви помогне? — Приятелъ.

Наистина, когато вратата на нѣкой кжща е отворена, това показва, че членоветѣ на този домъ очакватъ своя приятелъ. Щомъ дойде приятелъ, строежътъ на кжщата се завършва, и вратата се затваря. Всички въ кжщата се радватъ, че приятелъ имъ ги посетилъ.

Този законъ се отнася и до човѣшкия умъ. Когато казваме, че умътъ на човѣка работи, имаме предъ видъ, че се туря нѣкакво начало. День следъ день се издигатъ върховетѣ на тази работа, съединяватъ се единъ съ другъ. Ако работата не е свършена, ще видите на постройката поне една отворена врата, презъ която силитѣ на природата влизатъ да помагатъ. Свърши ли се работата, и последната врата се затваря.

Питамъ: Какви трѣбва да бждатъ прѣститѣ на човѣшката ржка, за да върши човѣкъ работа? Ако на човѣкъ, съ квадратна форма на прѣститѣ, възложите задача да прекопае едно лозе, той ще свърши работата добре. Дадете ли сжщата работа на човѣкъ съ заострени прѣсти, или съ мека, нѣжна ржка, лозето ще остане непрекопано. Това не значи,

че прѣститѣ на всички хора трѣбва да бждатъ квадратни. Човѣшката ржка трѣбва да се мѣни, да претърпи поне четири промѣни, да мине презъ всички полета на работа: презъ физическото, презъ духовното, презъ умственото и най-после да влѣзе въ полето на Божествения свѣтъ. Като свърши работата си въ четиритѣ полета, ржката на човѣка трѣбва да приеме естествената си форма. Човѣшката ржка трѣбва да се мѣни всѣки день, всѣка минута. Това значи: човѣкъ трѣбва да прилага въ действие всички свои сили, да се развива хармонично. Когато учениятъ работи нѣколко часа въ умственото поле, той трѣбва да вземе мотиката и да отиде на лозето или на нивата, да покопае. Перото на учения трѣбва да се превръща и въ мотика или въ лопата, съ които да обработва земнитѣ пластове. Като работи по този начинъ, човѣкъ се свързва съ всички хора по земята и имъ помага.

Когато изучавате вътрешния смисълъ на числата, вие дохождате до прилагането имъ въ живота, по отношение на самия човѣкъ. Всѣки човѣкъ представя едно число, четно или нечетно, дѣлимо и на други числа, или само на себе си и на единица. Ще кажете, че не можете да си представите, какъ така човѣкъ да бжде число. Дали е вѣрно това, или не, можете да се убедите само чрезъ опитъ, като придобиете вътрешно, положително знание. Външно това не се доказва. Какъ познавате, че нѣкой човѣкъ е неразположенъ? На лицето му

нищо не е написано; той нищо не говори за неразположението си, а, въпреки това, вие се произнасяте за неговото състояние. Не само това, но знаете даже, какъ да му помогнете. Давате му цигулка, започвате да го учите да свири и виждате, че следъ нѣколко години той става добъръ цигуларъ. Значи, вие знаете, какво число е той и какъ може да му се въздействува.

Пакъ повтарямъ: прилагайте знанието, което имате, за да оживѣе, да стане ваша плътъ и кръвъ. Какъвъ смисълъ иматъ вашитѣ идеи, ако не се реализиратъ? За да се реализира една идея, преди всичко, тя трѣбва да мине презъ формитѣ на растителното и животинското царства, докато дойде до човѣка. Ако идеята ви остане въ положението на риба, вѣчно ще плава; ако остане въ положението на птица, вѣчно ще хвърчи; ако остане въ положението на млѣкопитаещо, ще ходи по земята на четири крака. Ето защо, тя трѣбва да мине презъ човѣшкото царство, да се възприеме отъ човѣка, той да я реализира.

И тъй, истинско знание е онова, което може да се приложи, да се използва за здравето на човѣка. Забелязано е, че всѣко неразположение на човѣка се дължи на запушване на поритѣ на неговото физическо, сърдечно или астрално и умствено тѣло. Като знае това, човѣкъ трѣбва да намѣри начинъ да се чисти. Нуждна е абсолютна чистота за тѣлото, за сърдцето и за ума. Физическото тѣло на човѣка има около седемъ милиона пори, които

трѣбва да бждатъ отворени. Астралното и умственото тѣло сѣщо иматъ много пори, които трѣбва да бждатъ отворени. Ако живѣе въ абсолютна чистота на мисли, чувства и действия, човѣкъ ще бжде съвършено здравъ. Затова, именно, се препоръчва на всѣки човѣкъ да се храни съ чисти мисли и чувства.

Направете опитъ, въ продължение на десетъ деня да живѣете въ абсолютна чистота, за да схванете разликата между чистия и обикновения животъ. Дръжте тѣлото, ума и сърдцето си въ чистота. Ще кажете, че чистотата се отнася до стария, т. е. човѣкъ трѣбва да поддържа чистотата си въ старини. Докато е младъ, и безъ това той е здравъ. Стариятъ трѣбва да поддържа чистота, за да бжде здравъ. Не е така. Споредъ мене, нѣма разлика между старъ и младъ човѣкъ. И младиятъ, и стариятъ трѣбва да живѣятъ въ чистота. Когато мисли право, човѣкъ е старъ. Не може ли и младиятъ да мисли право? И младиятъ, и стариятъ трѣбва да бждатъ доволни отъ положението си, да не изискватъ повече богатства и блага отъ тѣзи, които имъ сѣ дадени. Ако иматъ нѣкакви неуспѣхи и мѣнотии, нека свирятъ. — Какво прави цигуларьтъ, когато се намѣри предъ известно затруднение? — Той взима цигулката и свири. Вземете и вие вашата цигулка — сърдцето си, и започнете да свирите. Впрегнете ума си на работа, т. е. вашия цигуларь, и свирете. Ако не свирите и не учите, ще се обезсърдите. Всѣко обезсърдяване води къмъ голѣми про-

творечия. Съзнателната работа ще ви спаси отъ мжнотиитѣ въ живота.

Като слушатъ да се говори за работа, за учене, нѣкои казватъ, че Богъ ще промисли за всички, нѣма защо да се безпокоимъ. И това е вѣрно. Обаче, като мисли за човѣка, Богъ изпраща при него нѣкой ангелъ, който му казва: Стани, започни да работишъ! Който чуе този гласъ, трѣбва да стане и да започне работата си.

Желая ви да чуете гласа на ангела, който ви подтиква къмъ работа и учене. Той ви събужда тихо съ думата: Стани!

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

29. Лекция отъ Учителя, държана на
27. мартъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Тригонъ

Размишление.

Всички учени, философи говорятъ за човѣка и казватъ, че той е мислецо сжщество. Наистина, човѣкъ мисли и трѣбва да мисли. Какво се разбира подъ думата „мисль“? Мисль е онова, въ което има истина. Истинската, правата мисль се явява между два контраста, т. е. между две противоположни сили. Често се говори, че нѣкой човѣкъ е гладенъ, а другъ — не е гладенъ. — Какво трѣбва да направи гладниятъ, за да задоволи глада си? — Той трѣбва да намѣри отнѣкжде хлѣбъ. Докато е гладенъ, човѣкъ е недоволенъ. Недоволството подразбира необработена нива, на която нищо не е посѣто. Като уталожил глада си, човѣкъ става доволенъ. — Защо? — Защото нивата му е посѣта, и той очаква отъ нея плодъ. Очитѣ на гладния сж широко отворени. Докато не уталожил глада си, той не затваря очитѣ си. Когато задоволи глада си, на лицето му се явява усмивка, признакъ на довольство.

И тъй, както гладътъ прави човѣка недоволенъ, сжщо така много причини, вънъ и вътре въ човѣка, произвеждатъ сжщия резултатъ. Като изучавате недоволството, ще видите, че различнитѣ причини създаватъ различни

отенъци на недоволството. Запримѣръ, недоволството на гладния се различава отъ недоволството на обидения. Въ първия случай причината за недоволството е физическа, а въ втория — психическа. Нѣкой човѣкъ е обиденъ, понеже окръжаващитѣ не му отдавали нужното уважение и почитъ. Той иска, дето отиде, да го приематъ като царъ: да го поставятъ на златенъ тронъ, слуги да тичатъ около него и да задоволяватъ най-малкитѣ му желания. Наистина, ако този човѣкъ получи почитъта на хората, ще се задоволи. Значи, недоволството, отъ какъвто характеръ и да е, се превръща въ доволство, когато получи нѣщо равноценно на себе си.

Следователно, желанията на човѣка, да стане ученъ, богатъ, силенъ, здравъ, могатъ да се реализиратъ и да го задоволятъ, само когато получи срещу тѣхъ нѣщо равноценно. Желаетъ да станешъ ученъ, но срещу това желание трѣбва да поставишъ нѣщо ценно. Ще се запитаешъ, защо искаешъ да станешъ ученъ. И ако си отговоришъ, че съ знанието искашъ да реализирашъ идеала на душата си, ти си вече доволенъ. Като знаете това, вглеждайте се въ себе си, да разберете, на какво се дължи вашето вътрешно недоволство и какъ можете да го задоволите. Още преди да е изгрѣло слънцето, дайте нѣщо на недоволството си, да не ви безпокои. Дайте му златенъ столъ, да седне на него. Щомъ седне на златния столъ, недоволството ще ка-

же: Щедъръ, добъръ е моятъ господаръ. Не му ли дадете нѣщо, цѣлия день ще ви безпокои, вследствие на което работитѣ ви ще оставатъ назадъ. Хората се оплакватъ отъ неуспѣхи въ живота си. — Защо? — Тѣ се стремятъ да задоволятъ окръжаващитѣ, а себе си изоставятъ. Не, първо задоволете себе си, а после — околнитѣ. Който може да се справи съ своето недоволство, той лесно се справя съ недоволството на другитѣ.

Като ученици, вие се нуждаете отъ нови разбирания за живота. Отъ васъ се иска нова, права мисль. Правата мисль води човѣка къмъ опредѣления за него пжть. Подъ понятието „опредѣленъ пжть“ нѣкои разбиратъ правъ пжть, безъ никакви отклонения. Други пжкъ разбиратъ специфичния пжть за всѣки човѣкъ. Тѣй щото, и да се отклонява човѣкъ отъ пжтя си, това не значи, че той влиза въ чуждъ пжть. Запримѣръ, отъ планината слиза потокъ, съ опредѣлена посока; обаче, той срѣща на пжтя си препятствия, ограничения, които го отклоняватъ налѣво или надѣсно, безъ да измѣни правата посока на своето движение. Ако потокътъ измѣни правата посока на движението си въ своето съзнание, тогава казваме, че той се е отклонилъ отъ пжтя си. Не измѣни ли посоката на движението въ съзнанието си, той не е направилъ никакво отклоняване отъ пжтя си. Сжщиятъ законъ се отнася и до човѣшкитѣ мисли и чувства. Ако въ реализиране на една своя идея човѣкъ се откло-

нява въ една и въ друга посока, а въ съзнанието си държи правата посока, казваме, че той не се е отклонилъ отъ пътя си. Докато живѣе на физическия свѣтъ, човѣкъ неизбежно ще срѣща препятствия, които ще го отклоняватъ. Тукъ срещне долина, тамъ нѣкаква пропастъ, другаде — хубава градина съ благоуханни цвѣта и плодни дървета. Вниманието му непремѣнно ще се отклони. Той може да се отбие тукъ и тамъ, но, ако съзнанието му е будно, ще следва правия пътъ, който разумната природа му опредѣлила. Човѣкъ може да странствува, но никога да не се откъсва отъ целта на своя животъ, която представя центъръ, около който се движи.

Неразположението, недоволството, обезсърдението, съмнението, безвѣрието не сж нищо друго, освенъ сили, които отклоняватъ човѣка отъ правия пътъ. Страшно е, ако тѣзи отклонения влѣзатъ въ съзнанието. Обаче, докато сж още въ сърдцето и въ ума на човѣка, тѣ сж неизбежни. Тѣ сж задачи, които трѣбва правилно да се решаватъ. Запримѣръ, нѣкой става отъ сънъ съ голѣмо неразположение. Защо е неразположенъ, и той не знае; усѣща, че нѣщо тежи на гърба му. Тежестъта показва, че или той се е натоварилъ, или други сж го натоварили повече, отколкото може да носи. — Какъ може да си помогне? — Чрезъ изваждане на частъ отъ товара, или чрезъ продаването му. Ако товарътъ е чувалъ съ брашно, човѣкъ може да го продаде на нѣкой търговецъ и да го превърне

въ сребро или въ злато. Постигне ли това, недоволството и мъчението се превръщат въ доволство и радостъ. Ако неразположението на човѣка се дължи на пропадане на изпитъ, какъ ще се освободи отъ тежестъта си? Въ такъвъ случай, студентътъ трѣбва да се примири съ положението си и да започне да учи още по-добре, да поправи бележката си. Има случаи, когато студентътъ е крайно честолюбивъ и, вмѣсто да се заеме да учи, отива къмъ рѣката да се дави. Това не е правилно разрешаване на задачата. Този студентъ решава задачата си, както постъпило магарето съ вълната.

Натоварили едно магаре съ солъ. Трѣбвало да мине презъ една рѣка. Като влѣзло въ рѣката, магарето се спънало и паднало въ водата. Като се вдигнало, да продължи пътя си, то забелязало, че товарътъ му олекналъ. — Какво стана, че товарътъ ми олекна? — помислило си магарето. Най-после то си отговорило, че причината за олекването на товара се крие въ водата. Значи, водата разрешила задачата му. Втори пътъ господарътъ му го натоварилъ съ вълна. И този пътъ трѣбвало да мине презъ сжщата рѣка. Като влѣзло въ рѣката, магарето си спомнило, че водата била причина за олекване на товара му, и си казало: Ще клекна малко въ водата, да се намокри товара и да ми олекне. Намокрила се вълната, но товарътъ станалъ двойно по-тежъкъ.

Тѣй щото, когато обезсърдението и от-

чаянъ човѣкъ иска да се улови, първо трѣбва да се запита, каква тежестъ носи: солъ или вълна? Ако носи солъ или захаръ, нека се хвърли въ водата. Тежестъта му ще се стопи, ще олекне, и той ще излѣзе на повърхността на водата. Обаче, ако носи чувалъ съ вълна, по-добре да не прави такъвъ опитъ. Ако се хвърли въ водата, вълната ще се намокри, ще стане два пѣти по-тежка, а той ще потъне.

Съвременнитѣ хора често се страхуватъ отъ нѣща, които не сж много страшни. Една мисль, запримѣръ, може да плаши човѣка или съ външната си форма, или съ съдържанието си. Ако само по форма е страшна, а по съдържание не е, трѣбва ли да се страхувате? Или, ако по съдържание е страшна, а по форма не е страшна, пакъ не трѣбва да се страхувате. Страшна е мисльта, когато и по форма, и по съдържание внася нѣщо страшно въ човѣка. Запримѣръ, дойде нѣкой човѣкъ въ дома ви, съ мечка кожа наметнатъ, и вие веднага хуквате навънъ. — Защо? — Мечка влѣзла въ дома ви. Не бѣгайте, това е вашиятъ приятель, който се шегува съ васъ. Той е страшенъ по форма, но не и по съдържание. Какво ще кажете, ако видите, че на леглото ви се прострѣла една голѣма змия? Ако сте страхливи, ще изживѣете ужасъ. Обаче, ако не сте страхливи, ще се приближите внимателно до змията, ще я пипнете и ще разберете, че тя не е жива. Значи, нѣкой вашъ близъкъ турилъ една

препарирана змия на леглото ви, да изпита, колко сте страхливъ.

Като ученици, вие трѣбва да правите опити върху себе си. да видите, за колко време можете да се справите съ своитѣ несгоди и мжноти, както и съ страха си. Ако сте обидени отъ нѣкого, за колко време можете да се освободите отъ обидата? Правили ли сте опити въ това отношение? Голѣмо влияние указватъ върху насъ планетитѣ и тѣхнитѣ аспекти. Запримѣрь, ако въ нѣкой човѣкъ Сатурнъ се намира въ низходяща степенъ, тогава е засегнато честолюбието му. Ако Юпитеръ е въ низходяща степенъ, засегнато е достоинството на човѣка. Той е недоволенъ, че не му се дава първо мѣсто. Когато едновременно се накърнятъ честолюбието и достоинството, човѣкъ се озлобява. За да се освободи отъ озлобяването си, трѣбва да му дадатъ първо мѣсто. Той се чувствува обиденъ, понеже сж го подценили. Съ първото мѣсто, което ще му дадатъ, цената му се повдига. Първото мѣсто подразбира центъръ, около който всички се въртятъ. — Кой заема първо мѣсто въ слънчевата система? — Слънцето. Значи, човѣкъ трѣбва да заеме мѣстото на слънцето, за да бжде уважаванъ и почитанъ отъ всички, т. е. да го оценятъ справедливо. — Кой може да заеме мѣстото на слънцето? — Само онзи, който излъчва отъ себе си свѣтлина и топлина.

Хората трѣбва да се научатъ да мислятъ

и да разсждаватъ правилно. Запримѣръ, виждате, че единъ човѣкъ носи запалена свѣщъ въ ржката си. Знаете ли защо носи запалена свѣщъ? Ще кажете, че вънъ е тъмно, освѣтява пжтя си; или че е изгубилъ пжтя си. Значи, нѣколко причини могатъ да заставятъ човѣка да носи запалена свѣщъ въ ржката си. Влизате въ една кжща и виждате, че въ една отъ стаитѣ гори печка. Коя е причината за това? Безъ да разсждавате много, ще кажете, че печката гори, понеже вънъ е студено. — Може вънъ да не е студено, и печката пакъ да гори. — Тогава причината е другаде. — Може домакинята да пече кокошка и се нуждае отъ силенъ огнь. Следователно, въ пжтя на разсжденията си, човѣкъ трѣбва да се домогне до истинскитѣ причини на нѣщата, до тѣхнитѣ вътрешни подбуди. Не се ли домогне до истинскитѣ причини на нѣщата, неговитѣ разсждения не могатъ да бждатъ прави, т. е. не отговарятъ на истината. Има общи причини за явленията въ живота и въ природата, но има и специфични причини, на които се дължатъ нѣкои специфични, частни явления. Когато се натъкне на разгадката на даденъ въпросъ, човѣкъ е доволенъ.

Да се върнемъ къмъ въпроса за глада. — Съ какво се разрешава въпросътъ за глада? — Съ хлѣба. Докато е гладенъ, човѣкъ мисли, недоволенъ е. Щомъ задоволи глада си, той се развеселява, става доволенъ и започва да пѣе. Наистина, каква по-хубава пѣсенъ може да сжществува на земята отъ храненето? Ка-

то яде, човѣкъ прехвърля храната въ устата си, между езика и жбитѣ, да я сдѣвче и омекчи. Този процесъ наричаме „пѣсенъ на храненето“. Когато природата види, че човѣкъ разбира тази пѣсенъ и добре я изпълнява, дава му още по-добра храна. Ако не може да пѣе, този човѣкъ осиромашава. Отъ устата храната влиза въ стомаха, дето се произвежда малка топлина, като реакция на храносмилането. Тази топлина събужда обичъ въ човѣка, и той обиква окръжаващитѣ. И тогава пѣсенъта се съединява съ обичъта. Двата процеса заедно събуждатъ въ човѣка потикъ за работа. Следователно, всѣки човѣкъ, който пѣе и работи съ разположение, е посетенъ отъ любовта. Дето влѣзе, любовта предизвиква прииждане на топлина. Малка е топлината, но тя произвежда топли и красиви чувства въ човѣка. Кажете ли нѣкой, че ржцетѣ и краката му сж студени, това показва, че или кръвообрѣщението въ него става неправилно, или топлината, която любовта произвежда, е малка.

Между любовта и страха има известно съответствие. Казано е, че любовта изпжжда страха навънъ. Следователно, колкото е по-страхливъ човѣкъ, толкова по-малко любовъ има. Колкото по-безстрашенъ е, толкова повече любовъ има. Ако се страхува отъ най-малки нѣща, човѣкъ не може да очаква голѣми постижения. Придобивкитѣ се обуславятъ отъ хармонията между мислитѣ, чувствата и постжпкитѣ на човѣка. Мисълъта е свързана съ мо-

зъка, чувствата — съ сърдцето и съ дробоветъ, понеже отъ чувствата зависи правилното кръвообръщение; постъпките сж свързани съ волята, т. е. съ стомаха. съ физическия животъ на човѣка. Колкото по-възвишена е човѣшката мисль, толкова по-голѣма е връзката ѝ съ духа; колкото по-благородни и чисти сж човѣшките чувства, толкова по-голѣма е връзката имъ съ душата. Да познава човѣкъ проявитѣ на духа и на душата си, това значи, да познава себе си.

Кой човѣкъ познава своя духъ и своята душа? Който е дошълъ до реалноста на живота. Този човѣкъ държи кормилото на своя животъ. Той е господаръ на своитѣ мисли и чувства, той самъ се управлява. Каквито знания е придобилъ, той може да си служи съ тѣхъ, може да ги прилага. Обаче, ако не познава духа и душата си, човѣкъ не е господаръ на себе си, не може да се управлява. Каквито знания да има, той не може да разполага съ тѣхъ. Знанията му не сж нищо друго, освенъ украшения, съ които ще се кичи само за показъ предъ хората. За тѣзи украшения, именно, той може да бжде критикуванъ.

И тъй, за да познае духа си, човѣкъ трѣбва да мисли право, да желае и да се стреми къмъ целта си. Съ други думи казано: човѣкъ трѣбва първо, да се качи въ главата си; после, да слѣзе въ дробоветъ си и най-после — да влѣзе въ стомаха си. Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постъпка трѣбва да минатъ презъ процеситѣ на мисленето, чув-

ствуването и реализирането. Понеже стомахът е свързанъ съ физическия свѣтъ, ще знаете, че тамъ се реализиратъ всички нѣща. Следователно, всѣко знание, което минава презъ три-тъ свѣта — физически, духовенъ и умственъ, носи сила въ себе си. Ето защо, когато студентътъ се явява на изпитъ, трѣбва да бжде толкова силенъ въ знанието си, че да е въ състояние да изтрѣгне плода, който десеттъ професора сж завързали съ конецъ и здраво държатъ въ ржцетъ си. Може ли да изтрѣгне плода отъ ржцетъ на професоритъ си, студентътъ е издържалъ изпита си добре. Той знае, къде сж ключоветъ, които държатъ плода вързанъ. Щомъ намѣри ключоветъ, плодътъ пада въ ржцетъ му. Ученицитъ и студентитъ, които едва започватъ наукитъ си, иматъ полесни задачи. Плодътъ, който трѣбва да взематъ, е свързанъ само съ два-три конца. Колкото по-нагоре отиватъ, концитъ ставатъ повече.

И тъй, когато между мислитъ, чувствата и постѣпкитъ на хората има известна хармония, казваме, че този човѣкъ се намира въ тригонъ, т. е. въ благоприятни условия. Човѣкъ се намира въ тригонъ, когато между планетитъ, които действуватъ върху него, има пълна хармония. Когато желанията и стремежитъ на човѣка се реализиратъ на земята, казваме, че той е попадналъ въ състояние на тригонъ, т. е. намѣрилъ е щастието си.

Представете си, че единъ беденъ човѣкъ

минава край морето и вижда единъ, който се дави. Бедниятъ веднага се хвърля въ морето и спасява давящия се. Какво излиза въ края на краищата? Указва се, че давящиятъ се билъ богатъ човѣкъ, милионеръ. Веднага той взима бедния у дома си и щедро го възнаграждава.

Ще кажете, че благодарение на богатия положението на сиромаша се подобри. Въ случая, богатиятъ представя щастието на бедния човѣкъ, което се дави въ морето. Сиромаштъ трѣбва да подаде ржка на щастието си, да го спаси. Когато се намѣри на брѣга, щастието ще се усмихне, ще благодари и ще каже: Умень човѣкъ си! Ние пъкъ казваме: Това е тригонъ. Рѣдко се представя случай на човѣка да извади щастието си отъ морето.

Искате ли да бъдете щастливи, изучавайте формулитъ, съ които природата си служи. Въ тѣхъ тя крие голѣми богатства. Всѣки човѣкъ е формула, която трѣбва да изучавате. Колкото проста формула да е човѣкъ, той представя интересенъ обектъ за изучаване. Все има нѣкакво скрито богатство въ него, заради което разумнитъ и възвишени същества употребяватъ време и трудъ да го изучаватъ.

— Само Божията Любовь, само Божията Мъдростъ, само Божията Истина носятъ пълния животъ.

*

30. Лекция отъ Учителя, държана на
3. априлъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Човѣшкитѣ идеали

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мѣдростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Въ миналата лекция говорихме за триго̀на, като едно отъ най-добритѣ условия, които човѣкъ може да очаква. За всѣки човѣкъ най-доброто условие е различно. Значи, и триго̀нътъ е различенъ за различнитѣ хора. Да мислите, че триго̀нътъ е еднакъвъ за всички хора, това значи, да казвате, че всички точки сж еднакво важни.

Представете си, че имате точка А. Като неизмѣрима величина, точката не заема никакво пространство. Следователно, тя е непроявена величина. Обаче, когато се прояви, т. е. подвижи, тя може едновременно да вземе три посоки: на дължина, на височина и на дълбочина. Запримѣръ, пѣтникътъ А се движи по планината и се оглежда на една и на друга страна, търси изворъ. Той е жаденъ, иска да утоли жаждата си. Ако отдалечъ още забележи изворче, той веднага се отправя къмъ него. Пѣтникътъ представя точка, която се движи въ права линия къмъ извора. Значи, съ това движение се образува първата посока на измѣре-

нието, което точката образува — дължина. По-неже е дошъл на планината да се лъкува, пътникът избира стръменъ път, съ което образува втората посока на движение — височина. Най-после, когато реши да слъзе, той образува третата посока на движение — дълбочина. При това движение, точката образува прави и остри жгли, които се отличаватъ единъ отъ другъ по разтвора си: правиятъ жгълъ е по-отворенъ отъ острия. Това зависи отъ отношенията, които разумнитъ същества иматъ помежду си.

Сега се явява въпросътъ, защо правиятъ жгълъ е по-отворенъ отъ острия и тжпъ жгълъ? Това се дължи на препятствията, които линиитъ срѣщатъ въ пространството. Като изучавате геометрическитъ фигури и тѣла, вие дохождате до ония вътрешни закони, които работятъ въ разумната природа. Съшитъ закони се прилагатъ и въ живота. Ето защо, когато изучава геометрията, човѣкъ трѣбва да разбира нейния вътрешенъ смисълъ, да може да си служи съ нея въ живота. Тази геометрия наричаме „жива геометрия“. Съ нея си обясняваме, защо даденъ човѣкъ, при обработване на земята, не образува една и съща фигура. Единъ човѣкъ образува трижгълникъ, другъ — квадратъ, трети — петожгълникъ и т. н. Това зависи отъ силитъ, съ които човѣкъ разполага и отъ препятствията, които срѣща на пътя си. Тази е причината, дето единъ човѣкъ се уморява повече отъ другъ. Когато човѣкъ се уморява, това показва, че той е рабо-

тилъ повече, отколкото трѣбва. Този законъ се отнася и до умствения, и сърдечния свѣтъ. Затова имаме физическа, сърдечна и умствена умора. Сегашнитѣ хора сж преуморени и физически, и умствено. — Защо? — Защото искатъ въ малко време, да придобиятъ много знания. Наистина, като постъпи въ университета, младежътъ свършва известна специалност за четири години. Каква наука може да придобие човѣкъ за четири години? Споредъ мене, за да свърши известна наука, човѣкъ трѣбва да учи поне 14 години. Веднага ще дойдатъ математическитѣ и геометрически възражения, че, докато свърши университетъ, човѣкъ ще остарѣе. Обаче, сжществува единъ законъ, споредъ който, колкото повече се продължава периода на учението, толкова повече се продължава животътъ. Ето защо, ако искате да живѣете дълго време, непрестанно учете. Ако искате да постигнете идеала си, не бързайте, не поставяйте срокъ, за колко време трѣбва да го реализирате. При това, ще знаете, че идеалътъ е непостижимъ. Въ стремлението си да го реализирате, вие ще имате постижения, но самиятъ идеалъ никога нѣма да постигнете. — Защо? — Защото идеалътъ подразбира съвършенство. Усъвършенствуването пъкъ е въпросъ на вѣчността. И най-великиятъ музикантъ има идеалъ, къмъ който се стреми, но не може да го постигне. Въ този смисълъ, идеалътъ представя нѣщо неуловимо, безпространствено. Такова нѣщо е и точката. За нея се говори,

безъ тя да сжществува. Обаче, казваме, че при движението на точката се образува права линия. Значи, дължината на линията не е нищо друго, освенъ животъ на точката. Дължината и широчината на квадрата сж пакъ животъ на точката, но въ друга степенъ. Странитѣ на куба сжщо така представятъ живота на точката. Тѣй щото, когато говоримъ за правата линия, ние имаме предъ видъ животъ на точката; когато говоримъ за отсѣчка, имаме предъ видъ отношение между две разумни сжщества. Ако напишете една права линия на дѣската, казвате, че тя сжществува. — Ако я заличите, сжществува ли тя? — Не сжществува. Следователно, реални нѣща сж тия, които сжществуватъ и които никога не се заличаватъ. Всички останали нѣща, за които говоримъ, наричаме относително реални.

Често се говори за реални и нереални нѣща, за реаленъ и нереаленъ животъ. Като не могатъ да се домогнатъ до реалността на живота, хората наричатъ относителнитѣ нѣща реални, а нереалнитѣ — непостижими. Въ сжщность, абсолютно непостижими нѣща сж неразумнитѣ. Всѣко разумно и постижимо нѣщо е реално. Запримѣръ, ако безъ знания и условия човѣкъ започне да създава нѣкакъвъ свѣтъ, това желание е неразумно и нереално. Другъ е въпросътъ, ако човѣкъ разполага съ голѣми знания и съ благоприятни условия. Най-малко той би могълъ да пресъздаде своя вътрешенъ свѣтъ. Това е една разумна и постижима задача. Всѣки

човѣкъ трѣбва да прави усилия, да приложи трудъ и работа, за да измѣни своя вътрешенъ свѣтъ. Това се постига чрезъ съзнателна работа и самовъзпитание. Като работи съ любовъ и постоянство, човѣкъ може да постигне всичко.

Разправятъ за единъ момъкъ, студентъ въ нѣкой отъ европейскитѣ университети, какъ станалъ единъ отъ виднитѣ борци. Единъ день той гледалъ, какъ американскитѣ борци се състезаватъ. Той казалъ нѣщо по адресъ на единъ отъ борцитѣ, който му ударилъ една плесница и го повалилъ на земята. Силно засраменъ и обиденъ, студентътъ станалъ, изчистилъ праха отъ дрехитѣ си и се скрилъ между публиката. Той се заканилъ да отмъсти на бореца, но мълчаливо, не се решавалъ да се разправя съ него, защото се страхувалъ да не получи още една плесница. Студентътъ измѣрилъ добре силитѣ си и разбралъ, че съ такъвъ човѣкъ не се излиза на двубой. Обаче, той започналъ да се упражнява физически и миналъ сжщата школа, която видниятъ борецъ изучавалъ. Следъ десетгодишна усиlena работа, той се явилъ на сцената, дето сжщиятъ борецъ вдигалъ съ едната си ръка единъ голѣмъ конь съ кончето. Той се приближилъ къмъ него, вдигналъ го съ едната си ръка въ въздуха, заедно съ коня и кончето, и после го сложилъ на земята. Изненаданъ отъ това, борецътъ го запиталъ: Кой си ти?—Азъ съмъ онзи, на когото преди десетъ години ти

удари една плесница и го търколи на земята.
— Признавамъ те за мой учителъ.

Това може да е анекдотъ, може да е фактъ. Важно е, че съществуватъ голѣми юнаци въ свѣта. За насъ е важенъ примѣрътъ дотолкова, доколкото виждаме, какви постижения може да има човѣкъ при силно желание и голѣми усилия. Ще кажете, че е невъзможно човѣкъ да вдига съ една ръка другъ нѣкой, който е вдигналъ въ въздуха голѣмъ конь и конче. Докато си представяте нѣщата отъ гледището на вашето съзнание и на вашитѣ възможности, наистина, това е недопустимо. Обаче, ако разглеждате нѣщата презъ очитѣ на нѣкой ангелъ, това е нищожно. Ангелътъ може да си играе съ планетитѣ, както децата — съ камъни. Въ пѣтя на развитието си, човѣкъ може да постигне много нѣща. Това, което днесъ е невъзможно за него, следъ време става възможно и постижимо. Хората казватъ, че Богъ е създалъ свѣта, но като си представятъ Бога, не могатъ да излѣзатъ вънъ отъ съзнанието си. Тѣ мислятъ, че Богъ е като тѣхъ. И тогава си казватъ: Възможно ли е, единъ човѣкъ като насъ да създаде такъвъ обширенъ свѣтъ? Това е невъзможно. Щомъ е невъзможно, ще излѣзе, че Богъ не съществува. Значи, за нѣкои хора е по-лесно да приематъ мисълта, че Богъ не съществува, отколкото да признаятъ съществуването Му, безъ да иматъ представа за

Неговата форма и възможноститѣ, съ които Той разполага.

Дръжте въ ума си мисълта, че всичко е възможно. — При какви условия? — При разумнитѣ условия на живота. Дето е разумността, тамъ сж постиженията. Мнозина живѣятъ неразумно, а очакватъ постижения. Следъ всичко това се разочароватъ. Който върви по пътя на неразумното, той е осъденъ на разочарования. За да не се разочарова, човѣкъ трѣбва да изследва обектитѣ, къмъ които се стреми; да знае, кжде го водятъ — въ пътя на разумността, или на неразумността. Следвайте пътя на разумността, който води къмъ постжения. Дръжте тази мисълъ въ ума си. като математическа формула.

Сега, нека всѣки отъ васъ си зададе въпроса, какво иска да постигне. Като ученици, вие, навѣрно, ще искате да придобиете знания. Добре е човѣкъ да има знания, но трѣбва да разполага съ сила, да ги носи. Знанието е товаръ, който само силниятъ може да носи, безъ да се умори. Ако питате мене, азъ бихъ желалъ да имамъ само една клечка кибритъ, съ която да си служа при всички трудни моменти въ живота си. Ако изпадна въ тъмнина, ще запалѣ кибрита и ще освѣтя пътя си. Щомъ пътятъ ми е освѣтенъ, работитѣ лесно се нареждатъ. Това, което мога да направя за себе си, ще направя и за другитѣ. Какво по-голъмо благо мога да желая отъ това, да свѣтя на хората, да виждатъ, кжде ходятъ и какъ

живѣятъ. Една клечка кибритъ, една свѣтла мисль, едно добро чувство и една добра по-стѣпка струватъ повече отъ най-голѣмото знание, което обременява човѣка. Само ония знания иматъ смисль, които повдигатъ човѣка и го правятъ лекъ. Съ тѣзи знания той може да обиколи цѣлата вселена.

Съвременнитѣ хора се натъкватъ на голѣми противоречия и се питатъ за причината на тия противоречия. Когато човѣкъ тури единъ предметъ близо до очитѣ си, той вижда само частъ отъ него, вследствие на което изпада въ неяснота. Неяснотата създава противоречията. — Какво трѣбва да направи човѣкъ, за да вижда нѣщата ясно? — Той трѣбва да ги отдалечи отъ себе си. Представете си, че изучавате земята. Ако я гледате отблизо, ще виждате само частъ отъ нея. За да я виждате цѣла, трѣбва да се качите нѣкъде въ пространството, оттамъ да гледате. Колкото повече се изкачвате, толкова по-добре ще виждате земята. Обаче, най-после ще дойдете на такова разстояние, отъ което нѣма да виждате ясно. Земята става все по-малка и мѣчно можете да я изучавате. Оттукъ вадимъ заключението: за да виждатѣ нѣщата ясно и да нѣмате противоречия, вие трѣбва да ги поставите на опредѣлено разстояние отъ себе си. Поставите ли ги по-далечъ, или по-близо отъ този предѣлъ, тѣ пакъ ставатъ неясни. Значи, противоречията се дължатъ на неяснота, на неразбиране на нѣщата.

Сега се явява другъ въпросъ: защо човѣкъ не може да постигне своитѣ идеали? — Защото ги е поставилъ близо до себе си. Отдалечете идеалитѣ отъ себе си, за да ги постигнете. — Възможно ли е това? — Не само, че е възможно, но и въ действителностъ е така. Споредъ васъ, непостижимото е далечъ, а постижимото — близо. Споредъ менъ е точно обратно: постижимото е далечъ, непостижимото е близо. Какъ ще постигнешъ положителното, истинско знание за земята, ако я туришъ близо до себе си? Земята е грамадно тѣло. За да я разгледашъ отъ всички страни, трѣбва да я туришъ на такова разстояние отъ себе си, че да стане видима отъ всички страни. На сжщото основание, казвамъ: Идеалътъ е грамадно нѣщо, отъ близо нито се обхваща, нито се разбира. Тури идеала си далечъ отъ себе си, или ти се отдалечи отъ него, за да го изучишъ, познаешъ и постигнешъ. Ще кажете, че това е софизъмъ. — Не, това е абсолютна истина. Изучавайте живота, изучавайте себе си и ще видите, че, наистина, колкото по-близо до очитѣ си турите своя идеалъ и се стремите да го постигнете, толкова по-голъми мъжнотии и противоречия ще срещнете, безъ да ги постигнете. Отдалечите ли го отъ себе си, мъжнотии и противоречията постепенно намаляватъ.

Да се върнемъ къмъ основната идея на науката. — За какво служи науката? — Тя е методъ, съ който си служи човѣкъ за реализиране на своитѣ идеали. И природата си слу-

жи съ науката, т. е. разумнитѣ и възвишени същества си служатъ също съ науката. Въ този смисълъ, ние казваме, че всѣка идея може да се реализира. Важно е човѣкъ да знае условията, при които дадена идея може да се реализира. Въ помощъ на това иде науката. Ще кажете, че много идеи сж останали нереализирани. Причината за това се крие или въ идеята, или въ непознаване на условията за нейното реализиране. Всѣка разумна идея е постижима и може да се реализира. Въпросътъ е до времето, дали по-рано, или по-късно ще се реализира. Въ пътя на реализиране на една своя идея, човѣкъ се натѣква на известни качества въ себе си, които или го спѣватъ, или му помагатъ. Ако си въобразява много, той може да се спѣне. — Коя е причината, дето той си въобразява, че може да направи повече, отколкото сж възможноститѣ му? — Луната. Значи, луната влияе върху въображението на човѣка. Слънцето пъкъ понѣкога влияе върху щеславието на човѣка. Той започва да си мисли, че е нѣщо повече, отколкото е въ сжщностъ. Обаче, както луната, така и слънцето указватъ и добро влияние върху човѣка. Луната разраства идеята му, а слънцето внася красота въ нея. Ето защо, когато се стреми да реализира известна идея, човѣкъ придобива голѣми знания. Ако не може веднага да реализира идеята си, поне ще проучи условията за реализирането ѝ, а същевременно изучава себе си. Велико нѣщо е да

изучава човѣкъ себе си. За това е казано още отъ старитѣ гърци: „Познай себе си!“

Мнозина се интересуватъ отъ планетитѣ, искатъ да знаятъ, на какво се дължи влиянието имъ върху земята, както и върху отдѣлнитѣ хора. Запримѣръ, тѣ питатъ, знае ли луната, че действува върху въображението на човѣка? Като тѣло, луната не съзнава това, но като съвокупность отъ разумни сили, тя съзнава действието си върху земята и животѣ същества по нея. Най-малкото, вие можете да си представите, че луната се управлява отъ разумни същества, запримѣръ, отъ единъ ангелъ, който я върти на една и на друга страна, вследствие на което ние я виждаме отъ земята цѣла, или въ различнитѣ ѣ фази. Ще кажете, че това не е научно доказано. Това е хипотеза, може да е вѣрна, може и да не е вѣрна. Много хипотези и теории съществуватъ въ науката, едни отъ които сж доказани, а други — недоказани. Бждещето е предъ васъ. То ви носи възможности за откриване и доказване на непознатото и незнайното въ свѣта.

Въ науката е доказано, че когато две тѣла се срещнатъ и се ударятъ, между тѣхъ се образува топлина. Този законъ е физически и гласи: при търкането на две тѣла се образува топлина. Следователно, когато се стреми да реализира идеала си, човѣкъ неизбежно срѣща препятствия, съ които се стѣлкновява. Отъ стѣлкновяването се образува топлина. Понѣкога тази топлина може да бжде толкова голѣма, че тѣ-

лата изгарятъ. Въ случая, човѣкъ се попарва, и идеалътъ му изгаря. Щомъ идеалътъ му изчезне, той трѣбва да го замѣсти съ новъ. Изобщо, човѣкъ никога не трѣбва да остава безъ идеалъ. Голѣмъ или малъкъ, той непременно трѣбва да има идеалъ. — Защо? — Защото идеалътъ дава импулсъ, потикъ, движение на човѣка. — Колко идеала трѣбва да има човѣкъ? — Най-малко единъ и най-много — три. Единиятъ идеалъ ще бжде на физическия свѣтъ. Той се отнася до неговото тѣло — да бжде здравъ. Вториятъ идеалъ има отношение къмъ неговото сърдце — да бжде добъръ. Третиятъ идеалъ има отношение къмъ неговия умъ — да бжде уменъ.

Кжде е умътъ на човѣка? Той се опредѣля отъ посоката, къмъ която се движи. По отношение на земята, човѣкъ се намира въ перпендикулярно положение. Седалище на неговия умъ е главата. Посоката на главата е нагоре. Значи, умътъ на човѣка е отправенъ къмъ центъра на слънцето. Главата е началото на движението. Започне ли да се движи, най-напредъ човѣкъ повдига главата си. Тя дава направление на ума. Ако отъ главата до краката на човѣка, т. е. ако отъ центъра на слънцето къмъ центъра на земята теглимъ права линия, получаваме перпендикуляръ, по който могатъ да се образуватъ различни жгли. Голѣмината на тия жгли зависи отъ замаха на движението, което човѣкъ прави. Колкото по-ученъ и даровитъ е човѣкъ, толкова по-голѣми жгли

образува при движението си. Следователно, за да имате ясна представа за даденъ човѣкъ, преди всичко, вие трѣбва да измѣрите дължината на линиитѣ, както и голѣмината на жглитѣ, които се образуватъ на главата, на лицето и на ржката му. Колкото по-хармонично е отношението между линиитѣ и жглитѣ на главата, на лицето и на ржката на даденъ човѣкъ, толкова по-добре е развитъ той. Отъ правилното съотношение между тия линии и жгли сждимъ за пжтя, по който човѣкъ е вървѣлъ. Единъ день, когато завърши развитието си, човѣкъ ще има кржгла форма, въ видъ на кълбо. Днесъ рисуватъ човѣка въ форма на яйце. Когато стане кълбо, той ще вижда отъ всички страни и къмъ всички посоки. Това нѣма да бжде на физическия свѣтъ — въ другъ свѣтъ ще бжде. Астролозитѣ рисуватъ главата на човѣка като кълбо, около което поставятъ 12-тѣ планети. Значи, на физическия свѣтъ човѣкъ представя слънцето, обиколено съ планетитѣ. Той се счита за господаръ на слънчевата система. Но това се отнася до козмическия човѣкъ, а не до обикновения. Като говоримъ за козмическия човѣкъ, ние имаме предъ видъ неговото влияние върху земята и върху останалитѣ планети.

Ние говоримъ за козмическия човѣкъ, но този въпросъ е страниченъ, той нѣма практическо приложение. Единствената цель, която ни заставя да говоримъ за него, е да видите, къмъ какво трѣбва да се стреми човѣкъ. Ако козмическиятъ човѣкъ представя проява на вселе-

ната, малкият човѣкъ пѣкъ представя вселената, изявена въ микроскопическа форма. Затова, именно, наричатъ човѣка микрокосмосъ или малка вселена. Значи, всичко, което ни обикаля, всичко, което става въ външния свѣтъ, има отражение и въ човѣка, когото наричатъ малка природа. Ако човѣкъ представя вселената въ миниатюръ, кжде, въ сжщностъ, се намира той? Главната квартира на човѣка е нѣкжде въ тѣлото му, но кжде, именно, той самъ трѣбва да си отговори. Това е задача, която всѣки самъ трѣбва да реши. Понѣкога човѣкъ чувствува, че живѣе въ главата, нѣкога — въ сърдцето. Въ сжщностъ, той не е нито въ главата, нито въ гърдитѣ, нито въ стомаха. За да си отговорите отчасти на този въпросъ, не се отказвайте изведнѣжъ отъ старитѣ си разбирания. Турете старитѣ разбирания подъ краката си, новитѣ — въ главата, а реалнитѣ — въ сърдцето. Значи, идеалнитѣ нѣща ще поставите надъ главата си, а тия, които предстоятъ за реализиране — въ сърдцето. Ако не вложите въ сърдцето си една добра мисль, тя не може да се приеме и отъ ума. Ето защо, вложете доброто въ сърдцето си, за да се приеме отъ ума и реализира чрезъ волята. Ако една добродетель не мине презъ сърдцето и презъ ума, тя не може да се реализира.

Казвате: Каква полза ще ни принесе реализирането на една добродетель? — Ще бждете здрави. Всѣка идея, всѣка добродетель, която може да се реализира, допринася нѣщо

за здравето на човѣка. Направете опитъ, да се убедите въ истинността на думитѣ ми. Ако нѣкой отъ васъ страда отъ треска, нека вложи въ себе си мисълта, че иска да оздравѣе, да посвети живота си за реализиране на едно добро, велико дѣло. Като вложи тази мисълъ въ ума и въ сърцето си, тя ще започне да работи въ него, и въ скоро време треската окончателно ще мине. Така той ще опита резултата на своята мисълъ. Ако идеята му даде добъръ резултатъ, и той оздравѣе, това показва, че тя е проработила. Всѣка идея, всѣка добродетель, която може да се реализира, първо подобрява здравето на човѣка. Следъ това тя се отразява на мисълта, и човѣкъ започва да мисли право. Най-после се отразява на сърдцето; човѣкъ изпитва приятни чувства и разположения.

Нѣкои мислятъ, че ако човѣкъ мечтае, или работи съ идеи, нищо не постига. Добре е човѣкъ да мечтае. Ако си сиромасъ, добре е да си мечтаешъ, какъ ще си направишъ хубава къща, какъ ще се облѣчешъ, ще се оженишъ, ще имашъ добра жена и добри дечица. Какво отъ това, че, като излѣзешъ отъ мечтитѣ си, ще видишъ, че си босъ и окжсанъ, съ празенъ стомахъ и праздна кесия? Поне ще бждешъ по-лекъ отъ онзи, който не мечтае и разполага съ всичко. Отъ двамата азъ бихъ предпочелъ човѣка съ мечтитѣ, понеже е лекъ, по-лесно ще го нося. Богъ помага не беднитѣ, на страдащитѣ, на мечтателитѣ. Мечтае онзи,

който страда. — Кого лъжатъ въ свѣта? — Мечтателя. За да не го лъжатъ, той трѣбва да прави смѣткитѣ си на време, да не ги отлага. Отложи ли ги за следъ нѣколко деня, непременно ще бѣде излъганъ. Понеже мечтателятъ не прави смѣткитѣ си на време, всѣкога остава излъганъ. Като изпадне въ това положение, той става смѣшенъ и за себе си, и за окръжаващитѣ.

Ще приведа единъ анекдотъ, да видите, какъ страданията на единъ човѣкъ причиняватъ радостъ на другъ. Единъ ученъ, който се занимавалъ десетки години съ научни изследвания, по невнимание, наболъ крака си на една игла. Колкото и да се мжчелъ да я извади, иглата влизала все по-навжтре. Той престаналъ да прави своитѣ изследвания, все за иглата мислѣлъ. Най-после му дошло на умъ, да отиде при нѣкой хирургъ, който да извади иглата отъ крака му. Хирургътъ го прегледалъ и сполучливо извършилъ операцията, извадилъ иглата отъ крака. Сжщевременно, той се зарадвалъ много, защото тази игла, именно, го навела на идеята, какъ да я приспособи къмъ шевната машина, върху откритието на която той работѣлъ отдавна. Хирургътъ се обърналъ къмъ пациента си съ думитѣ: Господине, благодаря, че дойдохте при мене за помощъ. Вашето страдание е причина на моята радостъ.

Следователно, вие трѣбва да знаете, че страданията се създаватъ отъ добри и разумни сжщества. Тѣ винаги съчетаватъ нѣщата така, що-

то страданията, мъжнотиитѣ, злото, като сили въ природата, да принасятъ своитѣ добри плодове, както за пострадалия, така и за окръжаващитѣ. Съ това природата регулира силитѣ си. Тъкмо това показва, че страданията се причиняватъ отъ добри и разумни същества, а не отъ глупави. Колкото по-голъми сж страданията, толкова по-добри и по-разумни сж съществата, които ги причиняватъ. Тѣй щото, радвайте се, ако нѣкое разумно същество ви мъчи. То има нѣкаква разумна целъ. Ако не разбирате този законъ и започнете да викате, колкото повече викате, толкова повече ще ви мъчатъ. За предпочитане е да ви дойде нѣкаква болестъ, отколкото да се отклоните отъ пътя на доброто. Ето защо, когато влѣзете въ духовния пътъ, всичко което ви се случва, е все за добро: боледувате ли, страдате ли, губите ли, падате ли, умираете ли—всичко е за добро.

Изпитанията и страданията иматъ за целъ да ви предпазятъ отъ по-голъми злини, на които ще се натъкнете. Колкото и да не ви е приятно това, което ви се случва, кажете си: За добро е. Какво лошо има въ това, че нѣкой човѣкъ умрѣлъ? Той отишълъ при баща си и майка си да получи наследството, което му се пада, и отново да се върне на земята. Ще кажете, че сте направили много усилия, за да извършите една добра работа, а излѣзло друго нѣщо, което не сте очаквали и желали. — Нищо. Пакъ си кажете, че е за добро. Днесъ още не виждате доброто, но после ще го ви-

дите. Знайте, че задъ неприятнитѣ работи се крие нѣщо приятно. Иначе, то не би станало. Богъ допуща да ставатъ само разумни нѣща, т. е. такива, въ които доброто е скрито. Има нѣща, които не трѣбва да ставатъ, но, въпрѣки това, ставатъ. Тѣ се подчиняватъ на други закони. Обаче, въ всички нѣща, които сж допуснати отъ Бога, се крие нѣщо разумно и добро. Нѣкой страда, че го уволнили отъ работата, която обичалъ. Нека си каже, че уволнението му е за добро. Нѣма да се мине много време и ще го назначатъ на по-висока служба. Какъ щѣха да му дадатъ тази работа, ако не му отнематъ първата? Вмѣсто да казватъ „всичко е за добро“ българитѣ си служатъ съ поговорката: „Всѣко зло за добро.“

Като ученици и като млади хора, вие трѣбва да се откажете отъ старата философия на живота, която води къмъ обезсърдчавания и отчаяния. Защо се обезсърдчавате? Ако имате нѣкакво страдание или изпитание, мислете, какъ да се справите съ него. Човѣкъ трѣбва да бжде герой, да не изпада въ малодушие. Всички хора не носятъ еднакво страданията си. Едни носятъ по-леко, други — по-тежко. Колкото по-веселъ и жизнерадостенъ е човѣкъ, толкова по-лесно се справя съ мъжнотиитѣ си.

Двама души, отчаяни отъ живота, решили да се удавятъ. Единиятъ билъ веселъ, шеговитъ, а другиятъ — песимистъ. Като се срещнали около рѣката, единиятъ запиталъ другия: Защо си дошълъ тукъ? — Ще се удавя. — Ами

ти? — И азъ съмъ решилъ да се удавя — отговорилъ веселякътъ. Първиятъ се готвѣлъ да се хвърли въ водата, когато веселякътъ го хваналъ за дрехата и му казалъ: Слушай, като си решилъ да се давишъ, съблѣчи дрехитѣ си. Съ дрехи човѣкъ не се дави, не потъва лесно. Съ това той заставилъ другаря си по участъ да се засмѣе. После веселякътъ продължилъ: Я по-добре да се съблѣчемъ и да се окжпемъ, вмѣсто да се давимъ. Съблѣкли се и двамата и се окжпали. Водата произвела известна реакция върху тѣхъ, освежила ги, и тѣ казали: Добре направихме, че се окжпахме, вмѣсто да се давимъ.

И тъй, щомъ се натъкнете на нѣкаква мъчнотия, кажете си: Кжде съмъ тръгналъ да се давя, и то облѣченъ? Чакай да съблѣка дрехитѣ си. Събличането на дрехата подразбира освобождаване на ума отъ мъчителната мисль. Кажете ли си така, вие ще се засмѣете. А смѣхътъ разрешава въпроситѣ. Когато детето се роди и се засмѣе, отъ него ще стане човѣкъ. Не се ли засмѣе, то или е мъртво, или ще умре. Човѣкъ се смѣе, когато схваща комичната страна на нѣщата. По-добре е човѣкъ да схваща комичното въ живота, отколкото да вижда все драматичната и трагична страна.

И тъй, въ всичко, което става, виждайте добрата страна. Не казвайте, че условията сж лоши, че животътъ ви е тежъкъ. Ако не можете да се справите съ тѣзи условия, никога не можете да се помогнете до по-добри. Ако се-

гашниятъ животъ е тежъкъ, бждещиятъ нѣма да бжде по-добъръ. Първо ще минавате презъ рѣки, презъ мочури. Докато излѣзете на сухо, на чисто и приятно мѣсто, ще газите вода до колѣне, ще тъпчете въ калъта. Радвайте се, обаче, че всичко е за добро. Вѣрвайте, че всичко, което се случва въ живота на онѣзи, които любятъ Бога, е за добро. Като вѣрвате, ще се насърдите и ще работите. Всѣкога и за всички има работа.

Съвременниятъ свѣтъ се нуждае отъ работници и отъ творци за великото дѣло. Всѣки може да работи, може и да твори.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

31. Лекция отъ Учителя, държана на
10. априлъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Разумностъ и свѣтлина

Т. м.

Казва се, че човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ. Мислите ли, че това, което е разумно за единъ човѣкъ, е разумно за другъ? Нѣкой казва, че е неразумно да се излиза вечеръ, въ тъмнината, изъ града. И всѣки, който излиза вечеръ на разходка, е нера разуменъ. Оттукъ ще извадимъ заключението, че всѣки, който не излиза вечеръ, а само презъ деня, е разуменъ. Това е твърдение на нѣколцина. Всички хора не мислятъ така. Друго твърдение: който спи вечеръ, е разуменъ и нормаленъ човѣкъ; който спи презъ деня, е нера разуменъ и ненормаленъ човѣкъ. И по този въпросъ всички хора не мислятъ така. Вѣрно е, обаче, че е разумно и нормално човѣкъ да спи вечеръ, а презъ деня да бжде буденъ и да отива на работа. Значи, разумността има отношение къмъ свѣтлината, а нера разумността — къмъ тъмнината. Затова, именно, естествено е човѣкъ да спи вечеръ, а да бжде буденъ презъ деня. Казвате, че когато спи човѣкъ, съзнанието му се оттегля. — Може ли, въ сжщностъ, съзнанието да се оттегли? — Не може, защото не е нѣщо материално.

Какво разбирате подъ понятието оттегляне или отклоняване на съзнанието? Въ сжщностъ, съзнанието ли въ човѣка се отклонява, или друго нѣщо? Представете си, че две лица, А и В, могатъ да се срѣщатъ само вечеръ. Лицето В е преследвано отъ лицето Д, вследствие на което е принудено да се крие деномъ и да излиза само вечеръ. Лицето А има приятелски отношения къмъ В и желае да го види, да поговори съ него. За тази целъ А взима фенерчето си и трѣгва къмъ В, да се срещнатъ. Понеже е тъмно, А освѣтява пътя си съ фенерчето. Обаче, щомъ чуе стѣпки, той веднага загасва свѣтлината, скрива фенерчето си. Лицата А и В оставатъ на тъмно и пакъ се разговарятъ. Обаче, ако стѣпките на Д се приближаватъ къмъ тѣхъ, тѣ преставатъ даже да говорятъ. Около тѣхъ настѣпва пълень мракъ. Значи, тъмнината не означава оттегляне или отклоняване на съзнанието, но оттегляне на свѣтлината. Ето защо, когато човѣкъ спи, не казваме, че съзнанието му се оттегля, но казваме, че свѣтлината на съзнанието временно се отдалечава, оттегля или отклонява. Сжщото се отнася и до говора на човѣка. Докато говори, човѣкъ е въ свѣтлина; щомъ престане да говори, той загасва свѣтлината. Затова, когато двама души се обичатъ, тѣ се разговарятъ; ако не се обичатъ, не говорятъ. Наистина, когато нѣкой човѣкъ ви се разсърди или е недоволенъ отъ васъ, веднага млѣква, престава да ви говори.

Приятелътъ ви привлича, а неприятелътъ — отблъсква. Затова предъ приятеля си ще бждешъ отворенъ, а предъ неприятеля си — затворенъ.

Като говоримъ за привличането и отблъскването, ние имаме предъ видъ известни закони. Привличането подразбира законъ на свобода. Само ония същества се привличатъ, между които има стремежъ, обичъ. Само ония същества се привличатъ, между които съществува нѣкакво желание. Детето минава отдалечъ покрай една круша, но то веднага се отбива отъ пътя си и отива при крушата. — Защо? — Плодове има на нея. Детето обича крушитѣ и се привлича отъ дървото. Ако не обича круши, то нѣма да се отбие отъ пътя си. То поглежда къмъ крушата, вижда плодетѣ ѝ, но понеже нѣма желание да яде круши, нѣма любовъ къмъ тѣхъ и продължава пътя си. Следователно, човѣкъ се привлича само отъ ония предмети и същества, къмъ които има разположение и любовъ. Нѣма ли разположение къмъ тѣхъ, тѣ не го привличатъ. Ако пъкъ има неразположение къмъ тѣхъ, тѣ даже го отблъскватъ. Привличането подразбира още правилна обмѣна между сили, които си хармониратъ. Запримѣръ, двама души се привличатъ по мисълъ, по чувства и по действия. Отъ взаимното имъ привличане, ние сѣдимъ за хармонията, която съществува между тѣхъ.

Често чуваме да казватъ, че нѣкой човѣкъ има привлекателна сила, а другъ — от-

блъсквателна. Значи, първият има особени чувства, чрезъ които привлича хората. На какво можете да уподобите човѣка, който привлича, и на какво — онзи, който отблъсква? Който има привлекателна сила, той е подобенъ на конусъ, обърнатъ съ върха надолу. Доближи ли се нѣкой до него, веднага слиза до дъното на конуса. Който отблъсква, подобенъ е на конусъ, обърнатъ съ върха нагоре. Щомъ се доближи нѣкой до него, веднага се отблъсква, не може да се задържи въ нѣкоя негова точка. Който привлича, е долина; който отблъсква — планински връхъ. Всичко се стича въ долината; всичко иде отъ планината.

И тъй, когато говоримъ за привличане, имаме предъ видъ разумнитѣ същества. Привличане става между две разумни същества, като между два полюса. Въ закона за привличането отношенията между съществата не сж както въ обикновенитѣ човѣшки отношения — силниятъ привлича слабия. Въ закона за привличането слабиятъ и силниятъ привличатъ еднакво. Докато е малко и лежи въ люлката си, детето привлича майката; когато детето започне да пълзи, майката го привлича. Значи, въ закона на привличането отношенията между съществата сж разумни. Всѣко привличане, въ което насилието взима участие, е лишено отъ разумностъ. Всички сили, които сж изгубили разумността си, сж станали физически. Когато всички сили въ човѣка се превърнатъ въ физически, въ него се извършва процесъ на

сгжстияване, на втвърдяване на материята. Докато материята се е сгжстила само, безъ да се втвърди, все има нѣкаква разумность въ нея. Обаче, втвърди ли се материята съвършено, разумността ѝ се изгубва.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите да бждете разумни. Азъ говоря за тази разумность, която носи животъ и свѣтлина. Щомъ известни действия отнематъ живота и свѣтлината на човѣка, тѣ не сж разумни. Каква разумность има въ обесването на единъ човѣкъ? Каква разумность има въ саркастичния езикъ на единъ човѣкъ? Сарказъмътъ е ножъ, който пробоща човѣка. Срещнете ли такъвъ човѣкъ, стойте далечъ отъ него. Има словесенъ, умственъ, чувственъ, религиозенъ сарказъмъ. Какъвто и да е сарказъмътъ, все ще нарани човѣка. Той не е нищо друго, освенъ киселина, която разяжда. Наистина, саркастичнитѣ хора иматъ повече киселина въ организма си. Какъ може сарказъмътъ да се трансформира въ нѣщо безвредно? Той трѣбва да се сипе въ медъ. Така се образува приятно, разхладително питие. Всѣки може самъ да си направи такова питие. Вземете три чайни лъжички медъ, прибавете къмъ тѣхъ малко лимонена киселина. Всичко турете въ чаша вода, около 200 — 250 грама вмѣстимостъ. Направете сжщото и съ сарказъма, да се впрегне на работа. Оставете ли го дълго време свободно да действува, той ще разяде нѣжнитѣ части на организма. Въ известни случаи той действува

и като отрова. Саркастичнитѣ хора сж голѣми песимисти. Тѣ гледатъ мрачно на живота.

Като говоримъ за день и нощъ, за свѣтлина и тъмнина, ние имаме предъ видъ психическитѣ дни и нощи, а не физическитѣ. „Нощъ“ въ психически смисълъ на думата разбираме онова състояние, което е лишено отъ общъ центъръ и отъ свѣтлина. За всѣки животъ, лишень отъ свѣтлина, казваме, че се намира въ тъмнина, въ нощъ. Животъ безъ идеали е животъ на нощта, на мрака. Страшно е положението на човѣка, който е лишень отъ идеали. Той се движи като въ мрачна нощъ, безъ направление и цель. Изпадне ли въ нощта на живота, човѣкъ не може да работи. — Защо? — Нѣма условия за работа. Добритѣ условия сж въ деня, а неблагоприятнитѣ — въ нощта. Всѣки потикъ, всѣки импулсъ показва, че човѣкъ живѣе въ зората на деня. Когато импулсътъ, потикътъ изчезва отъ човѣка, той изпада въ неописуемъ мракъ, граничещъ съ смъртта. Дойде ли нощта, и смъртта пристига. Пукне ли зората, смъртта изчезва. Много естествено! — Може ли водата да замръзне при 100° топлина? — Невъзможно е. Дето е свѣтлината, тамъ смъртъ нѣма. Тъмнината, обаче, съкращава живота и привиква смъртта. Значи, животътъ се съкращава не отъ външнитѣ условия, а отъ вътрешнитѣ. Наистина, какво струва външната свѣтлина, ако вътрешната отсъствува? Защо се убива младежътъ, който е облѣнъ отъ слън-

чевата свѣтлина и обкръженъ отъ любовта на своитѣ близки? День ли е въ душата му? Не, дълбокъ мракъ е обхваналъ душата му, нощъ го е покрила. Внесете единъ свѣтълъ лжчъ въ ума на младежа, отворете душата му за Божествения день, и той ще бжде спасенъ.

Следователно, изпаднете ли въ мжчнотии и противоречия, пазете се да не загасите вътрешната свѣтлина въ себе си и кажете: Има условия, при които мога да разреша тази мжчнотия. Кажете ли, че е невъзможно да разрешите мжчнотията си, вие сами се спъвате. Всичко е възможно въ свѣта.—Какъ ще се справимъ съ злото? — Знайте, че ако може злото да ви мжи, доброто има по-голѣми възможности. Ако смъртта разполага съ възможности, животътъ има по-голѣми. Ако глупостта, омразата, безлюбието иматъ право да съществуватъ, още по-голѣми сж правата на разумността, на знанието и на любовта.

Като ученици, вие трѣбва да мислите право. Натъкнете ли се на нѣкаква отрицателна мисълъ, поставете срещу нея една положителна. Ще кажешъ, че искашъ да станешъ ученъ. Това не е достатъчно. Ако станешъ такъвъ ученъ, който пренася знанията на предшественицитѣ си отъ едно мѣсто на друго, това и фурнаджията прави. И той пренася хлѣба отъ едно мѣсто на друго, но това още не е наука. Има смисълъ да станешъ ученъ, но да носишъ благото за всички хора. Истински ученъ е онзи, който, чрезъ идеитѣ си, внася свѣтлина въ

умоветѣ на хората. Не е наука онази, която отнема свѣтлината отъ ума на човѣка. Какво става съ човѣка, като се отнеме свѣтлината на ума му? Той обезумява, не знае, какво прави. Понѣкога е страшно да обезумѣе човѣкъ, но понѣкога той става безвреденъ. И въ единия, и въ другия случай не е добре; човѣкъ трѣбва да бѣде разуменъ, да се ползува отъ свѣтлината на своя умъ.

Какво, въ сжщностъ, представятъ добритѣ и разумни хора и какво — лошитѣ и неразумни? Добритѣ и разумни хора сж кесии, пълни съ злато; лошитѣ и неразумни сж праздни кесии. Добритѣ хора сж пълни пушки, понеже знаятъ, кога и кжде да стрелятъ; лошитѣ хора пѣкъ сж праздни пушки. Обаче, понѣкога добритѣ и лошитѣ хора размѣнятъ ролитѣ си въ живота: добритѣ хора ходятъ съ праздни пушки, а лошитѣ — съ пълни. Какво трѣбва да стане въ живота, за да дойдатъ нѣщата на мѣстата си? — Добритѣ хора трѣбва да приспятъ лошитѣ и да смѣнятъ пушките си. Като се събудятъ отъ дълбокия си сънь, лошитѣ хора ще се чудятъ, какво е станало, че пушките имъ не убиватъ. Добритѣ хора трѣбва да бждатъ по-умни отъ лошитѣ. Не проявятъ ли своята разумностъ, тѣ ще се намѣрятъ въ положението, за което се казва въ единъ отъ стиховетѣ на Евангелието: „Синоветѣ на тъмнината сж по-умни отъ синоветѣ на свѣтлината“.

И тъй, за да се справяте лесно съ мъжнотиитѣ си, не преставайте да учите, да придобивате знания. Не подценявайте силитѣ на своя противникъ. Тръгнете ли на пжтъ, вземете всичко, което ви е нужно. Каквито мъжнотии и да срѣщате, не се обезсърдчавайте. Съмнението, безвѣрието, обезсърдчаването сж качества на лошитѣ хора, на сжществата, които живѣятъ въ тъмнина. Обаче, като по-умни отъ синоветѣ на свѣтлината, тѣ турятъ отрицателнитѣ качества на гърбоветѣ на добритѣ хора и ги заставятъ да носятъ чуждъ товаръ. Искатъ, не искатъ, добритѣ хора носятъ чуждия товаръ и си казватъ: Нѣма какво да правимъ, ще носимъ, животътъ е такъвъ. Отрицателнитѣ качества не принадлежатъ на добритѣ и на разумнитѣ хора. Тѣ сж присадки, отъ които трѣбва да се освободятъ.

Следователно, щомъ се натъкнете на една чужда присадка, счупете я и я хвърлете далечъ отъ себе си. Човѣкъ е роденъ за доброто, а не за злото; човѣкъ е роденъ за любовта, а не за омразата. Злото, омразата, безвѣрието сж дошли отпосле, като примѣси въ живота. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да бжде въ съгласие съ Първия Принципъ на живота — съ Любовта, къмъ която се стремятъ и добритѣ, и лошитѣ хора. Любовта е вътрешна необходимостъ за всички живи сжщества. Ето защо, и разбойниците, които крадатъ и убиватъ, се обичатъ взаимно. Тѣ знаятъ, че безъ любовъ нѣма животъ. Загубятъ ли любовта си,

работата имъ пропада. Обаче, чувате нѣкои добри хора да казватъ, че само съ любовь не може да се живѣе. — Какво разбиратъ подъ тѣзи думи? — Тѣ искатъ да кажатъ, че, за да проявятъ любовта си, трѣбва да бждатъ умни. Значи, любещиятъ трѣбва да има отличенъ умъ.

Сегашнитѣ хора разискватъ върху различни въпроси, но, въ края на краищата, казватъ: Животътъ трѣбва да се подобри — и се подобрява; трѣбва да станемъ учени — и ставатъ учени; трѣбва да бждемъ добри — и ставатъ добри. Всичко, което човѣкъ твърди, може да се реализира. Едно е нужно, обаче: да знае законитѣ и условията, при които може да развива своитѣ добродетели и способности. Човѣкъ може да стане ученъ, добъръ, силенъ само при известни условия. Ако не знае законитѣ и условията за постигане на своитѣ желания, той се натъква на голѣми противоречия и мъчнотии. Преди да бжде добъръ, човѣкъ трѣбва да бжде силенъ, да уповава на себе си. Отвѣнъ може да му съдействуватъ, но той трѣбва да уповава на себе си, на своитѣ вътрешни сили.

Дръжте въ ума си мисълта, да не прекъсвате връзката си съ свѣтлината. Вие сте слѣзли отъ свѣта на свѣтлината, минали сте презъ луната, за която се казва, че нѣма животъ въ нея, и оттамъ сте дошли на земята. Какъ е станало това, не знаете. На земята вие сте въ положението на човѣкъ, който присѣствува на събрание, въ голѣмъ салонъ, между много хора. Салонътъ е добро отопленъ и освѣ-

тенъ, но кой е направилъ това, никой не знае. Всички седатъ, очакватъ да дойде нѣкой да имъ проповѣдва. Какво ще имъ проповѣдва, това ще се познае отъ последствията. Човѣкъ прилича на печка. Кой го е запалилъ, и той не знае. Кога се палятъ печки?—Когато външнитѣ условия сж неблагоприятни. Топлината и свѣтлината на човѣка сж дадени, за да се справя съ мжчнотиитѣ на живота. Интуицията, т. е. Божественото чувство въ човѣка, сжщо помага за ориентирането му въ живота. По интуиция той лесно схваща нѣщата, но какъ се е домогналъ до това разбиране, самъ не може да каже. Знание, добито по пжтя на интуицията, мжчно се доказва

Дръжте въ ума си основната мисль на лекцията: ползвайте се отъ науката за справяне съ мжчнотиитѣ си. За да постигнете това, никаква тъмнина не трѣбва да допускате въ ума си. Пазеге свѣтлината на ума си и топлината на сърдцето си. Какво мислятъ хората около васъ, това не трѣбва да ви смущава. Важно е мисълта ви да бжде права. Права мисль е тази, която не спѣва процеситѣ на мисленето, на дишането, на кръвообръщението и на храненето. Мисълта е права, когато не спѣва човѣшкитѣ постѣпки. Мисль, която спѣва коя и да е областъ на човѣшката дейность, не е права. Задачата на човѣка е да изправя кривитѣ си мисли и да дава пжть на правитѣ. Като реши задачата си на земята, човѣкъ влиза въ други свѣтове, дето му се даватъ по-мжчни за-

дачи. Радвайте се, че ви предстоятъ мъчни задачи, защото постепенно влизате въ по-горни класове.

Човѣкъ е дошълъ на земята да учи, да придобива опитности. Като страда и като се радва, той решава задачитѣ на своя животъ. Чрезъ сълзитѣ пъкъ той разтваря твърдата материя, прави я годна за обработване. Казвате, че нѣкой страда, пѣшка. Нека пѣшка, да раздухва огъня. И ковачътъ пѣшка, духа, а съ това раздухва огъня. Огънятъ въ човѣка представя неговата мисль. Човѣкъ трѣбва да работи, а като работи, все ще се натѣкне на нѣкаква мъчнотия, която ще предизвика сълзи и пѣшкане. Следователно, радвайте се, когато плачете и пѣшкате. — Защо? — Все ще изработите нѣщо. Страшно е положението на човѣка, когато не плаче и не страда. Той преждевременно е умрѣлъ. Ето защо, дойдатъ ли страданията, спомнете си стиха, който Христосъ е казалъ: „Блажени страдащитѣ, защото тѣ ще се утешатъ.“

Т. м.

*

32. Лекция отъ Учителя, държана на 17. априль, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Опитности въ живота

Размишление.

Има едно съществено разбиране за живота, отъ което зависи бъдещето на човѣка. Подъ думата „бъдеще“ разбираме онова съдържание на живота, което предстои на човѣка да го реализира. Човѣкъ говори за своето минало, настояще и бъдеще, безъ да знае замисъла на Първия Принципъ по отношение на него. Той знае само едно, че има стремежъ къмъ нѣщо велико. Този стремежъ, именно, го заставя да работи, да се труди, да придобива знания и опитности.

Сегашнитѣ хора се намиратъ предъ много неизвестности. Тѣ често се запитватъ, кой е създалъ свѣта, какъ е създаденъ и т. н. Трудни въпроси сж тѣзи, но тѣ искатъ да ги решатъ лесно, като по калѣпъ. Това е невъзможно. За да създаде две линии, или единъ жгълъ, като посоки на движение, природата е изразходвала десетки и стотици години. За да създаде единъ, два или повече пръста на човѣшката ржка, съ известно разстояние между тѣхъ, природата сжщо е изразходвала стотици и хиляди години. Можете ли да мислите, че решаването на труднитѣ задачи се постига въ единъ день и то съ този умъ, съ който

човѣкъ днесъ разполага? Ако за създаване на вселената природата е употребила най-малко милиардъ години, мислите ли, че съ единъ замахъ можете да си отговорите на въпроса, какъ и кога е създадена вселената? Милиарди години сж нуждни на човѣка за обясняване на тѣзи въпроси. Човѣкъ може да има частично разбиране на въпроситѣ, но това още не включва цѣлата истина.

Представете си, че единъ философъ има много знания, разбира нѣщата, но не може да ги събере на едно мѣсто. Колкото и да желае, той не може да ги изкаже, нѣма срѣдства, пособия, съ които да ги предаде. То е все едно, да го заставите да налѣе всичката вода отъ океанитѣ и моретата въ една чаша. Каквото и да прави, той ще се намѣри въ невъзможность. Чашата е малка, събира едва 200—250 гр. вода. Тѣй щото, каквито схващания и познания да имате за свѣта, не можете да ги съберете въ една чаша.

И тѣй, да мисли човѣкъ върху нѣщата и да ги познава, това сж две различни нѣща. Всѣки има право да мисли, но мисленето още не е знание. Мислишъ логически, правилно, но мислишъ и неправилно. Правата мисль предства подпорната точка на човѣшкия животъ, но това още не е цѣлата постройка. Човѣкъ се подпира на една или на две патерици, споредъ случая. Ако мисльта му е права, една патерица е достатъчна; ако не е права, той има нужда отъ две патерици. Съ две патерици хо-

дятъ обикновено инвалидитѣ, съ една патерица ходятъ овчаритѣ. Благороднитѣ хора и аристократитѣ ходятъ съ бастонъ. Защо носятъ бастонъ, и тѣ не знаятъ. Магътъ носи магическата пръчка въ себе си, но знае, защо я носи. Чрезъ нея той проявява своята мощъ. Когато учителятъ държи тебеширъ въ ржката си, и той знае, защо го държи. Не може ли да си служи съ него, тебеширътъ губи своя смисълъ. Учителятъ цапа ржцетѣ си съ тебешира и употребява излишно време и енергия, докато се изчисти. Ето защо, добре е човѣкъ да знае, защо прави едно или друго нѣщо, защо говори по единъ или другъ начинъ и т. н.

Мнозина искатъ да знаятъ всичко. Това е невъзможно. Да знаешъ всичко, това значи, да съберешъ всичката вода въ една чаша. — Ама искамъ да зная съдържанието на твоята философия въ две думи. — Това е невъзможно. И да искамъ да ти предамъ една философия въ разюме, това е невъзможно. Все ще остане нѣщо недоизказано и необяснено. Тъкмо това, опредѣля стремежа на душата къмъ постигане на известенъ идеалъ. Душата се стреми къмъ своя идеалъ, защото е непостижимъ. Ако бѣше постижимъ, нѣмаше да бжде идеалъ. — Никога ли не може да се постигне? — Идеалътъ е постижимъ само въ вѣчността. — Защо? — Защото, колкото по-високо се издига човѣкъ, толкова по-великъ и необятенъ става идеалътъ му. Радвайте се, че

има велики и непостижими нѣща, които движатъ духа и душата напредъ и нагоре.

Следователно, както и да си обяснявате нѣщата, все ще остане нѣщо неразбрано, скрито, тайно; все ще остане нѣкаква загадка. Тази загадка кара човѣка да се стреми да я разреши. Запримѣръ, виждате две успоредни линии и веднага се запитвате, какво означаватъ. Тѣ посочватъ пѣтя — нищо повече. — Ама кой се движи по този пѣтъ? — Щомъ линиитѣ сж успоредни, по тѣхъ се движатъ две разумни сжщества. — Какъвъ пѣтъ ще извървятъ? — Ако пѣтътъ е навсѣкжде еднакъвъ, дветѣ прави ще запазятъ разстоянието си една отъ друга. Обаче, ако правитѣ линии не сж еднакво здрави по цѣлата си дължина, нѣкжде ще стане огъване. Както виждате, пѣтътъ на човѣка може да е опредѣленъ, известенъ, но, въпрѣки това, той срѣща изненади и неизвестности. Това показва, че видимото крие въ себе си невидими и неизвестни нѣща, наречени тайни. Ако дветѣ прави линии представятъ две вжжета, отъ тежеститѣ, които окачвате на тѣхъ, тѣ могатъ да се огънатъ или въ срѣдата, или на краищата си.

Сега, ако означимъ човѣшкия характеръ съ вжже, на краищата на което действуватъ силитѣ на ума и на сърдцето, това вжже може да се огъне по единъ или по другъ начинъ, споредъ съпротивата, която силитѣ му указватъ. Запримѣръ, ако силитѣ на ума и на сърдцето сж слаби, а волята — силна, вжжето

ще се огъне при точките, дето действуватъ силитѣ на ума и на сърдцето. Този случай ни представя човѣкъ съ силна воля, т. е. съ моралъ. На него всѣкога може да се разчита. Обаче, ако крайнитѣ точки на вжжето, дето действуватъ силитѣ на ума и на сърдцето, сж здрави, а срѣдната точка—мѣстото на волята—слаба, огъването ще стане, именно, въ срѣдата. Този случай ни представя човѣкъ съ слаба воля — на него не може да се разчита. Оттукъ вадимъ следното заключение: когато волята на човѣка е слаба, той слиза надолу; когато волята му е силна, той се качва нагоре, т. е. възлиза. Значи, ако умътъ и сърдцето сж силни, а волята — слаба, човѣкъ слиза; ако умътъ и сърдцето сж слаби, а волята — силна, човѣкъ възлиза.

Това е отношение между силитѣ на физическия свѣтъ. Така се пази равновесие на земята. Въ духовния и въ Божествения свѣтъ силитѣ на ума, на сърдцето и на волята сж еднакви. Тѣ се представятъ като страни на равностраненъ тригълникъ. Като изучавате проявитѣ на волята, добре е да наблюдавате, подъ чие влияние се намира тя: подъ влиянието на ума, или на сърдцето. Проявитѣ на волята въ двата случая ще бждатъ различни. Добре е да изучавате тия прояви, за да придобивате повече опитности.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате закона на равновесието, чрезъ който можете да регулирате силитѣ на ума и на сърдцето си. Волята се явява като равнодействуваща между

силитѣ на ума и на сърдцето. Обаче, има случаи, когато умътъ и сърдцето действуватъ сами. Тогава умътъ трѣбва да вземе надмощие, т. е. мислитѣ трѣбва да регулиратъ чувствата. Когато човѣкъ пада на земята, това показва, че мисълта му се прекъсва. Следователно, не прекъсвайте връзката на мислитѣ си. Това подразбира съсредоточенъ, концентриранъ умъ.

Човѣкъ трѣбва да мисли право, да не се страхува. Уплаши ли се отъ нѣщо, той губи съзнание и припада. Много хора, които минаватъ за герои, лесно губятъ съзнание. Достатъчно е да видятъ мечка въ гората, за да припаднатъ. Мечката, обаче, минава край тѣхъ, безъ да ги засегне. — Защо? — Тя никога не напада страхливи хора. Тя знае, че, ако яде месото на страхливи хора, ще придобие тѣхния характеръ. Постъпвайте и вие като мечката. Натъкнете ли се на нѣщо, което не носи никакво благо за васъ, не го бутайте.

Единъ младъ момъкъ отишълъ да служи при единъ богатъ господарь. Последниятъ решилъ да изпита честността на слугата си. За тази целъ той извадилъ предъ него една голѣма торба съ златни монети и започналъ да ги брои. Слугата видѣлъ това, но се притворилъ, че нищо не вижда. Когато господарьтъ преброилъ паритѣ, слугата следѣлъ, кжде ще остави торбата. Вечеръта, когато господарьтъ легналъ да спи, слугата взелъ торбата и напусналъ дома на господаря си. Осигуренъ, че придобилъ голѣмо богатство, той

заминалъ за чужбина. Като отворилъ торбата, да види, съ какво богатство разполага, той разгледалъ внимателно златнитѣ монети, но останалъ изненаданъ — тѣ били фалшиви — жълти тенекийки. Като видѣлъ, че опитътъ му излѣзълъ несполучливъ, слугата се върналъ при господаря си, извинилъ се за прегрѣшението си и помолилъ да го приеме отново на работа, но вече безъ пари. — Защо се изповѣдалъ слугата? — Защото погрѣшката му била малка, открадналъ такива пари, които не стрували даже сто лева. Ако торбата бѣше пълна съ истински златни монети, той не би се върналъ при господаря си. А сега слугата е готовъ да работи безъ пари, съ надежда, че ще се добере до торбата съ истинското злато.

Това, което става съ слугата, става съ всѣки човѣкъ. Всѣки човѣкъ преживява вътрешни борби: той ту пада, ту става, докато единъ день напълно изправи живота си. Когато се услови за слуга при нѣкой богатъ господарь, той взима торбата му съ златото и избѣгва. Като види, че паритѣ сж фалшиви, връща се при господаря си, изповѣдва погрѣшката си и моли да го приеме въ дома си, да му служи безъ пари. Като мине известно време, той пакъ задига торбата на господаря си, пакъ се изповѣдва за направената погрѣшка, докато единъ день задигне торбата съ истинското злато. Но господарьтъ е уменъ. Той оставя торбата съ фалшивитѣ пари предъ очитѣ на слугата си, а истинското злато крие

въ касата си, дето го заключва. Никой не може да открадне златото на господаря.

Кой е този господарь? — Природата. Тя е вложила своя капиталъ въ тѣлото на човѣка, но никой не може да я излъже, да открадне нейното злато. Какви сж отношенията на човѣка къмъ нея, тя не се интересува. На негово разположение тя оставя торбата съ фалшивитѣ пари. Дали той ще задигне цѣлата торба, или частъ отъ нея, и за това не иска да знае. Важно е, че никой не може да открадне чистото ѝ злато. Човѣкъ може много пжти да краде фалшивитѣ ѝ пари, да бѣга отъ нея и да се връща, да изповѣда погрѣшката си, но тя все мълчи, не го сжди, не го морализира. Тя казва: Щомъ искашъ да останешъ при мене, свободенъ си. Тя всичко оставя на разположение на човѣка, но торбата си съ злато на никого не дава — държи я подъ ключъ. Торбата съ златото на природата не е нищо друго, освенъ скрититѣ таланти и способности. Ако се помогне преждевременно до единъ отъ тия таланти, човѣкъ престава да работи. Ще го видите добре облѣченъ, съ бомбе на главата и бастонъ въ ржка, ходи натукъ-натамъ, нищо не работи и минава за благородникъ.

И тъй, когато изучавате човѣшкия характеръ, спирайте вниманието си върху линиитѣ на главата, на лицето и на ржката. Колкото поправилни сж тия линии, и организъмътъ по-добре устроенъ, толкова по-устойчивъ е човѣкъ въ морално отношение. Отъ това зависи, до-

колко човѣкъ е способенъ за работа. Каква тежестъ може да вдигне човѣкъ съ слабъ лостъ? За голѣми тежести разумниятъ човѣкъ си служи съ здрави лостове. Ако лостътъ се счупи, ще вземете другъ лостъ. Какво ще правите, обаче, ако имате само единъ лостъ? За да не се счупи, ще го намалите. При това положение, трѣбва да приложите по-голѣма сила. Това значи, да разчитате на своитѣ сили. Следователно, ако лостътъ е здравъ, може да бжде дълъгъ. Тогава ще разчитате на него. Ако лостътъ е слабъ и кжсъ, ще разчитате повече на себе си, на своитѣ сили. Ако не можете да съкратите лоста, нито да разчитате на силитѣ си, по-добре не се докосвайте до тежестта, да не направите нѣкаква пакостъ. Тѣй щото, ако крайнитѣ точки на вашитѣ сили, т. е. умътъ и сърдцето ви сж слаби, ще приложите въ действие волята си.

Тежнението на всички хора днесъ е къмъ добъръ животъ. Добриятъ животъ подразбира тъкане, т. е. устройване или организиране на бъдещето тѣло на човѣка. Мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка представятъ материала, отъ който се тѣче новата тъканъ. — Кога ще стане това? — Не е важно. Следъ десетки или стотици години вие ще се намѣрите предъ завършенъ процесъ. Ако е разуменъ, човѣкъ може да живѣе 120 години и да използва правилно вложения въ него капиталъ. Като е работилъ добре, следното прераждане ще има придобивка една единица. Въ това отношение, природата

не е много щедра. Тя дава малко, но иска този материалъ да бжде добре обработенъ. Доколко и какъ е работилъ човѣкъ на земята, това се вижда на лицето му. То е свидетелство за неговата работа. По лицето се чете, какви мисли и чувства сж вълнували човѣка. Затова, именно, казваме, че мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка опредѣлятъ неговото щастие.

И тѣй, докато е на земята, човѣкъ разполага съ три пособия за развитието си: съ ума, сърдцето и волята. Ако кажемъ, че човѣкъ има още и душа, и духъ, повечето хора ще ги отрекатъ. — Защо хората не признаватъ душата и духа? — Защото не ги виждатъ. Душата е царска дъщеря, която е обиколена съ слуги, придворни и адютанти. Когато излиза на разходка, тя сѣда въ своята каляска, потънала въ цвѣтя, скрита отъ погледитѣ на любопитнитѣ. Умътъ е нейниятъ адютантъ, сърдцето — придворната ѝ дама, а волята — момъкътъ, който служи за посрѣдникъ между нея и поданицитѣ ѝ. Човѣкъ живѣе, докато душата го посещава; прекжсне ли се връзката между душата и човѣка, последниятъ заминава за другия свѣтъ. Това заминаване наричаме „смъртъ“. Апостолъ Павелъ е казалъ, че, ако тѣлото, т. е. временното жилище на човѣка, се разруши, той ще живѣе въ вѣчното жилище, дето душата пребивава. Докато дойдете до вѣчното жилище, ще живѣете на земята въ тленното си тѣло, чрезъ което ще изучавате законитѣ, по които умътъ, сърдцето и волята работятъ. Щомъ

влѣзете въ областъта на ума, ще работите съ закони, специфични за ума. Влѣзете ли въ областъта на сърдцето, ще работите съ законитѣ на сърдцето. Не можете да смѣсвате законитѣ на ума съ законитѣ на сърдцето. Затова е казано, че за всѣко нѣщо има законъ.

За следния пътъ пишете върху темата: „Действията на ума, на сърдцето и на волята“.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

33. Лекция отъ Учителя, държана на
24. априлъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Разумно прилагане

Размишление.

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ придобиване на знания. Правъ е този стремежъ, но като придобиятъ знанието, малцина могатъ да го приложатъ разумно. Повечето хора гледатъ на знанието като на забава. Защо имъ е това знание, какъ ще го приложатъ, тѣ не знаятъ. Въ това отношение тѣ приличатъ на човѣкъ, който обича да яде различни сладкиши. Всѣки день той ходи ту въ една, ту въ друга сладкарница, безъ да придобива нѣщо. Посещаването на сладкарницитѣ става за него навикъ, но какво му допринасятъ тѣ? Ако се запита, станалъ ли е по-здравъ отъ употребата на сладкишитѣ, самъ ще си отговори, че не е станалъ по-здравъ. Станалъ ли е по-уменъ и по-добъръ? Нито по-уменъ е станалъ, нито по-добъръ. Да бжде човѣкъ здравъ, уменъ, добъръ, това значи, да има сили въ себе си, да издържа на противодействията, които срѣща въ природата. Знание, което не може да помогне на човѣка въ мъчениитѣ и противоречията, които срѣща въ живота си, не е истинско. Подъ думата „истинско знание“ разбирамъ онова, което човѣкъ е приложилъ и съ което може да си служи при

всички условия. Знанието трѣбва да стане плът и кръв на човѣка, както хлѣбътъ естествено се възприема и усвоява отъ организма.

Следователно, като говорите за знанието, ще правите разлика между познаване теорията на нѣщата и разполагане съ знанието, като съ своя собственостъ. Всѣки може да научи теорията на електричеството, но малцина могатъ да произведатъ електричество. Ще кажете, че има машини за това. Не е въпросъ до външнитѣ машини. Важно е човѣкъ да произведе електричество въ себе си, по вътрешенъ начинъ. Всѣки може да научи теорията на свѣтлината, но малцина могатъ да я произвеждатъ въ себе си. Както можете да завъртите ключа на електрическитѣ лампи и да стане свѣтло около васъ, така човѣкъ може да повдигне мисълта си и да произведе свѣтлина въ себе си. Ще кажете, че това е невъзможно. За умния, за добрия и за здравия човѣкъ е възможно. За глупавия, за неразумния и за слабия човѣкъ това е невъзможно. Силниятъ човѣкъ може да носи хиляда килограма тежестъ на гърба си, но слабиятъ не може. Значи, понятията „възможно и невъзможно“ сж относителни. Наистина, докато дойде до реалността на нѣщата, до тѣхната абсолютна сжщностъ, човѣкъ живѣе въ относителния свѣтъ. Тази относителностъ сжществува навсѣкжде въ живота: и въ науката, и въ религията, и въ музиката, и въ изкуствата.

Всички хора се натъкватъ на относителността въ живота и търсятъ вѣчното, неизмѣнното въ свѣта. Още въ времето на Христа се яви единъ богатъ младежъ да пита, какво да направи, за да придобие вѣченъ животъ. Христосъ му отговори, но той не можа да изпълни това, което му се каза. И до днесъ още този човѣкъ не е намѣрилъ вѣчния животъ. Той продължава да задава сжщия въпросъ. Казвамъ: Търсите ли вѣчния животъ, свържете се съ Бога. Направите ли тази връзка, Богъ всѣкога ще бжде на ваша страна. Той ще ви заведе въ абсолютния животъ, дето нѣма измѣна и промѣна. Явява се въпросъ: Какъ може човѣкъ да се свърже съ Бога? Съ знанието си, съ силата си, съ богатството си? Ако е въпросъ за знание, за сила, за богатство, Богъ разполага напълно съ тѣхъ. Човѣшкото е нула предъ Божественото. Значи, нито умътъ, нито богатството, нито възможноститѣ на човѣка сж въ състояние да привлѣкатъ вниманието на Бога. Едно нѣщо може да спре Неговото внимание — човѣшкото сърдце. Казано е въ Писанието: „Сине мой, дай ми сърдцето си“. Значи, въ сърдцето на човѣка се крие нѣщо ценно, заради което Богъ го иска.

Като ученици, вие трѣбва да разбирате нѣщата. Не е достатъчно само да броите до милиони и билиони; не е достатъчно само да работите съ числата, да ги събирате, изваждате, умножавате и дѣлите; не е достатъчно само да познавате, кои числа сж

цѣли и кои — дробни. Човѣкъ трѣбва да гледа на числата не само като на количествени величини, но и да разбира тѣхния вътрешенъ смисълъ и взаимна връзка. Запримѣръ, всички казватъ, че знаятъ, какво нѣщо е единицата. Обаче, безъ двойката единицата не може да се разбере. После говорите за дробитѣ и пишите: $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{5}$ и т. н. Вие разглеждате дробитѣ като части отъ единицата, отъ цѣлото, но въ тѣхъ се крие нѣщо, което още не познавате. Ако пишите на ученика двойка, той плаче, страда — плаши се отъ нея. Споредъ мене двойката е най-мощното число въ свѣта. То е врата, презъ която можешъ да влѣзешъ и да излѣзешъ. Съ числото две човѣкъ може да работи.

Работете съ числата, изучавайте ги, за да проникнете въ вътрешния имъ смисълъ. Чрезъ числата вие можете да си обясните всички състояния, презъ които минавате. Днесъ сте доволни, радвате се, но стане нѣщо, и на другия день вече сте недоволни, гнѣвни. Защо сте недоволни? Търсите причината, обяснявате си я по единъ или другъ начинъ, но недоволството не ви напуска. Недоволството е сила, която сжествува въ природата и засѣга всички живи сжщества. Опитайте се да застанете на пжтя на една пчела-работница, да видите, какво ще направи. Тя веднага ще ви ожили и ще каже: Не стой на пжтя ми! Ако се доближите до нѣкое куче, което яде месо, или кокалъ, веднага то ще започне да рѣмжи срещу васъ.

Дойдете ли до човѣка, и тукъ ще се натѣкнете на нѣщо, което ще ви причини нѣкаква обида, отъ която ще бъдете недоволни. Ако срещнете приятеля си на улицата, и той не ви поздрави, вие веднага се обиждате. Защо не ви поздравилъ? Или не е ви видѣлъ, или билъ неразположенъ, а може и съзнателно да не е искалъ да ви поздрави. Важно е, че вашето честолюбие се засегнало, и вие сте недоволенъ. Казвате: Той не поздравява, и азъ нѣма да го поздравявамъ. Сега вие трѣбва да знаете, какъ да се справите съ обидата. Цѣрътъ на обидата струва два лева. Купете си единъ грамъ дървено масло и намажете честолюбието си. Обидата веднага ще мине. Дървеното масло, за което сте платили два лева, се крие въ приятеля ви. На другия день той ви срѣща на пѣтя и казва: Ще ме извинишъ, братко, вчера ме болѣше стомахътъ. Видѣхъ те, но отъ болки не можахъ да те поздравя. Съ тѣзи думи обидата се заличава. — Ама той не казва истината. — Това е негова работа. Твой дългъ е да вѣрвашъ на приятеля си. Ако не вѣрвашъ, сега ти ще го обидишъ. Ти си неговъ приятелъ, а не сѣдия. Ако той лъже, ако не говори истината, има кой да го сѣди.

Помнете: сѣществува единъ свѣтъ, дето хората не могатъ да лъжатъ. Каквото кажатъ, тамъ всичко се реализира. Затова, именно, Христосъ казва, че за всѣка празна дума човѣкъ ще отговаря. Какво ще бѣде положението на човѣка, който лъже, че е боленъ. Щомъ

не говори истината, той ще се разболѣе. И после, ще не ще, трѣбва да изкупва погрѣшката си. Всѣка праздна дума се реализира. Съ това природата изразходва частъ отъ своитѣ енергии, за които плаща онзи, който е предизвикалъ тия енергии. Никой нѣма право да изразходва напраздно енергиитѣ на природата. Тя държи точна смѣтка за тѣхъ и глобява всѣки, който нарушава законитѣ ѝ.

Ще приведа единъ примѣръ отъ живота. Дали е действителенъ случай, или анекдотъ, не е важно. Ние ще го използваме. Единъ ромънски свещеникъ пжтувалъ съ тренъ за единъ градъ. По едно време той извадилъ главата си отъ прозореца на вагона, да разгледа добре мѣстността, презъ която минавалъ. Вънъ духалъ силенъ вѣтъръ, който отнелъ шапката му отъ главата. Свещеникътъ се намѣрилъ въ трудно положение и си помислилъ: Какво ще правя безъ калимавка? Безъ да мисли много, той дръпналъ дръжката въ вагона, която служела за даване знакъ за тревога, и тренътъ веднага спрѣлъ. По дадения сигналъ, кондукторътъ веднага се отправилъ къмъ купето, отдето идѣла тревогата, и строго запиталъ: Какво е станало? — Калимавката ми падна отъ прозореца — отговорилъ свещеникътъ. Наистина, тренътъ спрѣлъ, свещеникътъ взелъ шапката си, но за спиране движението на трена му наложили такава глоба, която той не забравилъ презъ цѣлия си животъ.

Поуката, която може да извадите отъ този примѣръ, е следната: не мислете, че сте свободни да правите, каквото искате. Не мислете, че можете да вървите противъ законитѣ на природата. Вървите ли противъ разумнитѣ закони на природата, тя ще ви наложи голѣми глоби, които цѣлъ животъ ще плащате. Не мислете, че можете да си играете съ ключоветѣ на природата, както искате. Всѣки ключъ е законъ. Дойдете ли до единъ отъ тѣзи ключове, ще мислите дълго време, какъ да постѣпите. Ако се съобразявате съ законитѣ на разумната природа, никакви глоби нѣма да плащате. — Какво трѣбваше да направи свещеникътъ? — Щомъ иска да гледа презъ прозореца, той трѣбва да свали калимавката си и да остане гологлавъ. Ако пъкъ не предполага, че вѣтърътъ е силенъ и ще задигне шапката му, по-добре да я остави на полето, отколкото да спира трена.

Следователно, когато човѣкъ изважда главата си презъ прозореца на природата, трѣбва да свали калимавката си. — Какво представя калимавката? — Това сж предвзетитѣ човѣшки идеи и теории. Искашъ ли да гледашъ къмъ природата, освободи се отъ своитѣ криви разбирания и теории. Тури ги настрана, да не ти прѣчатъ. Въ дадения случай може и безъ теории, и безъ калимавка. — Кой турилъ тази калимавка на главата на свещеника? — Владиката. — Значи, предъ владиката ще се явява съ калимавка, а предъ природата — безъ ка-

лимавка. Природата не търпи никакви калимавки. Тя иска да види човѣка свободенъ, гологлавъ, безъ никакви предвзети идеи и теории. Въ свѣта човѣкъ се подчинява на известни условности, но природата не търпи такива. Природата е пратила човѣка на земята голъ, написала е въ сърдцето му своитѣ закони и за тѣхъ държи смѣтка. Тя иска да види човѣка въ пълна изправностъ по отношение на тѣзи закони. Всичко друго, което той впоследствие е придобилъ, тя хвърля настрана. Позволи ли си да се застъпва за изхвърленото и да се бори съ природата, скъпо ще плати.

Има разумни положения, които човѣкъ трѣбва да зачита. Запримѣръ, разумно е той да се облича споредъ условията на природата, а именно: зиме съ дебели дрехи, лѣте—съ тънки. Разумно е, когато човѣкъ влиза въ банята, да се кже, да съблѣче дрехитѣ си. Влѣзе ли съ дрехи, ще мине за ненормаленъ. Водата има отношение къмъ тѣлото на човѣка, а не къмъ дрехитѣ му. Когато човѣкъ се кже, водата трѣбва да действува направо на тѣлото му. Когато пере дрехитѣ си, водата върши друга работа — тя има предъ видъ чистотата на дрехитѣ.

Сега се явява въпросътъ, кога човѣкъ трѣбва да бжде облѣченъ и кога — голъ. Щомъ слиза на земята, човѣкъ първо се облича съ плътъ, а после облича плътта си съ дрехи. — Защо не остане само съ първата си дреха, т. е. съ плътта си? — По две причини: отъ една страна той има задължение къмъ тѣлото

си, а отъ друга — къмъ окръжаващата срѣда. Докато живѣе на земята, човѣкъ не може да бѣде свободенъ, да се проявява, както намира за добре. Щомъ е станалъ видимъ, облѣченъ въ плътъ и кръвъ, човѣкъ трѣбва да спазва известни условности. Другъ е въпросътъ, ако той не бѣше слѣзълъ на земята и бѣше останалъ невидимъ. Като невидимъ, човѣкъ е свободенъ да прави, каквото иска. Стане ли видимъ, той самъ се ограничава. Влѣзе ли въ едно общество, човѣкъ е длъженъ да спазва реда и порядъка, който съществува тамъ. Мнозина искатъ да се проявяватъ свободно, да не зачитатъ реда и порядъка на обществото, за да покажатъ, че сж оригинални. Оригиналността е вътрешно качество, а не външно. Ако изявява външно своята оригиналностъ, човѣкъ минава за ексцентриченъ.

Следователно, докато има отношение къмъ индивидитѣ, къмъ обществата и къмъ народитѣ, човѣкъ трѣбва да се съобразява съ тѣхнитѣ нрави и обичаи. Човѣкъ трѣбва да има отношение къмъ лица, общества и народи, които стоятъ по-високо отъ него. Въ този случай, той ще спазва тѣхнитѣ нрави и обичаи, ще се подчинява на известни условия, но същевременно се ползува отъ тѣхъ. Това наричаме ние отношение. Обаче, влѣзе ли въ връзка съ лица, общества и народи, които стоятъ по-ниско отъ него, той не се ползува, нищо не придобива отъ тѣхъ. Тази връзка не представя никакво отношение. Ето защо, подъ думата „от-

ношение“ ние имаме предъ видъ само такива връзки, които повдигатъ човѣка. Връзки, които не го повдигатъ, наричаме забави. Тѣ лесно се кжсатъ и развѣрзватъ. Отношенията разбиратъ трайни връзки, а забавитѣ — временни и преходни. Запримѣръ, чрезъ очитѣ човѣкъ има отношение къмъ свѣтлината, чрезъ ушитѣ — къмъ звука, чрезъ носа — къмъ миризмитѣ, чрезъ уста-та и стомаха — къмъ храната, чрезъ кожата — къмъ състоянията на материята. Изгуби ли тия органи, човѣкъ губи и отношенията си къмъ природата. Обаче, държи ли органитѣ си въ изправностъ, човѣкъ се намира въ трайни и правилни отношения съ природата. Като наруши отношенията си къмъ природата, човѣкъ започва да страда. Запримѣръ, мнозина страдатъ отъ това, че нѣма кой да ги обича. Тѣ искатъ да дойде нѣкой при тѣхъ и да изяви специфична любовъ. Такава любовъ изисква специфично отношение. Само онзи може да те обича така, който е получилъ нѣщо отъ тебе, съ което се е повдигналъ. Не може да те обича човѣкъ специфично, ако не си му далъ нѣщо ценно. Чудни сж хората, като търсятъ специфичната любовъ. Богъ, Който имъ е далъ животъ, ги обича, но тѣ не сж доволни отъ тази любовъ, търсятъ друга. Родителитѣ имъ се грижатъ за тѣхъ, обичатъ ги, но пакъ сж недоволни. Братята и сестритѣ имъ ги обичатъ, но и тази любовъ не ги задоволява. Тѣ търсятъ друга любовъ, външна. — Защо имъ е тази любовъ? — Да се разширятъ. Въ този случай чо-

вѣкъ представя езеро, което разчита на водитѣ отъ близкитѣ рѣки. Когато рѣкитѣ се вливатъ въ езерото, последното се разширява. Какво придобиватъ рѣкитѣ въ този случай?

Като ученици, вие трѣбва да знаете, че специфичната любовъ е невъзможна. Тя сѣществува въ съзнанието на човѣка, но не и въ съзнанието на природата. Отъ гледището на своя личенъ животъ, човѣкъ търси специфична любовъ. Единъ день, когато се издигне надъ личността си, той ще разбере, че такава любовъ не сѣществува. Да се стреми човѣкъ къмъ специфична любовъ, това значи, да отиде съ своята чаша при нѣкой изворъ и да иска да тече водата само за него. Изворътъ му казва: Тури чашата си въ мене, гребни си вода, колкото искашъ, и продължавай пжтя си. Водата, която носишъ въ чашата си, е специфично за тебе. Обаче, останалата вода принадлежи на много сѣщества: на треви и цвѣтя, на мушици, на животни, на хора. — Ама азъ искамъ да течешъ само за мене, само азъ да се ползувамъ отъ твоята вода. — Това е невъзможно. Богъ е Любовь, която принадлежи на всички живи сѣщества. Благодарни за любовта, която въ даденъ моментъ се излива само заради тебе и повече не желай. Малкото благо, добре използвано, дава повече отъ всички блага въ свѣта, но неизползувани.

И тъй, дойдете ли предъ извора, не се стремете да съберете всичката му вода въ

вашата чаша, но направете едно разумно усилие, да впрегнете енергията на водата му въ работа, да я превърнете въ свѣтлина. Щомъ свѣтне около васъ, ще свѣти и на окръжаващитѣ. Вземете тогава книгата си и четете на неговата свѣтлина. Каквото разберете и приложите отъ прочетеното, то ще ви причини радостъ. Само при това положение, изворътъ ще ви обича. Обаче, ако искате да го обсебите само за себе си, всѣки день ще се натъквате на недоразумения, спорове и противоречия.

Стремете се къмъ любовта, която можете да превърнете въ свѣтлина, а свѣтлината — въ знание. Следователно, да обичашъ нѣкого, това значи, да разбирашъ неговото естество, за да се ползувашъ отъ свѣтлината и знанието му. Който те обича, той е ученъ, силенъ, добъръ човѣкъ. Само учениятъ, силниятъ и добриятъ човѣкъ може да обича. Който се домогне до любовта на такъвъ човѣкъ, трѣбва да бжде разуменъ, да се ползува отъ знанието, силата и добротата му. Не сте ли разумни, вие ще получите отъ любещия ви човѣкъ такива уроци, които ще помните за вѣчни времена. Следъ това ще казвате, че сте разочаровани отъ любовта, че животътъ нѣма смисълъ и т. н. Това сж празни думи и лични тълкувания.

Днесъ ви говоря за вътрешнитѣ, разумни процеси въ природата, а не за човѣшкитѣ разбирания. Докато живѣе съ своитѣ лични разбирания, човѣкъ постоянно се съмнява: въ

природата, въ окръжаващитѣ, даже и въ себе си. Изпадне ли въ такова крайно съмнение, той самъ се осжда на смъртъ. Въ първо време изпада въ голѣмо мжчение, недоволство, вътрешенъ смутъ. За да излѣзе отъ това положение, той трѣбва да признае съществуването на великата разумность въ свѣта, която управлява всичко. Приеме ли тази разумность, той ще вложи довѣрие и въ природата, и въ окръжаващитѣ, и въ себе си. Ето защо, съветвамъ ви: Ако искате да не ви бие природата, вѣрвайте въ нея, вѣрвайте и въ себе си. Всѣко живо същество е частъ отъ разумната природа, съ която никой не може да се бори. Въ този смисълъ, разумното може да поучава неразумното, но не и обратното. Който престѣпва законитѣ на природата, плаща контрибуции. Природата е внимателна и добра къмъ всички, които изпълняватъ нейнитѣ закони. Противопоставятъ ли се на законитѣ ѝ, тя ги налага на общо основание. Природата не позволява да си играете съ нея.

И тъй, несполукитѣ въ живота на хората се дължатъ на тѣхнитѣ вътрешни противоречия. Ако е господарь на положението си, човѣкъ не може да бжде въ противоречие съ себе си. Обаче, щомъ изгуби положението си на господарь, той изпада въ вътрешни противоречия. Само онзи човѣкъ е свободенъ отъ противоречия, който има правилни отношения къмъ Божественото Начало въ себе си. Щомъ наруши отношенията си, Божественото започва да

го възпитава. То му дава такива уроци, които остават паметни за вѣчни времена. По този начинъ Божественото повдига човѣка, помага за неговото развитие и напредѣкъ.

Да се върнемъ къмъ числата. Казахме, че числото две е най-мощното, непобедимо число. Следователно, числото две не е нищо друго, освенъ любовта. Затова, именно, казваме, че любовта е единствената мощна сила, която отъ нищо не се огъва. Двойката е въ състояние да огъне даже единицата. Като цѣло число, двойката е непобедима, но като дробъ, въ видъ на $\frac{2}{3}$, т. е. въ видъ на отношението 2:3, двойката вече се влияе отъ числото три. Тройката представя детето. Значи, само детето, т. е. тройката е въ състояние да предизвика любовта на майката — на числото две. Кое отъ дветѣ числа е по-силно — двойката или тройката? Въ дадения случай тройката е по-силна, защото влияе на двойката — най-мощното число. Подъ думата „дете“ ние не разбираме формата дете, но принципа, който представя детето. Какво дете е онова, което расте, става възрастенъ човѣкъ и после остарява? Дете, което остарява, не е истинско дете. Стариятъ човѣкъ не съдържа вече силитѣ на числото три. Изобщо, всички нѣща, които остаряватъ, представятъ сѣнка на Битието. Всичко, което постоянно се измѣня, наричаме сѣнка. Запримѣръ, ако характерътъ на човѣка постоянно се мѣни, той е сѣнка на истинския характеръ. Въ този смисълъ, когато казваме, че нѣкой човѣкъ има ха-

рактеръ, подразбираме нѣщо постоянно, устойчиво, неизмѣнно. Характерътъ може да се уподоби на изворъ, който тече десетки, стотици години, безъ да измѣни качеството на водата си. Колкото време и да извира, както и да се мѣнятъ условията, водата му остава чиста и неизмѣнна. Това значи, човѣкъ съ характеръ. Въ него умътъ, сърдцето и волята му, презъ всички времена и епохи, оставатъ едни и сѣщи. Могатъ ли златото, среброто и платината да се измѣнятъ? На каквито действия и да се подложатъ, тѣ запазватъ свойствата си. Затова тѣзи метали наричаме благородни. Тѣй щото, проявитѣ на човѣшкия характеръ могатъ да бждатъ различни, но по естество характерътъ не трѣбва да се измѣня. Щомъ характерътъ на нѣкой човѣкъ се измѣнилъ, това показва, че въ естеството му е влѣзълъ нѣкой чуждъ елементъ отъ низкъ уровеньъ. За да се върне въ първото си положение, човѣкъ трѣбва да изхвърли този елементъ отъ характера си. За да не изпада въ областта на сѣнкитѣ или на нереалността, човѣкъ трѣбва да се кали, да изработи въ себе си характеръ. Ето защо, отъ човѣка се искатъ две нѣща: сърдцето и умътъ му да бждатъ устойчиви. Съ други думи казано: Човѣкъ трѣбва да има умъ и сърдце, които да се проявяватъ по различенъ начинъ, но никога да не се измѣнятъ.

Между характера и любовта сѣществувва известно подобие. И дветѣ иматъ много прояви, безъ да се измѣнятъ. Тази е причината,

задето хората търсят характерен и любещ човѣкъ. Тѣ могат да разчитат на него, като на канара въ бурно море. Оттукъ ние отиваме по-далечъ и казваме: Единствената сила, на която човѣкъ може всѣкога да уповава, е Божията Любовь. Обичайте Бога, за да ви обича и Той. Богъ е възлюбилъ човѣка още преди създаването, но и човѣкъ трѣбва да Му отговори съ любовь. Това е първото правилно отношение, което съществува между човѣшката душа и нейния Създателъ. Безъ тази взаимна любовь животътъ не може да се прояви. Ако не обича Бога, човѣкъ ще потърси любовта на подобния си, която ще му причини голѣми нещастия и страдания. — Защо? — Защото е попадналъ на същество, което не стои по-високо отъ него. Въ търсене на любовта, човѣкъ се заблуждава и попада тамъ, дето не трѣбва. Когато две същества се намиратъ на една и съща плоскостъ, запримѣръ, на правата А—————В, между тѣхъ не става никакво движение. Тѣ иматъ еднакви разбирания, еднакви стремежи, вследствие на което се явява известенъ застой. Обаче, ако едно отъ дветѣ същества се повдигне по-високо, правата АВ взима наклонно положение. Между съществата вече се явява известно движение, което се проявява като мисълъ. Ето защо, между любовта на двама души, единиятъ трѣбва да стои по-високо, да внася тласъкъ, подема, сила въ другия. Обикновено онзи, който обича, стои по-ниско отъ този, когото обича. Когато оби-

чатъ, той стои по-високо, да пръска свѣтлина и знание въ пжтя на онзи, който го обича.

И тъй, стремете се къмъ сжщества, които стоятъ по-високо отъ васъ. Обаче, отъ време на време, тия сжщества трѣбва да сж готови да слизатъ при васъ, да ви повдигнатъ. Отъ една страна вашиятъ стремежъ къмъ тѣхъ, отъ друга страна тѣхното слизание до вашия уровеньъ, ставатъ причина за растенето ви. Така действува Богъ върху човѣка, затова казваме, че човѣкъ може да люби само Бога. Дали ще Го намѣрите проявенъ въ човѣка, въ животното или въ растението, това не е важно. Възлюбете Бога и въ малкото, и въ голѣмото сжщество, и не се страхувайте. Въ стремежа си къмъ Бога трѣбва да бъдете внимателни, да не изпаднете предъ нѣкаква измама, да мислите, че сте видѣли Бога, а въ сжщностъ сте далечъ отъ Него.

Любовта подразбира правилни отношения между сжществата. Който стои по-високо, той слиза; който стои по-ниско, възлиза. Ако въ любовта на две сжщества не става слизание и възлизане, тя не е истинска. Ако въ любовта имъ нѣма даване и вземане, отношенията не сж правилни. Каквито сж отношенията между две разумни сжщества, такива отвошения трѣбва да сжществуватъ между разумната природа и човѣка. Разумната природа е видень професоръ, отъ който човѣкъ се учи. Тя стои на известна висота и оттамъ предава уроцитѣ си. Когато човѣкъ не разбере нѣщо отъ ней-

нитѣ уроци, тя слиза до него, отваря книгитѣ си и започва да чете.

Мнозина се запитватъ, кжде е разумността въ природата. — Дето и да пипнете, все на нея ще попаднете. Отъ васъ зависи, какъ ще я видите и разберете. Кжде е разумността на цигулката: въ лжка, въ струнитѣ, или въ самата цигулка? Дето стѣпватъ прѣститѣ на цигуларя, тамъ е разумността. Всѣки тонъ съдържа известна разумностъ. Който разбира разумността, той може да се ползува отъ нея; който не я разбира, той е глухъ и слѣпъ за нея.

Днесъ повечето хора минаватъ за учени, за знаещи. Тѣ казватъ, че мнозина знаятъ, а като дойдатъ до приложение на знанието си, отстѣпватъ. Това не е знание. Ние наричаме истински ученъ онзи, който твори и прилага. Каквото казва, той го прави. Ние наричаме истински любещъ онзи, когото никаква сила въ свѣта не може да победи. А тъй, да говори само за любовта, безъ да разполага съ нейнитѣ сили, това не е любовъ. Истински любещия никакъвъ куршумъ не го лови. Опитайте се да го стреляте, да видите, каква сила крие той въ себе си. Колкото пѣти го стреляте, толкова пѣти той ще върне куршума ви назадъ. Така постѣпва и природата. Ако се опитате да говорите по нейнъ адресъ празни думи, т. е. да хвърляте куршуми срещу нея, тя ще ви ги върне назадъ. Тя ще ви хване за ушитѣ, ще ви разтърси добре и ще каже: Така не се отнася съ майка. Майката кур-

шумъ не я лови, но тя не позволява на неразумнитѣ деца да си играятъ съ нея.

Сега азъ обръщамъ вниманието ви на Великото, къмъ което се стремите. Човѣкъ се опредѣля отъ това, къмъ което се стреми. — Кжде е човѣкътъ? — Въ машината, която се стреми къмъ постигане на нѣкаква велика целъ. За да имате ясна представа за човѣка и неговото мѣсто, ще приведа следния примѣръ. Имате единъ локомотивъ, машинистъ и опредѣлена целъ за движение. Машината е приготвена за пжтъ. Въ опредѣленъ часъ машинистътъ трѣбва на пжтъ. Той има опредѣленъ пунктъ, който трѣбва да стигне за дадено време. Защо трѣбва да стигне на това мѣсто, той не знае. Предъ него стои не само единъ пунктъ — много пунктове трѣбва да мине той, пжтътъ му е дълъгъ. Въ вагонитѣ има пжтници; всѣки отъ тѣхъ се стреми къмъ точно опредѣлена целъ, която трѣбва да постигне. При това, за пжтника е важенъ и часътъ на пристигането. Какъвъ е стремежътъ на пжтника, нито локомотивътъ знае, нито машинистътъ. Последниятъ има отношение къмъ локомотива, но не и къмъ отдѣлния пжтникъ. Тѣй щото, искате ли да знаете, кжде е мѣстото на човѣка, търсете го въ пжтника, въ неговия непреривенъ стремежъ къмъ Великото и Необятно Начало въ свѣта. Машинистътъ представя огнището на човѣка, дето огънятъ се раздухва, а локомотивътъ е несъзнателното и механическо начало въ човѣка,

И тѣй, реално въ човѣка е само онова,

което се стреми къмъ Първата Причина. Само то е неизмѣнно. Всичко друго въ човѣка, което е подложено на постоянни промѣни, представя сръдства, пособия, отъ които той се ползува. Безъ тренъ, като съобщително сръдство, ние не можемъ да пристигнемъ на опредѣленото време до своята целъ. Ще кажете, че и безъ тренъ може. Не може безъ тренъ. Ние трѣбва да бждемъ точни, да пристигнемъ на време до опредѣлената целъ. Първото условие за разуменъ животъ е точността. Ако не си точенъ, ти не можешъ да реализирашъ желанието си. Когато е точенъ, човѣкъ знае, какво иска, колко нѣща иска и за колко време ги иска. Той знае, че не може да изпие десетъ литри вода въ продължение на единъ часъ. Това се отнася и за сърдечния, и за умствения свѣтъ. Както е невъзможно да изпие човѣкъ десетъ литри вода въ единъ часъ, сжщо така е невъзможно да реализира десетъ желаня или десетъ идеи въ единъ часъ. Точно опредѣлено е, за колко време човѣкъ може да реализира една своя мисль или едно желание. Обаче, сто грама вода въ единъ часъ и детето може да изпие. Значи, разумнитѣ нѣща сж възможни за всички, а неразумнитѣ — за малцина. Разумно употребени нѣщата, всѣкога даватъ добри резултати.

Т. м.

*

34. Лекция отъ Учителя, държана на
1. май, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Обикновени и необикновени идеи

— Чрезъ свѣтлата любовъ се постига красотата въ живота.

Ще прочета 150. Псаломъ, който представя хваление на Господа.

Задача. Четете този Псаломъ всѣки день, въ продължение на една седмица. Извадете по-важнитѣ мисли отъ него, а следъ това нека всѣки се опита, да съчини единъ Псаломъ. Какъ ще хвалите Господа, ако нѣмате китара и не знаете да свирите?

Казано е въ Псалома: „Хвалете Го съ псалтиръ и китара; хвалете Го съ тѣпанъ и ликуване; хвалете Го съ струни и съ свирки; хвалете Го съ dobroгласни кимвали; хвалете Го съ възклицателни кимвали!“

„Всѣко дихание да хвали Господа! Алилуия!“

Какъ ще хвалите Господа, ако нѣмате тѣзи инструменти? Въ Псалома се говори за псалтиръ, за китара, за тѣпанъ, за кимвали, за dobroгласни свирки. — Къде ще намѣрите тѣзи инструменти? — Въ човѣка. — Отворете сърдцата и умоветѣ си за Господа, и тѣ ще запѣятъ и засвирятъ съ своитѣ инструменти и ще Го възхвалятъ.

Този Псаломъ е писанъ преди повече отъ две хиляди години, но и доднесъ не е изгубилъ цената си. — Защо? — Защото съдържа необикновени идеи, т. е. идейни мисли. Необикновенитѣ идеи сж безсмъртни, оставатъ за вѣчни времена и епохи. Тѣ сж подобни на златото. Обикновенитѣ идеи, обаче, сж временни, преходни както книжнитѣ пари. Че е така, проследете мислитѣ, които минаватъ презъ вашия умъ, и сами ще различите обикновенитѣ отъ необикновенитѣ идеи. Когато презъ ума ви мине една обикновена идея, втори пжтъ не искате да се спирате върху нея. — Защо? — Като смъртна идея, въ нея има нѣщо горчиво, кисело, което показва, че е станало слабо ферментирано. Дайте на детето единъ горчивъ хапъ противъ треска и опитайте се следъ това да му дадете втори хапъ. Много време трѣбва да го залъгвате, докато го заставите да вземе хапа. Мине ли презъ ума ви една необикновена идея, вие често я повтаряте, мислите върху нея, сподѣляте я съ близкитѣ си, разработвате я. Приятно ви е да се занимавате съ нея. Много естествено! Тази идея е злато. Тя е безсмъртна. Колкото пжти и да я прекарвате презъ главата си, тя става все по-богата, но не се измѣня.

Коя е идейната мисль въ прочетения Псаломъ? — Хвалението на Господа. Да хвалишъ Господа, това е безсмъртна, необикновена идея. Хвалете Господа презъ всички времена и епохи, презъ вѣчността, защото Той е вѣченъ. Какъ ще Го хвалите, това е въпросъ, който има отноше-

ние къмъ времето. На всѣко време ще Го хвалите по различенъ начинъ: нѣкога съ китара, нѣкога съ кимвалъ и тжпанъ; нѣкога съ свирки, съ флейти и цигулки, а нѣкога съ пѣсни и слова, които се изливатъ отъ дълбочината на душата. Да хвалишъ Господа, това е необикновеното, което излиза извънъ времето и пространството.

И тъй, разликата между обикновенитѣ и необикновени идеи е такава, каквато между сладкото и горчивото, между младостта и старостта. Обикновенитѣ идеи сж горчивитѣ хапове, отъ които всѣки бѣга. Тѣ всѣкога причиняватъ вкисване въ човѣка, което го прави старъ, изнемощѣлъ. Необикновенитѣ идеи сж сладкитѣ нѣща въ живота, къмъ които всѣки се стреми. Който яде сладки храни, той всѣкога е младъ. Той е подобенъ на житното зърно въ хамбара, което живѣе безгрижно, весело, не мисли за утрешния день, но има условия да израсте и да върже плодъ. Щомъ го посадятъ въ земята, то пуца коренчета, бради, съ които се прикрепва здраво за почвата. Следователно, когато кажете, че нѣкой човѣкъ е възмжжалъ, пусналъ брада, ние подразбираме, че той е посаденъ въ земята, при неблагоприятни условия. Значи, неблагоприятнитѣ условия сж резултатъ на обикновенитѣ идеи, а благоприятнитѣ условия — на необикновенитѣ. Но благоприятнитѣ условия се криятъ задъ неблагоприятнитѣ. Ето защо, когато изпаднете въ неблагоприятни условия, не

се обезсърдчавайте, задъ тѣхъ се криятъ благоприятнитѣ условия. Тѣ сж тѣсно свързани помежду си.

Ето защо, когато изучава обикновенитѣ процеси, човѣкъ знае, че задъ тѣхъ се крие нѣщо необикновено. За да види необикновеното, той трѣбва да мине презъ обикновенитѣ процеси, които причиняватъ мжнотии, страдания, противоречия. Като мине презъ страданията, човѣкъ излиза на отвждната страна на живота, дето го чакатъ благоприятнитѣ условия. Има неизбѣжни страдания въ живота на човѣка, които го правятъ разуменъ. Като помниѣ, човѣкъ придобива нѣщо ценно въ себе си. Това показва, че той е работилъ въ лабораториитѣ на природата. Природата има много лаборатории, въ които се приготвятъ, както външнитѣ, така и вътрешнитѣ органи на човѣка. Колкото по-добъръ, по-разуменъ и по-силенъ е човѣкъ, толкова по-здро и по-фино сж изработени неговитѣ органи. Материята имъ е по-фина, по-доброкачествена. Такъвъ човѣкъ наричаме здравъ и организиранъ. Както облѣкло-то отговаря на вътрешнитѣ качества и на културата на човѣка, така и устройството на неговитѣ външни и вътрешни органи отговаря на силитѣ въ неговия организъмъ. Ако единъ ангелъ слѣзе на земята, всички хора ще се събератъ около него да го гледатъ. — Защо? — Той е високо организиранъ. Материята, отъ която е направенъ, е фина, устойчива. Обходата му е свършена.

Какъ познавате, че вашиятъ ангелъ ви е посетилъ? — По радостта, която изпитваме. — Щомъ започнете да плачете и да страдате, ангелътъ ви е напусналъ. Ако ви посети пакъ, отново ставате радостни и весели. Значи, докато ангелътъ ви е съ васъ, вие сте смѣли и решителни, радостни и весели, въодушевявате се отъ необикновени идеи; когато ангелътъ ви се отдалечи отъ васъ, вие изгубвате радостта си, влизате въ областта на обикновенитѣ идеи и казвате, че всичко съ васъ е свършено. Ангелитѣ посещаватъ хората по невидимъ пжтъ, като имъ предаватъ своята разумностъ и свѣтлина, както огънътъ предава топлината си на добритѣ проводници. По отношение на ангелитѣ, хората сж добри проводници. Обаче, понѣкога става пропукване на тѣхната инсталация, вследствие на което тѣ губятъ топлината и свѣтлината, която възприематъ отъ ангелитѣ. Щомъ изгубятъ свѣтлината и топлината си, тѣ изгубватъ и знанието си.

Като говоримъ за идеитѣ, явява се въпросътъ, какъ се раждатъ тѣ. Идеитѣ не се раждатъ, не растатъ, нито се развиватъ, но само се проявяватъ. — Защо идеитѣ не растатъ? — Защото растенето подразбира процесъ на пробуждане. Следователно, за растене, т. е. за пробуждане на идеитѣ не може да става въпросъ. Обаче, ние можемъ да говоримъ за растене на човѣка. Детето расте първо физически. Щомъ намалява физическото растене, чувствата започватъ да се проявяватъ, а следъ тѣхъ —

мислитѣ. Ако чувствата и мислитѣ не се проявяватъ, животътъ на човѣка се обезсмисля. Изобщо, въ човѣка ставатъ такива процеси, каквито и въ природата. Докато между природата и човѣка има съгласие, той се въодушевява, радва се на живота. Отклони ли се отъ пътя на природата и вземе свой специфиченъ пътъ, той изгубва радостта и въодушевението си. Много естествено! Човѣшкитѣ процеси сж временни и преходни, а природнитѣ — вѣчни.

Казвате: Какво значение иматъ идеитѣ въ свѣта? — Каквото и златнитѣ монети. Може ли златната монета да изгуби стойността си? — Не може.—И отъ най-дълбока древностъ да е, златната монета си остава златна, съ опредѣлена цена и стойностъ. Тя всѣкога има обръщение. Не само златото не губи стойността си, но има още много нѣща ценни на всѣко време и презъ всѣка епоха. Представете си, че имате една стара свѣщъ, отъ стотици години, направена отъ най-хубавъ материалъ. Ценна ли е тази свѣщъ и днесъ? — Ако може да се запали и гори, тя е ценна. Това показва, че е направена отъ доброкачественъ материалъ. Когато и да я запалите, тя гори, дава свѣтлина, на която можете да четете. Какво ще кажете за лампа, която може да гори вѣчно? Ако една доброкачествена свѣщъ е ценна на всѣко време, вѣчно горящата лампа ще бжде още по-ценна. Ако златото, свѣщъта и вѣчногорящата лампа не губятъ стойността си, какво бихте казали тогава за необикновенитѣ идеи? Да имашъ една необикновена идея,

това значи, да има на какво да разчиташъ, не само презъ единъ животъ, но и презъ вѣчно-стѣта. Достатъчно е да се докоснешъ до пружината на необикновената идея, за да ти отговори.

При каквито условия да се намирате, разчитайте на необикновенитѣ идеи. Тѣ никога не изневѣрватъ. Обикновенитѣ идеи, обаче, всѣкога могатъ да изневѣрятъ на човѣка. Като знаете това, градете живота си върху необикновенитѣ идеи. Градите ли върху обикновенитѣ идеи, вие ще се намѣрите въ положението на човѣкъ, който е съградилъ кжщата си на пѣськъ. Но като завалятъ дъждоветѣ, кжщата се събаря. Градете кжшитѣ си върху почва, която никакви сили не могатъ да подкопаятъ.

Като ученици, вие изучавате музика и пѣние, минавате за музикални. Щомъ е така, изпѣйте единъ идеенъ тонъ. Вие знаете вече, въ какво се заключава идейното. Идеенъ тонъ е този, който никога не губи стойността си. Който чуе такъвъ тонъ, той не може да го забрави. Обикновенитѣ тонове лесно губятъ цената си. Тѣ дразнятъ ухото, особено чувствителното. Ако нѣкой музикаленъ човѣкъ чуе единъ обикновенъ тонъ, той напуща салона и излиза вънъ. За него обикновениятъ тонъ е фалшивъ. Ухото му не може да възприема фалшивитѣ тонове. На такива тонове се натъкваме навсѣкжде въ живота. Проповѣдникътъ говори отъ амвона си и чува фал-

шивитѣ тонове на своитѣ пасоми. Ако има крайно музикално ухо, той веднага ще напусне амбона. Изкуство е човѣкъ да чува фалшиви тонове, т. е. обикновени, и да ги трансформира. Не може ли да ги трансформира, той иска да напусне живота и казва: Дотегна ми този животъ. — Кое му е дотегнало? — Фалшивитѣ тонове, т. е. обикновени-тѣ идеи. Не е лесно човѣкъ да понася фалшивитѣ тонове, но не е лесно да взима всѣкога чисти, идейни тонове. Да взимашъ всѣкога чистъ тонъ, това значи, да носишъ въ себе си основния тонъ и да можешъ да се нагласишъ споредъ него. Не можешъ ли да постигнешъ това, ти прибѣгвашъ до нѣкакъвъ външенъ инструментъ — камертонъ. Щомъ не можешъ да се нагласишъ по естественъ начинъ, и съ камертонъ е добре. Важно е, да не бързашъ, да се нагласишъ по камертона.

И тъй, ако искате да знаете, какъвъ е основниятъ тонъ, идете въ музикалния свѣтъ, между възвишенитѣ сжщества. Тамъ ще чуete истинската музика, ще разберете, какво значи чистъ, вѣренъ тонъ. Основниятъ тонъ има свойството да пали загасенитѣ свѣщи. Следователно, ако вашата свѣщъ е загаснала, като чуete основния тонъ, тя веднага ще се запали и ще свѣти. Ако тонътъ не е основенъ, свѣщъта нѣма да се запали. По това свойство можете да познаете и вашия основенъ тонъ. Това не трѣбва да ви обезсърдчава. Пѣйте, упражнявайте се, докато тонътъ ви придобие

нуждната чистота и пластичност. Когато искатъ да кажатъ, че нѣкой музикантъ не е добъръ, употрѣбаватъ израза: „Свѣщъта му е загаснала“. Сама по себе си, като изкуство, музиката е крайно възискателна. Тя признава за добри пѣвци и музиканти само онѣзи, отъ пѣсенъта на които изгасналата свѣщъ се запалва. Да пѣешъ, това значи, пѣсенъта ти да запали изгасналата ти свѣщъ. Това наричаме ние необикновена, чиста, идейна музика, или съ една дума — жива музика. Ако отъ пѣсенъта ви свѣщъта не се запалва, музиката ви е безидейна, обикновена, мъртва. Живата музика разсѣйва облацитѣ отъ съзнанието на човѣка, а същевременно изпжда вънъ отъ човѣшката душа всички скърби и страдания. Ето защо, когато ставате отъ сънь, правете опити, да взимате основния тонъ на живота. Кой е основниятъ тонъ на живота, не знаете. Въ музиката, обаче, основниятъ тонъ е do. Освенъ него има още два, които, заедно съ първия, образуватъ основенъ акордъ, или основно съзвучие: do, mi, sol. Съчетанието между тритѣ тона представя основнитѣ тонове на три свѣта. Оттукъ вадимъ заключението, че не само физическиятъ, но и духовниятъ, и умствениятъ свѣтове иматъ свои основни тонове.

Като говоримъ за идеитѣ, ние имаме предъ видъ идеитѣ въ тритѣ свѣта: въ физическия, въ духовния и въ умствения. Тѣ се допълватъ взаимно. Ето защо, когато се казва, че „гладна

мечка хоро не играе“, имаме предъ видъ единството между идеитѣ въ тритѣ свѣта. Наистина, човѣкъ не може да играе, ако краката му не сж здрави. Здравитѣ крака и здравото тѣло сж въ зависимостъ отъ чувствата и мислитѣ на човѣка. Ако идеитѣ на човѣка въ чувствения и въ умствения свѣтъ сж необикновени, човѣкъ е здравъ и може да играе. За да бжде здравъ, той трѣбва да яде, но съзнателно, съ участието на мисълта. Глаголътъ „ямъ“ на български езикъ започва съ буквата „я“, която означава, че човѣкъ трѣбва да яде, да има сили, да се движи, да вдига краката си. Буквата „м“ показва, че като яде, човѣкъ има сили да се качва по планинитѣ и да слиза, т. е. да върши високи и трудни работи. На края думата „ямъ“ свършва съ „ъ“, който означава почивка. Въ края на думитѣ „ъ“ не се произнася, както и французкото нѣмо „е“. Обаче, когато „ъ“ е въ срѣдата на думитѣ, той се чете. Сжщо така, когато „е“ се пише въ срѣдата, то се произнася. Въ това отношение между българитѣ и французитѣ има нѣщо, по което тѣ си приличатъ.

Като изучавате различнитѣ народности, виждате, че всѣки народъ има специфични нрави, обичаи, характерни чѣрти, по които се отличава отъ другитѣ народи. Запримѣръ, французинътъ е бързъ въ действията си, а англичанинътъ—бавенъ. Ако въ главата на англичанина се роди нѣкаква идея, той не бърза да я разпространява. Попадне ли тази идея въ

ума на французина, той веднага я разпространява. Той взима яйцето отъ кокошката и веднага го продава. Англичанинътъ вижда, че кокошката е снесла яйце, но дълго време мисли, какъ да постъпи, на кого да го продаде. Той мисли, дали този, който се наема да го купи, е добъръ платецъ. Англичанинътъ е хладнокръвенъ, спокоенъ.

Въ едно купе на трена пжтували нѣколко души, между които единъ англичанинъ и други нѣколко отъ различни народности. По едно време англичанинътъ видѣлъ, че на единъ отъ пжтниците срещу него се запалила дрехата отъ цигарата му и започнала слабо да дими. Понеже не се познавалъ съ този господинъ, англичанинътъ не посмѣлъ да каже, че дрехата му гори. Той се оглеждалъ натукъ-натамъ, да намѣри нѣкой познатъ пжтникъ. Като забелязалъ, че единъ отъ пжтниците му е познатъ, той се приближилъ до него и казалъ: Моля, запознайте ме съ този господинъ. Следъ това той се обърналъ къмъ непознатия и му казалъ: Господине, дрехата ви гори.

Това е една отъ характернитѣ чърти на англичанина. Той е хладнокръвенъ, повече мълчи, мисли, а малко говори. Отъ гледището на своето хладнокръвие, той си казва: Нѣма защо да бързамъ, да предупреждавамъ този човѣкъ, че дрехата му гори. И безъ да му кажа това, той ще разбере. Като го припари огънътъ, той ще се стресне и ще го изгаси.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ идейнитѣ нѣща, а да избѣгвате безидейнитѣ, които създаватъ натрупвания въ човѣка. Старостъта, отъ която хората се оплакватъ, се дължи, именно, на натрупвания въ чувствения, въ умствения и физическия свѣтъ на човѣка. Натрупването е резултатъ на обикновенитѣ идеи въ човѣшкия животъ. За да се подмладите и да се освободите отъ натрупванията въ себе си, вие трѣбва да имате по една основна идея, ако не всѣки день, поне по една въ месеца. Ако имате 12 основни идеи презъ годината, тѣ представятъ капиталъ, съ който можете свободно да работите. Затова, именно, основнитѣ идеи наричаме необикновени, безсмъртни.

Следователно, стремете се къмъ необикновенитѣ идеи, за да поставите здрава основа на своето бждеще.

— Чрезъ свѣтлата любовъ се постига красотата на живота.

*

35. Лекция отъ Учителя, държана на
8. май, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Новата епоха

— Чрезъ свѣтлата любовъ се постига красотата на живота.

Т. м.

Всѣка идея или мисълъ, която минава презъ ума на човѣка и се произнася чрезъ устата му, предизвиква известенъ образъ или известна картина. Запримѣръ, мисълта „да отидемъ на екскурзия“ предизвиква картина за нѣкоя хубава планинска мѣстность. Мисълта „да отидемъ на чешмата за вода“ рисува въ въображението ни образа на нѣкоя чешма, отъ която изобилно тече чиста вода. Като кажемъ „да се молимъ“, предъ насъ изпъква възвишенъ, красивъ свѣтъ, напълно хармониченъ. Молитвата въвежда човѣка въ свѣта на хармонията. И да не е влѣзълъ той въ този свѣтъ, за предпочитане е да мисли за него, отколкото никакъ да не мисли. Благословение е за човѣка да потъне въ мисли за възвишения свѣтъ, макаръ и да не живѣе още тамъ. Затова, именно, казваме, че човѣкъ трѣбва да мисли за Бога, постоянно да Го държи въ ума си, макаръ Той да е още недостъпенъ за него. Следователно, мислете за Бога, вѣрвайте въ Него, обичайте Го, за да държите съзнанието

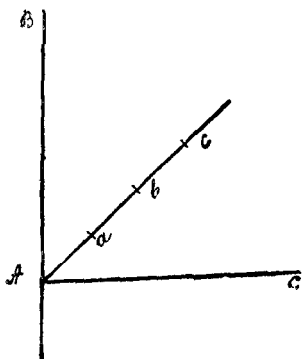
си будно, да отправяте ума си къмъ възвишения свѣтъ.

Какво придобива човѣкъ, когато се свързва съ възвишения свѣтъ? Като мисли за възвишеното, човѣкъ възприема новото. Това не значи, че изведнѣжъ ще стане новъ човѣкъ и ще се отрече отъ старото. Новото постепенно измѣства старото, както новитѣ плодове измѣстватъ старитѣ. Вчера сте яли старъ плодъ, но щомъ дойде новъ, стариятъ отстѣпва мѣстото си на новия. Когато новиятъ се свърши, пакъ може да ядете старъ. Не всѣкога старото е развалено или бракувано. Има стари нѣща, които не губятъ цената си, но ако новитѣ напълно ги замѣстватъ, естествено е тѣхъ да предпочитате.

Често чувате да се говори за новата, за положителната наука. Сжщевременно се говори за нѣкои стари философи. Запримѣръ, казватъ, че Лайбницъ развилъ философията си въ съчинението си „Монадология“, Кантъ — въ съчинението си „Чистиятъ разумъ“, Ремке пъкъ основава философията си върху „даденото“. Има нѣщо вѣрно въ философията на тѣзи учени, но има и нѣщо недоизказано. Сега трѣбва да дойдатъ новитѣ философи, да допълнятъ и преработятъ мисълта на старитѣ. Запримѣръ, подъ думата „дадено“ ние разбираме пжпка, която чака времето на своето проявяване. Когато дойде пролѣтътъ, пжпката ще се разтвори, ще цѣвне, ще завърже плодъ, и наесень плодътъ ще узрѣе. Въ този смисълъ

„даденото“ подразбира непрекъснатъ процесъ на проявяване. Съ едно даване въпросътъ не се изчерпва.

Какъ разбирате мисълта, че старото не се губи, нито може да се отрече? Представете си, че имате едно семе — А, което посадите въ земята, т. е. въ гжстата материя (фиг. 1).

фиг. 1.

Семето пуца коренчета надолу, дето проявява своя животъ. Следъ време се явява стъбълце, клончета и листа. Семето А проявява живота си нагоре, въ точка В, т. е. въ рѣдка срѣда. Правата АС представя равнището на почвата. Между дветѣ прави АС и АВ имаме равнодействащата, която представя резултатъ. Дойдемъ ли до резултата, виждаме, че той е непреривенъ процесъ, а именно, въ продълже-

ние на десетъ години имаме резултата Аа; въ продължение на други десетъ години имаме резултата Ав, после — резултата Ас и т. н. Това нарастване продължава стотици години, вследствие на което казваме, че „даденото“ подразбира непреривенъ процесъ, въ който не става никакво изчерпване. Следователно, съ живота на семето, посадено въ земята, идеята за старото и новото става ясна. Не можете да отричате старото, т. е. миналото, защото новото се гради върху него.

И тъй, когато гледате презъ очитъ на природата, вие не можете да отдѣлите старото отъ новото. Обаче, влѣзете ли въ живота на хората, тамъ има дѣление на стари и млади. Въ природата всички нѣща сж неразривно свързани, като части отъ цѣлото. Благодарение на тази връзка, дървото живѣе продължително, като презъ периодъ отъ нѣколко години придобавя нѣщо ново. — Какво придобива дървото? — То се свързва съ все повече и повече хора. Колкото повече и по добри плодове дава дървото, съ толкова повече хора се свързва. И въ края на краищата дървото се обогатява. Това наричаме „развитие или култура“ на дървото. Последнитѣ плодове на дървото сж по-хубави отъ първитѣ. Младото дърво не дава доброкачествени плодове. Колкото минаватъ годинитѣ, плодоветѣ на дървото ставатъ по-едри, по-вкусни и по-сочни. Изворътъ, който е текълъ десетки и стотици години, има по-хубава вода отъ тази, която е

текла въ първитѣ години на извирането му. Кога човѣкъ свири по-добре: когато започва да учи, или когато е свирилъ 15-20 години редовно? Кога разполага съ повече знания: когато влиза въ университета, или когато излиза? Когато започвалъ да учи, да свири, да пѣе, човѣкъ съдържалъ въ себе си всичко, което впоследствие проявилъ, но то е било още въ латентно, т. е. въ спящо състояние. Когато работи, той постепенно се проявява. Като свърши наукитѣ си, той пакъ не е напълно проявенъ, но започва да се проявява — намира се вече въ процеса на проявяването.

Мнозина не успѣватъ да проявятъ дарбитѣ си и да ги развиятъ, защото очакватъ да получатъ всичко наготово. Тѣ мислятъ, че знанието, богатството, силата могатъ да имъ дойдатъ предъ нозетѣ. Това е невъзможно. Работа се иска отъ човѣка! Нѣкой си купи единъ лотариенъ билетъ и чака, дано спечели нѣщо. Добре е понѣкога човѣкъ да си купува по единъ-два лотарийни билета, но да не престава да работи. Нека тури лотарийния билетъ въ нѣкоя кутия и да го заключи, да не разчита на него. Колкото повече работи, толкова повече възможности има да спечели. Щомъ работи, лотарийниятъ билетъ ще бжде пълненъ; ако не работи, билетътъ излиза празенъ. При това положение, да купувате лотарийни билети, които не печелятъ, значи, да губите време и пари напраздно.

Всички купуватъ лотарийни билети, като не подозиратъ, че на всѣкиго е даденъ по

единъ лотариенъ билетъ, който трѣбва да се тури въ действие. Всѣки човѣкъ има мозѣкъ, съ който трѣбва да работи, да мисли, за да излѣзе отъ него добъръ философъ, поетъ музикантъ или художникъ. — Какъ е станалъ човѣкъ философъ? — Чрезъ мисль. Като мислилъ дълго време върху известенъ въпросъ, най-после той се проявилъ, станалъ прочутъ. Цѣлиятъ свѣтъ му отдава слава и почестъ. Не е ли това неговиятъ лотариенъ билетъ? Другъ нѣкой работилъ дълго време върху поезията и станалъ виденъ поетъ. Цѣлиятъ свѣтъ заговаря за него. Ето че и неговиятъ билетъ печели. Нѣкой момѣкъ иска да се ожени за добра, красива мома и постоянно мисли за това. Мисли за нея, но и работи, докато единъ день срещне такава мома, която го разбира и оценява. Празенъ ли излѣзе неговиятъ билетъ?

Понѣкога хората се оплакватъ отъ неуспѣхи, защото, като придобиятъ известно знание, или свършатъ нѣкаква наука, преставатъ вече да работятъ и да учатъ, като очакватъ да ги назначатъ на нѣкаква висока служба. Ако не получатъ такава, отчайватъ се. Защо не взематъ примѣръ отъ пчелитѣ и мравкитѣ, отъ мушицитѣ и брѣмбаритѣ? Кой ги назначилъ на служба? Никой не ги назначилъ, но, въпрѣки това, тѣ по цѣль день работятъ. Като видите, какъ тичатъ, хвъркатъ и работятъ, кажете си: Ако пчелата, мравката и брѣмбарѣтъ работятъ, и азъ мога като тѣхъ да работя. — Ама методъ нѣмамъ. — На тѣхъ, кой имъ даде ме-

тодъ? Методътъ за работа се крие въ човѣка, само условията идатъ отвънъ. Импулсътъ за работа е въ човѣка, а условията и срѣдствата се даватъ отвънъ. Човѣкъ може съ години да стои предъ вратата на съкровището, но ако не посегне да я отвори, той нищо нѣма да придобие. Направи ли малко усилие да отвори вратата, всичко ще му се даде. Той ще влѣзе въ замъка, ще обиколи всички жгли и ще си вземе, каквото му е нужно. Условията го чакатъ, но отъ него се иска да направи малко усилие, да вдигне ржката си, да посегне къмъ тѣхъ. — Какъ ще повдигна ржката си да отворя? — Това е методъ, който човѣкъ самъ трѣбва да намѣри. Да мисли, че и методътъ може да му се даде наготово, това е заблуждение.

Често хората се спъватъ, когато се сравняватъ едни съ други. Запримѣръ, нѣкой гледа, какъ работятъ другитѣ и казва: Азъ съмъ останалъ назадъ, хората сж свършили много работа. — Ако това е така въ действителностъ, насърдавайте се, безъ да се спъвате. Слугата, който е прекаралъ повече години при господаря си, естествено, ще свърши повече работа. Ако нѣкой е научилъ изкуството да плава, това не подразбира, че знае всичко. Той може да плава, да владѣе водата, но, като излѣзе на суша, вижда, че много нѣща не може да направи. Тѣй щото, който владѣе водата, може да свърши много работа. Обаче, който не знае да плава, ще изгуби много вре-

ме, докато намъри лодка или мостъ, да мине на другия брѣгъ. Щомъ излѣзе на брѣга, той влиза вече въ ролята си — господарь е на сушата. Той започва да работи и си набавя изгубеното време.

Помнете: всѣка идея, която засѣга ума, сърдцето и волята ви, е по-ценна отъ тази, която нѣма никакво отношение къмъ васъ. Следователно, какво ще придобиете, ако кажете, че хората работятъ повече или по-малко отъ васъ, или ако кажете, че нѣкога човѣчеството е било по-добро или по-лошо. За васъ е важно, какво вие можете да направите въ даденъ моментъ, или какво е човѣчеството днесъ. Какво е било миналото, добро или лошо, това може само да ви поучава и насърчава. Ако миналото не може да ви стимулира, то нѣма отношение къмъ васъ. Ако злото и доброто не ви подтикватъ къмъ работа, тѣ оставатъ за васъ отвлѣчени понятия, къмъ които нѣмате никакво отношение. Ето защо, влѣзте ли въ ума ви една Божествена идея, не я отхвърляйте, дайте ѝ възможность да се реализира, да стане ваша плътъ и кръвъ.

И тъй, ако извадите отъ себе си Божествения елементъ, т. е. връзката си съ Божествения свѣтъ, вие ще обезсмислите живота си. Ако разглеждате името си, ще дойдете до заключение, че първата буква отъ името никога не се измѣня. Тя е тѣсно свързана съ вашето естество, а главно съ характера ви. Другитѣ букви могатъ да се измѣнятъ или не,

но първата остава неизмѣнна. Каквито промѣни да правите съ името си, никога не го съкращавайте. Можете да продължите името си, да внесете въ него още нѣколко букви, но въ никой случай не го съкращавайте. Тази е причината, да иматъ германцитѣ много дълги думи въ езика си. Понеже се намиратъ въ ограничителни условия, разполагатъ съ малко земя, въ която да проявятъ своята енергия и умъ, тѣ увеличаватъ броя на буквитѣ въ думитѣ си. Често съединяватъ по две-три думи въ една. Това показва, че търсятъ изходенъ пѣтъ за излизане отъ ограниченията, въ които се намиратъ. Земята, съ която разполагатъ, е много ограничена, за да проявятъ своя умъ, активностъ и сила. Англичанитѣ пѣкъ разполагатъ съ много земя, вследствие на което думитѣ, съ които си служатъ въ речта, сж повечето кжси.

Следователно, когато думитѣ, съ които си служи единъ народъ, сж кжси, това показва, че колата на този народъ е много натоварена. Той трѣбва да я разтовари малко, да не се счупи. Ако пѣкъ думитѣ сж дълги, колата му е слабо натоварена, има още мѣсто за товарене. Значи, колата на англичанитѣ е много натоварена, а на германцитѣ — слабо натоварена, има още мѣсто да я товарятъ. Въ живота си, всѣки човѣкъ минава презъ положението на германецъ и англичанина: ту се товари, ту се разтоваря. Той минава отъ неблагоприятнитѣ условия въ

благоприятни и обратно: отъ благоприятни въ неблагоприятни.

Чувате да казватъ за нѣкого, че мисли много, а за другъ, че малко мисли. Когато мисли много, човѣкъ се намира въ трудно положение. Той знае, че, като мисли, ще излѣзе отъ мъжнотията си. Значи, човѣкъ трѣбва да мисли, а не да се тревожи и безпокои. Мисълта е едно нѣщо, а тревогата — друго. Като мисли, човѣкъ открива различни методи за научни изследвания, за справяне съ мъжнотиитѣ. Следъ дълго размишление, Архимедъ откри закона за плаване на тѣлата. Той го разреши въ банята, когато се къпѣше, отдето излѣзе голъ, и извика: Еврика! Ще кажете, че е смѣшно положението на голия човѣкъ, особено ученъ да излѣзе голъ отъ банята. Важно е, че Архимедъ внесе въ свѣта една велика идея, възъ основа на която се направиха толкова открития въ областта на мореплаването, а впоследствие и на въздухоплаването. Значи, съдържанието осмисля нѣщата, а не външната имъ обстановка. Много хора днесъ ходятъ голи, но нищо не сж внесли въ свѣта. Архимедъ веднѣжъ излѣзе голъ, но обогати науката съ една велика истина.

Следователно, силата на нѣщата не е въ формата, нито въ съдържанието, но въ онзи, който може да използва това съдържание. Запримѣръ, ако получите подарѣкъ ноти, красиво подвързани, силата имъ не е нито въ подвързията, нито въ съдържанието. Трѣбва да

дойде нѣкой пианистъ или цигуларъ, да отвори нотитѣ и да започне да свири. Значи, условията сж въ нотитѣ, възможноститѣ — въ инструмента, но трѣбва да дойде артистътъ да съчетае условията съ възможноститѣ, за да реализира идеята, която е вложена въ тѣхъ. Сжщата аналогия можемъ да направимъ между човѣка и свѣта, въ който той живѣе. Свѣтътъ е написана книга; силитѣ, които действуватъ въ свѣта, представятъ инструментитѣ; следъ това трѣбва да дойдатъ артиститѣ, да засвирятъ на тия инструменти и да покажатъ, какво могатъ да изкаратъ отъ съчетанието на написаното въ книгата и инструментитѣ. Дойде ли до ухото ви музика, спрете се и започнете да размишлявате. Нѣма по-хубаво нѣщо отъ правата мисль. Да мислишъ право, това значи, да имашъ ясна представа за всичко, което става въ свѣта. Виждате, че нѣкой страда или се радва. Като разбирате нѣщата, вие влизате въ положението му и знаете, какъ да му помогнете.

Като говоримъ за страданията, ще знаете, че всички хора сж изложени на тѣхъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който може да избѣгне страданията. Повече или по-малко, той непременно ще мине презъ страдания. Като погледнете главата, лицето и ржката на човѣка, ще видите, че тамъ е написано всичко, което му предстои да преживѣе. Достатъчно е да знае човѣкъ малко астрология и хиромантия, за да разбере предварително, какво го очаква. Има астро-

лози и хиромантици, които могат да предсказватъ бъдещето на човѣка. На търговеца могатъ да кажатъ, какви стоки да си набави повече, кога да си ги достави и т. н. Обаче, това, което могатъ да кажатъ на единъ търговецъ, не се отнася до всички търговци. Запримѣръ, единъ търговецъ може да спечели отъ покупката на захаръ. Ако другъ търговецъ направи сжщата покупка, може да пропадне. Значи, въ живота, подражаването не води всѣкога къмъ добъръ резултатъ. Това, което се отнася до една майка, не важи за друга. Ако единъ тухларъ работи добре, това не значи, че въ сжщата мѣстностъ трѣбва да се явятъ още нѣколко тухлари. Голѣмото производство на тухли въ едно и сжщо мѣсто намалява цената имъ, а съ това се влошава положението на тухларитѣ. Ето защо, помнете, че астрологията, хиромантията, физиогномията, като науки, иматъ отношение, както къмъ цѣлото, така и къмъ частитѣ. За всѣки човѣкъ е опредѣлено, какво му предстои да мине, какви страдания и радости го очакватъ, на какви успѣхи и неуспѣхи ще се натъкне. Сжщевременно, опредѣлени сж и неговитѣ отношения къмъ окръжаващитѣ, къмъ цѣлото Битие.

Днесъ много хора се оплакватъ, че нѣматъ работа. — Защо нѣматъ работа? — Защото производството на ученитѣ е голѣмо. Всѣка година свършватъ университетъ хиляди души, за които нѣма вакантни мѣста. Тѣ сж съгласни да ги назначаватъ въ села, но и тамъ

нѣма свободни мѣста. Затова мнозина се принуждаватъ да отиватъ въ странство, тамъ да работятъ. Не е въпросъ да напуснешъ отечеството си, но предварително трѣбва да знаешъ, за каква работа си способенъ. Като се подаватъ на подражаване, нѣкои отстъпватъ отъ своето предназначение и изучаватъ предметъ, който не имъ се подава. Всѣки трѣбва да знае, какво може самъ да направи, а не какво другитѣ хора правятъ. Като попадне на това, за което е предназначенъ, за него непременно ще се намѣри мѣсто. За всѣки човѣкъ е опредѣлено едно мѣсто въ живота. Намѣри ли предмета, върху който трѣбва да работи, непременно ще намѣри своето мѣсто. При това, всѣки трѣбва да работи така, че самъ да е доволенъ отъ работата си, да не очаква одобрението на хората. Нима работата, която Христосъ свърши, се одобри отъ хората? На времето малцина я одобриха, но следъ две хиляди години много хора станаха Негови последователи. Обаче, Христосъ бѣше доволенъ отъ своята работа.

Мнозина искатъ да бждатъ като Христа. Нѣма по-лесно отъ това, никой не имъ прѣчи да бждатъ като Христа, но за себе си, а не за хората. Първо, човѣкъ трѣбва да изработи образа на Христа за себе си и после да го представи на хората. На времето си и Христосъ не бѣше признатъ отъ хората, за това Го разпнаха. Римската власть гледаше на Него като на неблагонадежденъ и опасенъ човѣкъ. Наисти-

на, опасенъ човѣкъ бѣше Христосъ за римската империя. Страхуваха се отъ Него и си казваха: Какъ е възможно, толкова младъ човѣкъ, едва 30 годишенъ, да се готви за царъ на Юдеитѣ! Значи, Той иска да направи революция! Въ заключение на това, Пилатъ намѣри нѣкакъвъ членъ отъ римското право, възъ основа на който Го осждиха. Като се намѣри въ трудно положение предъ съвѣстѣта си, Пилатъ каза: „Не намирамъ никаква вина въ този човѣкъ. Измивамъ ржцетѣ си отъ всѣкаква отговорностъ.“ Въпрѣки това, осждиха Христа и Го разпнаха. За да се оправдаятъ за престѣплението, което извършиха по отношение на Христа, книжниците и фарисеитѣ Го обвиниха, че се наричалъ царъ на Юдеитѣ, съ което нарушавалъ законитѣ на римската империя.

Страшно е, когато човѣкъ нарушава законитѣ на разумната природа. Човѣшкитѣ закони могатъ да хванатъ човѣка, но, ако той спазва законитѣ на великата природа, ще възкрѣсне, като Христа. Затова, именно, Христосъ е казалъ: „Не противи се на злото!“ Злото представя лошитѣ условия. Не противи се, значи, на лошитѣ условия. Остави ги да минатъ, за да дойдатъ добритѣ условия. — Какво представятъ добритѣ условия? — Тѣ сж идейнитѣ, т. е. необикновени мисли, които стимулиратъ човѣка. Разчитайте на тѣзи мисли, защото тѣ насърдчаватъ и въодушевяватъ. Допущайте въ ума си само идейни мисли, за да излѣзете по-скоро отъ областѣта на разоча-

рованията, която наричаме област на смъртта, на ада, на мъчението. Колкото по-скоро излезете от тази област, толкова по-добри условия ви чакатъ. Добритѣ условия представятъ новата епоха, която всички хора очакватъ. Обаче, докато дойде до новата епоха, човѣкъ непременно ще мине презъ разочарование. Никой не може да избѣгне тази област. Каквото и да правите, ще минете презъ нея. Христосъ нарича тази област „тѣсна врата.“ За да мине презъ тѣсната врата, човѣкъ трѣбва да остави раницата си отвънъ, да не му прѣчи. Голѣми разочарования прекарва човѣкъ, докато мине тѣсната врата. Обаче, колкото и да сж голѣми разочарованията, тѣ не сж по-голѣми отъ Христовитѣ, защото Той прѣвъ мина презъ тѣсната врата. Пжтътъ на съвременнитѣ хора е вече проправенъ и освѣтенъ.

Като не разбиратъ законитѣ на живота, мнозина считатъ културата и постиженията за свое собствено дѣло. Тѣ не подозиратъ, че културата е резултатъ на усилията, които възвишенитѣ сжщества правятъ. Тѣ работятъ върху умоветѣ на хората, като внасятъ свѣтлина въ тѣхъ. Сжщевременно тѣ внасятъ въ сърдцата имъ възвишени потици, благородни желанія и чувства. Щомъ съзнаятъ това, хората ще разбератъ, че културата не е нищо друго, освенъ съзнателна работа на разумния свѣтъ върху цѣлото човѣчество. Музиката, поезията, изкуството, науката, които осмислятъ живота

на хората, слизатъ отъ възвишения свѣтъ като идеи, и се реализиратъ на земята.

Сегашнитѣ хора реализиратъ идеитѣ на възвишения свѣтъ, а бждещето поколѣние ще ги приеме наготово, въ наследство. Но на тѣхъ ще се възложи нова работа, да усъвършенствуватъ това, което сж придобили. Всѣки човѣкъ, всѣко общество, всѣки народъ, всѣка нова епоха допринася по нѣщо за великата сграда на бждещата култура. Приложете и вие своето участие въ тази велика сграда, за да се ползувате въ бждеще отъ нейнитѣ придобивки.

Т. м.

*

36. Лекция отъ Учителя, държана на
15. май, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Скрититѣ таланти

Т. м.

Съвременнитѣ хора говорятъ за анализъ на нѣщата. Какво разбирате подъ думата „анализъ“? Ако зададете този въпросъ на химика, той ще каже, че, да анализира едно вещество, това значи, да опредѣли неговия качественъ и количественъ съставъ. Ако зададете сжщия въпросъ на психолога, той ще каже, че подъ „анализъ“ се разбира опредѣляне качеството на човѣшкитѣ мисли, чувства и постѣпки. Когато анализирате една мисълъ, първо разглеждате нейнитѣ подбудителни причини. Трѣбва да знаете, отъ какъвъ характеръ сж тѣ: физически, духовенъ или умственъ. Запримѣръ, въ ума ви се явява мисълъта, да си направите една кжща. — Каква е подбудителната причина за това? — Физическа. Понеже причината е физическа, вие съграждате кжщата си по физически начинъ. Нареждането на кжщата сжщо се дължи на физически подбуди. Другъ е въпросътъ, ако въ ума ви се яви една мисълъ, причинитѣ на която сж отъ умственъ характеръ. Запримѣръ, искате да напишете нѣкаква научна книга. Тази мисълъ има умственъ характеръ. Написването на книгата се различава коренно отъ съграждането на една кжща.

Каква разлика съществува въ съграждането на тритѣ свѣта — физически, духовенъ и умственъ? Разликата е въ методитѣ, съ които тѣзи свѣтове работятъ и въ силитѣ, които действуватъ въ тѣхъ. Методитѣ, съ които си служи физическиятъ свѣтъ, сж груби, а тия, съ които си служатъ останалитѣ два свѣта, сж меки, деликатни. При изграждане на едно чувство или на една мисль не можете да си служите съ методитѣ на физическия свѣтъ. Сжщото се отнася и до силитѣ на тритѣ свѣта. Колкото по-високо се издигате надъ физическия свѣтъ, толкова силитѣ ставатъ по-фини, по-меки. Характерътъ на силитѣ, които действуватъ въ свѣта, се отразяватъ и върху живитѣ същества. Запримѣръ, въ вълка действуватъ единъ родъ сили, а въ овцата — другъ родъ. Овцата никога не напада, а вълкътъ всѣкога напада. Естеството на месояднитѣ и кръвожадни животни е грубо, жестоко. За своята грубость тѣ често плащатъ съ живота си. Едно време, когато овцата е живѣла въ диво състояние, безъ господарь, който да я пази, вълкътъ я нападалъ, безъ да го държи нѣкой отговоренъ за това. Днесъ, обаче, когато овцата е подъ закрилата на човѣка, всѣки опитъ на вълка за нападане се плаща скъпо. На грубитѣ физически сили се отговаря съ грубость. Куршумътъ лесно разрешава въпроса. Опитва ли се вълкътъ да грабне една овца отъ стадото на овчаря, куршумътъ излиза срещу него. Тѣй щото, искате ли да позна-

ете, какви сили действуватъ въ даденъ моментъ, вижте, какви причини ги предизвикватъ. Известно е, че за последствията се сжди отъ причинитъ.

Като изучавате характера на физическитъ, духовнитъ и умственитъ прояви, виждате, че за реализирането или за противодействието имъ се изискватъ различни усилия. Запримъръ, за съграждането или за разрушаването на една кжща се изискватъ освенъ по груби, още и по-голъми сили. Ако искате да съградите една кжща, ще употребите повече време и по-голъми усилия. Обаче, за съграждането или за проява на едно чувство или на една мисълъ се иска по-малко време, по-малки усилия, но по-фини и меки сили. Ако искате да отидете до слънцето мислено, ще бъдете тамъ за нъколко минути. Искате ли по физически начинъ да отидете на слънцето, нуждни ви сж най-малко хиляда години. За физическото ви отиване до слънцето сж нуждни особени съобщения, каквито днесъ още не сж открити. Не само липсата на съобщителни срѣдства, но и развитието на човъка се явява прѣчка за отиването му до слънцето. Той още не е готовъ да живѣе на слънцето. — Защо? — Не знае езика на слънчевитъ жители, не познава тѣхния редъ и порядкъ, не отговаря на тѣхнитъ мисли и чувства. Тѣ ще го спратъ на границата и ще го питатъ, кжде е паспортътъ му, знае ли тѣхния езикъ, може ли да живѣе безъ физическо тѣло и т. н. Ако имъ

каже, че е дошъл на слънцето, защото има желание да види, какъ живѣятъ тамошнитѣ жители, веднага ще го върнатъ назадъ. — Защо? — Защото желанието му не е разумно.

Следователно, постижими желания сж само разумнитѣ. Разумни желания пъкъ сж онѣзи, между които има връзка. Запримѣрь, ако искамъ да отида на слънцето, моето желание трѣбва да отговаря на желанието на сжществата отъ слънцето. Щомъ сжествува тази връзка, преди заминаването си азъ телеграфирамъ до тамошнитѣ сжщества, че тръгвамъ, да дойде нѣкой отъ тѣхъ да ме посрещне. Оттамъ ще ми отговорятъ, че сж изпратили вече нѣкое сжщество да ме посрещне. При това положение моето отиване на слънцето се осжществява. Нѣма ли връзка между жителитѣ на слънцето и васъ, заминаването ви за слънцето не може да се постигне. Човѣкъ се натѣква на много непостижими желания по различни причини. Запримѣрь, той иска да стане милиардеръ, безъ да държи смѣтка, че всички мѣста за милиардери сж заети вече. Другъ нѣкой иска да стане професоръ, но не успѣва. — Защо? — Нѣма свободно мѣсто за професоръ. Колко професорски мѣста има въ единъ университетъ? Щомъ се заематъ всички мѣста, вие трѣбва да чакате нѣкой отъ професоритѣ да напусне службата си, тогава да заемете неговото мѣсто. Докато е живъ, здравъ и способенъ, никой не може да го измѣсти. Тѣй щото, трѣбва да знаете, че постигането

на вашитѣ желанія зависятъ отъ спазването на известни закони: за реализиране на физическитѣ желанія трѣбва да спазвате известни физически закони, за духовнитѣ желанія ще спазвате нѣкои духовни закони, а за умствени-тѣ желанія — умствени закони. Същевременно, постигането на какво и да е желание е въ зависимостъ и отъ Божественитѣ закони. — Защо? — Защото Божественитѣ закони сж създали и физическитѣ, и духовнитѣ и умствени-тѣ.

Ще приведа единъ примѣръ, за да обясня връзката между тритѣ вида закони. Представете си, че искате да си направите една къща. За да постигнете желанието си, трѣбва да знаете, освенъ физическитѣ, още и духовнитѣ, и умствени-тѣ закони. Ще съградите къщата си споредъ законитѣ на физическия свѣтъ, за да живѣете въ нея съ тѣлото си, т. е. съ другата си къща. Значи, както за съграждане на къщата си, сте взели въ внимание различни закони, така и за съграждане на тѣлото си сте взели въ внимание известни физически, духовни и Божествени закони. Къщата ви, т. е. тѣлото трѣбва да бѣде съградено така, че да разполагате добре съ него; не може ли да разполагате съ него, както искате, все едно, че живѣете подъ наемъ. Затова казваме, че който не е господарь на тѣлото си, той живѣе въ чуждо тѣло — другъ е неговиятъ господарь. Щомъ влѣзе въ къщата си, човѣкъ започва да мисли за ядене — огнището му трѣбва да гори. Следъ това трѣбва да запали лампата, да освѣ-

ти къщата си. Ако въ къщата ви нѣма огънь и свѣтлина, казваме, че тя е запусъла, нѣма обитатели. Както виждате, между физическата къща и тѣлото на човѣка има известна аналогия: къща безъ огнище и прозорци е необитаема. Тѣло безъ сърдце, което да го отоплява, и безъ умъ, който да го освѣтява, сѣщо е необитаемо. Такова тѣло е подхвърлено на произвола на сѣдбата, всѣки може да си играе съ него, както иска.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ преустройство на своето физическо тѣло, да бѣде здраво, силно, пречистено. Съ това тѣло вие ще постигнете не само физическитѣ си желанія, но и духовнитѣ, и умственитѣ. Щомъ постигнете желаніята си по единъ правиленъ начинъ, вие ще осмислите живота си. Когато координира силитѣ на своя организъмъ, човѣкъ може да стане богатъ, силенъ, ученъ. Той може да приложи силитѣ си и въ третѣ свѣта. Като работи за себе си, сѣщевременно той работи и за другитѣ хора. Да организира човѣкъ силитѣ си, това значи, да е постигналъ пълнолѣтието си. Въ този смисълъ, само пълнолѣтниятъ може да бѣде наследникъ на голѣмо богатство. Докато стане пълнолѣтенъ, човѣкъ трѣбва да работи, да създаде условия въ себе си за обогатяване на своето сърдце и на своя умъ.

Когато говоримъ за работа, всѣки търси нѣкаква почтена работа, която да го повдигне предъ очитѣ на хората. Ние пъкъ казваме, че

всѣка работа, достойно изпълнена, е почитена. Мнозина се срамуватъ отъ работата, вследствие на което изпадатъ въ смѣшни положения.

Единъ богаташъ си купилъ една голѣма пуйка, но се срамувалъ да я носи и потърсилъ нѣкое момче да я занесе до дома му. Намѣрилъ нѣколко момчета, но нито едно отъ тѣхъ не се съгласило да носи пуйката му, защото давалъ малко — само единъ доларъ. Всички му искали по три долара. Най-после единъ господинъ, свидетелъ на пазарлъка, се приближилъ до богаташа и му казалъ: Азъ ще ви услужа, ще занеса пуйката до дома ви. — Вие ли? Колко искате? — Ще ми дадете колкото намѣрите за добре. Богаташътъ се съгласилъ на това условие, далъ пуйката въ ржцетъ на носача и тръгналъ напредъ. Като стигналъ вкжщи, той взелъ пуйката отъ ржцетъ на носача и казалъ: Заповѣдайте, вземете възнаграждението си!—Нѣма нужда, нищо не искамъ. — Защо? Да не би и ти, като другитъ, да искашъ три долара? — Нищо не искамъ, господине. Доволенъ съмъ, че можахъ да ви услужа. Въ този моментъ той подалъ картичката си на богаташа. Последниятъ прочелъ картичката и останалъ крайно засраменъ. Носачътъ му билъ председателътъ на Съединенитъ Щати. Богаташътъ се почудилъ, какъ не го позналъ, та се изложилъ така предъ него.

Какво показва този примѣръ? — Нищо друго, освенъ изопаченитъ човѣшки разбирания за моралъ. Значи, морално е да коли човѣкъ

кокошки, агнета, пуйки и да ги яде; неморално е, обаче, да купи нѣщо отъ града и самъ да си го носи. Това е криво разбиране за моралъ, за почтеностъ и т. н. Въ сжщностъ, истинскиятъ моралъ се опредѣля отъ вътрешния стимулъ въ човѣка. Стимултъ пъкъ се опредѣля отъ физическото му тѣло, както и отъ силитѣ, които работятъ въ него. Истински мораленъ човѣкъ е онзи, който има здраво тѣло, добре мобилирано, т. е. добри чувства и добра вътрешна инсталация, за да се отоплява и освѣтява добре.

Едно се иска отъ съвременния човѣкъ: съзнателна работа. По този начинъ той ще открие въ себе си онѣзи дарби, които природата е вложила въ него. Тази работа наричаме вътрешна, духовна. Да открие човѣкъ своитѣ дарби, това значи, да е дошълъ до пробуждане на съзнанието си. Който е проявилъ висшето си съзнание, минава за гениаленъ. Той самъ открива дарбитѣ си, а не очаква на хората да го признаятъ за гениаленъ. Той познава себе си и не се лъже въ своитѣ прояви. Съзнае ли своитѣ дарби, човѣкъ самъ се издига. Запримѣръ, отъ обикновенъ вестникопродавачъ, Едисонъ се издигна до положението на великъ откривателъ. Достатъчно бѣше да разбере, какво е вложено въ него, за да си пробие самъ пътъ въ живота. Той е употребилъ голѣми усилия, трудъ, работа, концентрация на мисълта, за да прояви талантитѣ, които били вложени въ него.

Доколко билъ увлѣченъ и концентриранъ въ работата си, се вижда отъ единъ анекдотъ, който разправятъ за него. Въ деня на сватбата си, Едисонъ отишълъ въ лабораторията си да работи и толкова се увлѣкълъ въ опититѣ си, че забравилъ, че този день не е обикновенъ. Следъ дълго чакане и търсене, най-после го намѣрили въ лабораторията му, унесенъ въ наблюдения и опити. Напомнили му, че днесъ ще се жени. Булката и всички гости се смущавали, че Едисонъ го нѣма, но той билъ спокоенъ, не се вълнувалъ — мисълта му била заета само съ изчисления. Гениалниятъ човѣкъ не се смущава отъ външнитѣ неслоди. Докато всички хора се тревожатъ и смущаватъ, той поглежда спокойно къмъ тѣхъ и си казва: Нѣма защо да се безпокоятъ. Ако една работа не стане днесъ, утре ще стане. Той знае, че това, което хората нареждатъ, не се съпада съ наредбитѣ на природата. Гениалниятъ знае, че нѣщата трѣбва да ставатъ тогава, когато природата ги нарежда. Който е въ съгласие съ наредбитѣ и законитѣ на природата, той е разуменъ човѣкъ. И като се жени, човѣкъ трѣбва да постѣпва разумно. Разумността подразбира, всѣко нѣщо да става на опредѣленото време. Следователно, природата е опредѣлила, кога даденъ човѣкъ трѣбва да се жени. Ожени ли се по-рано, или по-късно отъ опредѣленото време, той непременно ще се натъкне на страдания и мъчности. Спази ли времето, което природата е опредѣлила, той ще има доб-

ри условия за развитие. Женитба, опредѣлена отъ природата, подразбира разумно съчетаване на двама души, на двама приятели, да свършатъ известна работа съ успѣхъ. И Соломонъ, на времето си, казалъ, че за всѣко нѣщо е опредѣлено време, кога да стане. Значи, опредѣлено е, кога човѣкъ трѣбва да се роди, колко време да живѣе и кога да умре.

Днесъ мнозина се оплакватъ отъ условията на живота. Нѣма лоши условия. Това, което хората наричатъ лоши условия, не е нищо друго, освенъ стимули, чрезъ които имъ се дава възможность да работятъ върху себе си, да откриятъ дарбитѣ, които природата е вложила въ тѣхъ. Само по този начинъ човѣкъ може да се импулсира. Да откриешъ една отъ своитѣ дарби, това значи, да постигнешъ своя идеалъ, не абсолютно, но отчасти. Дойде ли до предверието на своя идеалъ, човѣкъ знае вече, какво нѣщо е щастие. Той не търси щастieto си вънъ отъ себе си. Да търсишъ щастieto си вънъ отъ себе си, това значи, да вземешъ пари съ полица, да си направишъ кжща съ тѣхъ, но при най малкото затруднение въ изплащане на полицата, да си застрашенъ да изгубишъ кжщата си. Като знаете това, не търсете щастieto си вънъ отъ себе си. Знайте, че щастieto ви се крие въ разработване на вашитѣ дарби и способности. Щомъ разчитате на вашитѣ дарби, лесно можете да си построите кжща и да я изплатите.

Следователно, не забравяйте, че първа

природата отпуща постояненъ кредитъ, постоянна подкрепа на човѣка за съграждане на неговата кжща, т. е. на неговото тѣло. Всѣки день тя дава по единъ малъкъ запасъ отъ храна за съграждане и подържане на неговия организъмъ. Същевременно тя му е дала милиарди работници — клеткитѣ, да работятъ за него. За да се подържатъ вътрешнитѣ процеси на вашия организъмъ, едно се иска отъ васъ: да не спирате вътрешнитѣ процеси, които ставатъ въ васъ. Това се постига чрезъ непрекъснатата работа отъ страна на сърдцето и на ума. Природата използва мислитѣ и чувствата на човѣка за работа върху самия него. Който прави опитъ да спре своитѣ мисли и чувства, той спира колелото на своя животъ. Отъ движението на това колело зависи неговото щастие. Съ други думи казано: щастieto на човѣка зависи отъ работата, която разумната природа упражнява върху него. Като знаете това, не спирайте потока на тия процеси въ себе си. Бждете въ хармония съ разумната природа, която е предвидила всички ваши нужди и ги задоволява. Нѣма сила въ свѣта, която може да отнеме отъ човѣка това, което природата му е опредѣлила. Нѣма сила въ свѣта, която може да отклони човѣка отъ пътя, който разумната природа му е предназначила.

Като изучавате човѣка астрологически, физиогномически, хиромантически, виждате, че природата е написала на главата, на лицето и

на ржката му всичко, което е минало и което му предстои да мине. Съ това тя го предупреждава и предпазва отъ лошото, което има да минава. Достатъчно е да бжде разуменъ и предвидливъ, за да се справя лесно съ мъжнотията, които срѣща и ще срещне на пътя си. Човѣкъ носи хороскопа съ себе си. Като изучава астрологията, самъ може да си предскаже бждещето. Обаче, отсъствието на вѣра понѣкога му прѣчи да избѣгне лошото, което го преследва. Като го сполети нещастieto, тогава разбира, че има сждба, добра и лоша, има нѣщо писано на главата му, което той трѣбва да изучава и на което трѣбва да вѣрва. Човѣкъ лесно може да изучи себе си, ако се постави като външно лице, отъ което не е специално заинтересуванъ.

Като изучавате човѣшката глава, човѣшкото лице и чело, виждате, че всички хора нѣматъ еднакви мѣрки. Главитѣ, лицата на хората се различаватъ по широчина и дължина. Челата имъ сжщо се различаватъ по височина и широчина. Колкото по-високо и по-широко е челото на човѣка, толкова повече данни има той, способноститѣ му сж по-добре развити. За да има успѣхъ въ живота си, човѣкъ трѣбва да притежава следнитѣ качества: тактъ, твърдостъ, наблюдателностъ, разсждливостъ, интуиция. Има ли тѣзи качества, каквато работа започне, той ще има добри резултати. Развивайте всичкитѣ си чувства и способности, за да постигнете желанията си. Като работите

върху себе си, вие се натъквате на мъчнотии, които можете да понесете съ самообладание. Ето защо, човѣкъ трѣбва да има самообладание, лесно да се справя съ гнѣва, съ обидитѣ и униженията. Който може да се владѣе, той е постигналъ много нѣщо. Не можешъ да бждешъ ученикъ, ако нѣмашъ самообладание. Какъвъ смисълъ има знанието, ако въ моментъ на изпитание не можешъ да запазишъ разположението си? Щомъ се разгнѣвишъ, ти ще изгубишъ всичко, което си придобилъ. Въ края на краищата, знанието ще ти бжде товаръ, а не благо.

Следователно, стремете се къмъ положително знание, което да прилагате въ ежедневиия си животъ. Това знание е нужно, за да се справяте съ малкитѣ мъчнотии. Ако можете да се справяте съ тѣхъ, тѣ ще ви покажатъ пътъ за справяне съ голѣмитѣ мъчнотии. Започнете ли отъ голѣмитѣ мъчнотии и вървите къмъ малкитѣ, нищо не можете да постигнете. И светиитѣ, и адепитѣ започватъ отъ малкитѣ величини и постепенно отиватъ къмъ голѣмитѣ.

И тъй, искате ли да бждете ученици на Великия животъ и да го разберете, започнете съ разрешаване на малкитѣ задачи. Не работите ли по този начинъ, вие ще изпаднете въ песимизъмъ. Това показва, че сте дали пътъ на своитѣ лични и користолюбиви чувства: страхъ, безнадеждностъ, безвѣрие, недоволство и т. н. Тѣзи чувства ставатъ причина да

гледате на Бога като на вашъ неприятелъ. Всѣки неуспѣхъ приписвате на Него. Наистина, има нѣщо, което ви спѣва, но то е за ваше добро. Разумнитѣ същества се противопоставятъ на вашитѣ криви разбирания и, въ желанието си да ви изправятъ, струва ви се, че тѣ ви противодействуватъ. Казвате: Не зная, какво става съ мене, но дето мръдна, все ще се намѣри нѣкой стражаръ да ме следи. Стражаритѣ ви посочватъ пжтя. Като видятъ, че все налѣво клоните, тѣ ви казватъ: Надѣсно! — Ама искамъ да бжда свободенъ. — Щомъ искашъ да бждешъ свободенъ по свой начинъ, едно отъ дветѣ те очаква: или нещастие, или участъка. Участъкътъ е за предпочитане предъ нещастieto. Ще полежишъ два-три деня затворенъ, ще си помислишъ и, като оправишъ мисълта си, ще те пуснатъ. Обаче, ако продължавашъ да вървишъ налѣво, ще паднешъ въ нѣкоя пропастъ и ще си счупишъ крака, ржката или главата. — Ама не съмъ привикналъ да ходя надѣсно. — Ще привикнешъ.

Много хора приличатъ на галени деца. Макаръ и възрастни, тѣ не искатъ да се откажатъ отъ нѣкои свои навици. Ако нѣкой откаже да ги задоволи, тѣ викатъ, роптаятъ, плачатъ. Ние пкъ казваме, че на известни привички има и отвички. Както сж привикнали, така ще се отвикнатъ.

Единъ богатъ български чорбаджия ималъ само една дъщеря, която много обичалъ. Той оставилъ на нейно разположение четири слу-

гини, които задоволявали всичкитѣ ѣ желанія. Тя обичала съ часове да седи до камината и да се топли. Когато камината ставала много гореща, тя казвала : Отвлѣкъ ! — и веднага слугинитѣ я пренасяли на рѣце, далечъ отъ камината. Като истивала камината, тя казвала : Довлѣкъ ! — и веднага я занасяли пакъ на топло. Дошълъ деньтъ, когато се явили годежници, да я искатъ отъ баща ѣ за тѣхна жена. На единъ отъ сериознитѣ кандидати, който се влюбилъ въ нея, бащата казалъ : Мога да ви дамъ дъщеря си, но тя има единъ навикъ, отъ който не може да се откаже — обича да седи на камината и да се топли. Слугинитѣ я пренасятъ отъ камината до сръдата на стаята и отново до камината. — Лесна работа, отговорилъ нейниятъ възлюбенъ. Готовъ съмъ на всичко. Каквото пожелае, това ще бжде. Оженилъ се той за нея, и тя продължавала по старъ обичай : сѣдала на камината и когато ѣ ставало много горещо, започвала да вика : Отвлѣкъ, отвлѣкъ ! Никой не ѣ се притичалъ въ услуга. Възлюбениятъ ѣ взелъ само една слугиня на нейно разположение, която сжщевременно се грижела за цѣлата кжща. Като извиквала нѣколко пжти и не получавала отговоръ, камината силно ѣ припарвала, вследствие на което тя сама ставала оттамъ и сѣдала далечъ отъ нея. Това се продължило три-четири дня и, като видѣла, че нѣма кой да ѣ услужва, тя отвикнала да седи до камината.

Днесъ повечето хора иматъ нѣкакъвъ на-

викъ, отъ който не могатъ да се откажатъ, но единъ день, като се намѣрятъ предъ невъзможността да задоволятъ своя навикъ, тѣ сами започватъ да се отказватъ отъ него. Тѣ мислятъ, че, като служатъ на стария си навикъ, щастието ще имъ дойде на крака. Обаче, като видятъ, че щастието имъ не иде по този начинъ, тѣ отстъпватъ отъ стария си навикъ, т. е. отказватъ се отъ старото. Щомъ се откажатъ отъ старото и приематъ новото, щастието само по себе си ще дойде. Следователно, не чакайте да ви носятъ на ръце отъ едно мѣсто на друго, нито да седите съ часове на топло, но заемете това мѣсто, което природата ви е опредѣлила. Има случаи, когато щастието дохожда предъ нозетѣ на човѣка, но само тогава, когато той е въ съгласие и хармония съ природата, когато изпълнява нейнитѣ закони.

Като ученици на живота, отъ васъ се иска работа, да развивате своитѣ дарби. Това можете да постигнете, само когато сте въ хармония съ разумната природа. При това положение можете да станете виденъ музикантъ, художникъ, философъ, ученъ и т. н. Обаче, най-голѣмото постижение за човѣка е да си изработи характеръ, т. е. да се пресъздаде по новъ, съвършенъ начинъ. Постигне ли това, човѣкъ е осмислилъ живота си. Добриятъ характеръ подразбира култивирани мисли и чувства и проявени добродетели.

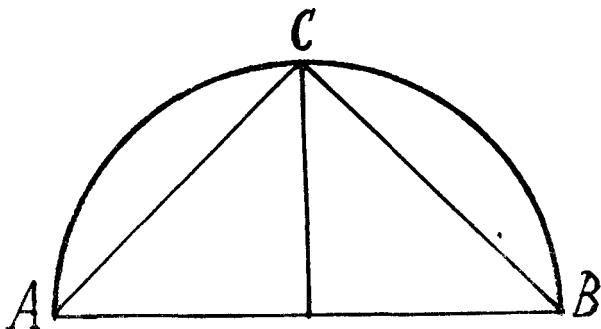
Т. м.

37. Лекция отъ Учителя, държана на
31. май, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Правилна преценка

Т. м.

Представете си, че имате единъ равно-
бедренъ трижгълникъ, ACB — фиг. 1. Въ ме-
ханическата геометрия трижгълникътъ е фигу-

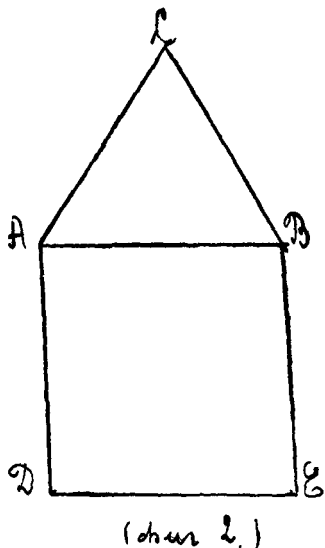
фиг. 1.

ра, но въ живата геометрия той представя човѣка въ движение. Спре ли се човѣкъ на едно мѣсто, ние виждаме само една негова проява. Щомъ започне да се движи, виждаме, ако не всичкитѣ му прояви, поне часть отъ тѣхъ. Върхътъ на трижгълника представя човѣшката глава, т. е. мѣстото, дето се проявява неговата умствена дейность. Ако страната AB — осно-

вата на трижгълника се увеличава, а странитѣ АС и ВС оставатѣ неизмѣнни, формата на трижгълника се измѣня: дветѣ му страни постепенно ще се слегатѣ, докато най-после се слѣятѣ съ основата АВ, и цѣлиятѣ трижгълникѣ се превърне въ права линия. — Кога става това? — Когато човѣкъ изгуби посоката на своето движение въ природата. Въ този случай, той непременно трѣбва да се върне тамъ, отдето е излѣзълъ — въ Първата Причина — началото на творчеството, на дейността, на работата.

Ние можемъ да разгледаме странитѣ на трижгълника като силови линии, а именно: страната АВ, като сили, които действуватѣ въ физическото тѣло на човѣка; страната СВ, като сили, които действуватѣ въ ума, и страната АС, като сили, които действуватѣ въ сърдцето. Ако силитѣ ВС се прелѣятѣ въ АС, увеличава се дейността на сърдцето; ако силитѣ АС се прелѣятѣ въ СВ, увеличава се дейността на ума. Щомъ се увеличи умствената дейностъ на човѣка, намалява се дейността на физическото тѣло. Тази е причината, задето повечето хора днесъ сж много нервни. Колкото е по-голѣма дейността на ума, толкова по-слабъ е човѣкъ. За да не се изтощава нервната му система, частъ отъ умственитѣ сили трѣбва да се прелѣятѣ въ сърдцето. Ако се увеличи дейността на сърдцето, организъмътъ надебелява. Силитѣ на организма сж резултатъ на сумата отъ силитѣ на ума и на сърдцето.

Ако тѣлото се усили чрезмѣрно, за смѣтка на ума и на сърдцето, непремѣнно трѣбва да стане едно раздвижване на силитѣ: отъ тѣлото къмъ ума и отъ ума къмъ сърдцето. Човѣкъ трѣбва да бѣде въ постоянно движение, т. е. трижгълникътъ да се движи. Отъ движението на трижгълника се образува квадратъ — дей-

ствието на физическитѣ сили. Квадратътъ, заедно съ трижгълника — (фиг. 2), образуватъ петожгълникъ — поляризиране на физическитѣ и духовнитѣ сили въ човѣка.

Съвременната наука се занимава съ въпроса за квадратурата на кръга, но още не го е решила. Коя е причината, дето ученитѣ искатъ да опредѣлятъ квадратурата на кръга? Квадратътъ представя рационално число, а кръгътъ — ирационално. Квадратътъ е завършенъ процесъ, а кръгътъ — незавършенъ. Ако завъртите квадрата около своя центъръ, образува се кръгъ. Въ този случай, квадратътъ се допира до кръга въ четири точки. Допре ли се въ три точки, ще се образува крива линия. Третата точка, именно, търсятъ ученитѣ. Намѣрятъ ли третата точка, ученитѣ ще опредѣлятъ квадратурата на кръга. Съ разрешаването на този въпросъ тѣ ще опредѣлятъ направлението на силитѣ въ кръга. Този въпросъ още не е разрешенъ.

И тъй, казахме, че кръгътъ, т. е. кривата линия представя незавършенъ процесъ. Който се движи по крива линия, трѣбва да знае законитѣ на вѣчността, защото незавършенитѣ процеси иматъ отношение къмъ вѣчността. Който се движи по крива линия, не знае, какво ще бжде състоянието му, не знае, какъ ще се измѣнятъ отношенията му къмъ хората, даже и къмъ природата. Другъ е въпросътъ, когато човѣкъ се движи по права линия. Тамъ отношенията сж опредѣлени, защото подразбиратъ отношения между две лица. Яви ли се трета точка, линията се изкривява. Въ търсене на третата точка, човѣкъ се стреми нагоре, като издига перпендикуляръ — идеалътъ, къмъ кой-

то всѣки се стреми. Когато човѣкъ си постави нѣкакъвъ идеалъ въ живота, казваме, че той е идеалистъ.

Каква е разликата между идеалиста и материалиста? Идеалистътъ е човѣкъ, който се качва по високитѣ върхове и оттамъ разглежда природата. Той се движи по перпендикуляра, т. е. по височината на тригълника. Той мечтае за много нѣща, които, макаръ и непостижими, поне го движатъ. Той работи и съ ума, и съ сърдцето си, вследствие на което неговиятъ тригълникъ е въ постоянно движение. Материалистътъ пъкъ живѣе повече въ долинитѣ на живота. Той има само единъ стремежъ — да нареди живота си, колкото е възможно по-добре. Той гледа на живота като на завършенъ процесъ, затова не се стреми къмъ непостижими идеали. Въ сжщностъ животътъ е непостижимъ. Въ това, именно, седи красотата на живота. Поради своитѣ разбирания за живота, материалистътъ изпада повече въ областта на неустойчивитѣ енергии, а идеалистътъ — въ областта на устойчивитѣ енергии. — Кой отъ двамата се намира въ по-добри условия? — Идеалистътъ. Той черпи силитѣ си отъ изворитѣ въ природата, а материалистътъ — отъ щернитѣ. Изворътъ вѣчно тече и дава отъ своето изобилие, а щерната — временно. Както разчитате на извора, така ще разчитате и на всѣки човѣкъ, който разбира живота. Той е свързанъ съ разумната природа, вследствие на което е богатъ и неизчерпаемъ като нея.

Дойдете ли до материалиста, на него малко можете да разчитате. — Докога можете да разчитате на материалиста? — Докато има вода въ щерната.

Мнозина се оплакватъ, че сж изгубили идеала си. — Кога губи човѣкъ идеала си? — Когато гледа на живота материалистически. Той седне предъ богата трапеза, хапне си отъ едно, отъ друго ядене и, като се свърши яденето, животътъ му се обезсмисля. Той казва, че изгубилъ идеала си. Значи, неговиятъ идеалъ се обуславялъ отъ хората. Идеалъ, който е въ зависимостъ отъ хората, всѣкога може да се изгуби. Стремете се къмъ вѣчни идеали, които хората не сж въ състояние да прекратятъ. И яденето може да бжде идеалъ, но само тогава, когато гледате на него като на благо, което произтича отъ природата. Очаквате ли това благо отъ хората, единъ день ще го имате, а на другия день ще се прекрати. Човѣкъ трѣбва да яде, за да подържа живота си, но той ще живѣе, докато мисли, чувствува и действува. При това, въ мислитѣ, въ чувствата и въ постѣпкитѣ му трѣбва да има непрекъснато движение. Движението не подразбира анархия. Щомъ между мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ настане анархия, това показва, че вътрешната връзка между тѣхъ е прекъсната. За да не дойдете до тази анархия, пазете връзката между своитѣ мисли, чувства и постѣпки.

Като ученици, вие трѣбва да дадете права насока на енергиитѣ си, да не се подпуш-

вате. Всѣко подпушване води къмъ страдания, които отклоняватъ човѣка отъ правия пѣтъ. Затова, именно, старитѣ философи сж казали, че, преди всичко, човѣкъ трѣбва да работи съзнателно, да познае себе си. Да познае човѣкъ себе си, това значи, да познае скрититѣ сили въ своя организъмъ, да научи законитѣ, на които тѣ се подчиняватъ. Докато не познае себе си, човѣкъ не може да се справи съ окръжаващата срѣда. Днесъ и учени, и прости, като се натѣкватъ на изпитания, не могатъ да се справятъ. Ученитѣ говорятъ за наука, иматъ знания, но не могатъ да си помогнатъ. Религиознитѣ вѣрватъ въ Бога, но като се затруднятъ съ нѣкоя задача, веднага иде съмнението. Дойдатъ ли болеститѣ, хората изгубватъ и знанието, и вѣрата, и любовта си. Тѣ вече не сж господари на себе си, на своитѣ сили. И току чувате да се оплакватъ отъ главоболие, отъ стомашно разстройство, отъ болки въ гърдитѣ и т. н.

На какво се дължатъ болеститѣ? Една отъ причинитѣ за болеститѣ се дължи на натрупване известна енергия на нѣкои мѣста повече, отколкото трѣбва. Запримѣръ, главоболието се дължи на излишѣкъ на нервна енергия въ главата; стомашното разстройство се дължи на излишѣкъ отъ енергия на нѣкое мѣсто въ стомаха. За да се освободи отъ излишната енергия въ известни мѣста на организма си, човѣкъ трѣбва да знае причината на нейното натрупване. Щомъ намѣри причината,

лесно може да се освободи. Причината може да е въ неправилното съчетание въ мислитѣ. Изправете отношението между мислитѣ си, и болката ще изчезне. Изобщо, най-малката дисхармония между мислитѣ, чувствата и постъпките на човѣка води къмъ заболяване.

За да хармонизира мислитѣ, чувствата и постъпките си, човѣкъ трѣбва да се свърже съ законитѣ на природата. Има закони, които регулиратъ мислитѣ; има закони, които регулиратъ чувствата и постъпките. Свърже ли се човѣкъ съ тѣзи закони, мислитѣ и чувствата му ще потекатъ така правилно, както той приема естествено, спокойно и безъ усилие въздуха и свѣтлината. Кой внася въздухъ въ дробоветѣ на човѣка? Кой внася свѣтлина въ очитѣ му? — Той самъ. Следователно, дайте ходъ на чувствата и на мислитѣ си, свободно да се проявяватъ, да не се спъвате. Хората сами се спъватъ въ чувствата си и си причиняватъ страдания. Запримѣръ, нѣкой се оплаква, че нѣма кой да го обича, и страда. Тукъ се вижда връзката между храненето и чувствуването. Нѣкой се оплаква, че нѣма кой да му сложи да яде. Колкото е право човѣкъ да страда, че нѣма кой да му сложи да яде, толкова е право да страда, че нѣма кой да го обича. Човѣкъ самъ трѣбва да си приготвя ядене, да не очаква на хората. Ако нѣкой иска да му приготви ядене, това е другъ въпросъ. Сжщото се отнася и до обичьта. Човѣкъ трѣбва да обича, да не очаква другитѣ да го обичатъ. Както

стомахътъ има нужда отъ храна, така и сърдцето се нуждае отъ чувства. Обичайте първо вие, за да ви обичатъ хората. Очаквате ли само да ви обичатъ, дълго време ще чакате и ще страдате.

Като ученици, вие трѣбва да бъдете разумни, всѣко нѣщо да използвате на време. Имате ли вѣра, ще я приложите въ голѣмитѣ мжнотии и изпитания. Какъвъ смисълъ има вѣрата, ако не се приложи въ трудни времена? Това положение е подобно на онзи, който носи тояга, а когато го нападнатъ кучета, бѣга. Щомъ имашъ тояга, трѣбва да се бранишъ съ нея. И Мойсей имаше тояга, но докато Богъ не я освети, нищо не можа да направи съ нея. Когато Богъ му каза, че трѣбва да отиде между евреитѣ, да ги освободи, Мойсей се почувствува недостоеенъ. Той отговори: Господи, не мога да изпълня тази мисия. — Хвърли тоягата си на земята! — му каза Господъ. Въ сѣщия моментъ простата овчарска тояга на Мойсея се превърна на змия. — Хвани змията за опашката! Докато си свързанъ съ мене, всичко можешъ да направишъ съ тази тояга — му каза Господъ.

Какво представя тоягата? — Тя не е нищо друго, освенъ разумната човѣшка воля. Прилагайте волята си разумно, както Мойсей — своята тояга, за да постигнете всичко, каквото желаете. Жива е била тоягата на Мойсея, жива е и вашата воля. Тя показва правата посока на движението. Разумната човѣшка

воля, т. е. магическата пръчица или правата линия показва на човѣка, какъ трѣбва да мисли, чувствува и действува, какъ и накѣде трѣбва да се движи.

Дръжте въ ума си образа на равностранныя тригълникъ, като представа за правилното развитие на човѣка, въ умствено, сърдечно и физическо отношение. Човѣкъ не трѣбва да има слабо тѣло, но не трѣбва да има и много развито тѣло, за да не поглъща силитѣ на ума и на сърдцето. — Може ли, наистина, тѣлото да погълне силитѣ на ума и на сърдцето? — Ако не вѣрвате, ще опитате. По-добре е човѣкъ да вѣрва, да не става нужда да опитва всички нѣща на себе си. Защо човѣкъ да не вѣрва като дете? Той може да учи, докато има вѣрата на детето. Изгуби ли тази вѣра, той става голѣмъ критикъ и самъ се спъва въ развитието си. Както човѣкъ има тѣло, нагодено за физическия свѣтъ, така има и чувства — за духовния свѣтъ и мисли — за Божествения свѣтъ. Тѣлото, умътъ и сърдцето сж инструментитѣ, чрезъ които човѣкъ може да се прояви въ тритѣ свѣта. Нѣма ли тѣзи инструменти, той не може да се прояви нито въ единъ свѣтъ.

Нѣкои казватъ, че не разбиратъ всичко, което се говори. — Това нищо не значи. Вие виждате слънцето, но не знаете, какво има на него, какви сжщества живѣятъ тамъ. Вие живѣете на земята, но и нея не познавате абсолютно. Какво има въ центъра на земята, не знаете. Защо не допуснете, че въ центъра на

земята има това, което и въ стомаха, и въ главата? По спектроскопа учениятъ познава, какви елементи се съдържатъ на слънцето. Защо и по мозъка да не познае, какви елементи има въ слънцето? Защо по мозъка човѣкъ не може да познае, каква разумность сжествува на слънцето? Отъ разумността, която сжествува на слънцето, можемъ да говоримъ за разумнитѣ сжества, които живѣятъ на него.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

38. Лекция отъ Учителя, държана на
29. май, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Тритѣ отношения

Т. м.

Всички сте били ученици, изучавали сте аритметическитѣ действия и работите свободно съ тѣхъ. Кажете ми тогава, какво става съ сумата, ако размѣстите събираемитѣ? Измѣня ли се тя или не? — Не се измѣня. Значи, когато събираемитѣ промѣнятъ мѣстата си, резултатътъ остава единъ и сѣщъ: $A + B = C$, $B + A = C$. Това правило остава вѣрно само по отношение на мъртвитѣ числа, но не и по отношение на живитѣ. Запримѣръ, ако имате бомбата А, пълна съ барутъ, и бомбата В, пълна съ динамитъ, дветѣ заедно произвеждатъ резултата С. Обаче, не е безразлично, дали А ще действува първа, или В. Въ двата случая резултатътъ ще бѣде различенъ. Или, ако имате два вола, впрегнати въ една кола, можемъ да изразимъ действието събиране по следния начинъ: А (воловетѣ) + В (колата) = С. Обаче, резултатътъ С ще се измѣни, ако В върви напредъ, а А — назадъ, т. е. ако размѣнятъ мѣстата си. Не е все едно, дали воловетѣ вървятъ напредъ и теглятъ колата, или вървятъ назадъ и бутатъ колата. Не е все едно, дали локомотивътъ е отпредъ, или от-

задъ на машината. Следователно, на физическия свѣтъ, дето числата се разглеждатъ само като количествени величини, резултатътъ C е единъ и сѣщъ, независимо отъ това, дали имате $A + B$ или $B + A$. Обаче, влѣзете ли въ органическия свѣтъ, дето числата иматъ, освенъ количествено, още и качествено значение, тамъ не е безразлично, дали имате $A + B$ или $B + A$. Не е безразлично, дали умътъ е на първо мѣсто, или сърдцето.

Често се говори за ума и за сърдцето на човѣка и казватъ, че нѣкой има силенъ, бистъръ умъ, а другъ — благородно сърдце. — Отъ какво зависи силата на човѣшкия умъ? — Колкото повече нѣща може да схване човѣкъ въ даденъ моментъ, толкова по-силенъ е неговиятъ умъ. Колкото по-бързо математикъ схваща процеситѣ при решаването на нѣкоя сложна задача, толкова по-силенъ е неговиятъ умъ. Центроветѣ, съ които умътъ му работи, сѣ добре развити, направени отъ доброкачествена материя и отзивчиви къмъ силитѣ, които се проявяватъ чрезъ тѣхъ. При това, добъръ математикъ е онзи, който знае, колко храна трѣбва да приема, за да бжде умътъ му бистъръ, да решава задачитѣ правилно. Мислите ли, че, ако не яде два-три дѣня, или ако прѣяде, той може лесно да решава задачитѣ си? Истински математикъ е онзи, който държи стомахътъ си въ исправность: нито празенъ, нито преситенъ. Той разбира вътрешното отношение между числата, вследствие на което никога

не нарушава хармонията на силитѣ въ своя организмъ.

Сега се явява въпросътъ: каква е задачата на храненето? — Трояка: първо, да държи организма въ изправностъ; второ — да поддържа неговата активностъ или работоспособностъ и трето — да го защитава отъ външнитѣ условия. Сжщото се отнася до мислитѣ и чувствата на човѣка. Когато говоримъ за ума, мнозина иматъ предъ видъ развитието на ума. Въ сжщностъ, умътъ не се развива. Да мислите, че умътъ се развива, това значи, да имате материалистическо схващане за него. Значи, умътъ навива и развива нѣщата, т. е. предметитѣ, съ които се занимава, но, самъ по себе си, той нито се навива, нито се развива. И когато казваме, че нѣкой човѣкъ има силенъ умъ, не трѣбва да подразбираме физическа сила. Физическата сила не може да бжде мѣрка за силата на ума. Има известна зависимостъ между физическата и духовната сила на човѣшкия умъ, но тази зависимостъ не е абсолютна. Запримѣръ, слонътъ е по-голѣмъ и по силенъ отъ човѣка, но това не значи, че е по-уменъ отъ него. И слабитѣ сжщества понѣкога вършатъ такава работа, както силнитѣ, безъ да сж много умни. Единъ юнакъ може да повали човѣка на земята, но и микробитѣ, макаръ малки и невидими сжщества, могатъ да повалятъ не само слабия човѣкъ, но даже и най-голѣмия юнакъ. — Къде се крие тѣхната сила? — Въ бързото размножаване. Въ 24 ч. тѣ се размножаватъ

толкова много, че достигатъ на брой до 40—50 милиона и, като войска, обсаждатъ човѣка, нападатъ го и го повалятъ на земята. Тѣ изтеглятъ енергията на човѣка и го обезсилватъ. Единственото спасение на човѣка отъ микробитѣ се заключава въ чистата кръвь. Когато кръвьта на човѣка е абсолютно чиста, безъ никакви външни примѣси, безъ никакви органически утайки въ нея, той устоява на всѣкакви микроби. И да попаднатъ въ кръвьта му, тѣ нѣматъ условия да се размножаватъ. Ето защо, когато казваме, че човѣкъ трѣбва да бжде абсолютно чистъ, съ високъ моралъ, имаме предъ видъ ония благоприятни условия, които го предпазватъ отъ микробитѣ. Чистотата е защита на човѣка отъ ония невидими, тайни врагове, които внасятъ най-силнитѣ отрови въ организма. Въ духовно отношение невидимитѣ врагове на човѣка, които го разрушаватъ, наричаме лоши аспекти. Астрологически, лошитѣ аспекти на планетитѣ, подъ чието влияние може да попадне човѣкъ, показватъ, че той е влѣзълъ въ областъ, населена съ негови неприятели, които го дебнатъ, за да го обератъ, да взематъ нѣщо отъ него. Не постѣпва ли и вълкътъ по сѣщия начинъ по отношение на овцата? Божествена ли е неговата постѣпка? — Не е Божествена. Вълкътъ напада и човѣка, но и това не е Божествено. Той не е създаденъ да напада човѣка и овцата. Коя е причината, че вълкътъ напада овцата? Преди всичко, тѣ коренно се различаватъ: въ овцата действуватъ

меки сили, а въ вълка — груби. Въ това отношение, тѣ нѣматъ нищо общо нито по произходъ, нито по строежъ, нито по влияние на силитѣ, които действуватъ върху тѣхъ. Изобщо, грубитѣ сили рушатъ, унищожаватъ, а мекитѣ помагатъ за растене на тѣлата.

Какви сили се криятъ въ огъня и какви въ свѣтлината? Силитѣ, които огънятъ съдържа, сж груби, разрушителни. Запримѣръ, ако турите дърво въ огъня, то изгаря и се превръща на пепель. Обаче, желѣзото не гори въ огъня, а само се нажежава и започва да свѣти. Ако хванете съ ржка горящото дърво и нажеженото желѣзо, ще се изгорите. Значи, всѣко нѣщо, което е било въ огъня, безразлично, дали гори, или само се нажежава, изгаря кожата на човѣка. Дойдете ли до свѣтлината, вие опитвате действието на мекитѣ сили въ природата. Това виждате на всѣка стѣпка въ свѣта на растенията. Достатъчно е да посѣтите едно семе, или да посадите едно растение въ земята, за да видите, какъ се отразява свѣтлината върху него. Семето пониква и започва да расте, да пуца листа и клончета, да цвѣти и да вързва плодове. Следователно, при горението тѣлата се разлагатъ, а при свѣтлината възрастватъ и се увеличаватъ. Отъ действието на огъня тѣлата губятъ частъ отъ теглото си, а подъ действието на свѣтлината увеличаватъ теглото си. Това се отнася главно до органическия свѣтъ. Ще кажете, че огънятъ е зло. Не се разсждава така. Ло-

шото въ огъня е само тогава, когато тѣлото, което е изгорѣло, не може да се възстанови. Може ли да се възстанови, да приеме първоначалната си форма, това показва, че огънятъ е пречистилъ тѣлото, безъ да го разруши. Така действува Божествениятъ огънь.

Като говоримъ за горението и за растенето, като обратни процеси, вие се интересувате отъ тѣхъ дотолкова, доколкото иматъ отношение къмъ васъ. Гори ли едно тѣло, вие искате да знаете, къде ще спре този процесъ. Що се отнася пъкъ до растенето, вие искате да знаете, отде започва този процесъ. При горението човѣкъ губи любовта си, а при растенето — придобива любовъ. Съ това се обясняватъ симпатията и антипатията между хората. Наистина, ако отношенията съ нѣкой човѣкъ ви причиняватъ загуби, вие не го обичате; ако придобивате нѣщо, обичате го. Представете си, че въ дома ви дойде гостъ, който само взима, безъ да даде нѣщо отъ себе си. Вие гледате, часъ по-скоро да си отиде, и казвате: Не обичамъ този човѣкъ. Много естествено! Не можете да го обичате, понеже той ви причинява само загуби.

Следователно, когато нѣкой казва, че обича, това подразбира, че е гостъ нѣкъде. Той чака наготово да яде и да пие. Кажете ли, че не обича, това показва, че е домакинъ на къщата и е заставенъ само да работи; да вдига и слага трапезата, да приема гости. Ето защо, за да се подържатъ правилни отношения меж-

ду хората, радвайте се, че гостът ви дава възможност да проявите любовта си. Но, за да проявите любовта си и да издържите на нея, и гостът трѣбва да бѣде внимателенъ, да не нарушава добритѣ отношения. Ако само взима, безъ да дава, любовта ви ще охладѣе. Каквото е отношението между госта, който взима отъ домакина и дава, такова е отношението между клиента и гостилничаря. Клиентътъ влиза въ гостилницата, преглежда листа и казва на гостилничаря: Искамъ отъ еди-кое си ядене. Гостилничарътъ му услужва съ разположение, но после и той очаква да получи нѣщо. Докато яде, клиентътъ е любовно разположенъ къмъ гостилничаря; щомъ клиентътъ се нахрани, гостилничарътъ е любовно настроенъ къмъ него, очаква да отвори кесията си и да плати. Това сѣ временни отношения. Човѣкъ трѣбва да бѣде готовъ да дава, безъ да очаква. Който получава, трѣбва да отговаря съ сѣщото, и той да е готовъ да дава. Любовта подразбира правилна омѣна между сѣществата.

Следователно, въ живота всѣки човѣкъ е пѣтникъ, който непременно трѣбва да влѣзе въ нѣкоя гостилница, да набави силитѣ си. За да свърши известна работа, отъ време на време човѣкъ трѣбва да се отбива при нѣкой изворъ, да накваси засѣхналото си гърло, или въ нѣкоя гостилница, да възстанови силитѣ си. Ако пѣтникътъ пѣтува презъ пустинята, все трѣбва да се спре предъ нѣкой изворъ. Иначе,

той ще остане на срѣдата на пътя си. За да свърши работата си добре, човѣкъ трѣбва да направи връзка поне съ водата и хлѣба. Този законъ има отношение и къмъ разумнитѣ същества. За да свърши работата си, човѣкъ трѣбва да бжде свързанъ съ разумни същества, да му помагатъ. И великитѣ хора били свързани съ същества отъ разумния свѣтъ. Колкото и да е силенъ и великъ, човѣкъ не може самъ да свърши работата си, все трѣбва да бжде подпомогнатъ отъ нѣкого. Нуждата отъ близъкъ, отъ приятел, която всѣки човѣкъ изпитва, се дължи, именно, на необходимостта да бжде подпомогнатъ. Само по този начинъ човѣкъ има възможность да се прояви, да даде просторъ на своитѣ дарби да се развиватъ. Като знаете това, вие трѣбва да оценявате приятелството, да не го губите. Изгубите ли приятелството на човѣкъ, когото обичате, вие губите свѣтлината и радостта си. Какво ще правите безъ свѣтлина и радостъ? Истински приятелъ е онзи, който може да ви помага въ труднитѣ моменти на живота. Затова е казано, че приятелъ се въ нужда познава. Ценете приятеля си, ценете приятелството и се стремете да го запазите. — Какъ може човѣкъ да запази приятелството си? — Като отговаря съ величина, равностойна на дадената. Отплата не е материална, но духовна. Запримѣръ, да бждешъ всѣкога благодаренъ на приятеля си за доброто, което той ти прави, това значи, всѣки день да закрепвашъ и усилавашъ прия-

телскитѣ отношения. Благодарността и признателността представятъ вътрешна, духовна обмѣна между приятелитѣ. Ако не си благодаренъ на приятеля си, който ти е помагалъ въ трудни моменти на живота, ти си ялъ, безъ да преценишъ яденето, вследствие на което нѣма да имашъ устой въ постиженията си. — Защо? — Защото приятелътъ ти оттегля свѣтлината си, и ти оставашъ въ тъмнина.

Въ Америка нѣкъде имало единъ знаменитъ проповѣдникъ — Муди. Докато заеме положението на виденъ проповѣдникъ, той миналъ презъ голѣми изпитания: дето излизалъ да проповѣдва, навсѣкжде го пждѣли. По едно време Муди се сприятелилъ съ единъ добъръ пѣвецъ, Сенкелъ, съ когото започналъ да работи: той да проповѣдва, а приятелътъ му да пѣе. Отъ този день Муди се прочулъ като добъръ проповѣдникъ въ цѣла Америка. Преди започване на проповѣдитѣ си, Сенкелъ пѣлъ и свирилъ на органъ, съ което приготвялъ благоприятни условия за Муди. Тѣ работѣли заедно и се радвали на успѣха си. Следъ време, обаче, тѣ се раздѣлили, и работата имъ тръгнала назадъ. И двамата изгубили силата си. Силата имъ се заключавала въ това, че енергията на Сенкела минавала въ мисълта на Муди, а мисълта на Муди имала влияние върху музикалността на Сенкела. Последниятъ проявявалъ своята музикалностъ и способностъ да пѣе главно въ присѣтствието на Муди. Но и Муди се вдъхновявалъ отъ пѣ-

сенята на Сенкела. Муди ималъ добре развито чело, което показвало, че той има тактъ, разбиране и преценяване на музиката. Следъ нѣколкогодишна взаимна работа, и двамата, единъ следъ другъ, заминали за онзи свѣтъ.

Човѣкъ трѣбва да се стреми, да дойде до хармонично съчетаване на силитѣ въ своята душа. За да постигне тази хармония, той трѣбва да се откаже отъ съмнението и подозрението въ себе си, като отрицателни сили. Натѣкне ли се на тѣхъ, трѣбва да ги трансформира, да ги превърне въ положителни. Невъзможно е човѣкъ да остане завинаги въ едно и сѣщо състояние. При това, колкото по-скоро смѣня състоянията си, толкова по-добре за него. Запримѣръ, като ходи ту съ дѣсния, ту съ лѣвия кракъ, човѣкъ мѣни енергията си. Лѣвиятъ кракъ е пасивенъ, дѣсниятъ — активенъ. Щомъ лѣвиятъ кракъ заеме положението на дѣсния, и той става активенъ. Така се смѣнятъ енергиитѣ, и човѣкъ се движи. Сѣщото става съ ума и съ сърдцето на човѣка: въ единъ моментъ умътъ е активенъ, въ следния моментъ — пасивенъ; въ даденъ моментъ сърдцето е пасивно, въ следния моментъ е активно. Докато енергиитѣ постоянно се мѣнятъ, човѣкъ се развива правилно. Не става ли смѣна на енергиитѣ, той не се развива правилно и нормално, вследствие на което се явяватъ болезнени състояния въ него: гнѣвъ, съмнение, подозрение, безвѣрие и др. Изпаднете ли въ отрицателно състояние, направете опитъ.

да трансформирате състоянието си по нѣкакъвъ начинъ, чрезъ движения, чрезъ ядене и т. н. Забелязано е, че яденето уравновесява силитѣ въ човѣка. Видите ли, че двама души се каратъ, дайте имъ да ядатъ. Щомъ започнатъ да ядатъ, спорътъ престава. Значи, храната съдържа въ себе си такива елементи, чрезъ които смекчава грубитѣ и отрицателни сили въ човѣка.

Кога се каратъ хората? Коя е причината за недоразуменията и несъгласията въ човѣшкия животъ? Ако проследите всички причини за спорове и недоразумения, ще видите, че тѣ иматъ материаленъ характеръ и произходъ. Никога духовна причина не може да предизвика недоразумения. Думитѣ, отъ които хората се обиждатъ, съдържатъ въ себе си такива елементи, които предизвикватъ противоречия и недоразумения. Тѣ събуждатъ гнѣва, честолюбието, гордостъта, щеславието на хората, вследствие на което развалятъ отношенията имъ. Има думи, които обиждатъ, но има и такива, които радватъ човѣка. Запримѣръ, ако кажете на нѣкого, че е лицемѣръ, подлизурко, той ще се обиди. Кажете ли му, че е добъръ, способенъ, гениаленъ човѣкъ, ще се зарадва. И въ единия, и въ другия случай, вие сте засегнали нѣщо материално въ човѣка.

Като знаете силата на думитѣ, добре е при самовъзпитанието да си служите само съ такива думи, които повдигатъ и облагородяватъ, както васъ, така и ближнитѣ ви. Защо

да не си служите съ такива думи? Има случаи, когато човѣкъ трѣбва да си послужи съ нѣкоя взривна дума, но не всѣкога. Само изключителни случаи диктуватъ на човѣка да извади нѣкоя бомбастична дума отъ шишето и да я хвърли на точно опредѣлено мѣсто. Обаче, въ всички останали случаи човѣкъ трѣбва да държи отровнитѣ и избухливи думи въ шишета, херметически затворени. Ако сте въ военна зона, между неприятели, които постоянно ви обстрелватъ, ще си послужите съ нѣкоя бомба, да се защитите, но въ мирно време бомбитѣ сж безпредметни.

Какво е нужно на човѣка, за да се прояви? — Условия, които не сж нищо друго, освенъ живитѣ, разумни сжщества, които обикалятъ човѣка. За да не изгуби тѣзи условия, човѣкъ трѣбва да цени тѣзи сжщества и да ги пази като очитѣ си. Съ други думи казано: за да не изгубите условията на живота си, оценявайте разумността, кждето и да я срещнете, както и да се проявява. Тя има Божественъ произходъ. Като оценявате разумността, вие ще се развивате правилно. Доколкото цените хората, дотолкова и тѣ ще ви оценяватъ. Ако цените разумността, вие ще бждете въ съгласие съ Първата Причина на нѣщата. Щомъ сте свързани съ Нея, работитѣ ви се нареждатъ добре. Разумността въ човѣка не е нищо друго, освенъ проява на Божественото въ него. Дето е Божественото, тамъ има успѣхъ и напредъкъ. Божественото или разумността за-

ставя човѣка да прави добро, да услужва на хората, да имъ помага. Колкото и да сж малки тѣзи прояви, радвайте имъ се. Най малката разумностъ, която човѣкъ проявява, служи като градивенъ материалъ за неговото бждеще. Не се отказвайте отъ доброто, колкото и да е малъкъ неговиятъ размѣръ. Не се отказвайте и отъ най-малкитѣ Божествени мисли и чувства. Откажете ли се отъ доброто и отъ великото въ свѣта, вие спирате своето развитие.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ новото. Ако въ всѣка ваша мисль, чувство и проява не внасяте нѣщо ново, вие сте обикновенъ човѣкъ, съ обикновени разбирания. Ще кажете, че сте млади още. Това не ви оправдава. Младъ или старъ, като живѣе, човѣкъ трѣбва да бжде носителъ на новото, на Божественото въ свѣта. Ако не носите новото, и млади да сте, ще остарѣете. Ако пъкъ сте стари, ще оглупѣете. Младиятъ трѣбва да внесе нѣщо ново, чисто, свѣтло въ любовта, а стариятъ — да внесе устойчивостъ и свѣтлина въ мисълта. Не можете ли да направите това, нито младиятъ е младъ, нито стариятъ — старъ. При това положение не можете да очаквате никакъвъ напредкъ. Каквито знания да имате, следъ време ще ги забравите. Тѣ не сж станали ваша плътъ и кръвъ. Тогава ще се намѣрите въ положението на децата, които едва започватъ да учатъ. Какво ще занесете съ себе си на онзи свѣтъ? Като се намѣрите между учени, възвишени сжщества, ще се почувствувате бедни,

окжсани, голи и ще пожелаете отново да се върнете на земята, да започнете съзнателно да учите.

Много нѣща сж вложени въ човѣка, но, докато не се проявятъ, тѣ се намиратъ въ положението на неразцѣвтѣла пжпка. Когато пжпката цѣвне и завърже, само тогава можете да познаете, какво представя тя. За да се прояви, пжпката се нуждае отъ условия. Първото и необходимо условие е любовъ къмъ Бога. Безъ тази любовъ нищо не се постига. Значи, първото условие за постигане и реализиране на нѣщата е човѣкъ да люби Бога. Второто условие е любовъ къмъ ближния, а третото условие — любовъ къмъ себе си. — Защо трѣбва да люби човѣкъ ближния си и себе си? — За да се прояви, т. е. да изяви онова, което Богъ е вложилъ въ него. Да любишъ Бога, това значи, да приемешъ нѣщо отъ любовта Му. Какъ и чрезъ кого ще приемешъ тази любовъ? Чрезъ ближния си. Да любишъ Бога, това значи, да попаднешъ въ най-великия, най-тържествен и мощенъ моментъ за душата си, когато цѣлата природа се открива предъ тебе. Ти виждашъ и чувашъ това, което никога не си видѣлъ и чулъ. Краткъ е този моментъ, но незабравимъ. Следъ това човѣкъ слиза отъ високото положение, въ което е билъ, и отива между своитѣ ближни, да имъ даде нѣщо отъ благото, което е приелъ. Човѣкъ може да преживѣе това състояние въ моментъ на тежки изпитания, следъ което животътъ му се осмисля.

И тъй, пазете тритѣ важни отношения: къмъ Бога, къмъ ближнитѣ си, т. е. къмъ разумнитѣ същества и къмъ самия себе. Съ други думи казано: Любете Бога, а къмъ ближния си и къмъ себе си пазете отношения на взаимно почитание и уважение. Който не люби Бога, той се страхува отъ Него. За да се освободи отъ страха, човѣкъ трѣбва да приложи любовта. Страхътъ спѣва, ограничава човѣка, а любовта го повдига и освобождава.

Днесъ всички хора говорятъ за любовта. Много естествено! Безъ любовъ къмъ Бога нѣма животъ. То е все едно да отидете на нѣкоя планина, дето нѣма нищо за ядене. Вие носите въ раницата си само нѣколко хлѣба. Щомъ огладнѣете, отваряте раницата и започвате да ядете. Само тукъ, на голитѣ планински върхове ще разберете, какво нѣщо е хлѣбътъ, и ще го оцените. Каквото е хлѣбътъ при голитѣ планински върхове и водата — при сухата пустиня, такава нѣщо е любовта при всички условия на живота.

Помнете: Любовъ къмъ Бога, любовъ къмъ ближния и любовъ къмъ себе си сж три мощни формули, съ които можете да разрешавате всички мъчни задачи въ живота си. Колкото по-голѣми знания имате, толкова по-голѣми изпитания ще ви се дадатъ. Вземете примѣръ отъ праведния Иовъ, който мина презъ голѣми изпитания и страдания. Той имаше голѣми знания, но и голѣми богатства: ниви, лозя, говеда; той имаше красиви синове и дъщери, но

всичко изгуби. Най-после му се даде такава страшна болестъ, която го отдалечи отъ всички хора. Животътъ му бѣше въ опасностъ, но издържа изпита си, следъ което получи голѣмо прозрение. Всичкото му богатство се върна отново. Други синове и дъщери му се дадоха, здравето му се възстанови, и той придоби новъ животъ, съ по-голѣма свѣтлина и мъдростъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не мине презъ пещъта на Иова. За да издържи на страданията, човѣкъ трѣбва да има характера на Иова. Ще минете презъ отчаяния, съмнения и протести, но въ края на краищата трѣбва да издържите, както Иовъ издържа. Когато минете презъ тѣзи изпитания, тогава ще придобиете новъ животъ, ново знание и голѣми богатства. Сега сте богати, имате знание, имате синове и дъщери, но всичко това ще изгубите. Единъ день, когато придобиете ново знание, ново богатство, други синове и дъщери, тогава ще получите истинска слава, истинска радостъ, истинска любовъ.

Разбрахте ли това, което днесъ ви говорихъ? Ако не сте го разбрали, като минете презъ изпитанията, ще го разберете.

Т. м.

*

39. Лекция отъ Учителя, държана на 5. юний, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Неизбѣжниятъ пжтъ

Т. м.

Съвременнитѣ хора се интересуватъ отъ въпроса за създаването на свѣта и разискватъ върху него. Тѣ пренасятъ въпроса къмъ себе си и се запитватъ, защо е създаденъ човѣкъ. И на този въпросъ сж дадени много отговори. Едни учени казватъ, че човѣкъ е създаденъ, за да живѣе; други казватъ, че човѣкъ е създаденъ, за да учи, да познае своя Създателъ; трети казватъ, че задачата на човѣка е да мисли само за себе си. Докато е дете, човѣкъ мисли само за себе си, но като порасне, той започва да мисли и за ближнитѣ си. Детето мисли за себе си, но и голѣмиятъ човѣкъ мисли за себе си. — Кога? — Когато е боленъ, когато страда физически или психически. — Какво прави човѣкъ, когато го боли кракъ? — Той постоянно говори за него, превързва го, промѣня лѣкарствата, вдига го, слага го, търси му удобно мѣсто. — Защо мисли толкова много за крака си? — Защото го боли. — Нека търпи! — Не може, болката му е голѣма. Както виждате, болката на единъ кракъ само повдига цѣлъ редъ въпроси.

И тъй, всѣко страдание внася дисхармония

въ човѣка. Дисхармония сѣществува и въ природата. Всѣки пръвѣ потикъ на известна проява или на известно явление е дисхармониченъ, защото представя минаване отъ едно състояние въ друго. Вториятъ моментъ е пакъ дисхармониченъ. И следващитѣ моменти сѣ дисхармонични. — Докога трае дисхармонията? — Докато продължава промѣната, или докато се успокоятъ действащитѣ сили. Има случаи, когато, и следъ успокояване на силитѣ, дисхармонията още сѣществува. Представете си, че вие се намирате на земята, радвате се на простора, на чистия въздухъ и на свѣтлината. Обаче, единъ силенъ човѣкъ дойде при васъ, хване ви за ржцетѣ и започва да ви връзва съ вжже. Това е първиятъ моментъ на смѣна въ състоянието ви, който веднага произвежда дисхармония въ васъ. Следващитѣ моменти сѣ пакъ дисхармонични, защото той ви спуща съ вжже въ дълбокъ кладенецъ. Най-после стѣпвате на дъното на кладенеца, но състоянието ви не се подобрява, вследствие на което и дисхармонията не се прекратява. Много естествено! Вие минавате отъ свѣтлина въ тъмнина, отъ просторъ въ ограничителни условия. Следъ известно време дохожда единъ вашъ приятелъ, подава ви вжже и започва да ви тегли навънъ. Състоянието ви се подобрява, вследствие на което първиятъ моментъ още е хармониченъ. Следващитѣ моменти сжщо сѣ хармонични. Значи, докато условията се подобряватъ, и хармонията продължава. Това сѣ

примѣри, съ които донѣкѣде можемъ да обяснимъ, защо при известни явления въ природата първиятъ потокъ започва съ страдание, а при други — първиятъ потокъ започва съ радостъ.

Като не мислятъ право, нѣкои казватъ, че е все едно, дали сж въ кладенецъ, или на повърхността на земята. Значи, все едно е, дали човѣкъ е на небето, или на земята. Така не се говори. Може ли да бѣде все едно, дали сте въ кладенецъ, дълбокъ хиляда метра, или на повърхността на земята, при чистъ въздухъ, свѣтлина и просторъ? Когато се произнася върху известни въпроси и положения, човѣкъ трѣбва да има предъ видъ резултатитѣ. Не е достатъчно само да кажете, че въ кладенеца е по-лошо, отколкото вънъ, на открито, но вижте, какви резултати ще имате при двата случая. Ако вземете единъ орѣхъ въ ржката си, лесно е да кажете, че това е орѣхъ, но можете ли да отговорите на въпроса, защо орѣхътъ е набръчканъ? Като счупите черупката, виждате, колко е набръчкана ядката му. За да влѣзе въ малката черупка, той е миналъ презъ страдания, вследствие на което се е набръчкалъ. Такова набръчкване или нагъване виждаме и въ човѣшкия мозъкъ. — Какво означаватъ тия нагъвания? — Споредъ нѣкои учени нагъванията на човѣшкия мозъкъ, опредѣлятъ силата на неговия умъ. Значи, колкото е по-нагънатъ мозъкътъ, толкова човѣкъ е по-уменъ. Слабитѣ набраздявания

говорятъ за слабо проявенъ умъ. Защо мозъкътъ на човѣка не е гладъкъ, но нагънатъ? Това сж задачи, които трѣбва да се решатъ.

Следователно, щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да работи, да учи, да решава задачи. Запримѣръ, числото 123 не означава само известно количество единици, но има и друго значение. То може да означава 123 английски лири, 123 слънца или вселени и т. н. Числото 123 може да означава още и 123 микроби, 123 пѣсъчни зрънца, 123 капки отъ първичната материя на живота. Въ всички случаи, числото 123 нѣма еднаква цена. Знаете ли, колко струва една капка отъ първичната материя на живота? За да се приготви една капка отъ тази материя, трѣбва всички машини въ свѣта да работятъ три хиляди години наредъ, като за работници взиматъ участие всички хора на земята — два милиарда работници. Направете изчисление, да видите, колко ще струва една капка отъ тази материя.

Често хората се запитватъ, защо идатъ страданията. Каквото и да имъ се каже за страданията, тѣ пакъ нѣма да останатъ доволни. — Защо? — Не могатъ да ги разбератъ. Въпросътъ за страданията е чисто наученъ. Съ него се занимаватъ само великитѣ Учители. Представете си, че вие сте виденъ философъ и се занимавате съ голѣми философски въпроси. Какво ще бжде положението ви, ако космитѣ на главата ви сж сжщо такива фи-

лософи, като васъ? И тѣ ще философствуватъ заедно съ васъ. Какъвто въпросъ се яви въ ума ви, и тѣ ще започнатъ да разсждаватъ върху него. Обаче, по нѣкакво стечение на обстоятелствата, космитѣ на главата ви се разбъркватъ, и, за да ги оправите, вие взимате гребенъ и го прекарвате нѣколко пѣти презъ косата си. Изведнѣжъ космитѣ, като философи, скачатъ на кракъ и се запитватъ: Кой смѣе да ни безпокои и да ни причинява страдания? Следъ тѣхъ започва да протестира кожата. Като разчесвате космитѣ си, вие причинявате страдания и на кожата, понеже космитѣ сж закрепени въ нея. Както виждате, все философи страдатъ: космитѣ, кожата и т. н. И, като не намиратъ причината за страданията, тѣ не могатъ да си отговорятъ, защото страдатъ. Ако космитѣ бѣха въ изправностъ никакви страдания нѣмаше да иматъ. Понеже не сж въ изправностъ, гребенътъ иде да ги изправи, а съ това имъ създава страдания.

Тѣй щото, когато се запитвате, защо идатъ страданията, ще знаете, че и вие сте единъ философъ, като космитѣ на човѣшката глава. Вие седите на главата на нѣкой виденъ философъ, дето сте се оплели съ други философи. За да ви разплете и изправи, видниятъ философъ взима гребенъ и се мжчи да възстанови хармония между всички философи, които сте се качили на главата му. Каквото и да правите, каквито теории и да създавате за страданието, гребенътъ не иска да знае. Веднѣжъ

влѣзълъ въ ржката на видния философъ, той трѣбва да оправи обърканитѣ косми на главата му. — Ама защо трѣбва азъ да страдамъ? — Защото си се оплелъ съ другитѣ косми. Не само това, но следъ като израстешъ и станешъ дългъ, философътъ решава да те отрѣже, да станешъ по късъ. Той взима ножицитѣ и те скжсява. — Ама и това ли страдание трѣбваше да преживѣя? — Щомъ си станалъ чрезмѣрно голѣмъ, страданията неизбежно ще дойдатъ.

И тъй, щомъ си зададете въпроса, защо идатъ страданията, ще знаете, че причината е двояка: или сте се оплели съ други философи, или сте пораснали повече, отколкото трѣбва. И въ единия, и въ другия случай сѣдбата ще дойде въ видъ на гребенъ и ножици, или да те разплете, или да те отрѣже, да не бждешъ много голѣмъ. Следъ това ще кажешъ, че всичкото ти величие пропаднало, или всичкото ти достоинство се накърнило. За тебе не е добре, но за философа е добре. Той казва: Добре стана, че отрѣзахъ малко космитѣ си, да подиша главата ми свободно. — Защо трѣбва да страдамъ? — За да дишаге свободно чистия планински въздухъ, да приемате безпрепятствено слънчевата свѣтлина. Какво трѣбва да направите, ако живѣете въ гора, дето дърветата сж гъсто насадени? Трѣбва да изсѣчете една частъ отъ тѣхъ, да се разреждатъ, за да прониква слънчевата свѣтлина. Иначе, вие не можете да живѣете въ тази гора и тър-

сите случай да я напуснете. День следъ день вие отсичате по едно дърво, да ги разределите, за да може слънчевата свѣтлина да проникне въ тѣхъ. Свободно мѣсто трѣбва да има въ гората, да освѣтява всички дървета.

Сжщиятъ законъ има отношение къмъ човѣшкитѣ мисли и чувства. Дойде ли въ ума ви една възвишена, благородна, Божествена мисль, веднага трѣбва да ѝ направите мѣсто. Всички обикновени мисли трѣбва да дадатъ пътъ на Божествената, да ѝ отворятъ мѣсто. Влѣзе ли въ сърдцето ви едно Божествено чувство, всички обикновени чувства трѣбва да му отворятъ пътъ. И до днесъ хората сѣкатъ дърветата. — Защо? — Или за прехрана, или защото сж израсли на мѣста, на които хората искатъ да живѣятъ. Много отъ сегашнитѣ дървета сж израсли на чужди мѣста, а не на собствени. Тѣ сж наематели, а не собственици. Щомъ е така, собственикътъ всѣкога може да вземе брадвата и да ги отсѣче. Той ще имъ каже: Вие живѣхте тукъ 200—300 години. Достатъчно вече! Отъ днесъ ви уволнявамъ, идете на друго мѣсто. Дойде ли до онѣзи дървета, които сж израсли на собствени мѣста, господарьтъ нѣма право да ги сѣче. За такива дървета, именно, казваме, че не трѣбва да се сѣкатъ.

Какъ постѣпватъ собственицитѣ на къщитѣ съ своитѣ наематели? Първоначално тѣ правятъ договоръ съ наемателитѣ си за нѣколко години. Щомъ изтече срокътъ, наема-

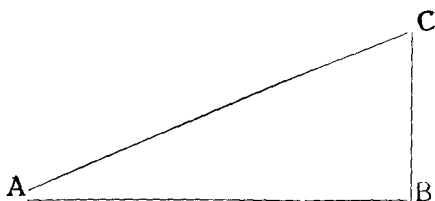
телитѣ напушатъ кжщата и отиватъ въ друга. Ако, въпрѣки договора, наемателитѣ не искатъ да напуснатъ кжщата, собственикътъ има право да ги изпжди. — Ама какъ смѣятъ да ме пждятъ? Вънъ ли трѣбва да излѣза? — Понѣкога е по-добре да излѣзешъ вънъ, отколкото да останешъ въ кжщата, но нежеланъ. Кое е по-добре за пиленцето: да излѣзе отъ яйцето, или да остане затворено въ него? Щомъ е изтекълъ срокътъ за прекарването му въ яйцето, то трѣбва да излѣзе вънъ. Остане ли вжтре, въпрѣки волята на квачката, то е осждено на смъртъ. Следователно, докато си наемателъ, щешъ-не-щешъ, ще плащашъ. Щомъ излѣзешъ вънъ, на открито, ти си свободенъ отъ всички задължения, никой нищо не ти иска. Ти си свободенъ гражданинъ. Такова нѣщо представя смъртъта. Не се страхувайте отъ нея, защото тя освобождава човѣка отъ всички задължения и ограничения.

Сега, като говоримъ за смъртъта, гледайте на нея като процесъ на освобождаване. — Съгласни ли сте съ такова освобождаване? — Добре е да бждемъ свободни, но вънъ ще бждемъ изложени на дъждъ, на бури, на снѣгове. — Дъждътъ, бурята и снѣгътъ иматъ предъ видъ онѣзи, които се криятъ въ кжщитѣ си. Обаче, тѣ нѣматъ никакво отношение къмъ тия, които сж вънъ. Външнитѣ жители сж свободни, нѣма защо да се страхуватъ отъ дъждъ, вѣтръ и снѣгъ. Тѣ сж граждани на широкии свѣтъ. Тѣ сж свободни птици.

Като слушате да се говори по този начинъ, казвате, че животътъ на открито не е съгласенъ съ обществения строй. И пилето казва същото на майка си, но като го мжти, тя му разправя: Докато срокътъ отъ 21 дни не е изтекълъ, ти ще живѣешъ споредъ установенитѣ закони на обществото. Щомъ дойде 21-ия день, ти ще напуснешъ яйцето, ще излѣзешъ вѣнъ и ще се чувствувашъ свободенъ гражданинъ. Ще видишъ, че законитѣ на обществото могатъ да се мѣнятъ: при едни условия тѣ сж едни, при други условия — други. — Ама това е противоречие. — За глупавия е противоречие, но не и за мъдреца. За мъдреца само единъ законъ не се мѣни, той остава вѣченъ, неизмѣненъ, абсолютенъ. Всички останали закони се мѣнятъ. Всички знаете, че съществува законъ за притегляне на тѣлата, т. е. законъ за земното притегляне. По силата на този законъ, всички тѣла, свободно движещи се падатъ на земята. Значи, земята ги привлича. Същевременно, земята се привлича отъ слънцето и се върти около него. Днесъ е така. Ще дойде день, когато тия закони ще се измѣнятъ, ще се създадатъ нови, по-свършени закони. Какви ще бждатъ тѣзи закони, не знаемъ, но предполагаме, че ще бждатъ по-свършени отъ сегашнитѣ. Че това ще бжде така, виждаме отъ факта, че първитѣ нѣколко потици на природата сж дисхармонични, а вторичнитѣ — хармонични. Значи, първичнитѣ процеси сж дисхармонични и несвършени, а вто-

ричните — хармонични и съвършени. Запри-
мъръ, слизането на човѣка въ кладенеца е
дисхармониченъ процесъ, излизането отъ кла-
денеца е хармониченъ. Дисхармонията подраз-
бира несъвършенство, а хармонията — съвър-
шенство.

И тъй, страданията не сж нищо друго,
освенъ слизане въ дълбокъ кладенецъ. Като
слиза въ кладенеца, човѣкъ върви по посока
AB — фиг. 1. Следъ като прекара известно

фиг. 1.

време въ ограничителнитѣ условия на кладенеца,
човѣкъ започва да търси изходенъ пътъ. Най-
после той се качва по посока BC, която го
изважда на повърхността на земята. Като си
дава смѣтка за страданията, презъ които е
миналъ, той вижда, че е могълъ да мине на-
право по посока AC, вмѣсто да образува счу-
пената линия ABC. Обаче, преди да е миналъ
презъ страданията, той не би могълъ да намѣ-
ри посоката AC. Следователно, посоката AC
подразбира придобита опитностъ. Безъ стра-
дания нѣма опитности. — Защо е така? —
По този въпросъ не се пита. Дойде ли стра-

данието, човѣкъ трѣбва да учи. Той може да задава въпроси, но същевременно да учи. Въ същностъ, само страдащиятъ задава въпроси. Който не страда, не задава никакви въпроси. Страдащиятъ е гладенъ, лишенъ отъ храна. Подъ напора на глада, той постоянно пита, защо страда, защо никой не му помага. Обаче, като получи храна, той вече не страда, нищо друго не го интересува, освенъ хлѣба. Той сѣда предъ трапезата и започва да яде.

Следователно, докато не е миналъ отъ А къмъ В и отъ В къмъ С, човѣкъ не яде, но само се мъчи и страда. Щомъ дойде до точка С, той постига желанията си, дава му се да яде. Точката С представя областта на радостта. Законъ е: следъ всѣко страдание иде радостъ. Който иска да участвува въ радоститѣ, непременно трѣбва да приеме страданията, като неизбѣженъ пѣтъ въ живота си. Страданието всѣкога се стреми къмъ радостта. Въ този смисълъ, страданието е стремежъ на човѣшкия духъ да мине въ областта на радостта. Обаче, никой не може да направи стѣпка напредъ къмъ радостта, ако не е миналъ презъ страданието.

И сегашнитѣ хора се радватъ, но повечето имъ радости сѣ остатѣци отъ миналото. Значи, днесъ хората участвуватъ въ чужди радости. Когато говоримъ за радостта, ние имаме предъ видъ истинската радостъ, която е собствено притежание на всѣки човѣкъ. Има ли такава радостъ, той никога не може да я изгуби. Тя

е неговъ собственъ капиталъ. Чуждото всѣкога остава чуждо.

Какво разбираме подъ думата собственостъ? Всѣко нѣщо, отъ което човѣкъ се ползува въ даденъ моментъ, е негова собственостъ. Ако нѣкой се опита да притежава сжщия предметъ, въ сжщия моментъ, той посѣга на чужда вещь. Могатъ ли двама души, въ единъ и сжщъ моментъ, да четатъ една книга? Щомъ единиятъ е взелъ книгата въ ржката си, другиятъ трѣбва да чака, да се освободи книгата, и тогава да я чете. Докато първиятъ чете, книгата е херметически затворена за втория. Отъ обикновенитѣ книги двама души могатъ едновременно да четатъ, но що се отнася до книгитѣ на живата природа, до страданията, тамъ всѣки самъ ще чете. Никой никого не може да замѣсти въ четенето на житейскитѣ книги. Тамъ, именно, е трагедията на живота. Всѣки самъ ще чете книгата, която му е дадена. — Защо? — Преди да си отговорите на този въпросъ, запитайте се, защо живѣете и защо умирате. Ако на тѣзи въпроси не можете да си отговорите, не търсете отговоръ и на другитѣ въпроси. Смъртъта е резултатъ на живота. Който не разбира живота, той умира, безъ да възкрѣсва; който разбира живота, той умира и вѣчно живѣе. Смъртъ безъ животъ подразбира лишаване отъ благата на живота. Ако смъртъта е резултатъ на живота, какво представя тогава самиятъ животъ? Той е резултатъ на Великия животъ, въ който се проявява разумно-

стъта на великитѣ и възвишени сжщества. Докато дойде до Великия животъ, човѣкъ неизбежно ще мине пжтя отъ А до В и отъ В до С, при което имате отношенията АВ:ВС:СА. Пжтьтъ АВ представя пжть къмъ страдания и противоречия; пжтьтъ ВС води къмъ радостта, и най-после, пжтьтъ АС представя условия за реализиране на живота. Съ други думи казано: човѣкъ може да очаква разумни резултати отъ живота, само следъ като е миналъ презъ страданията.

Като ученици, вие трѣбва да си изработите нова философия на живота. Това значи, да сте минали презъ страданията. Само онзи може да разбира живота, да има свой моралъ и да помага на хората, който е страдалъ. Той има право да употреби най-хубавата храна, която природата дава. Не познава ли страданията, човѣкъ се намира въ положението на дете, което едва започва да пѣпли. Какво можете да очаквате отъ този човѣкъ? Ако сподѣляте съ него своитѣ опитности и страдания, той ще слуша, какво му говорите, безъ да ви разбира. Ако рече да ви отговори, вмѣсто утеха, ще ви каже нѣкаква глупостъ.

Помнете: докато едно сжщество не мине презъ най-голѣмитѣ страдания, то не може да влѣзе въ пжтя на щастieto, т. е. въ разумния животъ. Който не разбира живота, казва, че другъ животъ, освенъ земния, не сжществува. Така казва и материалистътъ. Ние пъкъ казваме: Задъ неразбрания животъ нищо

друго не съществува. Обаче, задъ разбрания животъ съществува другъ, по-великъ и съвършенъ, въ който се проявяватъ любовта и разумността. Ако ученикътъ отъ първо отдѣление не може да разбере отношението на числата отъ едно до десетъ, той не може да разбере и другитѣ числа, които идатъ следъ десеттѣ. Това не значи, че другитѣ числа не съществуватъ.

Следователно, ако не разбирате сегашния животъ, нѣма да разберете и бждещия; ако разберете сегашния животъ, ще разберете и бждещия. Ако едно отъ действията въ дадена задача не е правилно, цѣлата задача ще бжде неразрешима. За да се реши задачата правилно, всичкитѣ ѣ действия трѣбва да бждатъ правилно решени. Съ други думи казано: ако първитѣ процеси сж правилни, и следващитѣ ще бждатъ правилни. Значи, всичко зависи отъ първата стѣпка. Ако първата стѣпка е права, всички останали ще бждатъ прави. Вземете ли първата стѣпка въ живота си криво, всички останали стѣпки ще бждатъ криви. Бждете внимателни, да вземете права стѣпка, за да разберете живота, който ви е даденъ.

Сега, ако нѣкои отъ васъ сте обезсърдени, това показва, че слизате въ кладенеца, къмъ точка В. Щомъ сте дошли до В, положението ви е добро, скоро ще тръгнете къмъ С. Ако сте насърдени, вие сте тръгнали вече къмъ С. Значи, и когато се обезсърдчи, и ко-

гато се насърдчи човѣкъ, положението му е добро. И въ двата случая той се намира въ положителната страна на живота, въ възходящитѣ процеси.

Т. м.

*

40. Лекция отъ Учителя, държана на 12. юний, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Свиване и разширяване

Т. м.

Ще прочета 8, 9 и 10 стихове отъ II. гл. отъ книгата на Иезекиила.

„Ти, обаче, сине чловѣчески, слушай това, което азъ ти говоря: не ставай отстъпникъ, като този отстъпникъ домъ; отвори устата си и изяжъ това, което ти давамъ азъ.“ — (8 ст.).

„И видѣхъ, и ето ржка простръйна къмъ мене, и въ нея свитѣкъ книга.“ — (9 ст.).

„И разви го предъ мене; и бѣ писано извѣстре и извѣтъ, и въ него писани плачове, и ридания, и горко.“ — (10 ст.).

Често съвременнитѣ хора се натъкватъ на изненади и на неестествени нѣща въ живота. Всѣко неизвестно нѣщо изненадва човѣка, и той го намира за неестествено. Запримѣрь, неестествено е за аристократа мазолестата ржка на работника. Като хване ржката му и усѣти мазолитѣ и пришкитѣ ѝ, той казва, че работникътъ има груби ржце. — Кои хора иматъ груби ржце? — Работниците. — Следователно, ако ви трѣбватъ работници, ще търсите хора съ груби, корави, здрави ржце. Ония, които иматъ меки, деликатни ржце, не сж способни за работа. Когато човѣкъ работи, мускулитѣ

на рждетъ му се свиватъ и разширяватъ, вследствие на което чрезмѣрно се развиватъ.

Когато говоримъ за свиване и за разширяване, ние засѣгаме единъ физически законъ, споредъ който тѣлата се свиватъ при студъ, а разширяватъ при топлина. Не само тѣлата се разширяватъ, но и мислитѣ, и чувствата, и постѣпкитѣ. Много отъ болезненитѣ състояния и неразположения на човѣка се дължатъ на свиването на капилярнитѣ сѣдове. Свиването и разширяването на капилярнитѣ сѣдове става подъ влиянието на електричеството и магнетизма. Човѣкъ трѣбва да живѣе нормално, да спазва законитѣ на природата, да не става чрезмѣрно свиване на капиляритѣ. Свиватъ ли се, става търкане на стеничкитѣ имъ, отдето произлизатъ болеститѣ и болезненитѣ състояния. Свиването предизвиква възпаление, а оттамъ и различни подувания, бодежи, припадъци и т. н.

Кои мисли и кои чувства предизвикватъ свиване на капиляритѣ? — Отрицателнитѣ. — Значи, всѣка лоша мисль, всѣко лошо чувство и всѣка лоша постѣпка стѣсняватъ капилярнитѣ сѣдове и прекъсватъ теченията на електричеството и магнетизма въ човѣшкия организъмъ. Електричеството и магнетизмътъ се движатъ по известни линии, иматъ специфиченъ ритъмъ. Когато линиитѣ на движението и ритмусътъ имъ се измѣнятъ, въ организма на става известна дисхармония, и ние казваме, че човѣкъ заболява. Ето защо, като ученици на

Великия животъ, вие трѣбва да изучавате ритмуса на своитѣ мисли и чувства и да ги съгласявате съ ритмуса на природата. Всѣко нарушаване на ритмуса на вашитѣ мисли и чувства води къмъ лоши послѣдствия. Всѣко нарушаване на разумнитѣ природни закони води къмъ неестествено свиване и разширяване на капиляритѣ, които причиняватъ различни болести.

И тъй, когато се препоръчва на човѣка самообладание, това подразбира вътрешна хармония между мислитѣ и чувствата му. Ще кажете, че една лоша мисълъ или едно лошо чувство не могатъ да причинятъ нищо лошо. Може въ момента да не се отразятъ вредно върху организма, но следъ нѣколко години ще се видятъ лошитѣ имъ послѣдствия. Понѣкога лошитѣ послѣдствия идатъ веднага. Следователно, когато се натъкнете на лоши послѣдствия, не се чудете, отде идатъ. Търсете причинитѣ имъ въ мислитѣ и въ чувствата си. Причината на физическитѣ и на психическитѣ болести се дължи на нечистата кръвь. Лошитѣ мисли и чувства правятъ кръвьта нечиста. Тѣ оставятъ своитѣ ларви, които се размножаватъ въ кръвьта и изхвърлятъ нечистотиитѣ си въ нея. Въ процеса на размножаването си тѣзи ларви изяждатъ тлѣстинитѣ въ човѣшкия организмъ, отъ което човѣкъ постоянно слабѣе. Изверженията имъ пѣкъ тровятъ кръвьта.

Новото, къмъ което се стремите, подразбира нова хигиена, която започва отъ ми-

сълътата, отъ чувствата и отъ постъпките. Ако тази хигиена се преподава на гладния, той ще каже, че иска хлѣбъ и не се интересува отъ мислитѣ, чувствата и постъпките си. Ние пъкъ казваме, че гладътъ се дължи, именно, на чрезмѣрното свиване и разширяване на капилярнитѣ сѣдове, вследствие на нечисти мисли и чувства. Ако стомахътъ на човѣка е разстроенъ, какъ ще яде той? Ако стомахътъ му е здравъ, той ще яде съ апетитъ и разположение. Невъзможно е здравъ човѣкъ да бѣде гладенъ. Той всѣкога ще бѣде въ състояние да изкара прехраната си и да не гладува. Другъ е въпросътъ, ако нечистотата въ мислитѣ и въ чувствата разстрои стомаха му. Човѣкъ трѣбва да има здравъ стомахъ, съ пластични движения, съ хармониченъ ритмусъ, за да бѣде животътъ му нормаленъ. Ако стомахътъ на човѣка е нормаленъ, свиванията и разпуцанията сѣщо трѣбва да бѣдатъ нормални, за да кажемъ, въ заключение, че ладенъ човѣкъ живѣе по правилата на новата хигиена. Следъ всичко това човѣкъ може да каже, че има нужда отъ храна. Щомъ стомахътъ му е нормаленъ, той може да се храни свободно, безъ страхъ отъ разстройство. Обаче, ако стомахътъ му се свива и разпуца неправилно, той не може да говори за естествено хранене. Свие ли се стомахътъ, храната не може да се смели, вследствие на което се образуватъ отровни газове, които отравятъ кръвта. Отровната, нечиста кръвъ причинява болести и разстройство на

отдълнитѣ органи. Запримѣръ, забелязано е, че всѣка дисхармония въ мозѣка причинява разстройство въ корема; и всѣка дисхармония въ симпатичната нервна система причинява главоболие. Ето защо, за да не боледувате, дръжете въ изправностъ състоянието на главния си мозѣкъ и симпатичната нервна система. Когато мозѣкътъ е въ хармонично състояние, той може да лѣкува всички болести. Влѣзе ли една отрицателна мисълъ въ него, веднага се явяватъ неразположения, болести, разстройства и т. н. Това е една отъ причинитѣ за отслабване на паметта и за объркване на мисълта.

И тъй, здравословното състояние на организма зависи отъ правилнитѣ функции на мозѣка и отъ правилното свиване и разпусчане на капиляритѣ. Съ други думи казано: Здраве то на човѣка зависи отъ неговитѣ добри мисли и чувства. Всѣка мисълъ, всѣко чувство, които произвеждатъ известни пертурбации въ организма, сж непотрѣбни. Другъ е въпросътъ, ако една мисълъ направи превратъ въ човѣшкия животъ. Тази мисълъ е хармонична. Тя има правиленъ ритмусъ, вследствие на което капиляритѣ се свиватъ и разпусчатъ нормално. Когато хармониката се свива и разпуска правилно, казваме, че музикантътъ е добъръ, въздухътъ влиза и излиза правилно отъ нея. Ако въздухътъ не влиза и не излиза отъ хармониката, никакъвъ тонъ не се чува. Сжщиятъ законъ се отнася и до мисълта. За да мисли човѣкъ правилно, мозѣкътъ му, като инстру-

ментъ, трѣбва равномѣрно да се свива и разширява, да издава правилни тонове. Като мисли правилно, човѣкъ прекарва идеитѣ си презъ своя мозъкъ. дето узрѣватъ и даватъ плодове. Оттукъ вадимъ заключението: само онѣзи мисли ползуватъ човѣка, които могатъ да дадатъ плодъ. Не даватъ ли плодъ, тѣ се исичатъ и изхвърлятъ навънъ, както земедѣлцитѣ постъпватъ съ безплоднитѣ дървета.

Като наблюдавате хората, виждате, че всѣки човѣкъ има специфиченъ цвѣтъ на лицето: жълтъ, бѣлъ, розовъ, тъменъ, почти черенъ. Цвѣтътъ на лицето се опредѣля отъ мислитѣ. Черниятъ цвѣтъ е земенъ. Когато лицето на човѣка почернѣе, това показва, че той е свързанъ съ земята. Недоволството въ човѣка предизвиква потъмняване на лицето. Когато честолюбие и щеславие взематъ надмощие въ човѣка, лицето му пожълтява. Жълтиятъ цвѣтъ на лицето е неестественъ. Ще кажете, че и светиитѣ сж жълти. Грамадна разлика има между цвѣта на лицето на светията и на честолюбивия човѣкъ. Какъвто и да е цвѣтътъ на лицето, той трѣбва да остане отвънъ, да не прониква въ живота. Самъ по себе си животътъ е безцвѣтенъ: вътрешно е безцвѣтенъ, а външно — обагрень съ различни цвѣтове. Влѣзе ли единъ отъ цвѣтоветѣ въ живота, човѣкъ става нещастенъ. Казватъ, че нѣкой човѣкъ е посинѣлъ. Това е неестествено състояние. Посиняването показва, че кръвта

му е нечиста, отровна. Щомъ кръвта е нечиста, устнитѣ, лицето на човѣка посиняватъ.

Цвѣтоветѣ се дѣлятъ на топли и на студени. Запримѣръ, червениятъ цвѣтъ е топълъ, магнетиченъ. Ако искате да растете, да се развивате правилно, свържете се съ червения цвѣтъ, не червениятъ, бояджийски цвѣтъ, но съ живия червенъ цвѣтъ, съ който природата си служи. Достатъчно е единъ пжтъ да видите този цвѣтъ, за да не го забравите никога. Често този цвѣтъ се явява на устнитѣ на здравия, жизнерадостенъ човѣкъ. За да бжде здравъ, човѣкъ трѣбва да вижда красотата въ природата и да я цени. Красотата храни човѣка. Изучавайте природата съ любовъ, да се свържете съ нейнитѣ красиви линии, които помагатъ за правилното свиване и разширяване на капиляритѣ. Излизайте сутринъ, да наблюдавате изгрѣва на слънцето, и вечеръ, да наблюдавате звездитѣ, да видите красивитѣ линии на природата. Благословение е да гледа човѣкъ красивото. Ако очитѣ не гледатъ и не търсятъ красивото, човѣкъ не може да расте и да се развива.

Единъ турски бей се оженилъ за мома, която той преди сватбата си не видѣлъ. Едва следъ сватбата той ималъ право да я види, и, харесва ли я, или не, трѣбвало да се примири съ положението си. Такъвъ билъ стариятъ турски обичай. Следъ вѣнчаването, булката се обърнала къмъ възлюбения си съ думитѣ: На ко-го ще ми кажешъ да се показвамъ? Като ви-

дѣлъ грозотата ѝ, той отговорилъ: Показвай се, на когото искашъ, но не и на мене.

Следователно, пазете се отъ идеи, които внасятъ въ ума и въ сърдцето нѣщо дисхармонично. Тѣзи идеи приличатъ на грозната мома, на която възлюбениятъ ѝ може да каже: Показвай се, на когото искашъ, само на менъ не се показвай. Защо ви сж такива мисли и чувства, които рушатъ ума и сърдцето? Защо ви сж такива мисли и чувства, които внасятъ недоволство въ васъ? Каква полза ще ви допринесатъ ония мисли и чувства, които предизвикватъ неправилно свиване и разширяване на капиляритѣ? Всѣко чрезмѣрно свиване и разширяване на капиляритѣ произвежда дисхармонични, отрицателни чувства и мисли въ човѣка. Подъ тѣхното влияние човѣкъ постепенно се разрушава.

Помнете: Невъзможно е да хармонизирате отрицателното съ положителното. Невъзможно е да угодите на човѣка, на когото сж угаждали най-голѣми майстори. Може ли бедниятъ и простъ човѣкъ да задоволи вкуса на единъ князь, на когото сж готвили най-добритѣ готвачи въ свѣта? Каквото и да прави беднякътъ, той никога не може да задоволи княза. Обаче, ако е уменъ и познава психологията на гладния човѣкъ, той ще покани княза да отидатъ заедно на екскурзия, съ малко храна, и, като погладува три-четири деня, князьтъ ще остане крайно доволенъ отъ простата селска попара отъ хлѣбъ и сирене. По отношение на природата, човѣкъ не е нищо друго, освенъ

княжески синъ, който е задоволенъ отъ всички страни. Следователно, каквото и да прави природата, каквото и да му дава, не може да го задоволи. Това му дава, той не го харесва ; онова му дава, не го иска. Природата мълчи и не го заставя насила да приема благата, които му дава. Единъ день тя му предлага да го разходи по планинитѣ и, като го остави гладенъ нѣколко деня, той приема съ благодарностъ попарата, която природата му приготвила. Кой не е миналъ презъ такава опитностъ? Достатъчно е да боледува човѣкъ 15·20 деня, за да огладнѣе толкова много, че да бжде готовъ и на най-скромната попара, съ хлѣбъ и малко сиренце. Докато билъ здравъ и ситъ, отблъсквалъ попарата, но следъ като боледувалъ и изгладнѣлъ, той е готовъ и на нея и казва: Отлична е тази попара! Благодаря на Бога, че ми даде това благо. Отъ този моментъ хармонията въ човѣшния организъмъ се възстановява, капиляритѣ се свиватъ и разширяватъ правилно, вследствие на което и ритмусътъ на неговия животъ влиза въ своя нормаленъ ходъ.

Като ученици, отъ васъ се иска приложение на новото. — Въ какво се заключава новото? — Въ хармонизиране на мислитѣ и чувствата. Запримѣръ, ако цвѣтътъ на лицето ви е жълтъ или черенъ, съ помощта на мислитѣ си вие трѣбва да го измѣните. Ако очитѣ ви пожълтѣятъ, погледътъ ви се размжти, пакъ съ мисълта си трѣбва да го про-

ясните. Погледътъ на човѣка трѣбва да бжде ясенъ и мекъ. Лицето му трѣбва да бжде свѣтло, отворено като небе. За да бждете здрави, очитѣ ви трѣбва да бждатъ чисти, ясни, а погледътъ ви — мекъ. За да запази здравословното си състояние, както и чистотата и яснотата на очитѣ си, човѣкъ трѣбва да яде малко и да дѣвче храната си добре. Доброто и правилно хранене подразбира добро свирене. Следователно, ще обтегнете добре струнитѣ на своята арфа и ще свирите на тѣхъ, ще взимате пълни акорди, като внимавате да не кжсате струнитѣ. Останете ли съ една струна, никаква пѣсенъ не може да излѣзе. Ще свирите ту съ едната, ту съ дветѣ ржце, после ще свирите съ кръстосани ржце, за да изразите идеята си правилно. Съ други думи казано: ще ядете ту на лѣвата, ту на дѣсната страна, ще ядете бавно, ще дѣвчете добре, за да имате добъръ резултатъ. Ако дѣвчете само на лѣвата страна, ще станете много чувствителни; ако дѣвчете само на дѣсната страна, ще развиете повече мисълта си. За да има хармония между мислитѣ и чувствата ви и да придобиете вжтрешенъ миръ, дѣвчете и на лѣвата, и на дѣсната страна. Вземете примѣръ за хранене отъ млѣкопитаещитѣ, главно преживнитѣ животни. Волътъ, запримѣръ, следъ като сдѣвче храната и я изпрати въ стомаха си, отново я връща въ устата си, дето я преживва. Съ това се обяснява голѣмото му спокойствие и търпение.

Нѣкой ще възрази на това, че хлѣбъ нѣма, а ще се учи, какъ да го дѣвче. — Когато нѣмашъ хлѣбъ, нѣма да дѣвчешъ, но като имащъ хлѣбъ, трѣбва да знаешъ, какъ да го дѣвчешъ, за да не те биятъ. Който не дѣвче добре храната си, страда. Страданията, болеститѣ, презъ които човѣкъ минава, представятъ тоягата на природата. Всѣки органъ трѣбва да изпълни своята функция, да не я оставя на другитѣ органи. Запримѣръ, задачата на жбитѣ е да разкъсатъ храната, да я сдѣвчатъ добре и следъ това да я изпратятъ въ стомаха. Задачата на стомаха е като химикъ, да обработва храната, но не и да я дѣвче. Ако храната е сдѣвкана добре, стомахътъ ще извърши процеситѣ си добре. Ако храната не е сдѣвкана добре, стомахътъ не отговаря за чуждата работа; той ще я прехвърли нѣколко пѣти на тукъ-натамъ, ще я обърне на една и на друга-страна, ще извърши химическитѣ процеси, доколкото му е възможно, а за несдѣвканата храна не отговаря. Часть отъ нея се изхвърля навънъ, а другата часть се натрупва между тъканитѣ, като необработена, полуорганическа материя, която причинява различни болести.

И тъй, искате ли да бждете здрави, да се развивате нормално, физически и духовно, обърнете внимание на състоянието на капилярнитѣ сждове, да се свиватъ и разширяватъ правилно. За тази цель никога не пийте студена, ледена вода. Пиете ли студена вода, капилярнитѣ сждове на гърлото и на стомаха

се свиватъ чрезмѣрно и причиняватъ редъ болезнени състояния. Никога не дишайте презъ устата си, защото капилярнитѣ на дробовѣтъ се свиватъ. Приемайте въздуха презъ носа, за да се пречисти и стопли. За това помага лигавата ципа и течностъ въ носа. Пийте топла вода, дишайте дълбоко, но презъ носа, за да запазите здравето си и да се лѣкувате, ако сте заболѣли отъ нѣкаква болестъ. Опасно е за човѣка, когато капилярнитѣ сждове се разширяватъ повече, отколкото трѣбва, безъ да могатъ да се свиватъ; опасно е сжщо, когато се свиватъ повече, отколкото трѣбва, безъ да могатъ да се разширяватъ. Състоянието на човѣка е здравословно, когато капилярнитѣ му сждове се свиватъ и разпущатъ правилно и ритмично. За да успѣва въ живота си, човѣкъ трѣбва да знае, кое мѣсто може да заеме въ природата, та работитѣ му да вървятъ успѣшно. Въ природата, както и въ живота, има хармонични и нехармонични точки, отъ които зависи успѣхътъ на човѣка. Нѣкой пѣвецъ, музикантъ или ораторъ излиза на сцената, и публиката го харесва, остава доволна отъ него. — Защо? — Защото е попадналъ въ една отъ хармоничнитѣ точки на природата. Не може ли да попадне въ една отъ тѣзи точки, публиката ще го освирка и свали отъ сцената.

Законътъ за хармоничнитѣ и дисхармонични точки въ природата има отношение и къмъ молитвата. Човѣкъ не може да се моли на всѣко мѣсто. Най-напредъ той трѣбва

да намѣри нѣкое хармонично мѣсто за молитва. Молитвата е изразъ на велика хармония. Ако не може да постави мисълта и чувствата си въ хармония съ природата, човѣкъ не може да се свърже съ нея, не може да отпрати молитвата си нагоре. Природата нѣма да му укаже своето съдействие.

Сегашнитѣ хора иматъ много знания, но не могатъ да ги прилагатъ. Въ това отношение тѣ приличатъ на човѣкъ, на когото природата е дала всички блага на разположение, безъ да може той да се ползува отъ тѣхъ. Предъ него е сложено най-вкусното ядене, но стомахътъ му е разваленъ, не го приема; даватъ му хубава книга за четене, но очитъ му сж болни, не вижда; наоколо се разнася Божествена музика, но ушитъ му сж притѣпени, нищо не чува; има хубави обуца, но краката му сж покрити съ мазоли, не може да ги обуе; дрехитъ му сж нови, удобни, отъ фина материя, но тѣлото му е покрито съ циреи, не може да ги облѣче. Истинско благо е това, отъ което човѣкъ може да се ползува въ всѣки даденъ моментъ. Въ този смисълъ, истинско знание е това, отъ което човѣкъ може да се ползува на всѣко време. Не може ли да се ползува отъ него на всѣко време, това знание ще му донесе най-голѣми изпитания.

Много хора придобиватъ толкова знания, колкото да ги биятъ. Като не разбиратъ, кжде и кога трѣбва да приложатъ знанието си, тѣ предизвикватъ неразположението на хората и на

природата и получаватъ плесници. Единъ американски боксьоръ упражнявалъ много младежи въ боксиране. Единъ отъ ученицитѣ му си въобразилъ, че знае вече това изкуство и решилъ да го приложи първо къмъ учителя си. Единъ день той ударилъ учителя си въ носа, да му покаже, че знае вече да се боксира. Учителътъ веднага му ударилъ три силни плесници и го повалилъ три пѣти на земята, като му казалъ: Трѣбва да учишъ дълго време това изкуство, още не си го научилъ. Засраменъ, ученикътъ станалъ отъ земята, очистилъ праха отъ дрехитѣ си и решилъ втори пѣтъ да не си позволява такава смѣлость.

Смирение се иска отъ ученика. Докато не научи добре едно изкуство, той не трѣбва да го прилага, а още повече къмъ учителя си. Сжщиятъ законъ се отнася до човѣшкитѣ мисли и чувства. Докато не се научи да мисли и да чувствува правилно, човѣкъ не трѣбва да бърза да се проявява. Излѣзе ли преждевременно на сцената, учителътъ му ще му нанесе такъвъ ударъ, който ще го повали три пѣти на земята. Това не значи, че природата изключва човѣка отъ живота, но му казва да учи, а после да се проявява. Той може да се проявява като ученикъ, но не като учителъ. Ако не спазва това правило, тя му праща болести, страдания, лишения, да се учи. Следователно, ако си боленъ, ще учишъ законитѣ на здравето; ако си нещастенъ, ще учишъ законитѣ на щастieto; ако си беденъ, ще учишъ

законитѣ на богатството; ако си лошъ, ще учишъ законитѣ на доброто. Ще кажете, че това сж противоречия. Обаче, ученикътъ се учи и отъ противоречията, и отъ погрѣшкитѣ си.

На какво се дължатъ погрѣшкитѣ на човѣка? — На неразбиране на нѣщата, на неговитѣ криви мисли. Запримѣръ, като изучава математика, ученикътъ знае, какво означава пропорцията $A : B = C : D$. Обаче, дойде ли до живота, той не може да приложи пропорцията на мѣсто. Това незнание и неразбиране на нѣщата води къмъ погрѣшки. Ако въ пропорцията замѣстите буквитѣ съ числа, вие ги разглеждате като количествени величини и казвате $10 : 5 = 20 : 10$. Отъ количествена гледна точка, 10 е по-голѣмо отъ 5, но по енергии числото петъ крие въ себе си по-голѣма динамическа сила отъ десеттѣ. Петтѣ разширява човѣка, а десеттѣ го свива. Значи, човѣкъ трѣбва да знае, освенъ количеството енергии, които величинитѣ съдържатъ въ себе си, още и тѣхнитѣ качества. Запримѣръ, не е все едно да имате единъ арабски конь и единъ конь отъ английска порода. Ако е за надбѣгване, арабскиятъ конь е за предпочитане. Ако е за впрѣгане, английскиятъ конь е за предпочитане.

Сжщиятъ законъ се отнася и до мислитѣ, и чувствата. За да бждатъ разбрани и правилно приложени, тѣ трѣбва първо да се превърнатъ въ математически величини, после — въ геометрически формули и фигури и най-после въ действия. Можете ли да постигнете това,

вие ще дойдете до естественото свиване и разширяване на капиляритѣ, което държи въ хармония функциитѣ на всички органи. Стремете се къмъ вътрешна хармония на организма.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

41. Лекция отъ Учителя, държана на 19. юний, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Красивитѣ линии

Т. м.

Ще прочета нѣколко стиха отъ пета глава отъ I. Послание къмъ Солунянитѣ: „Но търсете всѣкога доброто единъ на другъ и на всичкитѣ.“ (— 15 ст.).

„Винаги се радвайте.“ (— 16 ст.).

„Непрестанно се молете.“ (— 17 ст.).

„За всичко благодарете, защото това е волята Божия за васъ въ Христа Исуса.“ (— 18 ст.).

„Духа не угасяйте.“ (— 19 ст.).

Кое е най-мощното въ човѣка, проявенъ въ материалния свѣтъ? Ще кажете, че най-мощното въ човѣка е мисълта му. Обаче, мисълта е нѣщо невидимо. Какъ може тогава невидимото да бжде мощно? Мощното въ свѣта е въ проявеното, което човѣкъ вижда съ очитѣ си, чува съ ушитѣ си, вкусва съ езика си, възприема съ носа си и усѣща съ кожата и съ прѣститѣ си. Че, наистина, мощното е въ това, което възприемаме чрезъ сѣтивата си, човѣкъ се увѣрява, когато изгуби сѣтивата си. Тогава той разбира, колко е немощень. Страшно е, когато човѣкъ изгуби едно отъ сѣтивата си. Ако езикътъ му се повреди и не може да възприема вкуса на хранитѣ, той се чувствува

отдалеченъ отъ материалния свѣтъ. Такова е положението му, когато изгуби кое и да е отъ своитѣ сѣтива.

И тъй, благодарение на прекъсване на връзката си съ разумната природа, въ нѣкои отношения човѣкъ се е отчуждилъ отъ нея и не може да възприема и оценява нейнитѣ красоти. Той се е лишилъ отъ възможността да чувства лѣхането на пролѣтния зефиръ, свежестъта на планинската вода, красотата на утринния слънчевъ лжчъ. Красотата на природата се заключава въ малкитѣ, а не въ голѣмитѣ нѣща. Малкитѣ нѣща проникватъ въ човѣка и го обновяватъ. Не може ли човѣкъ да възприеме и оцени малкитѣ нѣща и да минатъ голѣмитѣ презъ него, тѣ изтичатъ навънъ, и той пакъ остава сухъ. Такъвъ човѣкъ е подобенъ на камѣкъ: колкото и да се мокри и полива съ вода, все сухъ и твърдъ си остава. Значи, сухиятъ остава завинаги твърдъ; твърдиятъ пѣкъ се отличава съ неплодородие, т. е. той остава безплоденъ. Безплодниятъ е нещастенъ, а нещастниятъ всѣкога се мжи.

Какво представя мжчението? Кой човѣкъ се мжи? — Който носи самаръ на гърба си. Щомъ има самаръ, непременно нѣкой ще го възседне, за да го носи. Не е лесно да носишъ човѣкъ на гърба си. Възседне ли те, ти непременно ще се мжишъ. — Защо? — Лишавашъ се отъ свободата, отъ възможността да възприемашъ благата на живота по естественъ начинъ. Днесъ хората страдатъ, мжатъ се, за-

щото не могат да намърят щастието. Много естествено! Тѣ не могат да го намърят, защото го търсятъ вѣнъ отъ това, което всѣки моментъ получаватъ. Търсете щастието въ всичко, което получавате. Щастието зависи отъ разбирането на човѣка. Нѣкой търси щастието си въ книгитѣ, но и тамъ не го намира. Той чете нѣкоя книга, въ която се говори за силата, чрезъ която човѣкъ твори, създава, и придобива нѣщата. Докато чете книгата, той се въодушевява, радва се. Обаче, щомъ я свърши, вижда, че въ нея нѣма сила, джобоветѣ му сж празни. Той трѣбва да знае, че силата не е въ книгата, а въ самия него. Достатъчно е да обича работата си и да я прилага съ любовъ, за да се прояви и силата, която е вложена въ него. Когато болниятъ чете за силата, трѣбва да повѣрва въ нея и да направи известно усилие, да я прояви. Безъ разумно усилие нѣма успѣхъ. — Ама ще се огъна! — И безъ огъване нѣма успѣхъ.

Законътъ на огъването сжествува въ всички свѣтове. Ако въ центъра на една металическа пружина поставите нѣкаква тежестъ, пружината ще се огъне. Махнете ли тежестта, пружината се изправя, заема естественото си положение. Огъването на пружината става на физическия свѣтъ. Обаче, сжщото нѣщо става и въ умствения, и въ чувствения свѣтъ. Запримѣръ, една мисль се проектира въ пространството. Първоначално мисльта върви праволинейно, но щомъ срещне известно препят-

ствие, тя се огъва. Сжщото става и съ чувството. Значи, огъватъ се и мислитѣ, и чувствата, и постѣпкитѣ. Огъва се даже и характерътъ на човѣка. Всичко, което сжществува и се проявява, е изложено на огъване. Не се огъва само непроявеното и това, което не сжществува — Ама азъ не искамъ да се огъвамъ. — Щомъ не искашъ да се огъвашъ, не трѣбва да се проявявашъ. Щомъ не се проявявашъ, все едно, че не сжществувашъ. Невъзможно е човѣкъ да се прояви и да не изпита нѣкаква тежестъ. Колкото малка и да е тежестъта, все ще предизвика известно огъване.

И тѣй, каквато посока и да вземате въ живота си, каквото и да работите, все ще се огънете. Малко или много, ще се промѣните. Всѣка промѣна подразбира огъване, а огъването е резултатъ на известно влияние. Дали одушевенъ предметъ ви влияе, или неодушевенъ, не е важно; важно е, че задъ всѣко влияние се крие разумна сила, разумно сжщество. Виждате единъ човѣкъ, но задъ него се крие нѣщо невидимо. Виждате една планина, едно море, една рѣка, но задъ тѣхъ се крие нѣщо невидимо, което ви влияе. Значи, влиянието, което иде отъ предметитѣ, не е въ самитѣ тѣхъ, т. е. не е въ тѣхната форма, но задъ формата имъ. Вие говорите съ човѣка, пипате го, но виждате, че разумното, съ което влизате въ контактъ, не е въ неговата форма. Кажете ли, че разумността е въ човѣка, явява се въпросътъ, на кое мѣсто, именно, е тя.

Това е задача, къмъ разрешаването на която се стреми всѣки човѣкъ. Има нѣщо въ човѣка, което го одухотворява, но какво е то и кжде е, никой не знае. Едни учени предполагатъ, че е самиятъ мозъкъ, други казватъ, че е сърдцето и т. н. Важно е, че като заминава за другия свѣтъ, човѣкъ взима съ себе си разумното, което го е одухотворявало. Въ него се крие всичкото му богатство. Безъ него той нѣма никаква цена нито на небето, нито на земята.

Това сж хипотези и теории, които единъ день, въ далечното бждеще, ще се разкриятъ на човѣка. Разрешаването имъ днесъ е невъзможно, обаче, човѣкъ се стимулира отъ този въпросъ, иска да проникне въ своята сжщина. Днесъ едно е важно за човѣка: да оцени живота и всичко, което му е дадено като пособие въ живота. Той има тѣло, съ много външни и вътрешни органи — пособия за работа и за подържане на неговия животъ. Като погледне ръката си, човѣкъ я свързва съ работата, която върши чрезъ нея: работи, пише, помага. Погледне крака си, сжщо го свързва съ службата, която върши: движи се отъ едно мѣсто на друго, посещава планини, гори, поля, радва се на красотата на природата. Какво се ползува човѣкъ отъ доброто си желание, ако не може да го реализира? Представете си, че душата му има желание да направи едно добро дѣло, а краката му сж болни, слаби, не може да се движи. — Защо душата дава нѣкакво на-

реждане, а човѣкъ не може да го извърши? — Защото е изгубилъ връзката си съ своята душа. Тя е изгубила мѣстото си. Дойде ли до това положение, човѣкъ става вече немощенъ, нѣма духъ, сила, потикъ. Той се намира въ положението на кукла, т. е. има форма, но безъ съдържание. За да не изпада въ това положение, човѣкъ трѣбва да държи връзката си съ душата. Мостъ, посрѣдникъ или връзка между душата и самия човѣкъ е вѣрата въ Бога. Изгуби ли вѣрата си, човѣкъ губи и равновесието си. Щомъ запази вѣрата си, човѣкъ приготвя пѣтъ за идване на любовта въ него.

Следователно, за да бѣде здравъ да се проявява, да расте и да се развива, човѣкъ трѣбва да бѣде свързанъ съ душата си, а тя — съ любовта, съ Първата Причина на нѣщата. Нѣма ли тази връзка, той всичко ще изгуби и ще се намѣри въ положението на умрѣлия, който иска да се прояви, но не може. — Защо? — Тѣло нѣма. Колкото и да се сили човѣкъ да покаже, че не е умрѣлъ, не може — нѣма физически органи, чрезъ които да се прояви. Близкитѣ на умрѣлия го погребватъ. Че живѣе духовно, съ друго, невидимо за тѣхъ тѣло, тѣ не виждатъ това. Ще поплачатъ за него и ще го заровятъ. За да не изпадне въ положението на умрѣлия, когото заравятъ въ земята, още докато е въ тѣлото си, докато е свързанъ съ душата си, човѣкъ трѣбва да има вѣра и любовъ къмъ Бога. — Ама какъ ще се убедимъ въ това, че

умрѣлитѣ сж живи? — Много начини има, но човѣкъ трѣбва да бжде готовъ да влѣзе въ общение съ своитѣ близки, които сж заминали за онзи свѣтъ. Какъ ще докажете, че захаръта е сладка, ако не я опитате на вкусъ? Колкото и да ви се доказва, че е сладка, ако вкусътъ не вземе участие, всички доказателства оставатъ напраздно. Като знаете свойствата на чистата вода и турите после една-две бучки захаръ въ нея, вие веднага се убеждавате, че захаръта е сладка. За да се убедите въ сжществуването на нѣкои нѣща, въ помощъ ви идатъ мжчнотиитѣ и страданията. Чрезъ тѣхъ човѣкъ придобива опитности и знания, които пѣкъ усилватъ вѣрата му. Когато страда, човѣкъ постепенно влиза въ реалността на живота. Докато не страда, той е извънъ реалността, но сжщевременно и вънъ отъ радоститѣ. Радоститѣ и благата идатъ следъ страданията. На физическия свѣтъ страданията предшествуватъ радоститѣ. Като знаете това, не очаквайте радости преди страдания. Който очаква първо радости въ живота, той не разбира закона. За онзи, който не разбира този законъ, лесно е да каже, че еди-кой си човѣкъ свършилъ университетъ, че еди-кой си открилъ нѣщо или далъ нѣкакъвъ концертъ. Той вижда, че хората се радватъ, но какво е било преди радостъта, не знае. Той не подозира, презъ какви мжчнотии и страдания е миналъ ученикътъ, докато свърши гимназия. Той не знае, какъвъ трудъ, какви усилия е положилъ младежътъ, за да

свърши университетъ и да стане ученъ. Колко пжти е пропадалъ учениятъ, докато придобие знанието, докато стане виденъ професоръ. Радва се човѣкъ на знанието, на успѣхитѣ си, на придобитата любовъ, но радостъта му иде като резултатъ на нѣщо. Тя е плодъ, завързалъ и узрѣлъ на дървото на живота, което е расло при мжнотии, при бури и вѣтрове.

Той щото, ще знаете, че огъването е неизбѣженъ процесъ. Ржката се огъва, а понѣкога се проточва. И огъването и проточването ѝ носятъ благословение. Когато огъвашъ ржката си, за да спасишъ давещия, това е благословение. Ти правишъ добро на този човѣкъ. Когато проточишъ ржката си, ти пакъ можешъ да помогнешъ на човѣка. Сжщевременно, огъването и проточването на ржката могатъ да произведатъ лоши резултати. Когато цигуларътъ обтѣга струнитѣ си, той има предъ видъ да изкара нѣщо хубаво отъ тѣхъ. Следъ това той поставя прѣститѣ си на струнитѣ, огъва ги, прави различни скжсявания на разстоянията, удѣлжава ги и съ това произвежда чисти, хармонични тонове. Който го слуша да свири, казва: Добъръ цигуларъ е този човѣкъ. Цѣлъ виртуозъ! Въ това отношение всѣки може да бжде виртуозъ, да свири на своята цигулка — тѣлото си. За тази целъ той трѣбва да знае законитѣ на своя умъ, на своето сърдце и на своето тѣло, да знае, какъ да огъва и проточва силитѣ, които действуватъ въ тѣхъ.

Като ученици, една отъ задачитѣ ви е да

бждете господари на тѣлото си, да свирите на него правилно. Запримѣрь, съ едно нехармонично движение човѣкъ може да изпадне въ голѣмо неразположение на духа. И обратно: съ едно хармонично движение той може да придобие голѣмо разположение на духа. Красивитѣ линии въ природата внасятъ голѣмо разположение въ човѣка. Достатъчно е да видите единъ увисналъ, узрѣлъ плодъ, красиво огъналъ клона, на който се намира, за да се разположите добре. Това огъване на клона действува приятно на окото. Колкото по-добре е узрѣлъ плодътъ, толкова по-красива е линията на огъването. Стремете се къмъ красиви движения, къмъ красиви линии, които се отразяватъ здравословно върху човѣка. Като изучавате красивитѣ линии и движения, вие се свързвате съ духовния свѣтъ, съ мисълта и чувствата на духовни сжщества. Нѣмате ли връзка съ духовни сжщества, вие не можете да живѣете духовно. — Защо?— Едно дърво само не може да подържа огъня. Много дървета, съединени въ едно, даватъ сила на огъня. Много поточета, събрани на едно мѣсто, образуватъ рѣка. Следователно, за да бждешъ добъръ, да мислишъ право, разумни сжщества трѣбва да бждатъ свързани съ тебе, да крепятъ твоята мисль, доброта и разумность. Като не разбирашъ този законъ, ти искашъ да бждешъ добъръ, разуменъ, безъ да мислишъ за Бога. Не, ще си кажешъ: По-неже Богъ е благъ, мждъръ и светъ, и азъ

искамъ да бжда като Него, да проявя своята доброта и светостъ. Доброто е вложено въ човѣка, той трѣбва само да го прояви. Разумността е вложена въ цѣлата вселена, въ всичко живо. Щомъ е така, и ти можешъ да бждешъ разуменъ. Другъ е въпросътъ, ако човѣкъ се отдѣли отъ Бога, отъ разумността въ живота. Той има право да казва, че иска да бжде добъръ, разуменъ, светъ. Но, колкото и да говори по това, нищо нѣма да придобие. Въ края на краищата, той казва, че е нещастенъ. Въ какво се заключава нещастieto му? Нека опише, какво нѣщо е нещастieto, каква форма и какъвъ цвѣтъ има то. Когато бактериологътъ говори за бактериитѣ, колкото и да сж малки, той ги туря подъ микроскопъ, изследва ги и ги описва точно. Защо човѣкъ говори за нещастieto, ако не го опише? — Значи, нѣма нещастия въ свѣта, но има дисхармонични прояви, на които резултатитѣ сж лоши. За да не изпадате въ дисхармонични прояви, пазете връзката си съ възвишения и разуменъ свѣтъ.

Сегашнитѣ хора се нуждатъ отъ нови, прави разбирания за живота. Това може да постигне човѣкъ, само когато използва всички положения въ науката за развиване на своя умъ. Наука, която не може да изправи мисълта на човѣка, не е истинска. Каквато наука и да изучава, човѣкъ трѣбва да я прилага не само въ физическия животъ, но и въ умствения и сърдечния. Виждате, че инженеръ строи мостъ отъ единия до другия край на

рѣката. Казвате, че това може да направи само инженерътъ. Споредъ мене, всѣки човѣкъ трѣбва да бжде инженеръ за себе си и щомъ се намѣри предъ нѣкаква мжчнотия, веднага да си построи мостъ отъ единия брѣгъ на своя умъ до другия. Когато се натъкне на противоречие въ чувствата си, и колата му престане да работи, той самъ трѣбва да си помогне. — Какъ ще си помогне? — Ще извика своя вътрешенъ коларъ, ще го накара да поправи колата му. Щомъ се изправи колата, работитѣ се нареждатъ добре. Съ една дума казано: човѣкъ трѣбва да има вътрешно отношение къмъ знанието, да се ползува отъ него не само за задоволяване на своитѣ физически нужди, но да задоволява своитѣ умствени и сърдечни нужди, да решава противоречията на ума и на сърдцето си.

Единъ виденъ американски проповѣдникъ излиза на амвона да проповѣдва. Той започва да развива темата си, говори въодушевено, увлича слушателитѣ си. По едно време въ салона влиза една дама съ черни очила, богато облѣчена, накичена съ украшения, и погледнала къмъ проповѣдника. Въ сжщия моментъ мисълта му се прекжснала. Той престаналъ да говори. Взелъ чаша вода, пилъ малко отъ нея и, тъкмо се готвѣлъ да каже на слушателитѣ си, че не се чувствува добре, вратата се отворила и въ салона влѣзълъ единъ беденъ, скромно облѣченъ човѣкъ. Проповѣдникътъ поглед-

налъ къмъ него, и мисълъта му моментално се възстановила.

Всѣки човѣкъ може да изпадне въ положението на проповѣдника, да забрави проповѣдъта си, но всѣки човѣкъ може да действува върху близкитѣ си, или както дамата съ чернитѣ очила, или както бедниятъ и скромень човѣкъ. Отъ кои хора трѣбва да бждете вие? Първо, човѣкъ трѣбва да бжде господарь на своята мисль, на своето знание, никой да не е въ състояние да прекъсва мисълъта му и да отнеме неговата проповѣдь. Но ако това се случи съ нѣкого, бждете като бедния и скромень човѣкъ, чийто спокоень погледъ е въ сила да възстанови мисълъта на човѣка. Не бивайте като богатата дама, съ чернитѣ очила и украшения, която съ единъ погледъ може да внесе дисхармония въ човѣшкия умъ и да прекъсне мисълъта му.

Като ученици, стремете се да проявявате доброто въ себе си, т. е. да бждете отъ ония хора, които могатъ да възстановятъ прекъснатата мисль на човѣка. Бждете приятели на своитѣ ближни, да имъ помагате въ живота, да ги спасите отъ отчаянието, въ което могатъ да изпаднатъ. Истинскиятъ приятель иде точно на време да ви спаси, да ви помогне. Той знае и по какъвъ начинъ да помага. Нѣма по-голъмо благо за човѣка отъ това, да има приятель въ свѣта. Днесъ всички хора, както и цѣлото човѣчество, се нуждаятъ отъ приятели. Много мисли и чувства иматъ характера на истинския

приятелъ. Тъкмо въ моментъ на голѣмо отчаяние и обезсърдчаване, една мисълъ или едно чувство се приближава къмъ човѣка, тихо му пошепва нѣщо на ухото, и състоянието му се измѣня. Тѣзи мисли и чувства наричаме Божествени. Стремете се къмъ Божественото, което единствено е въ състояние да тласне напредъ човѣшкото развитие. Докато постигне своя идеалъ, човѣкъ минава презъ мъчности и несгоди, но това не трѣбва да го отчайва. Тѣ сж временни. Когато желѣзарьтъ туря желѣзото въ огъня и го нагрѣва, това състояние е временно. Следъ като го тури дватри пѣти въ огъня, той ще го извади и ще го тури на наковалнята, ще го удари нѣколко пѣти, докато му даде желанната форма. Тѣй шото, не се страхувайте отъ мъчности и страдания, които оформяватъ човѣка. Тѣ му даватъ посока и цель въ живота. Преди да е минало презъ огъня и наковалнята, парчето желѣзо нѣмало никаква цель и предназначение. Следъ мъчнотитѣ и страданията, то приема вече известна форма и разбира предназначението си въ живота.

Първата задача на човѣка е да оформи нѣщата, да даде форма на своитѣ мисли и чувства. Следъ това трѣбва да вложи въ тѣхъ съдържание. И най-после — да ги осмисли. И това не е достатъчно. Следъ като мислитѣ иматъ форма и съдържание, отъ голѣмо значение е начинътъ, по който се изнасятъ и произнасятъ.

Представете си, че сте написали думата

„сила.“ Сама по себе си, тя има форма, съдържание и смисъл. Важно е, какъ ще я произнесете. Може така да я произнесете, че да не произведе никакъв ефектъ, а можете и така да я изговорите, че да разтърси небето и да произведе гърмотевици, свѣткавици и дъждъ. И следъ това може така да изговорите думитѣ „сила жива,“ че дъждътъ и гърмотевицитѣ да престанатъ, небето да се проясни, и слънцето да изгрѣе. Значи, всѣка дума има основенъ тонъ. Попаднете ли въ нейния тонъ, тя произвежда известенъ резултатъ. Сжщевременно, думитѣ въ речъта трѣбва да се нареждатъ по известенъ законъ, че една дума да предизвиква друга. Това наричаме законъ на асоциацията. Ако човѣкъ забрави нѣкаква дума, по асоциация, той може да я възстанови въ паметъта си. Този законъ сжществува и въ музиката. Ако попадне въ този законъ, човѣкъ може да произвежда тоноветѣ единъ следъ другъ. Прекжсне ли връзката между тоноветѣ или между думитѣ, човѣкъ се намира подъ влиянието на обратния законъ — законъ на дисоциация или разединяване.

Стремете се къмъ основния тонъ на нѣщата. Попаднете ли въ основния тонъ, всичко върви добре. Каквато наука и да изучавате, намѣрете първо основния ѣ тонъ. Задачата на ученитѣ се свежда, именно, къмъ това, да намѣрятъ основния тонъ на всѣки отрасълъ отъ науката. Постигнатъ ли това, тѣ могатъ да произведатъ голѣмъ превратъ въ човѣшкия жи-

вотъ. Основниятъ тонъ се опредѣля отъ новата мисль. Когато новата мисль проникне въ мозъка на човѣка, той започва да преустройва главата, лицето, тѣлото си и става новъ човѣкъ. Невъзможно е новото вино да се налива въ стари мѣхове. Когато умътъ работи, и сърдцето трѣбва да работи, да се преустрои. Свѣтътъ се нуждае отъ нови хора, съ нови мисли и чувства. Това сж хората, въ които е запаленъ свещениятъ огнь.

И тъй, задачата на разумния човѣкъ е да работи и съ ума, и съ сърдцето си, да преустрои главата си, да организира силитѣ на мозъка и на сърдцето си, за да бжде готовъ за възприемане на новитѣ мисли, които идатъ отъ възвишения свѣтъ. Нова глава, ново лице, ново сърдце трѣбва да има човѣкъ. Богъ казва: „Ще отнема каменното му сърдце и ще му дамъ ново сърдце“. Казано е още въ Писанието: „Глава на Твоето Слово е Истината“. Словото представя разумния човѣкъ. Следователно, когато Истината стане глава на Словото, тогава ще дойде щастието, тогава ще се въдвори Царството Божие на земята.

Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростта води къмъ истината.

Въ истината е скритъ животътъ.

*

42. Лекция отъ Учителя, държана на
26. юний, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Съдържание

	Стр.
1. Методи за самовъзпитание	3
2. Нѣколко необходими нѣща	16
3. Животъ и радостъ	30
4. Живитѣ сили въ природата	40
5. Ханизе	49
6. Справедливостъ	65
7. Действия на силитѣ	80
8. Знание и прилагане	88
9. Тригонъ	101
10. Човѣшкитѣ идеали	113
11. Разумность и свѣтлина	133
12. Опасности въ живота	145
13. Разумно прилагане	156
14. Обикновени и необикновени идеи	176
15. Новата епоха	188
16. Скрититѣ таланти	204
17. Правилна преценка	220
18. Тритѣ отношения	231
19. Неизбѣженъ пжтъ	247
20. Свиване и разширяване	262
21. Красивитѣ линии	278